

Gemeenschappelijk
Europees referentie-
kader voor moderne
vreemde talen: leren,
onderwijzen,
beoordelen

Supplement met nieuwe
descriptoren

Vertaling december 2018

© 2018 Nederlandse Taalunie on Dutch translation

© 2017 Council of Europe on publication in English and French

This translation of the 'Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment', is published by arrangement with the Council of Europe and is the sole responsibility of the translator.

Cadre européen commun de référence pour les langues : apprendre, enseigner, évaluer. Volume complémentaire avec de nouveaux descripteurs

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

Gemeenschappelijk
Europees referentie-
kader voor moderne
vreemde talen: leren,
onderwijzen,
beoordelen

Supplement met nieuwe
descriptoren

Aan de Nederlandse vertaling hebben de volgende mensen meegewerkt:

Vlaanderen

- Bart Deygers (Voorzitter vertaalcommissie - Centrum voor Taal & Onderwijs, KU Leuven)
- Christina Maes (Centrum voor Taal & Onderwijs, KU Leuven)
- Evie Tops (Université libre de Bruxelles)
- June Eyckmans (Universiteit Gent)

Nederland

- Folkert Kuiken (Universiteit van Amsterdam)
- John de Jong (Emeritus hoogleraar Taaltoetsing Vrije Universiteit, Amsterdam)
- Henk Kuijper (Zelfstandig toetsdeskundige)

Nederlandse Taalunie

- Steven Vanhooren
- Bianca Versteeg
- Leonie Wulftange

Inhoud

Voorwoord van de vertaalcommissie	7
Voorwoord	8
Inleiding tot het supplement bij het ERK	11
De belangrijkste aspecten van het ERK voor onderwijzen en leren	13
De doelstellingen van het ERK	14
De actiegerichte benadering implementeren	15
Meertalige en pluriculturele competentie	16
Het beschrijvingschema van het ERK	18
Bemiddeling	23
De gemeenschappelijke referentieniveaus van het ERK	24
ERK-profielen	27
De illustratieve descriptoren van het ERK	31
Het gebruik van de illustratieve descriptoren van het ERK	34
Enkele nuttige bronnen voor de implementatie van het ERK:	36
De illustratieve descriptorschalen van het ERK	37
Het project voor het bijwerken en uitbreiden van de descriptoren	37
<i>De fasen van het project</i>	37
<i>Samenvatting van wijzigingen</i>	43
<i>Knelpunten en reacties</i>	44
Communicatieve taalactiviteiten en strategieën (paragraaf 4.4, ERK)	46
<i>Receptie</i>	46
<i>Productie</i>	60
<i>Interactie</i>	73
<i>Bemiddeling</i>	96

Communicatieve taalcompetenties	128
<i>Linguïstisch</i>	130
<i>Sociolinguïstisch</i>	136
<i>Pragmatisch</i>	138
Meertalige en pluriculturele competentie	145
<i>Voortbouwen op pluricultureel repertoire</i>	146
<i>Meertalig begrip</i>	149
<i>Voortbouwen op meertalig repertoire</i>	150
Dankbetuigingen	153
Bijlagen	163
Bijlage 1 – Opvallende kenmerken van gesproken taal op de ERK-niveaus (3.6, ERK)	163
Bijlage 2 – tabel 2, ERK: Beschrijvingsschema voor zelfbeoordeling (met online-interactie en bemiddeling)	166
Bijlage 3 – tabel 3, ERK: Kwalitatieve kenmerken van gesproken taal (uitgebreid met fonologie)	172
Bijlage 4 – Handleiding tabel C4: Beoordelingsschema voor schriftelijke productie	176
Bijlage 5 – Ontwikkeling en validatie van de uitgebreide illustratieve descriptoren	180
Bijlage 6 – Voorbeelden van toepassingen van de descriptoren voor online-interactie en bemiddelingsactiviteiten in verschillende domeinen	192
Bijlage 7 – Lijst van wijzigingen in specifieke descriptoren uit 2001	269
Bijlage 8 – Bronnen voor nieuwe descriptoren	270
Bijlage 9 – Aanvullende descriptoren	275

Voorwoord van de vertaalcommissie

Het oorspronkelijke doel van het ‘Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen’ – kortweg ERK – is zorgen voor een grotere transparantie in taalniveaus over landsgrenzen heen, mede om de bewegingsvrijheid van mensen en ideeën te bevorderen. Hoewel het streven van de ERK-auteurs ambitieus was, had niemand kunnen voorspellen dat het document zo’n grote invloed zou hebben, en dat de zes taalvaardigheidsniveaus twintig jaar na publicatie een vast deel zouden worden zijn van de onderwijs- en toetspraktijk in Europa en daarbuiten. Misschien is dat wel het meest unieke aspect van het ERK: dat het een brede en diepe invloed heeft kunnen uitoefenen op tal van domeinen en in een brede waaier van contexten.

Een instrument dat een dergelijke impact heeft, krijgt vanzelfsprekend ook de nodige aandacht en kritiek. Politiek georiënteerde kritiek benadrukte dat het ERK, hoewel bedoeld als een descriptieve collectie van taalvaardigheidsniveaus, een simplistisch normatief gebruik in de hand werkt. Vanuit een meer inhoudelijk perspectief werd dan weer opgemerkt dat de ERK-niveaus onvoldoende empirische basis hebben en dat ze niet concreet genoeg zijn om in de praktijk te gebruiken. Recenter kwam er nog de commentaar dat het ERK niet inspeelt op moderne communicatievormen en dat het minder bruikbaar zou zijn voor niet-Germaanse of niet-Romaanse talen. Om een antwoord te bieden op die kritiek, en om een plaats te geven aan nieuwe inzichten met betrekking tot taalvaardigheid, is er nu dit Supplement.

Het Supplement is een lijvig document geworden dat het oorspronkelijke ERK verbreedt, herstructureert en op bepaalde punten wijzigt. De meest in het oog springende veranderingen zijn de toevoeging van het concept *mediation* (bemiddeling), de aandacht voor leerders onder het A1-niveau, voor gebruikers van gebarentaal en voor jongeren, en de herformulering van reeds bestaande schalen. Ook de structuur is gewijzigd. Er worden nu vier talige activiteiten onderscheiden: ‘receptie’, ‘productie’, ‘interactie’ en ‘bemiddeling’. Of deze veranderingen en uitbreidingen een adequaat antwoord bieden op fundamentele kritiek die eerder op het ERK is geuit, zullen onderzoek en gebruik nader moeten uitwijzen.

Omdat het Supplement het ERK op bepaalde essentiële punten wijzigt, is het belangrijk dat alle gebruikers van het ERK er toegang toe hebben. Om die reden wilde de Nederlandse Taalunie een kwalitatief hoogstaande vertaling aanbieden. Deze vertaling is in drie stappen tot stand gekomen. Eerst werd de oorspronkelijke Engelse tekst in zijn geheel vertaald door een vertaalbureau. Om geen begripsverwarring te veroorzaken, werd er parallel gewerkt aan de oorspronkelijke Nederlandse vertaling van het ERK. Alle specifieke termen uit het ERK worden in dit Supplement dus op dezelfde manier benoemd. In een tweede fase werd de vertaling grondig bestudeerd door een commissie van drie Vlaamse (Christina Maes, Evie Tops, June Eyckmans) en drie Nederlandse experts (Folkert Kuiken, Henk Kuijper, John de Jong). Ieder commissielid vergeleek de vertaling met het origineel, om na te gaan of iedere wetenschappelijke term en iedere nuance accuraat vertaald was. In een laatste fase ging een eindredacteur met het geheel aan de slag om alle keuzes van de commissie consequent toe te passen en om de leesbaarheid van de tekst te verhogen. De mensen die deze vertaling mee mogelijk maakten, hebben erover gewaakt om zo trouw mogelijk te blijven aan het origineel. De commissieleden zijn uitdrukkelijk niet verantwoordelijk voor de inhoud van de tekst of voor de stijl die gehanteerd is.

Bart Deygers
Voorzitter van de vertaalcommissie

Steven Vanhooren
Nederlandse Taalunie

Voorwoord

‘Het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen: Leren, Onderwijzen, Beoordelen’ (ERK) is in 2001 (het Europees Jaar van de Talen) gepubliceerd na een uitgebreid proces van schrijven, testen en overleggen door de Raad van Europa in Straatsburg. Het ERK is beschikbaar in veertig talen en het is een van de bekendste en meest gebruikte beleidsinstrumenten van de Raad van Europa. Voor het Comité van Ministers en de Parlementaire Vergadering diende het als basis voor [aanbevelingen](#). Ook de Europese Commissie heeft het ERK opgenomen, onder meer in haar [EUROPASS-project](#) en in het project ‘The European Indicator of Language Competence’ – het project voor het vaststellen van een Europese indicator van het taalvermogen.

Het ERK maakt deel uit van een aantal belangrijke initiatieven van de Raad van Europa op vlak van taal – een gebied waar al sinds 1964 veel aandacht voor is. De betrokkenheid bij talen kwam er om internationaal het begrip tussen volkeren te vergroten, levenslang leren te bevorderen en de kwaliteit en praktijkgerichtheid van het taalonderwijs op scholen te verbeteren. Er bestaat geen twijfel over dat taalonderwijs van fundamenteel belang is om leeders effectief te kunnen laten genieten van het recht op onderwijs en andere individuele mensenrechten en een manier is om de rechten van minderheden te vrijwaren.

Sinds de publicatie van het ERK is de betrokkenheid van het Programma Taalbeleid van de Raad groter geworden, en dankzij het succes van het ERK en andere projecten neemt die zelfs nog toe. Er zijn een aantal beleidsdocumenten en bronnen beschikbaar waarin de onderliggende onderwijsprincipes en -doelstellingen van het ERK verder worden ontwikkeld. Het gaat dan niet alleen over het leren van vreemde/tweede talen, maar ook over schooltaal en de ontwikkeling van leerplannen ter bevordering van meertalig en intercultureel onderwijs. Heel wat informatie is beschikbaar op het [‘Platform of resources for plurilingual and intercultural education’](#), bijvoorbeeld:

- [‘Guide for the development and implementation of curricula for plurilingual and intercultural education’](#);
- [‘Handbook for curriculum development and teacher education’ met betrekking tot de taaldimensie in alle onderwerpen](#).
- [‘Gids voor de ontwikkeling van taalonderwijsbeleid in Europa’ – van linguïstische diversiteit tot meertalig onderwijs](#);
- [beleidsrichtlijnen en -middelen voor de linguïstische integratie van volwassen migranten](#);
- [richtlijnen voor intercultureel onderwijs en een Autobiografie van interculturele ontmoetingen](#);
- [het competentiekader voor democratische cultuur](#).

Sinds de lancering is het ERK samen met het [Europees Taalportfolio](#) (het bijhorende instrument voor wie een taal leert) een centraal onderdeel van de intergouvernementele programma's van de Raad van Europa voor onderwijs, samen met de initiatieven ter bevordering van het recht op hoogwaardig onderwijs voor iedereen. Het ERK heeft bijgedragen aan de implementatie van de taalonderwijsbeginselen van de Raad van Europa, waaronder de bevordering van reflectief leren en autonomie van de leerder.

Al vanaf het begin heeft het ERK gediend als basis voor de ontwikkeling van een uitgebreide set bronnen ter ondersteuning van haar toepassing in de praktijk. Deze bronnen zijn samen met het ERK zelf te vinden op de [ERK-website](#) van de Raad. Al is er veel materiaal voorhanden, toch is er de nood om bepaalde aspecten van het ERK te blijven ontwikkelen. De Raad van Europa kreeg

hier herhaaldelijk het verzoek voor, zeker wanneer het ging over de illustratieve descriptoren van taalvaardigheid in een tweede/vreemde taal. De vraag daarbij was om de oorspronkelijke illustratieve schalen aan te vullen met descriptoren voor bemiddeling, reacties op literatuur en online-interactie, om versies te maken voor jonge leerders, voor gebarentalen en om de descriptoren voor A1 en de C-niveaus verder te ontwikkelen.

Verschillende instanties hebben op deze vraag gereageerd. Om trouw te blijven aan het open, dynamische karakter van het ERK, heeft de Afdeling Taalbeleid (Programma Taalbeleid) besloten om verder in te zetten op een brede acceptatie en toepassing van het ERK. Dat doet ze door een uitgebreide versie van de illustratieve descriptoren te ontwikkelen als aanvulling op de oorspronkelijke descriptoren in de tekst van het ERK. Daarop hebben verschillende taalonderwijsinstellingen de Raad van Europa gevalideerde en geijkte descriptoren aangeboden. Uit al het aanvullende werk dat sinds de publicatie van het ERK is verricht, blijkt de waarde van het oorspronkelijke onderzoek dat Brian North en Günther Schneider verrichtten in het kader van een Zwitsers project.

Voor bemiddeling waren er echter geen gevalideerde en geijkte descriptoren voorhanden. Nochtans is het een belangrijk concept dat in het ERK is geïntroduceerd. Door de toenemende linguïstische en culturele diversiteit in onze samenlevingen is het zelfs nog belangrijker geworden. De ontwikkeling van descriptoren voor bemiddeling duurde dan ook het langst: het was het meest complexe onderdeel van het project dat leidde tot de productie van dit supplement bij het ERK. Uiteindelijk geeft het supplement descriptorschalen voor bemiddeling van teksten, concepten en communicatie en voor de bijbehorende bemiddelingsstrategieën en meertalige/pluriculturele competenties. Daarnaast geeft dit supplement specifieke illustratieve descriptorschalen voor gebarentalen, op basis van opnieuw een Zwitsers nationaal onderzoeksproject¹. Er zijn ook koppelingen naar varianten van de oorspronkelijke illustratieve descriptorschalen van het ERK die het [ProSign-project](#) van het [Centrum voor Moderne Talen](#) van de Raad van Europa voor gebarentaal ontwikkelde.

De ERK-descriptoren blijken met deze uitbreiding niet alleen worden toegepast op het moderne taalonderwijs, maar ook op andere aspecten die van belang zijn voor het taalonderwijs in het hele curriculum. Dat feit werd enthousiast ontvangen tijdens een uitgebreide bevraging in 2016-2017. Het wijst immers op een groeiend besef van hoe nodig een geïntegreerde benadering van taalonderwijs in het hele curriculum is. Gebruikers uit de taalonderwijspraktijk waren vooral blij met de descriptoren voor online-interactie, samenwerkend leren en tekstbemiddeling. De bevraging bevestigde ook dat beleidsmakers het ter beschikking stellen van descriptoren voor meertaligheid/pluriculturalisme belangrijk vinden. Dit blijkt uit het recente initiatief van de Raad van Europa om een [competentiekader](#) te ontwikkelen voor democratische cultuur, zoals de waardering van culturele diversiteit en het openstaan voor cultureel anders-zijn en andere overtuigingen, wereldbeelden en gewoonten.

Naast de uitgebreide illustratieve descriptoren bevat dit supplement een inleiding tot de doelstellingen en voornaamste beginselen van het ERK. De Raad van Europa hoopt dat ze zullen helpen om meer bewustwording te creëren rond alle boodschappen van het ERK en rond de belangrijkste functies: (a) een metataal bieden voor het bespreken van de complexiteit van taalvaardigheid en voor het nadenken over en communiceren van besluiten over leerdoelen en resultaten die samenhangend en transparant zijn, en (b) inspiratie bieden voor curriculum- en leerplanontwikkeling en scholing van docenten/leerkrachten. Om deze functies te ondersteunen is elke descriptorschalen nu voorzien van een onderbouwing.

Naast dit supplement voor volwassen leerders, is er nu ook een nieuwe verzameling beschikbaar van [descriptoren](#) die relevant zijn voor jonge leerders. De Eurocentres Foundation stelde die samen als hulpmiddel bij het opstellen van lesprogramma's en bij zelfbeoordeling.

¹ De descriptorschalen voor gebarentalen zijn in december 2017 toegevoegd. De validering verloopt in fasen die vergelijkbaar zijn met die van het hoofdproject.

Ze stoelt op een iets andere aanpak: er zijn descriptoren geselecteerd in de uitgebreide illustratieve descriptoren uit de Europese Taalportfolio's die relevant zijn voor twee leeftijdsgroepen (7-10 en 11-15 jaar). Vervolgens zijn deze aangepast en aangevuld met beoordelingsdescriptoren voor jonge leerders die ter beschikking zijn gesteld door Cambridge English Language Assessment.

De Raad van Europa hoopt dat het supplement bij het ERK met de uitbreiding van de illustratieve descriptoren van het ERK voor gebieden als bemiddeling, meertalige/pluriculturele competentie en gebarentaal zal bijdragen aan het inclusieve recht op hoogwaardig onderwijs voor iedereen en aan de bevordering van meertaligheid en pluriculturalisme. Het is belangrijk om op te merken dat de aanvullingen niet van invloed zijn op het in het ERK beschreven construct of op de gemeenschappelijke referentieniveaus. Het supplement, en in het bijzonder de descriptoren voor nieuwe gebieden, vormen een verrijking van het oorspronkelijke beschrijvingsapparaat. Gebruikers die verantwoordelijk zijn voor de leerplannen voor vreemde talen en de onderwijstalen vinden meer richtlijnen voor het bevorderen van meertalig en intercultureel onderwijs in de '[Guide for the development and implementation of curricula for plurilingual and intercultural education](#)'.

Sjur Bergan
Hoofd Education Department

Villano Qiriazhi
Hoofd Education Policy Division

Inleiding tot het supplement bij het ERK

Het 'Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor talen: Leren, Onderwijzen Moderne Vreemde Talen: Leren, Onderwijzen, Beoordelen' (ERK) en deze aanvulling maken deel uit van hoogwaardig en inclusief onderwijs als een recht van alle burgers – het doel dat de Raad van Europa stelt. Dit supplement bij het ERK is een aanvulling op het ERK. Dat verscheen in 2001 als boek en is op dit moment beschikbaar in veertig talen, ook in het [Nederlands](#). Het huidige document is niet van invloed op de status van de publicatie uit 2001.

Het ERK is niet alleen een set taalvaardigheidsniveaus. Het is evenzeer een middel voor kwaliteitsbevordering in het onderwijs, leren van tweede/vreemde talen en voor meertalig en intercultureel onderwijs. Dit supplement beschrijft bij dit laatste een aantal sleutelbegrippen. Zo licht de tekst toe hoe het ERK het perspectief van het taalonderwijs op een aantal manieren verbreedt. Ten eerste wordt de gebruiker/leerder gezien als een sociaal wezen dat door middel van interactie bijdraagt aan betekenisconstructie. Ten tweede neemt het ERK de begrippen bemiddeling en meertalige/pluriculturele competenties op. Tot slot zal uit deze tekst blijken waaraan het ERK zijn succes te danken heeft: het omvat educatieve waarden, een duidelijk model van taalgerelateerde competenties en taalgebruik, en praktische hulpmiddelen in de vorm van illustratieve descriptoren om curriculumontwikkeling en de praktijk van onderwijs en leren te vereenvoudigen.

Dit supplement komt voort uit een project van de Education Policy Division (Language Policy Programme) van de Raad van Europa. Dat bewerkte de illustratieve descriptoren van het ERK door:

- bepaalde innovatieve gebieden van het ERK te belichten vanuit de vaststelling dat er in de set descriptoren uit 2001 geen descriptorschalen waren opgenomen voor onder meer bemiddeling, meertalige/pluriculturele competentie en andere gebieden die in de afgelopen twintig jaar relevanter zijn geworden;
- voort te bouwen op de succesvolle invoering en verdere ontwikkeling van het ERK, bijvoorbeeld door 'plusniveaus' en een nieuw niveau 'Pre-A1' in meer detail te definiëren;
- in te spelen op de vraag naar een uitgebreidere beschrijving van luisteren en lezen in de bestaande schalen en naar descriptoren voor andere communicatieve activiteiten, zoals online-interactie, het gebruik van telecommunicatie, kunnen reageren op creatieve teksten en literatuur;
- de beschrijving op het niveau A1 en op de C-niveaus, in het bijzonder C2, te verrijken.

Uitgaande van de tekst van het ERK presenteert het supplement zo een uitgebreide versie van de illustratieve descriptoren door:

- nieuw ontwikkelde illustratieve descriptorschalen te introduceren;
- schematische tabellen te geven, waarin schalen die bij dezelfde categorie horen (communicatieve taalactiviteiten of aspecten van competentie) worden gegroepeerd;
- een korte onderbouwing te geven voor elke schaal, die de gedachte achter de categorisering uitlegt;
- een bijlage te voorzien van descriptoren die in het project zijn ontwikkeld en gevalideerd, maar vervolgens niet zijn opgenomen in de illustratieve descriptoren (bijlage 9).

Naast dit supplement met meer uitleg over de aspecten van het ERK en de uitgebreide illustratieve descriptoren kunnen gebruikers ook de volgende twee fundamentele beleidsdocumenten met betrekking tot meertalig, intercultureel en inclusief onderwijs raadplegen:

- [‘Guide for the development and implementation of curricula for plurilingual and intercultural education’](#) (2016): een praktische uitwerking en verdere ontwikkeling van hoofdstuk 8 van het ERK over linguïstische verscheidenheid en het curriculum.
- [‘Competences for Democratic Culture: Living together as equals in culturally diverse democratic societies’](#) (2016): de bronnen hiervan hebben als inspiratie gediend voor enkele van de nieuwe descriptoren voor bemiddeling in dit supplement.

Gebruikers die betrokken zijn bij onderwijs op scholen, zouden ook de paper [‘Education, mobility, otherness: the role of mediation in schools’](#) (2015) kunnen raadplegen. Die heeft geholpen bij het conceptualiseren van bemiddeling bij de ontwikkeling van de descriptoren.

De belangrijkste aspecten van het ERK voor onderwijzen en leren

Het 'Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor moderne vreemde talen: Leren, onderwijzen, beoordelen' (ERK) biedt een uitgebreid beschrijvingsschema voor taalvaardigheid en een set gemeenschappelijke referentieniveaus (A1-C2) die zijn gedefinieerd in illustratieve descriptorschalen, plus opties voor curriculumontwerp ter bevordering van meertalig en intercultureel onderwijs, zoals uitgebreider staat beschreven in de [Gids](#) die in de inleiding wordt genoemd.

Een van de belangrijkste beginselen van het ERK is het bevorderen van de positieve formulering van onderwijsdoelen en -resultaten op alle niveaus. De 'can do'-beschrijving van aspecten van taalvaardigheid levert een duidelijke gedeelde routekaart voor leren en een veel genuanceerder instrument voor het meten van voortgang dan een exclusieve focus op scores in toetsen en examens. Dit beginsel is gebaseerd op hoe het ERK taal ziet: als een middel voor kansen en succes in sociale, educatieve en professionele domeinen. Dit essentiële kenmerk draagt bij aan het doel van **hoogwaardig en inclusief onderwijs** dat de Raad van Europa stelt als een recht voor alle burgers. Het Comité van Ministers van de Raad van Europa beveelt aan '[het ERK te gebruiken als een hulpmiddel voor samenhangend, transparant en effectief meertalig onderwijs ter bevordering van democratisch burgerschap, sociale samenhang en interculturele dialoog](#)'.

Het ERK wordt als referentiehulpmiddel gebruikt door vrijwel alle lidstaten van de Raad van Europa en de Europese Unie en heeft daarnaast ook buiten Europa een aanzienlijke en toenemende invloed. In de praktijk wordt het ERK niet alleen gebruikt om **transparantie en duidelijke referentiepunten** te bieden voor beoordelingsdoeleinden, maar ook steeds meer als basis voor **curriculumhervorming en pedagogiek**. Deze ontwikkeling weerspiegelt de vooruitziende conceptuele basis van het ERK. Ze heeft de weg vrijgemaakt voor een nieuwe werkfase rondom het ERK die dan weer heeft geleid tot de nieuwe illustratieve descriptors in dit supplement bij het ERK. Voordat de illustratieve descriptors worden gepresenteerd, staan we echter nog even stil bij het doel en karakter van het ERK. Als eerste kijken we naar de doelstellingen van het ERK, het beschrijvingsschema en de actiegerichte benadering, vervolgens naar de Gemeenschappelijke Referentieniveaus en de profielen die daarvoor gemaakt kunnen worden, plus de illustratieve descriptors zelf, en tot slot naar de concepten meertaligheid/pluriculturaliteit en bemiddeling die door het ERK in het taalonderwijs zijn geïntroduceerd.

Achtergrond van het ERK

Het ERK is ontwikkeld als een voortzetting van het werk van de Raad van Europa op het gebied van taalonderwijs in de jaren zeventig en tachtig van de vorige eeuw. De 'actiegerichte benadering' van het ERK bouwt voort op de communicatieve benadering die halverwege de jaren zeventig werd voorgesteld in The Threshold Level, de eerste functionele/notionele specificatie van taalbehoeften.

Het ERK en het bijbehorende Europees Taalportfolio werden ontwikkeld op advies van een intergouvernementeel symposium dat in 1991 in Zwitserland werd gehouden. Zoals de naam al aangeeft is het ERK hoofdzakelijk gericht op leren en onderwijzen. Het is bedoeld om transparantie en samenhang te scheppen tussen curriculum, onderwijs en beoordeling binnen een instelling en transparantie en samenhang tussen instellingen, onderwijssectoren, regio's en landen.

Conceptversies van het ERK zijn in 1996 en 1998 getest voordat het Referentiekader in 2001 werd gepubliceerd in het Engels (Cambridge University Press) en Frans (Hatier-Didier). Sindsdien is het in 40 talen vertaald.

De doelstellingen van het ERK

De doelstellingen van het ERK zijn als volgt geformuleerd:

- de **samenwerking** tussen onderwijsinstellingen in verschillende landen bevorderen en mogelijk maken;
- een solide basis vormen voor de **wederzijdse erkenning** van taalkwalificaties;
- leerders, docenten/leerkrachten, materiaalontwikkelaars, examencommissies en onderwijsbestuurders helpen hun inspanningen te **situëren en te coördineren**. (paragraaf 1.4, ERK)

Maar naast deze formele en institutionele doelstellingen probeert het ERK de impuls die de projecten van de Raad van Europa aan de onderwijshervormingen hebben gegeven voort te zetten. Het ERK bevordert niet alleen het onderwijzen en leren van talen als communicatiemiddel, maar brengt ook een nieuwe, versterkende visie op de leerder met zich mee. Binnen het ERK wordt de taalgebruiker/-leerder beschouwd als een **'sociaal wezen'** dat handelt in een sociale wereld en een actieve rol speelt in het leerproces. Dat impliceert een wezenlijke **paradigmaverschuiving**, zowel in de lesprogramma's als in de onderwijsmethoden, waarbij de betrokkenheid en autonomie van de leerder worden bevorderd.

De **actiegerichte benadering** van het ERK betekent een verschuiving van syllabussen die gebaseerd zijn op lineaire voortgang via taalstructuren of een vooraf vastgestelde set begrippen en functies, naar syllabussen die gebaseerd zijn op een behoefteanalyse, gericht op taken in het echte leven en opgebouwd rond doelgericht geselecteerde begrippen en functies. Dit bevordert een *vaardigheidsperspectief* gebaseerd op **'can do'-descriptoren** in plaats van een perspectief van *ontoereikendheid* waarbij de nadruk ligt op wat de leerders nog niet beheersen. Het idee is dat lesprogramma's en -materialen worden ontwikkeld op basis van communicatieve behoeften in de echte wereld, georganiseerd rond taken in het echte leven en voorzien van 'can do'-descriptoren die doelen aangeven voor de leerders. In de basis is het ERK een hulpmiddel bij het plannen van onderwijsprogramma's, lesmaterialen en examens, dat uitgaat van **wat de gebruikers/leerders moeten kunnen doen met de taal**. Het uitgebreide beschrijvingsschema met daarin illustratieve 'can do'-descriptorschalen voor zoveel mogelijk aspecten van het schema (hoofdstukken 4 en 5, ERK), plus bijbehorende inhoudsspecificaties die afzonderlijk worden gepubliceerd voor verschillende talen (= [Referentieniveaubeschrijvingen: RLD's](#)) is bedoeld om als basis te dienen voor een dergelijke planning.

Om de samenwerking verder te bevorderen en mogelijk te maken, verschaft het ERK ook de **Gemeenschappelijke Referentieniveaus A1 – C2**, gedefinieerd aan de hand van de illustratieve descriptoren. De Gemeenschappelijke Referentieniveaus worden geïntroduceerd in

Prioriteiten van het ERK

Het verschaffen van gemeenschappelijke referentiepunten is ondergeschikt aan het hoofddoel van het ERK: het mogelijk maken van hoogwaardig taalonderwijs en het bevorderen van een Europa van ruimdenkende meertalige burgers. Dit werd duidelijk bevestigd tijdens het intergouvernementele Language Policy Forum, waarop in 2007 de voortgang op het gebied van het ERK werd geëvalueerd, en in verschillende aanbevelingen van het Comité van Ministers. Deze belangrijkste focus wordt nogmaals benadrukt in de [Gids voor de ontwikkeling en tenuitvoerlegging van curricula voor meertalig en intercultureel onderwijs](#).

Tegelijkertijd onderstreepte het Language Policy Forum echter dat het noodzakelijk is de ERK-niveaus op een verantwoorde manier in te zetten en gebruik te maken van de geboden methodologieën en middelen om examens te ontwikkelen en die te koppelen aan het ERK.

Maar de ondertitel Leren, onderwijzen, beoordelen geeft het al aan: het ERK is meer dan een beoordelingsproject. Hoofdstuk 9 van het ERK beschrijft een groot aantal verschillende benaderingen ten aanzien van de beoordeling van taalvaardigheid. De meeste daarvan zijn alternatieven voor gestandaardiseerde toetsen. In dit hoofdstuk wordt uitgelegd op welke manieren het ERK in het algemeen en de illustratieve descriptoren ervan in het bijzonder de docent/leerkracht kunnen helpen bij het beoordelingsproces, maar de nadruk ligt niet op taaltoetsen en toetsonderdelen worden helemaal niet genoemd.

In het algemeen benadrukte het Language Policy Forum de noodzaak van internationaal netwerken en de uitwisseling van expertise met betrekking tot het ERK via organen als [ALTE](#), [EALTA](#) en [Eaquals](#).

hoofdstuk 3 van het ERK en verder beschreven in de hoofdstukken 4 en 5. De ontwikkeling van een gemeenschappelijk beschrijvingsschema, gemeenschappelijke referentieniveaus en illustratieve descriptoren die de aspecten van het schema op verschillende niveaus definiëren is bedoeld om **een gemeenschappelijke metataal voor de onderwijswereld te creëren om zo de communicatie, het netwerken, de mobiliteit en de erkenning van gevolgde cursussen en afgelegde examens te vergemakkelijken**. Met betrekking tot examens heeft het Language Policy Programme van de Raad een [‘Handboek voor het koppelen van taalexamens aan het ERK’](#) gepubliceerd, waarbij nu ook een toolkit van begeleidend materiaal hoort en een bundel casestudies, uitgegeven door Cambridge University Press, samen met een [‘Handleiding voor de ontwikkeling van taaltoetsen’](#). Het is echter belangrijk om nogmaals te benadrukken dat **het ERK een hulpmiddel is voor het mogelijk maken van onderwijshervormingsprojecten, en geen hulpmiddel voor standaardisering**. Ook is er geen instantie die toezicht houdt op het gebruik ervan of dit zelfs maar coördineert. Meteen aan het begin van het ERK staat:

‘Eén ding moet direct duidelijk worden gemaakt. Wij hebben NIET de bedoeling om beoefenaars te vertellen wát ze moeten doen of hóe ze dat moeten doen. We stellen vragen, maar beantwoorden die niet. Het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader is niet bedoeld om doelen vast te stellen die gebruikers moeten nastreven of methoden die ze moeten gebruiken.’ (ERK: Noten voor de gebruiker)

De actiegerichte benadering implementeren

Het ERK is *uitgebreid*, want de meest gebruikelijke methodes van taalonderwijs zijn erin terug te vinden. Het is ook *neutraal*: het roept immers eerder vragen op dan antwoorden te geven en het schrijft geen specifieke pedagogische aanpak voor. In het ERK wordt bijvoorbeeld niet gesuggereerd dat er geen grammatica of literatuur meer zou mogen worden onderwezen. Het schrijft evenmin voor hoe de vooruitgang van een leerder het best geëvalueerd wordt. Toch neemt het ERK een innovatief standpunt in door leerders te beschouwen als taalgebruikers en sociale actoren. Taal wordt dus eerder als een communicatiemiddel dan als een studieobject gezien. Het stelt daarom ook voor om de behoeften van leerders te analyseren en om ‘*Can do*’-descriptoren en communicatieve taken te gebruiken. Hoofdstuk 7 van het ERK is hier volledig aan gewijd.

Het ERK geeft als boodschap dat de methodologie van taal leren zo zou moeten zijn dat leerders in staat zijn om taal te gebruiken in levensechte situaties, zich kunnen uitdrukken en verschillende soorten taken kunnen uitvoeren. Het beveelt aan om voor de beoordeling criteria te hanteren die in een levensechte situatie ook zouden worden gehanteerd, en op een continue schaal (niveaus A1-C2). Dit is de oorspronkelijke en fundamentele betekenis van ‘criteria’ wanneer er wordt gesproken over ‘criteriumgerelateerde beoordelingen’. De descriptoren uit hoofdstuk 4 en 5 van het ERK vormen een basis voor een transparante definitie van curriculumdoelen en voor standaarden en criteria voor de beoordeling. Hoofdstuk 4 focust op activiteiten (het WAT), hoofdstuk 5 op vaardigheden (het HOE). Er wordt in die zin geen neutrale visie op onderwijs gegeven. Wat in deze hoofdstukken wordt beschreven, impliceert immers dat het onderwijs- en leerproces door actie worden gestuurd, en actiegericht zijn. Bovendien wordt er duidelijk geadviseerd om de behoeften die leerders in het echte leven hebben als uitgangspunt te nemen, waarbij het curriculum, onderwijs en de beoordeling consequent op elkaar worden afgestemd.

De hoofdstukken van het ERK

Hoofdstuk 1 Het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader in zijn politieke en onderwijskundige context

Hoofdstuk 2 Gekozen benadering

Hoofdstuk 3 Gemeenschappelijke Referentieniveaus

Hoofdstuk 4 Taalgebruik en de taalgebruiker/taalleerder

Hoofdstuk 5 De competenties van de taalgebruiker/taalleerder

Hoofdstuk 6 Het leren en onderwijzen van talen

Hoofdstuk 7 Taken en hun rol in het talenonderwijs

Hoofdstuk 8 Linguïstische verscheidenheid en het curriculum

Hoofdstuk 9 Beoordelen

Op klasniveau is de implementatie van de actiegerichte benadering op meerdere vlakken zichtbaar. Wanneer leerders als sociale actoren worden beschouwd, dan worden zij betrokken bij het leerproces. Descriptoren kunnen dan eventueel ingezet worden als middel om over dit proces te communiceren. Een ander gevolg is dat taal leren en taal gebruiken een sociale component hebben, dat er een wisselwerking is tussen het sociale en het individuele leerproces. Als leerders als taalgebruikers worden gezien, dan komt het taalgebruik uit de doelcontext ruim aan bod in de klas – de taal leren gebruiken wordt zo geoefend, en niet zozeer het bestuderen van de taal zelf (als vak). Wanneer leerders beschouwd worden als meertalig en behorend tot meerdere culturen, dan mogen ze putten uit al hun linguïstische bronnen, indien nodig, en worden ze aangemoedigd om gelijkenissen en verschillen te zien tussen talen en culturen. Een actiegerichte benadering betekent bovenal dat er in de klas zinvolle taken worden gegeven die uitnodigen tot samenwerken, dat taal niet de belangrijkste focus krijgt. Wanneer bij de uitvoering van een taak de taal niet het belangrijkste aandachtspunt is, dan moet er een andere uitkomst of een ander product zijn (bijvoorbeeld een excursie plannen, een poster ontwerpen, een blog creëren, een feest organiseren, een kandidaat kiezen, enzovoort). Descriptoren kunnen helpen om dit soort taken te ontwikkelen en te observeren. Als dit gewenst is, kunnen ze ook gebruikt worden voor (zelf)beoordeling tijdens de uitvoering van een taak.

Zowel het beschrijvingschema als de actiegerichte benadering van het ERK stellen de **co-constructie van betekenis** (door interactie) centraal in het leer- en onderwijsproces. Dit heeft duidelijke gevolgen voor de klaspraktijk. Soms zal deze interactie plaatsvinden tussen docent en leerder(s), maar het kan ook gaan om de samenwerking tussen leerders. Het evenwicht tussen docentgerichte instructie en samenwerkende interactie tussen leerders in kleine groepen, zal meestal een afspiegeling zijn van de context, de pedagogische traditie in die context en het vaardigheidsniveau van de leerders die erbij betrokken zijn. In onze samenleving, die alsmat diverser wordt, kan de constructie van betekenis over talen heen gebeuren en berusten op de meertalige en pluriculturele ervaringen van gebruikers/leerders.

Meertalige en pluriculturele competentie

Het ERK maakt een onderscheid tussen 'sociale' meertaligheid (*multilingualism*, het naast elkaar bestaan van verschillende talen op het sociale of individuele niveau) en 'individuele' meertaligheid (*plurilingualism*, het dynamische en ontwikkelende linguïstische repertoire van een individuele gebruiker/leerder). Waar we het hebben over meertaligheid, bedoelen we in dit supplement die laatste variant. Meertaligheid wordt in het ERK weergegeven als een ongelijkmatige en veranderende competentie, waarin de bronnen van de gebruiker/leerder in één taal of variant heel anders van aard kunnen zijn dan die in een andere. Het fundamentele punt is echter dat meertaligen één enkel, samenhangend repertoire hebben dat ze combineren met hun algemene competenties en met verschillende strategieën om taken te volbrengen (paragraaf 6.1.3.2, ERK).

Meertalige competentie zoals uitgelegd in het ERK (paragraaf 1.3, ERK) omvat het vermogen om flexibel te putten uit een onderling verbonden, ongelijkmatig, meertalig repertoire om:

- over te schakelen van één taal (of dialect of variant) naar een andere;
- zich uit te drukken in één taal (of dialect of variant) en iemand te verstaan die een andere taal spreekt;
- gebruik te maken van de kennis van een aantal talen (of dialecten of

De verwante concepten meertaligheid/pluriculturalisme en gedeeltelijke competenties zijn voor het eerst geïntroduceerd in het taalonderwijs in conceptversie 2 van het voorstel voor het ERK in 1996.

Ze zijn ontwikkeld als een soort dynamisch, creatief proces van *languaging*, een cognitief proces van betekenisonderhandeling en het produceren van betekenisvolle, begrijpelijke output als onderdeel van taal leren, en dit over de grenzen van taalvarianten heen, als een methodologie en als een doelstelling voor taalbeleid. De achtergrond van deze ontwikkeling was een reeks studies naar tweetaligheid aan het begin van de jaren negentig door onderzoekscentrum CREDIF in Parijs.

De curriculumvoorbeelden in wat nu hoofdstuk 8 van het ERK is, bevorderden bewust de concepten van meertalige en pluriculturele competentie.

Deze twee concepten kwamen het jaar daarna, in 1997, uitgebreider ter sprake in de paper '[Plurilingual and pluricultural competence](#)'.

varianten) om een tekst te begrijpen;

- woorden met een gemeenschappelijke internationale achtergrond te herkennen in een nieuwe gedaante;
- te bemiddelen tussen twee individuen zonder gemeenschappelijke taal (of dialect of variant), zelfs als de bemiddelaar zelf maar weinig kennis heeft;
- alle talige middelen te benutten en te experimenteren met alternatieve uitdrukkingvormen;
- gebruik te maken van paralinguïstiek (mime, gebaren, gelaatsuitdrukking, enzovoort).

1996 is toevallig ook het jaar waarin de term *translanguaging* werd opgetekend (met betrekking tot tweetalig onderwijs in Wales). *Translanguaging* is een handeling die wordt uitgevoerd door meertalige personen, waarbij meer dan één taal betrokken kan zijn. Er bestaat inmiddels een groot aantal soortgelijke termen, maar die vallen allemaal onder de term meertaligheid.

Meertaligheid kan worden gezien vanuit verschillende perspectieven: als een sociologisch of historisch feit, als een persoonlijk kenmerk of een persoonlijke ambitie, als een onderwijsfilosofie of -benadering of – fundamenteel – als een sociaal-politiek streven naar het behoud van linguïstische diversiteit. Al deze perspectieven komen steeds meer voor in Europa.

Bemiddeling tussen personen zonder gemeenschappelijke taal is een van de activiteiten in de bovenstaande lijst. Gezien het meertalige karakter van een dergelijke bemiddeling zijn er tijdens het project in 2014-2017 voor het ontwikkelen van descriptoren voor bemiddeling ook descriptoren ontwikkeld en gevalideerd voor de andere punten in de bovenstaande lijst. Dit was succesvol, behalve met betrekking tot het laatste punt (paralinguïstiek), omdat de informanten het helaas niet eens konden worden over de relevantie daarvan of de descriptoren niet consistent konden interpreteren.

Ten tijde van de publicatie van het ERK waren de concepten die in deze paragraaf worden besproken innovatief, vooral het idee van een holistisch, onderling verbonden meertalig repertoire. Dat idee is sindsdien echter ondersteund door psychologisch en neurologisch onderzoek bij leerders die op jonge leeftijd een extra taal leren en leerders die dit later doen. Daaruit bleek dat dit bij de eerste groep sterker was. Ook is aangetoond dat meertaligheid leidt tot een aantal

cognitieve voordelen, als gevolg van een beter executief controlesysteem in de hersenen (dit wil zeggen: het vermogen om de aandacht af te wenden van afleidende factoren bij het uitvoeren van taken).

Meertaligheid wordt in het ERK het vaakst genoemd in verband met 'meertalige en pluriculturele competentie', omdat deze twee aspecten meestal hand in hand gaan. Een vorm van ongelijkmatigheid kan echter zijn dat het ene aspect (bijvoorbeeld pluriculturele competentie) veel sterker is dan het andere (bijvoorbeeld meertalige competentie: zie paragraaf 6.1.3.1, ERK).

Een aantal redenen voor het bevorderen van de ontwikkeling van meertaligheid en pluriculturalisme hebben te maken met de ervaring met meertaligheid en pluriculturalisme:

- 'zij benut bestaande sociolinguïstische en pragmatische competenties, die daardoor op hun beurt verder versterkt worden;
- zij leidt tot een betere perceptie van wat algemeen en wat specifiek is in de linguïstische ordening van verschillende talen (een vorm van metatalig, intertalig of zo men wil 'hypertalig' bewustzijn);
- zij nuanceert per definitie de kennis van het leren en het vermogen om te gaan met nieuwe mensen en nieuwe situaties. Zij kan daardoor het latere leren op het gebied van taal en cultuur in zekere mate versnellen.' (paragraaf 6.1.3.3, ERK)

De begrippen pluriculturalisme en interculturele competentie – kort genoemd in de paragrafen 5.1.1.3 en 5.1.2.2 van het ERK – zijn niet tot in detail uitgewerkt in het ERK. De implicaties van meertaligheid en interculturele competentie voor het curriculumontwerp met betrekking tot het ERK zijn uiteengezet in de publicatie van de Raad van Europa uit 2015. Daarnaast is een gedetailleerde taxonomie van de aspecten van meertalige en pluriculturele competentie met betrekking tot pluralistische benaderingen beschikbaar in het [FREPA/CAPAR](#) van het ECML.

Het beschrijvingsschema van het ERK

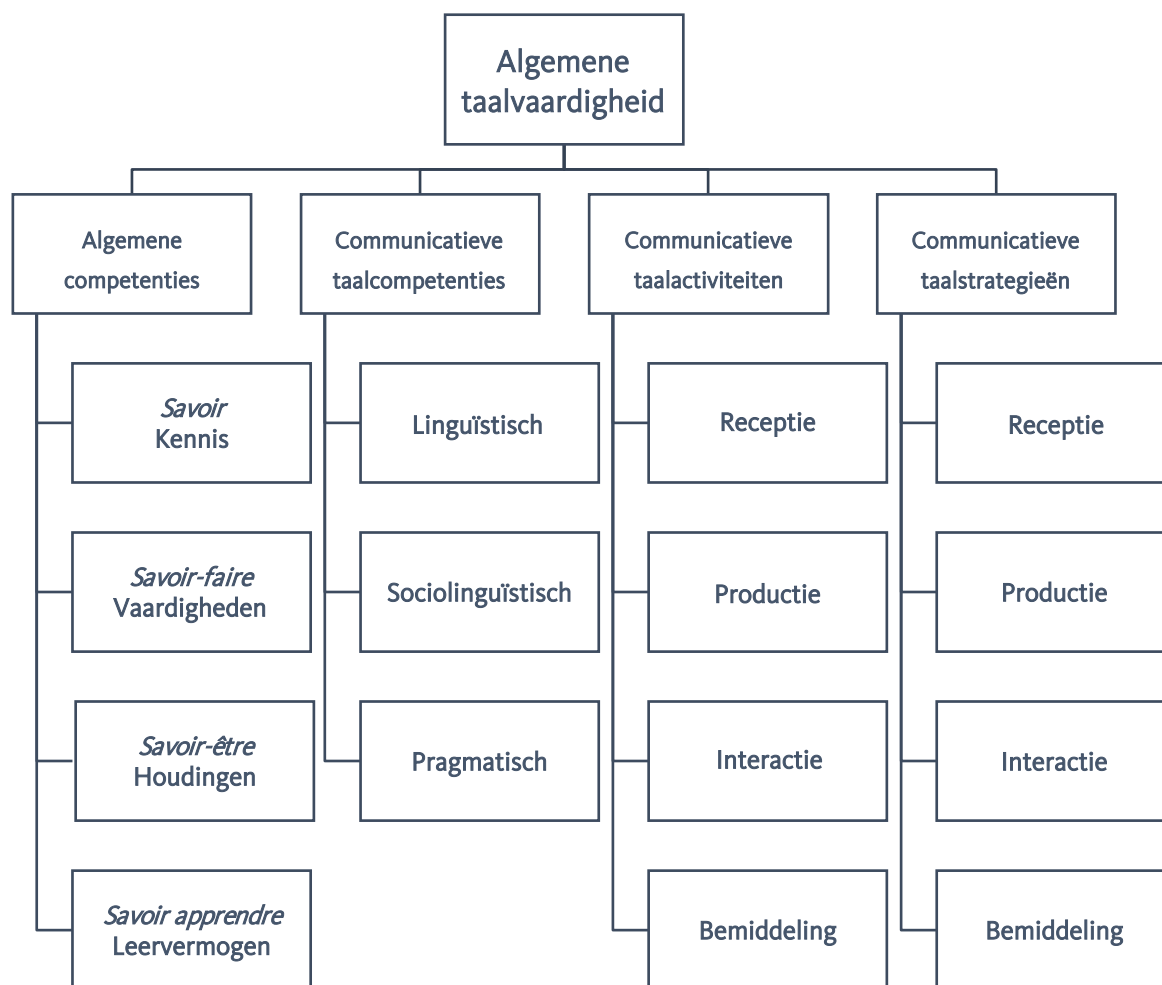
In deze paragraaf geven we een overzicht van het beschrijvingsschema van het ERK en geven we aan welke elementen verder ontwikkeld zijn in het project van 2014-2017. Zoals gezegd, is een van de kerndoelen van het ERK het verstrekken van een gemeenschappelijke beschrijvende metataal om te kunnen praten over taalvaardigheid. In afbeelding 1 is de structuur van het beschrijvingsschema van het ERK schematisch weergegeven.

Na een inleiding van de relevante sleutelbegrippen (hoofdstuk 1) wordt de benadering van het ERK geïntroduceerd in het zeer korte hoofdstuk 2. In elke communicatieve situatie worden **algemene competenties** (bijvoorbeeld kennis van de wereld, sociaal-culturele competentie, interculturele competentie, eventuele professionele ervaring: paragraaf 5.1 van het ERK) *altijd* gecombineerd met **communicatieve taalcompetenties** (linguïstische, sociolinguïstische en pragmatische competenties: paragraaf 5.2 van het ERK) en strategieën (algemene strategieën en **communicatieve taalstrategieën**) om een **taak** te volbrengen (hoofdstuk 7, ERK). Taken vereisen vaak enige samenwerking met anderen en daarvoor is taal nodig. In het voorbeeld dat in hoofdstuk 2 is gekozen om dit idee te introduceren – iets verplaatsen – speelt het gebruik van taal slechts een bijrol bij het vervullen van de taak. Bij het verplaatsen van een kast is enige communicatie, bij voorkeur in de vorm van taal, zeker aan te raden, maar taal is niet de kern van de taak. Ook taken die een verfijndere communicatie vereisen, zoals overeenstemming bereiken over de oplossing van een ethisch probleem of het houden van een projectbespreking, draaien om de resultaten van de taak en niet om de taal die wordt gebruikt om deze te bereiken.

De volledige benadering van het ERK is samengevat in een enkele alinea in hoofdstuk 2:

'Taalgebruik, met inbegrip van taallessen, omvat de handelingen die worden verricht door mensen die individueel en als sociale wezens een reeks **algemene competenties** en meer in het bijzonder **communicatieve taalcompetenties** ontwikkelen. Zij benutten hun competenties in verschillende contexten onder verschillende **omstandigheden** en met verschillende **restricties** om **taalactiviteiten** uit te voeren waarbij **taalprocessen** betrokken zijn voor het produceren of gebruiken van teksten met betrekking tot onderwerpen in bepaalde **domeinen**, waarbij zij die **strategieën** inzetten die het meest geschikt lijken voor de uitvoering van de te verrichten **taken**. Het bewust volgen (monitoren) van deze handelingen door deelnemers leidt tot versterking of aanpassing van hun competenties.' (paragraaf 2.1, ERK)

Bij het uitvoeren van taken worden dus competenties en strategieën ingezet, die vervolgens zelf verder worden ontwikkeld door die ervaring. In een actiegerichte benadering, waarin het beschrijvingsschema van het ERK wordt vertaald naar de praktijk, **zijn bepaalde samenwerkingstaken in de taallessen daarom essentieel**. Het ERK bevat daarom ook een hoofdstuk over taken. Hoofdstuk 7 van het ERK bespreekt taken in het echte leven en pedagogische taken, mogelijkheden voor compromissen daartussen, factoren die taken eenvoudig of complex maken vanuit een linguïstisch perspectief, voorwaarden en beperkingen, enzovoort. Welke vorm de taken in de klas precies krijgen en hoe groot hun rol in het lesprogramma is, bepalen de gebruikers van het ERK zelf. Hoofdstuk 6 van het ERK onderzoekt methodologieën voor taalonderwijs, waarbij erop wordt gewezen dat verschillende contexten mogelijk vragen om verschillende benaderingen. Het ERK-schema sluit heel goed aan bij verschillende recente benaderingen van tweedetaalverwerving, waaronder de taakgerichte benadering, de ecologische benadering en in het algemeen alle benaderingen die gebaseerd zijn op sociaal-culturele en sociaal-constructivistische theorieën. Uitgaande van een bespreking van de plaats van meertaligheid in het taalonderwijs beschrijft hoofdstuk 8 van het ERK alternatieve mogelijkheden voor curriculumontwerp, een proces dat nogmaals wordt benadrukt in de '[Guide for the development and implementation of curricula for plurilingual and intercultural education](#)'. Ongeacht het perspectief dat wordt gekozen, gaat men ervan uit dat taken in de taallessen **communicatieve taalactiviteiten en strategieën** moeten omvatten (paragraaf 4.4, ERK) die ook in de echte wereld voorkomen, zoals die in het beschrijvingsschema van het ERK.

Afbeelding 1 – De structuur van het beschrijvingsschema van het ERK²

Met zijn communicatieve taalactiviteiten en strategieën vervangt het ERK het traditionele model van de vier vaardigheden (luisteren, spreken, lezen, schrijven), dat ontoereikend is gebleken om de complexe realiteit van communicatie weer te geven. Bovendien leent een indeling op basis van de vier vaardigheden zich niet voor het bepalen van een doel of macrofunctie. De door het ERK voorgestelde indeling komt meer overeen met het taalgebruik in het echte leven, dat verankerd is in interactie waarin de betekenis gezamenlijk wordt geconstrueerd. De activiteiten zijn weergegeven volgens vier communicatiewijzen: **receptie, productie, interactie en bemiddeling**. De ontwikkeling van deze categorieën voor communicatieve activiteiten is aanzienlijk beïnvloed door het onderscheid tussen transactie en interpersoonlijk taalgebruik en tussen interpersoonlijk en conceptueel taalgebruik (ontwikkeling van ideeën). Dit is weergegeven in tabel 1.

² Overgenomen van pagina 55 van de ECEP-projectpublicatie: Piccardo, E., Berchoud, M., Cignatta, T., Mentz, O. en Pamula, M. (2011). Pathways Through Assessment, Learning and Teaching in the CEFR. Graz, Oostenrijk: European Centre for Modern Languages: ISBN: 978-92-871-7159-7.

Tabel 1 – Macrofunctionele grondslag van ERK-categorieën voor communicatieve taalactiviteiten

	Receptie	Productie	Interactie	Bemiddeling
Creatief, interpersoonlijk taalgebruik	Bijv. <i>Lezen als vrijetijdsbesteding</i>	Bijv. <i>Monoloog: ervaringen beschrijven</i>	Bijv. <i>Gesprek</i>	<i>Bemiddeling communicatie</i>
Transactioneel taalgebruik	Bijv. <i>Lezen voor informatie en argumentatie</i>	Bijv. <i>Monoloog: informatie geven</i>	Bijv. <i>Goederen en diensten verkrijgen</i> <i>Informatie-uitwisseling</i>	<i>Bemiddeling van een tekst</i>
Evaluerend, probleemoplossend taalgebruik	<i>(Samengevoegd met Lezen voor informatie en argumentatie)</i>	Bijv. <i>Monoloog: een casus presenteren</i>	Bijv. <i>Discussie</i>	<i>Bemiddeling concepten</i>

Met betrekking tot de in tabel 1 beschreven benadering van taalactiviteiten kan de volgende lijst van voordelen van een dergelijke indeling in plaats van die in vier vaardigheden worden genoemd. Deze lijst is overgenomen uit een van de voorbereidende studies in de aanloop naar de ontwikkeling van het ERK³:

- de voorgestelde categorieën (receptie, productie, interactie, bemiddeling) zijn niet alleen logisch voor insiders, maar ook voor gebruikers: zulke categorieën komen meer overeen met de manier waarop mensen taal daadwerkelijk gebruiken;
- aangezien dit de vier typen categorieën zijn die worden gebruikt voor taaltrainingen in de werksfeer, wordt het gemakkelijker om een koppeling te maken tussen taal voor algemeen gebruik en taal voor specifieke doeleinden;
- pedagogische taken met betrekking tot samenwerkende interactie in kleine groepen in de klas, projectopdrachten, briefwisselingen met penvrienden en mondelinge taaltoetsen zijn eenvoudiger in dit model te plaatsen;
- een indeling volgens transparante activiteiten in specifieke gebruiksccontexten maakt het eenvoudiger om de dagelijkse gebeurtenissen die samen de ervaring van de taalleerder vormen vast te leggen en te karakteriseren;
- een dergelijke benadering op basis van genre stimuleert het inzetten van inhoudsschema's en de verwerving van de formele schema's (organisatie van een betoog) die passen bij het genre;
- categorieën die de interpersoonlijke en blijvende zelfexpressie benadrukken zijn essentieel vanaf A2 en kunnen tegenwicht bieden aan de wijdverbreide metafoer van overdracht, waarin taal wordt gezien als een middel om informatie over te dragen;
- door af te stappen van de matrix van vier vaardigheden en drie elementen (grammaticale structuur, woordenschat en fonologie/grafologie) kunnen communicatieve criteria voor de kwaliteit van prestaties worden bevorderd;
- het onderscheid tussen receptie, interactie en productie doet denken aan de indelingen die worden gebruikt voor leer- en prestatie strategieën en kan een bredere visie van strategische competentie mogelijk maken;
- het onderscheid tussen receptie, interactie, productie en bemiddeling vormt daadwerkelijk een oplopende schaal van moeilijkheid en kan daardoor helpen bij de ontwikkeling van het concept van gedeeltelijke kwalificaties;
- zulke relatief concrete gebruiksccontexten (die eerder supragenres/spreeksituaties zijn dan abstracte vaardigheden of functies) maken een koppeling met realistische beoordelingstaken in toetsen gemakkelijker en zouden van pas moeten komen bij het ontwikkelen van meer concrete descriptoren.

Een van de gebieden waarin het ERK het meest invloedrijk is geweest, is de erkenning van het fundamentele onderscheid tussen productie (= monoloog; lange spreekbeurten) en interactie (= gesprek; korte spreekbeurten) in leerdoelen en in de structuur van mondelinge toetsen. Toen het ERK werd gepubliceerd, werd zo'n zelfde onderverdeling op het gebied van schrijven, door onderscheid te maken tussen geschreven productie en geschreven interactie, niet breed erkend. De oorspronkelijke tabel 2 van

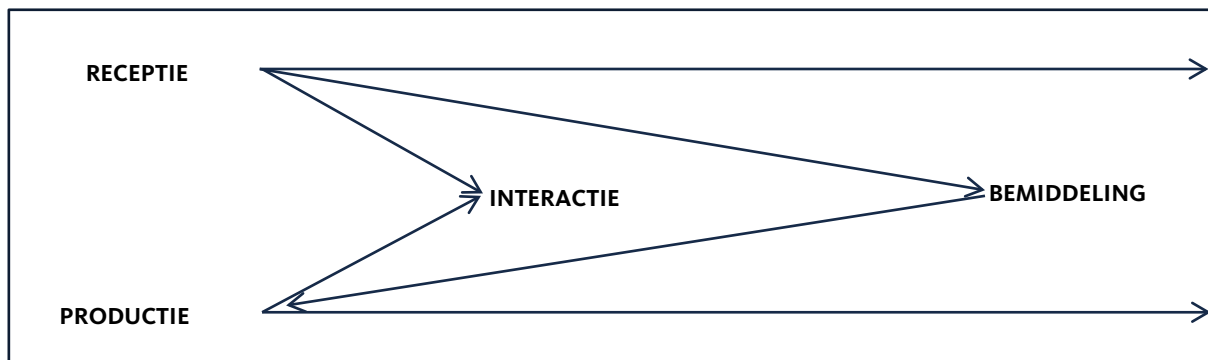
³ 'Perspectives on Language Proficiency and Aspects of Competence: a reference paper defining categories and levels.' Straatsburg, Raad van Europa CC-LANG (94) 20, door Brian North.

het ERK (schema voor zelfbeoordeling) is dan ook aangepast om geschreven interactie en geschreven productie weer samen te voegen tot 'schrijven', wat aanleiding gaf tot het wijdverbreide, maar onjuiste idee dat het ERK een model van vijf vaardigheden voorstaat. De ontwikkeling van e-mail, sms en sociale media heeft sinds die tijd laten zien dat het ERK, en dat geldt ook voor veel andere gebieden, zijn tijd ver vooruit was. De vierde communicatiewijze, bemiddeling, is ontwikkeld tijdens het werk van de oorspronkelijke auteursgroep van het ERK⁴.

Afbeelding 2, onderdeel van de conceptversies van het ERK uit 1996 en 1998, laat het verband tussen de vier communicatiewijzen zien. Receptie en productie, onderverdeeld in mondeling en schriftelijk, vertegenwoordigen de traditionele vier vaardigheden. Interactie omvat zowel receptie als productie, maar is meer dan de som van die delen, en bemiddeling omvat zowel receptie als productie en, in veel gevallen, interactie.

Het ERK introduceert het concept bemiddeling als volgt:

'Zowel bij receptie als bij productie maakt schriftelijke of mondelinge **bemiddeling** communicatie mogelijk tussen mensen die om wat voor reden dan ook niet in staat zijn rechtstreeks met elkaar te communiceren. Vertaal- of tolkwerk in de vorm van een parafrase, samenvatting of afschrift verschaft de andere partij een (her)formulering van een brontekst waartoe deze partij niet rechtstreeks toegang heeft. Bemiddelende taalactiviteiten – waarbij een bestaande tekst wordt verwerkt – spelen een belangrijke rol in het normale talige functioneren van de samenleving.' (paragraaf 2.1.3, ERK)

Afbeelding 2 – De relatie tussen receptie, productie, interactie en bemiddeling.

⁴ John Trim, Daniel Coste, Brian North en Joseph Sheils

Net als veel andere aspecten die in het ERK worden genoemd, zijn de concepten interactie en bemiddeling niet in detail uitgewerkt in de tekst. Dat is een nadeel van het bespreken van zoveel informatie in 250 pagina's. Een gevolg daarvan is dat bemiddeling in het ERK vaak wordt gereduceerd tot tolken en vertalen. Dat is de reden waarom in 2014-2017 het project voor de ontwikkeling van descriptoren voor bemiddeling is opgezet. Dat project plaatste bemiddeling in een breder perspectief, zoals is uiteengezet in bijlage 5 en in detail is uitgelegd in de paper ['Developing illustrative descriptors of aspects of mediation for the Common European Framework of Reference \(CEFR\)'](#).

Met het ERK werd afgestapt van het traditionele onderscheid dat in de toegepaste taalkunde werd gemaakt tussen de Chomskyaanse concepten van (verborgen) 'competentie' en (zichtbare) 'prestatie', waarbij taalvaardigheid meestal werd gedefinieerd als een inkijkje in iemands onderliggende competentie die kon worden afgeleid uit een specifieke prestatie. In het ERK is 'taalvaardigheid' een term die het vermogen omvat om communicatieve taalactiviteiten uit te voeren ('*can do*'), waarbij gebruik wordt gemaakt van zowel **algemene als communicatieve taalcompetenties** (linguïstisch, sociolinguïstisch en pragmatisch), en passende **communicatieve strategieën** worden geactiveerd.

De verwerving van taalvaardigheid wordt in feite gezien als een circulair proces: door activiteiten uit te voeren ontwikkelt de gebruiker/leerder competenties en verwerft hij of zij strategieën. Binnen deze benadering wordt aangenomen dat competentie alleen bestaat als zij wordt toegepast in taalgebruik. Dit komt overeen met (a) de bredere opvatting van competentie als een handeling van toegepaste psychologie, vooral met betrekking tot de werksfeer en beroepsopleiding en (b) de hedendaagse opvatting binnen de sociaal-culturele benadering van leren. De '*can do*'-descriptoren van het ERK belichamen deze filosofie.

Communicatieve taalstrategieën worden dus binnen het ERK gezien als een soort scharnier tussen communicatieve taalcompetentie en communicatieve taalactiviteiten en ze worden met die laatste categorie in verband gebracht in paragraaf 4.4 van het ERK. De ontwikkeling van de descriptoren voor strategische competentie werd beïnvloed door het model van 'plannen vooraf, uitvoeren, monitoren, herstellactie', maar zoals te zien is in de onderstaande tabel 2, zijn niet voor alle categorieën descriptorschalen ontwikkeld. De schuingedrukte categorieën werden overwogen op het moment dat de oorspronkelijke descriptoren werden ontwikkeld. Voor bemiddeling is besloten alleen descriptoren te ontwikkelen voor de uitvoeringsstrategieën.

'Can do'-descriptoren als competentie

Het idee van het wetenschappelijk ijken van '*can do*'-descriptoren tot een schaal van niveaus is oorspronkelijk afkomstig uit de beroepsopleiding voor verpleegkundigen. Toetsen waren niet erg nuttig voor het beoordelen van de competentie van verpleegkundigen in opleiding. In plaats daarvan was een stelselmatige, onderbouwde observatie door een ervaren verpleegkundige nodig, aan de hand van korte beschrijvingen van typische verpleegcompetenties op verschillende niveaus.

Deze '*can do*'-benadering is de Raad van Europa eind jaren zeventig gaan toepassen op het onderwijzen en leren van talen. Dat gebeurde via drie kanalen: (a) op behoefte gebaseerde taaltraining in de werksfeer; (b) aandacht voor de beoordeling door docenten/leerkrachten op basis van gedefinieerde, communicatieve criteria en (c) experimenten met zelfbeoordeling aan de hand van '*can do*'-descriptoren als een manier om de reflectie en motivatie van de leerders te vergroten. Tegenwoordig worden '*can do*'-descriptoren in veel landen op een toenemend aantal vakgebieden toegepast in wat vaak een competentiegerichte aanpak wordt genoemd.

Tabel 2 – Communicatieve taalstrategieën in het ERK

	Receptie	Productie	Interactie	Bemiddeling
Planning	Inkaderen	Planning	Niet van toepassing	
Uitvoering	Afleiden	Compensatie	Beurten nemen Samenwerken	Koppelen aan eerdere kennis Taal aanpassen Gecomplieerde info opsplitsen Tekst met hoge informatie-dichtheid toelichten Tekst stroomlijnen
Evaluatie en herstel	Monitoring	Monitoring en zelfcorrectie	Om verduidelijking vragen Communicatie herstellen	

Bemiddeling

Toen zoals gezegd in de bespreking van het beschrijvingsschema van het ERK hierboven werd afgestapt van de vier vaardigheden, is bemiddeling geïntroduceerd in het onderwijzen en leren van talen in het ERK als een van de vier wijzen van communicatie, namelijk receptie, interactie, productie en bemiddeling (zie afbeelding 2). Als we een taal gebruiken, vinden er heel vaak meerdere activiteiten plaats; bemiddeling is een combinatie van receptie, productie en interactie. In veel gevallen gebruiken we taal ook niet alleen om een boodschap over te brengen, maar om een idee te ontwikkelen door wat vaak *'languaging'* wordt genoemd (een idee doorspreken en op die manier de gedachten onder woorden brengen) of om begrip en communicatie te vergemakkelijken.

De behandeling van bemiddeling in het ERK beperkt zich niet tot taaloverschrijdende bemiddeling (informatie doorgeven in een andere taal), zoals blijkt uit de volgende fragmenten:

- Paragraaf 2.1.3: Maakt communicatie mogelijk tussen mensen die **om wat voor reden dan ook** niet in staat zijn rechtstreeks met elkaar te communiceren.
- Paragraaf 4.4.4: Treedt op als intermediair tussen gesprekspartners die elkaar niet rechtstreeks kunnen verstaan – gewoonlijk (**maar niet uitsluitend**) sprekers van verschillende talen.
- Paragraaf 4.6.6: **Zowel** de input **als** de geproduceerde tekst kan gesproken of geschreven zijn **in T1 of T2**. (Opmerking: dit betekent niet dat de ene in T1 is en de andere in T2; ze kunnen ook allebei in T1 zijn.)

Hoewel het concept bemiddeling in de tekst van het ERK uit 2001 niet volledig is uitgewerkt, worden hierin wel de twee kernbegrippen benadrukt, namelijk gezamenlijke betekenisvorming in interactie en voortdurende beweging tussen het individuele en sociale niveau in het leren van een taal, voornamelijk vanuit de opvatting dat de gebruiker/leerder een sociaal wezen is. Daarnaast benadrukt de focus op de bemiddelaar als een intermediair tussen gesprekspartners de sociale visie van het ERK. Op die manier geeft het beschrijvingsschema van het ERK in feite, hoewel dat niet expliciet is vermeld in de tekst uit 2001, bemiddeling een sleutelpositie in de actiegerichte benadering. Die positie is vergelijkbaar met de rol die andere wetenschappers er tegenwoordig aan geven als ze het hebben over het proces van taalverwerving.

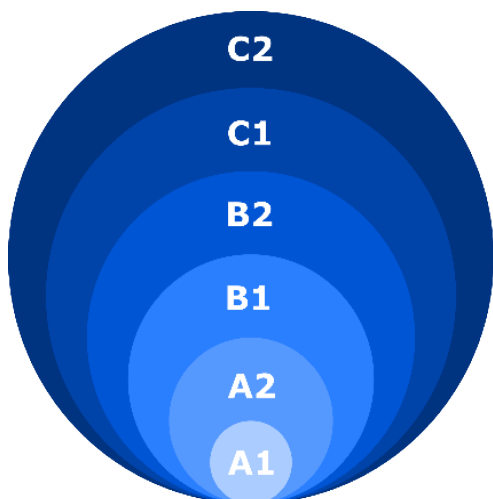
De benadering van bemiddeling in het project voor het uitbreiden van de illustratieve descriptoren in het ERK is dus breder dan alleen taaloverschrijdende bemiddeling. Naast taaloverschrijdende bemiddeling omvat het ook bemiddeling met betrekking tot communicatie en leren, evenals sociale en culturele bemiddeling. Deze bredere benadering is gekozen vanwege de relevantie in klassen met toenemende diversiteit, met betrekking tot de verspreiding van onderwijs in een vreemde taal of CLIL (Content and

Language Integrated Learning) en omdat bemiddeling steeds meer gezien wordt als een onderdeel van alle leerprocessen, maar vooral van alle taalverwerving.

De descriptoren voor bemiddeling zijn vooral relevant in de klas als het gaat om samenwerkingstaken in kleine groepen. De taken kunnen zo worden georganiseerd dat de leerders verschillende input moeten delen, hun informatie moeten uitleggen en samen moeten werken om een doel te bereiken. Ze zijn nog relevanter als dit plaatsvindt in een CLIL-context.

De gemeenschappelijke referentieniveaus van het ERK

Het ERK heeft twee assen: een horizontale as van categorieën voor het beschrijven van verschillende activiteiten en aspecten van competentie, zoals hierboven beschreven, en een verticale as die de voortgang in taalvaardigheid in die categorieën vertegenwoordigt. Om de organisatie van opleidingen en het beschrijven van de voortgang te vergemakkelijken, presenteert het ERK de zes gemeenschappelijke referentieniveaus die zijn weergegeven in afbeelding 3. Deze indeling biedt een routekaart waarmee gebruikers/leerders op een progressieve manier de relevante aspecten van het beschrijvingsschema kunnen aanpakken. De zes niveaus zijn echter niet onbetwistbaar. Ten eerste kunnen ze worden gegroepeerd in drie brede categorieën: 'basisgebruiker' (A1 & A2), 'onafhankelijke gebruiker' (B1 & B2) en 'vaardige gebruiker' (C1 & C2). Ten tweede worden de zes referentieniveaus, die zeer brede trappen van taalvaardigheid vertegenwoordigen, heel vaak nog verder onderverdeeld.

Afbeelding 3 – De gemeenschappelijke referentieniveaus van het ERK

Alle categorieën in de geesteswetenschappen en vrije kunsten zijn conventionele, sociaal geconstrueerde concepten. Net als de kleuren van de regenboog is taalvaardigheid in werkelijkheid een continuüm. En zoals bij een regenboog zijn de grenzen tussen de kleuren vaag en voor interpretatie vatbaar, zie afbeelding 4. Om te kunnen communiceren, vereenvoudigen we echter het beeld en concentreren we ons op de zes hoofdkleuren, zoals in afbeelding 5.

Afbeelding 4 – Een regenboog

Afbeelding 5 – De traditionele zes kleuren

De Gemeenschappelijke Referentieniveaus zijn in detail gedefinieerd door de illustratieve descriptoren in hoofdstukken 4 en 5 van het ERK, maar de belangrijkste kenmerken van de niveaus zijn in het kort samengevat in paragraaf 3.6 van het ERK (bijlage 1) en in drie tabellen die zijn gebruikt om de niveaus te introduceren in hoofdstuk 3 van het ERK.

- Tabel 1 van het ERK: een globale schaal met één korte, samenvattende alinea per niveau.
- Tabel 2 van het ERK: een schema voor zelfbeoordeling waarin de ERK-descriptoren voor communicatieve taalactiviteiten in hoofdstuk 4 van het ERK in vereenvoudigde vorm zijn samengevat. Tabel 2 wordt ook gebruikt in het Taalpaspoort van de vele versies van het Europees Taalportfolio en in de Europass van de EU. Een uitgebreide versie met daarin schriftelijke en online-interactie en bemiddeling is opgenomen als bijlage 2.
- Tabel 3 van het ERK: een selectieve samenvatting van de ERK-descriptoren voor aspecten van communicatieve taalcompetentie in hoofdstuk 5 van het ERK. Een uitgebreide versie met daarin fonologie is opgenomen als bijlage 3.

We benadrukken hierbij dat het hoogste niveau in het ERK-schema, C2, geen enkel verband houdt met wat soms wordt aangeduid als de prestatie van een geïdealiseerde 'moedertaalspreker' of een 'hoogopgeleide moedertaalspreker' of een 'bijna-moedertaalspreker'. Zulke concepten vormden niet het uitgangspunt bij de ontwikkeling van de niveaus of de descriptoren. C2, het hoogste niveau in het ERK-schema, wordt in het ERK als volgt omschreven:

'Niveau C2 wordt weliswaar **Mastery** ('beheersing') genoemd, maar dat wil niet zeggen dat hiermee competentie op het niveau van (bijna-)moedertaalsprekers wordt bedoeld. Dit niveau is bedoeld om de mate van nauwkeurigheid, gepastheid en moeiteloze omgang met de taal te karakteriseren die typerend is voor zeer succesvolle leerders.' (paragraaf 3.6, ERK)

Mastery ('beheersing') heet bij Trim 'comprehensive mastery' en bij Wilkins 'Comprehensive Operational Proficiency', en komt overeen met het hoogste examendoel in het ALTE-model. Dit niveau kan worden uitgebreid tot de hoger ontwikkelde interculturele competentie die wordt bereikt door vele taalprofessionals.' (paragraaf 3.2, ERK)

A1, het laagste niveau in het oorspronkelijke ERK, is ook niet het laagst voorstelbare niveau van beheersing van een vreemde taal. Het wordt in het ERK als volgt omschreven:

'Niveau A1 (*Breakthrough*) wordt beschouwd als het laagste niveau van generatief taalgebruik, het punt waarop leerders op een eenvoudige manier interactief kunnen zijn, eenvoudige vragen kunnen stellen en beantwoorden over zichzelf, over waar ze wonen, over wie ze kennen en over dingen die ze hebben, eenvoudige uitspraken kunnen doen en beantwoorden op het gebied van primaire behoeften of over zeer vertrouwde onderwerpen, en niet meer uitsluitend vertrouwen op een zeer beperkt, lexicaal geordend repertoire van situatiegebonden frasen.' (paragraaf 3.6, ERK)

Niveau A1 (*Breakthrough*) is waarschijnlijk het laagste 'niveau' van generatieve taalvaardigheid dat kan worden onderscheiden. Voordat deze fase wordt bereikt zullen er waarschijnlijk al een aantal specifieke taken zijn die leerders doeltreffend kunnen uitvoeren met behulp van een zeer beperkt taalbereik en die relevant zijn voor de behoeften van de betrokken leerders. De studie van de Zwitserse Raad voor Wetenschappelijk Onderzoek uit 1994-1995, waarin de toelichtende descriptoren zijn ontwikkeld en geschaald, onderscheidde een niveau van taalgebruik dat beperkt blijft tot de uitvoering van geïsoleerde taken, en dat kan worden voorondersteld bij de definitie van niveau A1. In bepaalde contexten, bijvoorbeeld met jonge leerders, kan het nuttig zijn om zo'n 'mijlpaal' verder uit te werken. De volgende descriptoren hebben betrekking op simpele algemene taken. Ze werden alle ingeschaald onder niveau A1. Ze vormen nuttige doeleinden voor beginners:

- kan eenvoudige inkopen doen waarbij aanwijzen of andere gebaren het verbale aspect ondersteunen;
- kan vragen en vertellen welke dag, hoe laat en welke datum het is;
- kan enkele basisbegroetingen gebruiken;
- kan ja, nee, neem me niet kwalijk, alstublieft, dank u wel en sorry zeggen;
- kan op eenvoudige formulieren persoonlijke gegevens zoals, naam, adres, nationaliteit en burgerlijke staat invullen;
- kan een korte, eenvoudige briefkaart schrijven.' (paragraaf 3.5, ERK)

Achtergrond bij de ERK-niveaus

Er zijn zes ERK-niveaus. Die worden van laag naar hoog gelabeld met de letters A1 tot C2. De taalvaardigheid van een leerder kan het C2-niveau echter overstijgen. Tijdens een intergouvernementeel symposium dat in 1977 werd gehouden om de mogelijkheid van een Europees creditschema te bespreken, stelde David Wilkins ook een zevende niveau voor. De ERK-Werkgroep besloot de eerste zes niveaus van Wilkins te behouden, want het zevende niveau beschrijft een taalvaardigheid die hoger ligt dan normaal van leerders in het onderwijs wordt verwacht. Tijdens het *Swiss National Research Project* werden de niveaus empirisch onderbouwd en werden de originele illustratieve descriptoren uit het ERK ontwikkeld. Het bestaan van een zevende niveau werd in dit onderzoek ook bevestigd. Gebruikers/leerders die aan de *University of Lausanne* tolk- en vertaalstudies volgden, vertoonden namelijk een taalvaardigheid die duidelijk het C2-niveau oversteeg. Tolken die simultaan tolken aan de Europese instellingen en professionele vertalers gebruiken taal op een niveau dat een stuk hoger ligt dan C2. Dit niveau bevindt zich namelijk op het derde van de vijf niveaus voor literair vertalen die onlangs ontwikkeld werden tijdens het PETRA-project. Daarenboven vertonen veel meertalige schrijvers Wilkins' zevende niveau, '*ambilingual proficiency*' (perfecte tweetaligheid) zonder tweetalig te zijn opgevoed.

In de bewerkte en uitgebreide set descriptoren in dit document is het hierboven beschreven niveau aangeduid als **Pre-A1** en verder ontwikkeld op basis van descriptoren van het Zwitserse project *Lingualevel* en het Japanse project *CEFR-J*, die beide gericht waren op het basisonderwijs en de onderbouw van het voortgezet onderwijs.

Het ERK benadrukt dat de niveaus *referentieniveaus* zijn en dat gebruikers ze in een bepaalde context wellicht willen onderverdelen. Ook worden voorbeelden gegeven van manieren waarop dat in verschillende contexten kan worden gedaan (paragraaf 3.5, ERK). In dezelfde paragraaf introduceert het ERK het idee van *plusniveaus*.

In de toelichtende descriptoren wordt een onderscheid gemaakt tussen de 'criteriumniveaus' (zoals A2 of A2.1) en de 'plusniveaus' (zoals A2+ of A2.2). Laatstgenoemde worden van de eerstgenoemde gescheiden door een horizontale streep, zoals in onderstaand voorbeeld over algemene luistervaardigheid.

A2	Kan genoeg begrijpen om te kunnen voldoen aan behoeften van concrete aard, wanneer er helder en langzaam wordt gearticuleerd.
	Kan frasen en uitdrukkingen begrijpen die verband houden met zaken van de meest directe prioriteit (elementaire persoons- en familiegegevens, boodschappen doen, plaatselijke geografie, werk), wanneer er helder en langzaam wordt gearticuleerd.

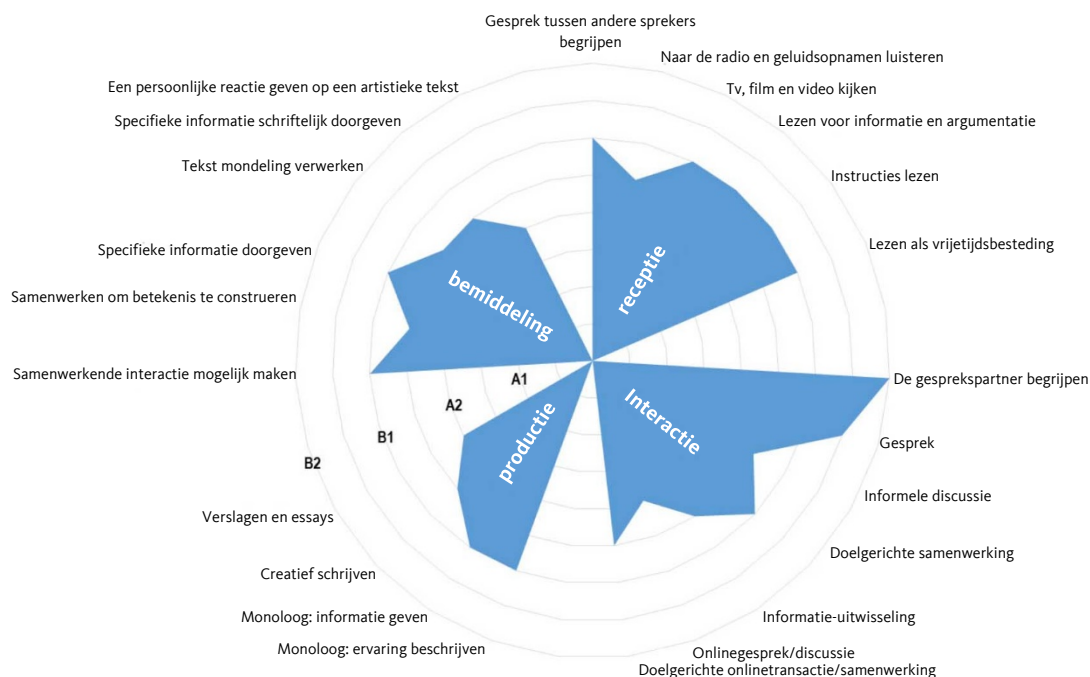
Plusniveaus geven aan dat er een zeer sterke competentie is op een niveau, die echter nog niet voldoet aan de minimumnorm voor het volgende criteriumniveau. In het algemeen betekent dit dat de kenmerken van het volgende niveau beginnen te verschijnen. Er zijn geen descriptoren voor de plusniveaus opgenomen in de drie tabellen waarin de ERK-niveaus worden geïntroduceerd (tabellen 1, 2 en 3, ERK).

ERK-profielen

Niveaus zijn een noodzakelijke vereenvoudiging. We hebben niveaus nodig om het leren te organiseren, de voortgang bij te houden en vragen te beantwoorden zoals 'Hoe goed is je Frans?' of 'Welke taalvaardigheid moeten we vereisen van kandidaten?' Achter eenvoudige antwoorden zoals *B2* – of zelfs *B2 receptief*, *B1 productief* – gaat echter een complex profiel schuil. De reden waarom het ERK zoveel descriptorschalen bevat, is dat gebruikers op die manier worden aangemoedigd gedifferentieerde profielen te ontwikkelen. Descriptorschalen kunnen in de eerste plaats worden gebruikt om vast te stellen welke taalactiviteiten relevant zijn voor een bepaalde groep leerders en in de tweede plaats om te bepalen welk niveau die leerders moeten behalen in de betreffende activiteiten om hun doel te bereiken. Dit kan worden geïllustreerd met de volgende twee fictieve voorbeelden van individuele taalprofielen die zijn weergegeven in de afbeeldingen 6 en 7. In elk voorbeeld laten de vier vormen in de afbeeldingen 6 en 7 het gewenste profiel zien voor respectievelijk receptie, interactie, productie en bemiddeling. De labels rond de rand van de cirkel zijn de descriptorschalen die relevant worden geacht. Het taalvaardigheidsniveau dat in elke descriptorschaal als wenselijk wordt gezien, is aangegeven met de arcering. Merk op dat de descriptorschalen in de twee diagrammen niet identiek zijn. Alleen de activiteiten die relevant worden geacht, worden opgenomen. Profielen zoals de afbeeldingen 6 en 7 kunnen worden opgesteld voor individuen in de context van zeer intensieve taaltrainingen voor een specifiek doel, maar de techniek is ook zeer nuttig voor het analyseren van de behoeften van bepaalde **groepen leerders**.

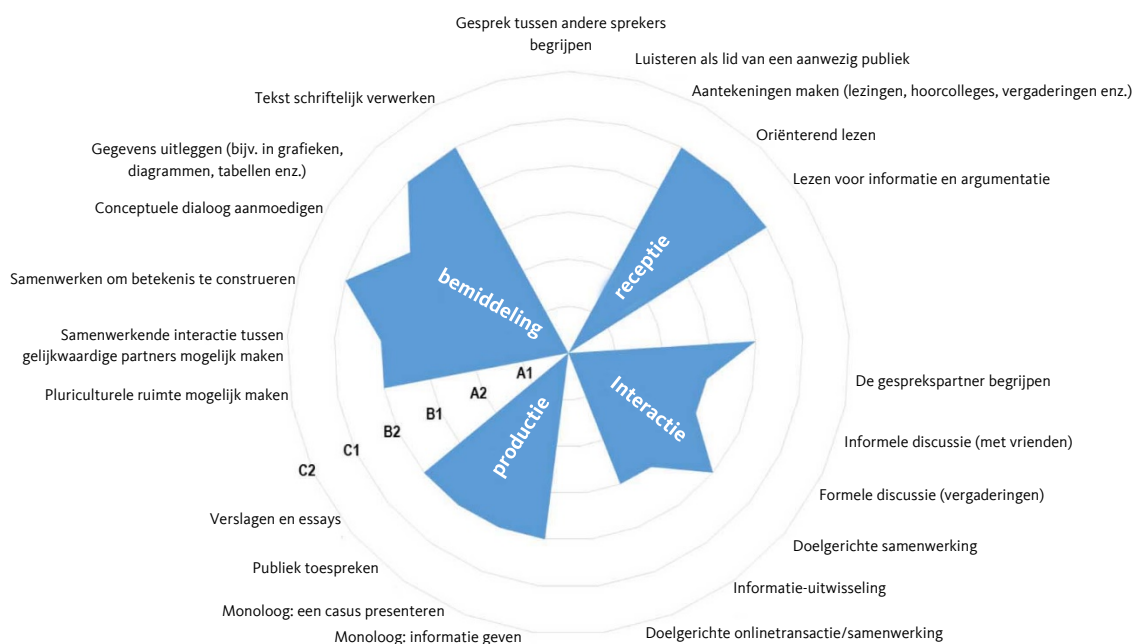
Het profiel dat is weergegeven in afbeelding 6 heeft plusniveaus tussen de gemeenschappelijke referentieniveaus. Het geeft relatief veel prioriteit (B1) aan de receptie – waaronder *Lezen als vrijetijdsbesteding* – en aan *Doelgerichte samenwerking*, *Samenwerkende interactie mogelijk maken* en gesproken productie. De hoogste prioriteit is echter *De gesprekspartner begrijpen* (B2), in dit geval (CLIL) waarschijnlijk de docent/leerkracht. Het profiel dat is weergegeven in afbeelding 7 (postdoctoraal student natuurwetenschappen) legt ook nadruk op receptie (C1) en op bepaalde aspecten van *Bemiddeling: samenwerken om betekenis te construeren*, verklaren van gegevens en schriftelijk verwerken van tekst. Profielen kunnen worden opgesteld voor verschillende groepen, in het bijzonder in een professionele context of in gespecialiseerde onderwijsgebieden. Betrokkenen kunnen worden geraadpleegd in een proces van twee stappen: eerst om de relevante descriptorschalen vast te stellen en daarna om voor elke daarvan realistische doelen te bepalen.

Grafische profielen zoals die in de afbeeldingen 6 en 7 kunnen ook worden gebruikt om de huidige taalvaardigheid van een gebruiker/leerder te beschrijven. De ontwikkeling van individuele taalvaardigheid is te zien als een uitbreiding in de loop van de tijd: het winnen van relevant terrein⁵. Een realistisch grafisch profiel van de taalvaardigheid van een individu zou meer overeenkomen met de ongelijkmatige afbeeldingen 6 en 7 dan met de abstractere perfectieniveaus die zijn weergegeven als concentrische cirkels in afbeelding 3.

Afbeelding 6 – Een fictief profiel van behoeften in een extra taal – onderwijs in een vreemde taal of CLIL (Content and Language Integrated Learning) aan het begin van het middelbaar onderwijs

⁵ De conceptversies van het ERK uit 1996 en 1998 bevatten een diagram zoals de afbeeldingen 6 en 7 om deze analogie van taalvaardigheidsprofielen als ruimtelijk, territoriaal te illustreren. In de werkgroep werd het betreffende diagram vanwege zijn vorm aangeduid als 'Antarctica'. Het werd niet opgenomen in de gepubliceerde versie, omdat het concept op dat moment te gecompliceerd werd bevonden.

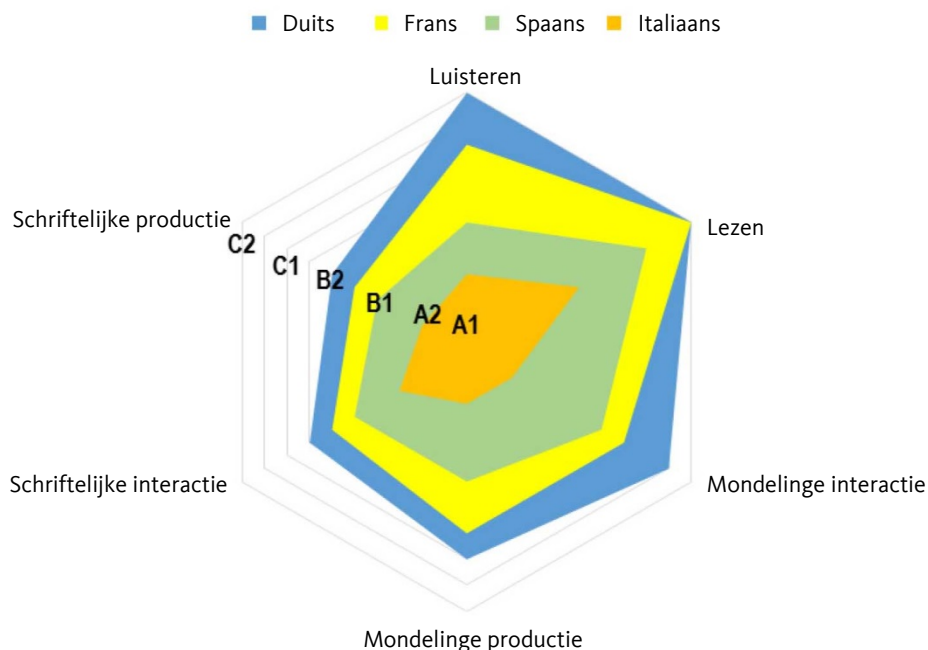

Afbeelding 7 – Een profiel van behoeften in een extra taal – postdoctoraal natuurwetenschappen (fictief)

Voor een persoonlijk profiel van taalvaardigheid is het in de meeste gevallen waarschijnlijk wenselijk om met minder categorieën te werken. De afbeeldingen 6 en 7 werkten met descriptorschalen voor verschillende, gedetailleerde typen activiteiten. Een eenvoudiger alternatief is alleen de zeven algemene schalen gebruiken (algemene luistervaardigheid enzovoort). Aan de andere kant is er geen reden waarom het profiel beperkt zou moeten zijn tot één taal. Het is mogelijk om een stap verder te gaan en grafische meertalige profielen te creëren voor individuele gebruikers/leerders. Afbeelding 8 toont een meertalig profiel dat is geïnspireerd op een model dat is ontwikkeld in een recent Canadees project⁶. In het profiel zijn de verschillende talen over elkaar heen geprojecteerd in dezelfde grafiek. De afbeelding toont een profiel van 'gedeeltelijke competenties' dat niet ongewoon is voor een volwassen gebruiker/leerder: veel sterker in leesvaardigheid in alle talen.

Een dergelijk profiel laat zien hoe de taalvaardigheid van een gebruiker/leerder bijna altijd ongelijkmatig en onvolledig is. Het wordt beïnvloed door de thuisachtergrond, door de behoeften van de situatie waarin de persoon heeft verkeerd en door de ervaring van de betreffende persoon, waaronder transversale competenties die zijn opgedaan in het algemeen onderwijs, in het gebruik van andere talen en in het beroepsleven. De profielen van twee gebruikers/leerders op hetzelfde niveau zullen dus vrijwel nooit volledig identiek zijn, aangezien ze de levenservaring van de betreffende persoon en zijn of haar inherente vaardigheden weerspiegelen, die in het ERK (paragraaf 5.2, ERK) worden beschreven als de 'algemene competenties'.

⁶ LINCIRE: LINGuistic & Cultural Diversity REinvented': www.lincireproject.org

Afbeelding 8 – Een meertalig taalvaardigheidsprofiel met minder categorieën

In de praktijk worden vaak meer lineaire diagrammen gebruikt om de taalvaardigheid van een individu volgens het ERK te profileren. Afbeelding 9 toont de taalvaardigheid in één taal in relatie tot de 'algemene' descriptorschalen van het ERK. Afbeelding 10 toont een profiel voor luistervaardigheid (algemene luistervaardigheid) verdeeld over meerdere talen. Soortgelijke grafieken zijn te vinden in versies van het Europees Taalportfolio. Eerdere portfolio's profileerden de vaardigheden per taal (zoals in afbeelding 9), terwijl sommige latere versies het meertalige profiel voor algemene taalvaardigheid in elke communicatieve taalactiviteit weergeven (zoals in afbeelding 10).

SPAANS	Pre-A1	A1	A2	A2+	B1	B1+	B2	B2+	C1
Luistervaardigheid									
Leesvaardigheid									
Mondelinge interactie									
Schriftelijke interactie									
Mondelinge productie									
Schriftelijke productie									
Bemiddeling									

Afbeelding 9 – Een taalvaardigheidsprofiel – algemene taalvaardigheid in één taal

LUISTEREN	Pre-A1	A1	A2	A2+	B1	B1+	B2	B2+	C1	C2	Boven C2
Engels											
Duits											
Frans											
Spaans											
Italiaans											

Afbeelding 10 – Een meertalig taalvaardigheidsprofiel – luistervaardigheid in meerdere talen

Grafische profielen zijn al sinds de eerste versies van eind jaren negentig gekoppeld aan het ERK en het portfolio. Tegenwoordig zijn ze natuurlijk veel makkelijker te produceren op basis van een spreadsheet (bijvoorbeeld Excel) en met de vele beschikbare online hulpmiddelen. Dergelijke grafische profielen hebben echter alleen betekenis als men mag aannemen dat de ontvanger bekend is met de betreffende niveaus en categorieën. Definities die voor die bekendheid kunnen zorgen, worden gegeven door de illustratieve descriptoren van het ERK.

De illustratieve descriptoren van het ERK

De illustratieve descriptoren zijn weergegeven in descriptorschalen. De lijst daarvan is te vinden op de tweede inhoudspagina. Elke descriptorschaal (zowel oorspronkelijk als nieuw) geeft voorbeelden van typisch taalgebruik in een bepaald gebied, geïkt op verschillende niveaus. Elke descriptor is afzonderlijk van de andere descriptoren op de schaal ontwikkeld en geïkt, zodat elke individuele descriptor een onafhankelijk criterium biedt dat op zichzelf kan worden gebruikt, zonder de context van de schaal. De descriptoren worden ook hoofdzakelijk op die manier gebruikt: onafhankelijk van de schaal waarop ze zijn weergegeven. Het doel van de descriptoren is input geven voor curriculumontwikkeling. Voor het gebruiksgemak zijn de descriptoren weergegeven in niveaus. Descriptoren voor hetzelfde niveau van verschillende schalen worden vaak in aangepaste vorm gebruikt op checklists van descriptoren voor curriculum- of moduledoeleinden en voor zelfbeoordeling (zoals in de Europese Taalportfolio's). De koppeling van een descriptor aan een bepaald niveau mag echter niet als exclusief of verplicht worden gezien. De descriptoren verschijnen in het eerste niveau waarop de gebruiker/leerder de beschreven taak waarschijnlijk zal kunnen volbrengen. Dit is het niveau waarop de descriptor waarschijnlijk relevant is als curriculumdoel: het is het niveau waarop redelijkerwijs het vermogen wordt ontwikkeld om de beschreven handeling te verrichten. Die descriptor zou een uitdagend, maar zeker niet onmogelijk doel kunnen zijn voor gebruikers/leerders op het niveau eronder. Voor sommige typen leerders met een bepaald talent of een bepaalde ervaring of motivatie in het beschreven gebied, zou het best een zeer passend doel kunnen zijn. Dit benadrukt het belang van het denken in termen van profielen (vergelijk de afbeeldingen 6-10) en niveaus.

Het is wellicht nuttig om de paragrafen 3.7 ('Hoe de schalen met toelichtende descriptoren kunnen worden gelezen') en 3.8 ('Hoe de schalen met taalvaardigheidsdescriptoren kunnen worden gebruikt') van het ERK te raadplegen.

ERK-onderzoeksproject descriptoren

De illustratieve descriptoren die in 2001 zijn opgenomen in het ERK waren gebaseerd op de resultaten van een Zwitsers nationaal onderzoeksproject. Dat was opgezet om enerzijds descriptoren te ontwikkelen en te valideren voor het ERK en de Europese Taalportfolio's, en anderzijds om een beeld te geven van de ontwikkeling van de taalvaardigheid die was bereikt aan het eind van verschillende schooljaren in het Zwitserse onderwijsstelsel. Het voorliggende project om een uitgebreidere set illustratieve descriptoren te ontwikkelen, hanteerde dezelfde aanpak als dit Zwitserse project uit 1993-1997. De methode van dat oorspronkelijke project bestond uit drie fasen en wordt kort beschreven in bijlage B van het ERK:

Intuïtieve fase: Gedetailleerde analyse van de bestaande descriptorschalen en opstellen van nieuwe descriptoren.

Kwalitatieve fase: 32 workshops waarin 4-12 docenten/leerkrachten (a) descriptoren rangschikten in de categorieën die zij moesten beschrijven, (b) kwalitatieve oordelen velden over de helderheid, correctheid en relevantie van de beschrijving en (c) descriptoren sorteerden in bandbreedtes van vaardigheid.

Kwantitatieve fase: Analyse met behulp van het Rasch-schaalmodel van de manier waarop 250 docenten/leerkrachten de moeilijkheid van de descriptoren interpreteerden. Daarbij beoordeelde elke docent/leerkracht tien leerders voor een gestructureerde steekproef van twee van zijn klassen aan het eind van een schooljaar. Deze evaluaties met descriptoren vonden plaats toen de docenten/leerkrachten (waarvan circa 80% werkzaam in het middelbaar onderwijs) cijfers toekenden voor het schooljaar.

De schalen van illustratieve descriptoren bestaan uit **onafhankelijke, op zichzelf staande descriptoren** en zijn niet primair bedoeld voor beoordeling. Het zijn geen beoordelingsschalen in de betekenis waarin die term doorgaans wordt gebruikt bij het beoordelen van taalvaardigheid. Ze beogen niet elk relevant aspect van elk niveau te omvatten op de manier waarop beoordelingsschalen voor de beoordeling van prestaties dat doorgaans doen. Ze zijn illustratief, niet alleen in de zin dat ze worden gepresenteerd als niet-verplichte voorbeelden, maar ook in de zin dat ze slechts de competentie *illustreren* in het betreffende gebied op de verschillende niveaus. Ze richten zich op **aspecten die nieuw en opvallend zijn**; ze zijn niet bedoeld om alles wat relevant is op een allesomvattende manier te beschrijven. Ze zijn **open en onvolledig**.

De illustratieve descriptoren zijn een bron voor de ontwikkeling van passende normen voor de betreffende context; ze worden zelf niet aangeboden als normen. Het ERK vermeldt dit heel duidelijk en stelt dat de descriptoren worden gepresenteerd:

'... als aanbevelingen en op geen enkele manier verplicht, "als basis voor reflectie, discussie en verdere actie... Het doel van de voorbeelden is het scheppen van nieuwe mogelijkheden, niet het overbodig maken van besluiten" (ibid.). Het is echter al duidelijk dat een set gemeenschappelijke referentieniveaus als ikinstrument bijzonder gewenst is bij allerlei verschillende beoefenaars die het, net als op veel andere werkterreinen, prettig vinden om te kunnen werken met stabiele, geaccepteerde meetstandaarden en modellen.

We nodigen u als gebruiker uit het schaalsysteem en de bijbehorende descriptoren kritisch te gebruiken. De Sectie moderne talen van de Raad van Europa ontvangt graag een verslag van uw ervaringen met het gebruik ervan. Merk op dat er niet alleen schalen zijn gegeven voor globale taalvaardigheid, maar ook voor veel van de parameters van taalvaardigheid die zijn beschreven in de hoofdstukken 4 en 5. Dit maakt het mogelijk gedifferentieerde profielen te specificeren voor bepaalde leerders of groepen leerders.' (ERK: xiii-xiv)

De descriptorschalen zijn dus referentiemiddelen. Ze zijn niet bedoeld om te worden gebruikt als beoordelingsinstrumenten, hoewel ze wel als bron kunnen dienen voor de ontwikkeling van zulke instrumenten. Deze kunnen de vorm hebben van een checklist op één niveau of een beschrijvingsschema waarin meerdere categorieën op verschillende niveaus worden gedefinieerd. Het is wellicht nuttig om paragraaf 9.2.2 ('De criteria voor het bereiken van een doelstelling') van het ERK te raadplegen.

Elke descriptorschaal in dit supplement is voorzien van een korte onderbouwing, waarin de voornaamste concepten zijn belicht die in de descriptoren aan bod komen naarmate men verder komt in de schaal. De schalen bevatten niet altijd voor elk niveau een descriptor. Het ontbreken van een descriptor betekent niet dat het niet mogelijk is om er een te schrijven. Bij niveau C2 staat bijvoorbeeld soms: 'Geen descriptor beschikbaar: zie C1.' In zulke gevallen wordt de gebruiker uitgenodigd na te gaan of hij/zij voor de betreffende context een descriptor kan formuleren die een meer gevorderde versie vormt van de definitie die is gegeven voor C1.

In paragraaf 3.4 van het ERK wordt over de geldigheid van de illustratieve descriptoren gezegd dat ze:

- voor hun formulering gebaseerd zijn op de ervaringen van een groot aantal instellingen die zich bezighouden met het definiëren van vaardigheidsniveaus;
- ontwikkeld zijn met het model dat in hoofdstuk 4 en 5 beschreven wordt door interactie tussen (a) het theoretische werk van de auteurs, (b) de analyse van bestaande taalvaardigheidsschalen en (c) de praktijkworkshops met leerkrachten/docenten;
- afgestemd zijn op de volgende Gemeenschappelijke Referentieniveaus: A1 (*Breakthrough*), A2 (*Waystage*), B1 (*Threshold*), B2 (*Vantage*), C1 (*Effective Operational Proficiency*) en C2 (*Mastery*);
- voldoen aan de criteria voor effectieve descriptoren geschetst in bijlage A van het ERK, in die zin dat elke descriptor bondig (maximaal 25 woorden), helder en transparant is, positief is geformuleerd, iets bepaalds beschrijft en op zichzelf staat – dat wil zeggen dat de interpretatie niet afhankelijk is van de formulering van andere descriptoren;
- transparant, bruikbaar en relevant bevonden zijn door groepen taaldocenten/leerkrachten (moedertaalsprekers en niet-moedertaalsprekers) uit uiteenlopende onderwijssectoren met heel verschillende opleidings- en ervaringsprofielen;
- relevant zijn voor de beschrijving van feitelijke leerresultaten van leerders in het lager en hoger middelbaar onderwijs, het beroeps- en het volwassenenonderwijs, zodat zij naar alle waarschijnlijkheid realistische doelstellingen vertegenwoordigen;
- 'objectief geijkt' zijn geijkt ten opzichte van een gemeenschappelijke schaal. Dit betekent dat de positie van de overgrote meerderheid van de descriptoren op de schaal gebaseerd is op de wijze waarop ze gebruikt zijn om prestaties van leerders te beoordelen, niet alleen op de mening van de auteurs;
- een verzameling criteria-uitspraken vormen over het continuüm van vaardigheid in vreemde talen, die flexibel kan worden benut voor de ontwikkeling van criteriumgerelateerde beoordelingen. De uitspraken kunnen worden aangepast aan bestaande lokale systemen, nader uitgewerkt op basis van lokale ervaring en/of gebruikt voor de ontwikkeling van nieuwe sets met doelstellingen.

Als gevolg daarvan is de set illustratieve descriptoren uit 2001 breed geaccepteerd en vertaald in veertig talen. Het ERK verwees echter naar de illustratieve descriptoren als een 'databank met descriptoren' omdat het idee was dat ze later, net als een databank met toetsonderdelen, zouden worden uitgebreid zodra de gebruikers meer descriptoren hadden ontwikkeld en gevalideerd, zoals nu is gebeurd met deze bewerkte versie.

De descriptoren zijn bedoeld om een gemeenschappelijke metataal te bieden om netwerken van en de ontwikkeling van praktijkgemeenschappen door groepen docenten/leerkrachten te vereenvoudigen. Gebruikers van het ERK worden uitgenodigd de ERK-niveaus en illustratieve descriptoren te selecteren die zij passend vinden voor de behoeften van hun leerders. Ze kunnen de formulering ervan aanpassen om ze beter af te stemmen op hun specifieke context en ze waar nodig aanvullen met hun eigen descriptoren. Zo zijn de descriptoren aangepast voor de Europese Taalportfolio's.

Het gebruik van de illustratieve descriptoren van het ERK

De descriptoren zijn in de eerste plaats bedoeld om **het leerplan, de manier van lesgeven en de beoordeling op elkaar af te stemmen**.

Docenten/leerkrachten kunnen ERK-descriptoren kiezen op basis van hun relevantie voor een bepaalde context en ze waar nodig aanpassen. Zo kunnen de descriptoren een gedetailleerd, flexibel hulpmiddel zijn om:

- leerdoelen in verband te brengen met taalgebruik in het echte leven, om zo een kader te scheppen voor actiegericht leren;
- transparante 'wegwijzers' te bieden voor leerders, ouders en ondersteuners;
- een 'menu' te bieden om prioriteiten te bepalen met volwassen leerders in een proces voor voortdurende behoefteanalyse;
- klastaken voor te stellen aan docenten/leerkrachten, meestal taken die activiteiten omvatten die in verschillende descriptoren worden beschreven;
- criteriumgerelateerde beoordelingen te introduceren waarbij de criteria verband houden met een extern kader (hier het ERK).

ERK-descriptoren worden heel vaak als inspiratiebron gebruikt bij het aanpassen of expliciet maken van de doelstellingen van een bestaande opleiding. In zulke gevallen worden descriptoren uit bepaalde schalen geselecteerd, aangepast aan de lokale context en toegevoegd aan een bestaand leerplan.

ERK-descriptoren kunnen echter ook worden gebruikt om een geheel nieuwe set leerdoelen te ontwikkelen. Daarvoor zou men idealiter moeten beginnen met het opstellen van een behoefteprofiel, zoals de grafische voorbeelden die zijn weergegeven in de afbeeldingen 6 en 7. In de praktijk wordt vaak voor een snellere weg gekozen: men vertrekt van de checklists van descriptoren die voor het ERK zijn aangepast. Die checklists zijn intussen beschikbaar voor verschillende niveaus in het onderdeel Taalbiografie van veel versies van het Europees Taalportfolio.

Ongeacht de aanpak moet de lijst met descriptoren tot een aanvaardbare lengte worden teruggebracht door herhalingen en elementen die in de betreffende context minder relevant zijn, te schrappen. Dat is meestal het moment waarop descriptoren worden aangepast, ingekort, vereenvoudigd, samengevoegd met bestaande communicatieve doelstellingen en aangevuld met andere leerdoelen. Wat een 'aanvaardbare' lengte voor een lijst is, hangt af van het precieze doel van de lijst. Een lange lijst (bijvoorbeeld 60-80 descriptoren) voor het ontwerpen van een leerplan voor een volledig niveau is een optie, maar de ervaring leert dat een lijst die als hulpmiddel wordt gebruikt voor zelfbeoordeling of beoordeling door een docent/leerkracht effectiever is als hij veel korter is (bijvoorbeeld 10-20 descriptoren) en is toegespitst op de activiteiten die van belang zijn in een bepaald deel of in een bepaalde module van de opleiding.

Curriculumdoelstellingen definiëren op basis van een behoefteprofiel

Stap 1: Selecteer de descriptorschalen die relevant zijn voor de behoeften van de betreffende groep leerders. (Zie de inhoudspagina; zie afbeeldingen 6 en 7.)

Stap 2: Bepaal een doelniveau voor elke relevante descriptorschaal, het niveau op de gekozen schaal/schalen dat de leerders moeten behalen. Het is uiteraard het beste als dit gebeurt in overleg met betrokkenen, onder wie docenten/leerkrachten en, in het geval van volwassen leerders, de leerders zelf. U kunt hen ook vragen welke andere communicatieve activiteiten relevant zijn en wat voor niveau een passende doelstelling is.

Stap 3: Stel een lijst samen van de descriptoren voor het doelniveau of de doelniveaus van alle relevante schalen. Dit is het eerste concept van een set communicatieve doelstellingen.

Stap 4: Verfijn de lijst, mogelijk in overleg met de betrokkenen.

Een alternatieve benadering is:

Stap 1: Bepaal een globaal niveau voor de opleiding.

Stap 2: Verzamel alle descriptoren voor dat niveau.

Stap 3: Bepaal samen met de betrokkenen welke descriptoren relevant zijn en verwijder de rest.

Descriptoren kunnen ook nuttig zijn als uitgangspunt om transparante beoordelingscriteria te formuleren. Hoofdstuk 9 van het ERK beschrijft verschillende vormen van beoordelingen en manieren waarop descriptoren daarbij van pas kunnen komen. Over de toepassing van descriptoren bij beoordelingen zegt het ERK het volgende:

'Wanneer we spreken over het gebruik van descriptoren, is het van groot belang onderscheid te maken tussen:

1. Descriptoren van communicatieve activiteiten (zie hoofdstuk 4).
2. Descriptoren van die vaardigheidsaspecten gerelateerd aan bepaalde competenties (zie hoofdstuk 5).

Eerstgenoemde zijn uitermate geschikt voor beoordeling door docenten/leerkrachten of zelfbeoordeling met betrekking tot taken in de dagelijkse werkelijkheid. Dergelijke beoordeling is gebaseerd op een nauwkeurig beeld van de taalvaardigheid die de leerder gedurende de opleiding heeft ontwikkeld. Die descriptoren zijn nuttig omdat ze zowel leerders als docenten/leerkrachten kunnen helpen een actiegerichte benadering te kiezen.' (paragraaf 9.2.2, ERK)

Die laatste categorie, descriptoren van aspecten van taalvaardigheid die verband houden met competenties (hoofdstuk 5, ERK), kan ook een nuttige bron zijn voor het ontwikkelen van beoordelingscriteria om te bepalen *hoe goed* gebruikers/leerders in staat zijn een bepaalde taak uit te voeren: om de kwaliteit van hun productie te beoordelen. Dat is het tegenovergestelde van het *wat*: communicatieve activiteiten die ze kunnen doen ('*can do*', hoofdstuk 4, ERK). Het verband tussen de twee typen van illustratieve descriptoren is weergegeven in tabel 3, een bewerkte versie van afbeelding 6 van het ERK. Elk type (wat/hoe) kan twee vormen aannemen: eenvoudiger, voor 'buitenstaanders', en uitgebreider, voor 'insiders' (meestal docenten/leerkrachten). Eenvoudige vormen van descriptoren over wat een leerder kan, worden vaak gebruikt om verslag uit te brengen van de resultaten aan de gebruikers/leerders zelf of eventuele andere betrokkenen (gebruikersgericht); uitgebreidere vormen voor 'insiders' helpen docenten/leerkrachten of toetsontwikkelaars een programma samen te stellen en daarbinnen specifieke taken te formuleren (ontwikkelaarsgericht). Eenvoudigere vormen van descriptoren voor hoe een leerder presteert in een taal worden gebruikt voor beoordelingsschema's, die meestal beperkt zijn tot vier of vijf beoordelingscriteria; met het oog op de transparantie kunnen die worden gedeeld met gebruikers/leerders (beoordelaarsgericht). Uitgebreidere vormen voor 'insiders', meestal voor een langere lijst van kwaliteitsaspecten, kunnen als een checklist worden gebruikt om sterke en zwakke punten in kaart te brengen (diagnosegericht). Meer informatie hierover is te vinden in de paragrafen 3.8 en 9.2.2 van het ERK, waarin deze verschillende richtingen worden uitgelegd.

Tabel 3 – De verschillende toepassingen van descriptoren (naar afbeelding 6 van het ERK)

	WAT de gebruiker/leerder kan (hoofdstuk 4 van het ERK)	HOE GOED de gebruiker/leerder het doet (hoofdstuk 5 van het ERK)	van belang voor:
Complexere descriptoren	constructeursgerichte/ontwikkelaarsgerichte leerplandescriptoren	diagnosegerichte beoordelingsdescriptoren	Curriculumontwerpers Docenten/leerkrachten
Eenvoudigere descriptoren	gebruikersgerichte leerdoelen en ' <i>can do</i> '-leerresultaten	beoordelingsdescriptoren gericht op zelfbeoordeling	Leerders Ouders/werkgevers enz.

Zoals gezegd zijn de descriptoren primair bedoeld om transparante en coherente afstemming mogelijk te maken tussen het leerplan, het onderwijs en de beoordeling (in het bijzonder de beoordeling door de docent/leerkracht), en vooral tussen de wereld van de taalklas en de echte wereld. Behoeften in de echte wereld houden verband met de voornaamste domeinen van taalgebruik: het publieke domein, het persoonlijke domein, het beroepsdomein en het onderwijsdomein (paragraaf 4.1.1, ERK; tabel 5, ERK). Deze domeinen zijn in bijlage 6 geïllustreerd met voorbeelden voor de nieuwe schalen voor onlineactiviteiten en bemiddelingsactiviteiten.

Het is duidelijk dat het onderwijsdomein ook een domein in de echte wereld is, net als de andere drie. Beide behoefteprofielen die we eerder bespraken, hadden immers ook betrekking op het onderwijsdomein (afbeelding 6 voor CLIL; afbeelding 7 voor universitaire studie). Vooral in onderwijssituaties met kinderen met een migratieachtergrond, onderwijs in een vreemde taal of bij CLIL (Content and Language Integrated Learning) is het evident dat de interactie tussen docent/leerkracht en leerder(s) en samenwerkende interactie tussen leerders allebei **bemiddelingsfuncties** hebben:

- die van het organiseren van collectief werk en de relaties tussen de deelnemers;
- die van het mogelijk maken van de toegang tot – en het opbouwen van – kennis.

Sinds de publicatie van het ERK is de diversiteit toegenomen, zowel in de maatschappij als in het onderwijs. Ruimte scheppen voor die diversiteit is dan ook steeds belangrijker geworden. Zoals blijkt uit het project uit 2014-2017 zijn een bredere visie op bemiddeling, in combinatie met een positieve focus op de diverse linguïstische en culturele repertoires van de gebruikers/leerders gewenst. In de klas kan bewustzijn worden gekweekt voor de meertalige/pluriculturele profielen van de leerders en kunnen deze profielen verder worden ontwikkeld. De auteurs hopen zeker dat het aanbieden van ERK-descriptoren voor bemiddeling van tekst, concepten en communicatie enerzijds en voor meertalige/pluriculturele competentie anderzijds, zal helpen de soorten taken die in de taallessen worden uitgevoerd te verbreden en alle ontwikkelende taalbronnen die de gebruikers/leerders met zich meebrengen te waarderen.

Enkele nuttige bronnen voor de implementatie van het ERK:

Op de website van de Raad van Europa staan links naar een groot aantal bronnen en artikelen met betrekking tot het ERK. U vindt er een databank met aanvullende descriptoren, voorbeelden van prestaties (video's en scripts) en geijkte beoordelingstaken. De [website van ECML](#) stelt materialen beschikbaar van een aantal projecten die verband houden met het ERK. Hieronder volgt een beknopt overzicht van enkele van de meest praktische begeleidende documenten over de toepassing van het ERK voor onderwijs en leren:

- '[Guide for users](#)' (John Trim et al., Raad van Europa) – beschikbaar in het Engels en Frans;
- '[Guide for the development and implementation of curricula for plurilingual and intercultural education](#)' – (Jean-Claude Beacco et al., Raad van Europa) – beschikbaar in het Engels en Frans;
- '[From communicative to action-oriented: A research guide](#)' (Enrica Piccardo, Curriculum Services Canada) – beschikbaar in het Engels en Frans;
- '[Pathways through assessment, learning and teaching in the CEFR](#).' (Enrica Piccardo et al., European Centre for Modern Languages) – beschikbaar in het Engels en Frans;
- '[Council of Europe Tools for Language Teaching: Common European Framework and Portfolios](#).' (Francis Goullier, Didier/Raad van Europa) – beschikbaar in het Engels en Frans;
- [ERK-materialen Equals](#);
- [CEFTTrain](#);
- 'Pour enseigner les langues avec les CERCL- clés et conseils' (Claire Bourguignon, Delagrave).
- 'Le point sur le Cadre Européen commun de référence pour les langues' (Evelyn Rosen, Clé International)
- 'The CEFR in practice' (Brian North, Cambridge University Press)
- 'Language course planning' (Brian North et al, Oxford University Press)

De illustratieve descriptorschalen van het ERK

Deze uitgebreide illustratieve descriptors omvatten de oorspronkelijke set uit de paragrafen 4.4 en 5.2 van de gepubliceerde tekst van het ERK uit 2001. De descriptorschalen zijn geordend volgens de categorieën van het beschrijvingsschema van het ERK. De paginanummers zijn te vinden in de inhoudsopgave. De oorspronkelijke descriptors zijn in het blauw weergegeven. Alle wijzigingen in de oorspronkelijke descriptors zijn vermeld in bijlage 7.

Het project voor het bijwerken en uitbreiden van de descriptors

De oorspronkelijke descriptors zijn aangevuld, enerzijds met een selectie gevalideerde, geijkte descriptors afkomstig van de instellingen genoemd in het *Woord vooraf* en anderzijds met descriptors die zijn ontwikkeld, gevalideerd en geijkt tijdens het project rondom bemiddeling in 2014-2017. In bijlage 5 staat beschreven welke benadering is gekozen voor het bijwerken van de descriptors uit 2001 en voor het project rondom bemiddeling. Deze benadering wordt hier kort samengevat.

- Waar een versie van een descriptorschaal beschikbaar is voor **gebarentalen** via het project ProSign van het ECML, is dit aangegeven met het **PROSIGN**-logo linksboven.
- Voorbeelden van gebruikcontexten voor de nieuwe illustratieve descriptors voor online-interactie en voor bemiddelingsactiviteiten voor de publieke, persoonlijke, beroeps- en onderwijsdomeinen zijn te vinden in bijlage 6.

Het verband tussen het beschrijvingsschema van het ERK, de illustratieve descriptors uit 2001 en de bijgewerkte versies en aanvullingen in dit supplement is weergegeven in tabel 3. Zoals blijkt uit tabel 4, zijn de descriptorschalen voor receptie weergegeven vóór die voor productie, hoewel dat in de tekst van het ERK uit 2001 andersom is.

De fasen van het project

Bewerking van de schalen uit 2001

De illustratieve descriptorschalen uit 2001 vormen een van de meest gebruikte aspecten van het ERK en na al die jaren zijn de oorspronkelijke descriptors nog even relevant. Daarom kiezen we om de set uit 2001 aan te vullen en de descriptors niet te veranderen. Voor een klein aantal descriptors in de schalen van hoofdstuk 4 en 5 van het ERK stellen we echter wijzigingen voor. De aanpassing van een klein aantal 'absolute' uitspraken is bedoeld om beter te uiten dat de illustratieve descriptors van het ERK geen geïdealiseerde moedertaalspreker als referentiepunt nemen om de competentie van een gebruiker/leerder te bepalen. Deze kleine wijzigingen zijn opgenomen in de uitgebreide set illustratieve descriptors in dit supplement en vermeld in bijlage 7. Binnen de gekozen werkmethode begon een kleine groep auteurs van de Eurocentres Foundation met het selecteren, verwerken en – waar nodig – aanpassen van de relevante, geijkte materialen afkomstig uit de bronnen genoemd in het voorwoord. In overleg met een kleine groep experts die als klankbordgroep optraden, verfijnden ze de daaruit voortkomende set descriptors om ze dan ter beoordeling voor te leggen aan een grotere groep adviseurs.

Nieuwe schalen

In deze fase van het project werden er nieuwe schalen toegevoegd voor *Lezen als vrijetijdsbesteding* (onder *Schriftelijke receptie*), voor *Gebruik van telecommunicatie* (onder *Mondelinge interactie*) en voor *Monoloog: informatie geven* (onder *Mondelinge productie*). Tijdens dit proces werden ook enkele bestaande descriptoren voor het definiëren van monologen verplaatst van de schaal *Informatie-uitwisseling* naar de schaal *Monoloog: informatie geven*.

Tabel 4 – Het beschrijvingsschema van het ERK, de illustratieve descriptoren uit 2001 en de bijgewerkte versies en aanvullingen

Activiteiten		In beschrijvings- schema 2001	In descriptor- schalen 2001	Descriptor- schalen bewerkt in dit supplement	Descriptor- schalen toegevoegd in dit supplement
Receptie (4.4.2 ERK)	Mondeling	✓	✓	✓	
	Schriftelijk	✓	✓	✓	
	Strategieën	✓	✓	✓	
Productie (4.4.1 ERK)	Mondeling	✓	✓	✓	
	Schriftelijk	✓	✓	✓	
	Strategieën	✓	✓	✓	
Interactie (4.4.3 ERK)	Mondeling	✓	✓	✓	
	Schriftelijk	✓	✓	✓	
	Strategieën	✓	✓	✓	
	Online				✓
Bemiddeling (4.4.4 ERK)	Tekst	✓			✓
	Concepten	✓			✓
	Communicatie	✓			✓
Competenties					
Communicatieve taal- competentie (5.2 ERK)	Linguïstisch	✓	✓	✓	✓ (Fonologie)
	Pragmatisch	✓	✓	✓	
	Sociolinguïstisch	✓	✓	✓	
Meertalige en Multiculturele competentie (6.1.3 ERK)	Multicultureel	✓			✓
	Meertalig begrip en repertoire	✓			✓

Pre-A1

Pre-A1 vormt een 'mijlpaal' op de weg naar niveau A1. Deze weg beschouwen we als een continuüm van groeiende taalvaardigheid waarbinnen de leerder nog geen productieve vaardigheid heeft verworven, maar afhankelijk is van een repertoire van woorden en vaste uitdrukkingen. Het bestaan van een bandbreedte van taalvaardigheid lager dan A1 wordt genoemd aan het begin van paragraaf 3.5 van het ERK. Er wordt een korte lijst van descriptors gegeven die in het Zwitserse nationale onderzoeksproject zijn geïkt als lager dan A1. Omdat een meer volledige beschrijving van de competenties van leerders op A1 en de opname van een niveau lager dan A1 belangrijk was voor gebruikers, is er een bandbreedte van taalvaardigheid met de naam Pre-A1 opgenomen in de meeste bijgewerkte schalen.

Bemiddeling

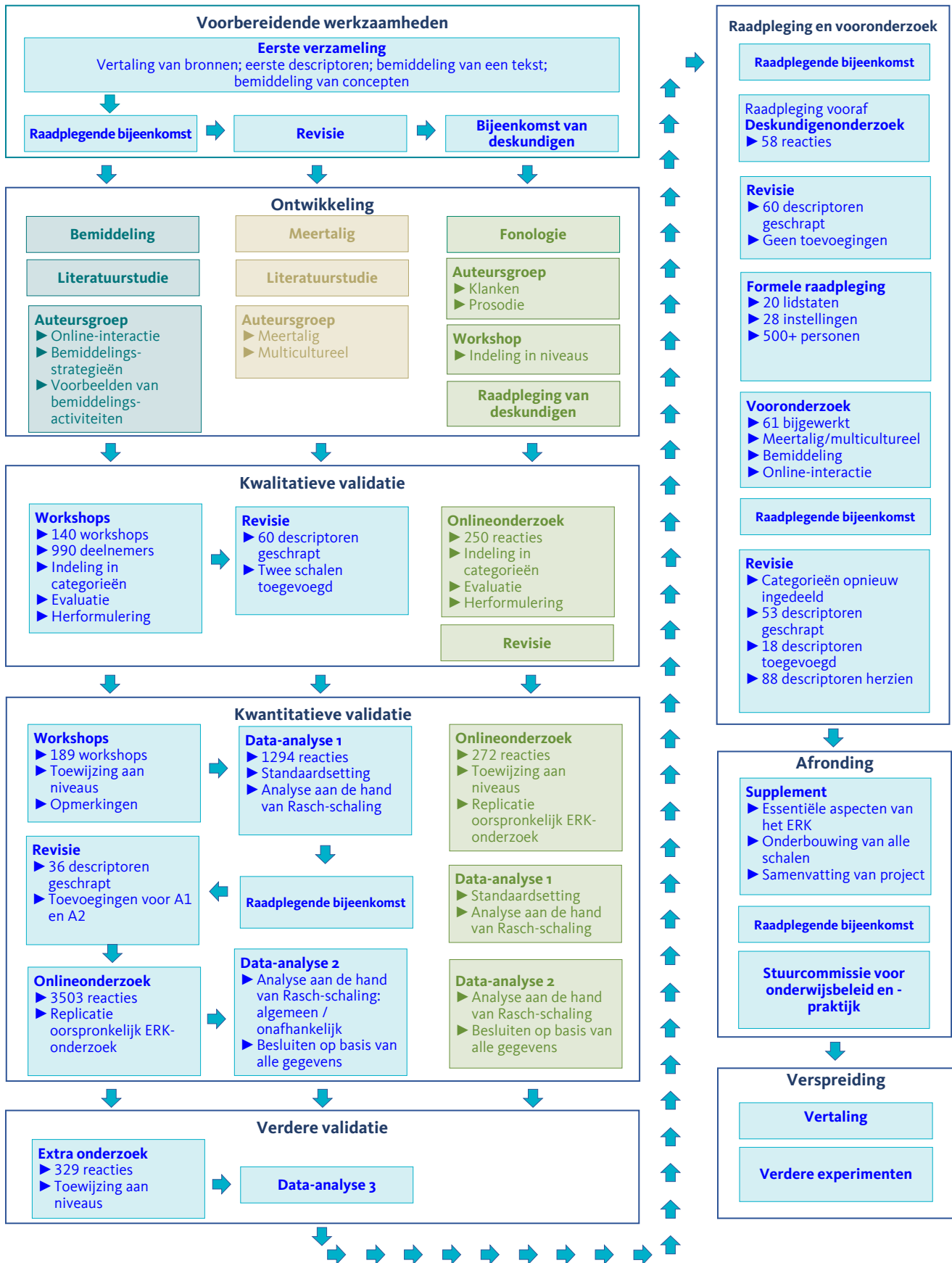
Deze paragraaf verduidelijkt de benadering voor bemiddeling die het ERK uit 2001 en het project in 2013-2017 hebben gekozen. Wanneer we kijken naar de testversie van het ERK uit 1996 (gepubliceerd in de laatste fasen van het Zwitserse onderzoeksproject), zien we dat deze categorieën schetst voor illustratieve descriptorschalen voor bemiddeling, als aanvulling op die voor receptie, interactie en productie. Er is echter geen project opgezet om die te ontwikkelen. Omdat het belang van bemiddeling toeneemt in het onderwijs, stelt de huidige bewerking zich als doel om hiervoor descriptorschalen aan te leveren. Met het oog op diezelfde bemiddeling voegt deze bewerking ook descriptors toe voor het gebruikmaken van meertalige en multiculturele repertoires. Aan de validatie van deze nieuwe descriptors voor bemiddeling en gebruikmaken van meertalige/multiculturele repertoires hebben de in het voorwoord genoemde instellingen bijgedragen, alsook aan die voor online-interactie en reacties op literatuur.

Fonologie

Voor fonologische beheersing, een bestaande schaal in het ERK, ontwikkelden we een volledig nieuwe set descriptors ([zie verslag](#) door Enrica Piccardo). Fonologie was de minst succesvolle schaal ontwikkeld in het onderzoek achter de oorspronkelijke descriptors. De fonologieschaal was de enige descriptorschaal van het ERK waarvoor moedertaalsprekers, weliswaar impliciet, als norm golden. In de bijgewerkte versie leek het passender om te focussen op verstaanbaarheid als het basisconcept in fonologische beheersing, in overeenstemming met de huidige onderzoeksconsensus - vooral als het gaat om meertalige/multiculturele repertoires. Het daaruit voortkomende fonologieproject doorliep alle drie de validatiefasen met betrekking tot nieuwe schalen (zie onder). Bij elke fase waren meer dan 250 informanten betrokken.

Ontwikkelingsmethodologie

Een korte beschrijving van het ontwikkelingsproject is te vinden in bijlage 5 en wordt in detail uitgelegd in de paper '[Developing illustrative descriptors of aspects of mediation for the Common European Framework of Reference \(CEFR\)](#)' van Brian North en Enrica Piccardo. Het project volgde de methodologieën die waren gebruikt voor het oorspronkelijke ERK-descriptoronderzoek door Brian North en Günther Schneider in Zwitserland en bouwde hierop voort. Het gebruikte een soortgelijk **kwalitatief en kwantitatief ontwikkelingsonderzoek met gemengde methoden** zoals is samengevat in afbeelding 11. Na een uitgebreide studie van de relevante literatuur kwam een intuïtieve schrijffase, met feedback van een klankbordgroep. Hierna volgden tussen februari 2015 in februari 2016 drie fasen van validatieactiviteiten met ongeveer 1000 mensen. Aansluitend werden drie overlegondes opgezet (van juli 2016 tot februari 2017), met een test van januari tot juli 2017.

Afbeelding 11 – Ontwerp voor ontwikkelingsonderzoek volgens meerdere methoden

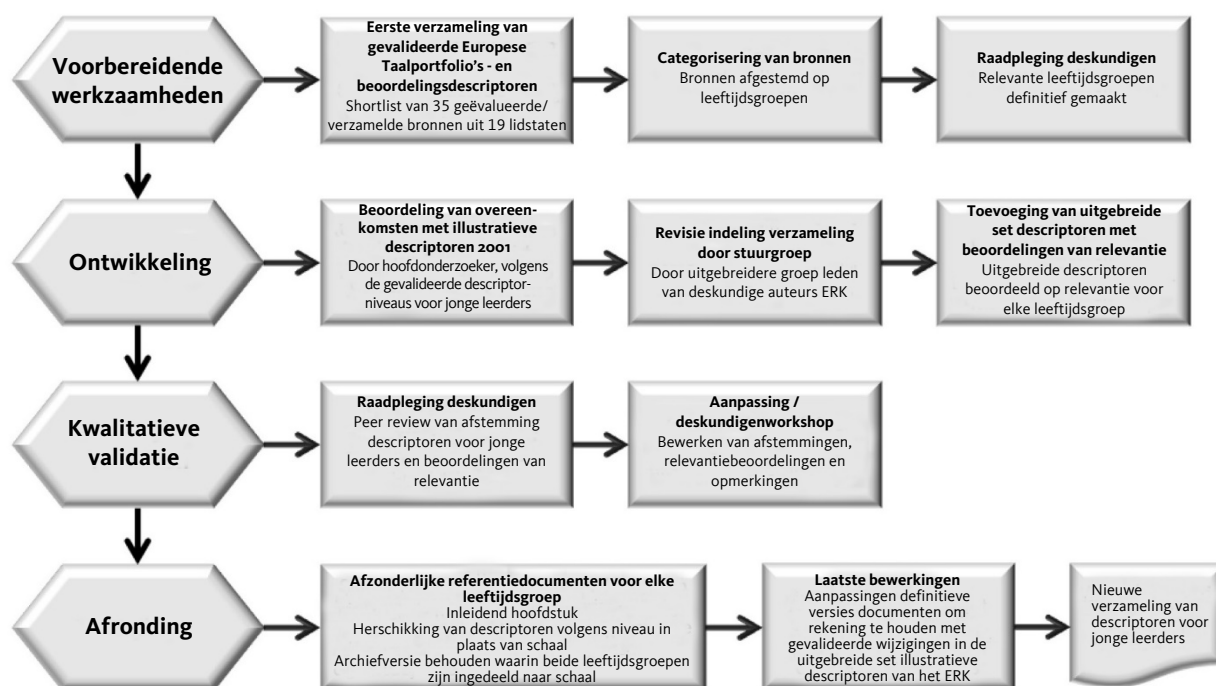
Jonge leerdere

De verzamelde descriptoren voor jonge leerdere zijn beschikbaar op de ERK-website. Er is vastgesteld dat er behoefte is aan instrumenten die de afstemming van onderwijs en leren voor jonge leerdere op het ERK beter ondersteunen. Men heeft er echter bewust voor gekozen parallelle ontwikkeling en ijking van nieuwe descriptoren voor jonge leerdere tijdens het project te vermijden, omdat de descriptoren voor jonge leerdere grotendeels afleidingen en aanpassingen zijn van de illustratieve descriptoren van het ERK, op grond van leeftijd en context. Bovendien is er op dit gebied al heel veel werk verricht door professionals in verschillende lidstaten bij het ontwerp en de validatie van Europese Taalportfolio's voor jonge leerdere. De gekozen benadering bestond daarom in het verzamelen en samenvoegen van descriptoren voor jonge leerdere en het ordenen daarvan in de twee voornaamste leeftijdsgroepen, te weten 7-10 en 11-15 jaar. Deze groepen waren immers vertegenwoordigd in de meerderheid van de gevalideerde voorbeelden uit de beschikbare Europese Taalportfolio's (ETP's).

Hoewel het niet alomvattend is, brengt het project een representatieve selectie van ETP-descriptoren voor jonge leerdere uit een groot aantal lidstaten van de Raad van Europa samen. Er is in het bijzonder gebruik gemaakt van geaccrediteerde modellen in de ETP-databank van de Raad van Europa en/of voorbeelden die zijn geregistreerd op de website van de Raad van Europa, samen met beoordelingsdescriptoren voor jonge leerdere die zijn verstrekt door Cambridge English Language Assessment. Deze zijn individueel afgestemd op de illustratieve descriptoren uit 2001 op basis van niveau, waarbij de zinvolle overeenkomsten tussen de descriptoren voor jonge leerdere en de illustratieve descriptoren van het ERK zijn geïdentificeerd en voorgelegd aan een klankbordgroep van deskundigen voor een peer review. Deze verzameling en afstemming is bedoeld om verdere ontwikkeling van curricula, portfolio's en beoordelingsinstrumenten voor jonge leerdere te ondersteunen, waarbij een bewustzijn van levenslang leren leidt tot de in het ERK beschreven competenties.

Daarnaast zijn de uitgebreide illustratieve descriptoren opgenomen in het document zodat docenten/leerkrachten kunnen bepalen of ze relevant zijn voor programma's voor jonge leerdere. Daarbij zijn leidraden gegeven voor het beoordelen van de relevantie van elk van de uitgebreide illustratieve descriptoren van het ERK voor elk van de twee leeftijdsgroepen. Deze oordelen zijn ook geratificeerd door de klankbordgroep door middel van peer review en een raadplegende workshop.

De descriptoren zijn weergegeven in twee documenten, een voor elke leeftijdsgroep. Deze twee documenten hebben een identieke structuur. De descriptoren worden gepresenteerd per niveau, beginnend bij Pre-A1, en de niet-relevante illustratieve descriptoren van het ERK zijn eruit gefilterd. Het gaat hier om descriptoren waarvan is vastgesteld dat ze duidelijk de typische cognitieve, sociale of experimentele vaardigheden van de leeftijdsgroep te boven gaan (vooral in de hogere niveaus). De documenten laten dus zien met welke ERK-descriptor de descriptor voor jonge leerdere verband houdt en geven aan hoe relevant de ERK-descriptor is voor de leeftijdsgroep als er nog geen descriptorvoorbeelden voor jonge leerdere beschikbaar zijn. Daarnaast is er een archiefdocument waarin alle in kaart gebrachte descriptoren bij elkaar staan voor beide leeftijdsgroepen, geordend naar schaal.

Afbeelding 12 – Ontwerp van het project voor jonge leerders

Samenvatting van wijzigingen

De onderstaande tabel 5 bevat een samenvatting van de wijzigingen in de illustratieve descriptoren van het ERK naar aanleiding van dit project en de onderbouwing van die wijzigingen.

Tabel 5 – Samenvatting van wijzigingen naar aanleiding van het project

Onderwerpen die in deze uitgave aan de orde komen	Opmerkingen
Pre-A1	Voor deze bandbreedte van taalvaardigheid die zich halverwege de weg naar A1 bevindt, zoals vermeld aan het begin van paragraaf 3.5 van het ERK, worden voor veel schalen descriptoren gegeven, onder meer voor online-interactie.
Wijzigingen in descriptoren uit 2001	Een lijst met wijzigingen in de bestaande descriptoren uit 2001 (in hoofdstuk 4 van het ERK voor communicatieve taalactiviteiten en strategieën en in hoofdstuk 5 van het ERK voor aspecten van communicatieve taal) is te vinden in bijlage 7.
Wijzigingen in C2-descriptoren	De meeste wijzigingen die zijn voorgesteld in de lijst in bijlage 7 hebben betrekking op C2-descriptoren uit de set uit 2001. Bepaalde zeer absolute uitspraken zijn aangepast om de competentie van gebruikers/leerders op C2-niveau beter weer te geven.
Wijzigingen in A1-C1-descriptoren	Er zijn erg weinig wijzigingen voorgesteld in andere descriptoren. Er is besloten dat descriptoren niet hoefden te worden 'gemoderniseerd' met het oog op de veranderende technologie (bijvoorbeeld verwijzingen naar Ansichtkaarten of openbare telefoons). De schaal voor fonologische beheersing is vervangen (zie hieronder.) Er worden ook wijzigingen voorgesteld voor bepaalde descriptoren die verwijzen naar linguïstische accommodatie (of het ontbreken daarvan) door moedertaalsprekers, omdat deze term controversieel is geworden nadat het ERK is uitgebracht.
Plusniveaus	De omschrijving van plusniveaus (B1+; B1.2) is verbeterd. Zie bijlage 1 en de paragrafen 3.5 en 3.6 van het ERK voor een bespreking van de plusniveaus.
Fonologie	De schaal voor fonologische beheersing is opnieuw ontwikkeld, waarbij de nadruk ligt op klankarticulatie en prosodische kenmerken.
Bemiddeling	De gekozen benadering voor bemiddeling is breder dan die in het ERK. Er is aandacht voor activiteiten voor bemiddeling van teksten en daarnaast worden er schalen gegeven voor bemiddeling van concepten en bemiddeling van communicatie, waarmee het totale aantal schalen voor bemiddelingsactiviteiten op 19 komt. Bemiddelingsstrategieën (vijf schalen) zijn strategieën die worden gebruikt tijdens het bemiddelingsproces, niet ter voorbereiding erop.
Pluricultureel	De schaal <i>Voortbouwen op pluricultureel repertoire</i> beschrijft het gebruik van multiculturele competenties in een communicatieve situatie. De nadruk ligt dus meer op vaardigheden dan op kennis of houdingen. De schaal vertoont een sterke samenhang met de bestaande ERK-schaal <i>Sociolinguïstische trefzekerheid</i> , hoewel de schalen onafhankelijk van elkaar zijn ontwikkeld.
Meertalig	Het niveau van elke descriptor in de schaal <i>Voortbouwen op meertalig repertoire</i> is het functionele niveau van de zwakste taal in de combinatie. Het kan nuttig zijn als gebruikers expliciet aangeven over welke talen het gaat.
Specificatie van betreffende talen	Er wordt aangeraden, als onderdeel van de aanpassing van de descriptoren voor praktisch gebruik in een bepaalde context, de relevante talen te specificeren met betrekking tot: <ul style="list-style-type: none"> • Taaloverschrijdende bemiddeling (in het bijzonder schalen voor bemiddeling van een tekst) • <i>Meertalig begrip</i> • <i>Voortbouwen op meertalig repertoire</i>
Literatuur	Er zijn drie nieuwe schalen met betrekking tot creatieve tekst en literatuur: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Lezen als vrijetijdsbesteding</i> (het zuiver receptieve proces; descriptoren overgenomen uit andere sets van op het ERK gebaseerde descriptoren) • <i>Persoonlijke reactie op creatieve teksten</i> (minder intellectueel, lagere niveaus) • <i>Analyse van en kritiek op creatieve teksten</i> (intellectueler, hogere niveaus)

Online	Er zijn twee nieuwe schalen voor de volgende categorieën: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Onlineconversatie en -discussie</i>
Andere nieuwe descriptorschalen	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Doelgerichte onlinetransacties en -samenwerking</i> Deze beide schalen hebben betrekking op de multimodale activiteit die kenmerkend is voor internetgebruik, waaronder het lezen of uitwisselen van reacties, mondelinge interactie en langere productie in livecontacten, chatten (geschreven spreektaal), langere blogartikelen of schriftelijke bijdragen aan discussies en de opname van andere media. Er worden nieuwe schalen gegeven voor de volgende categorieën die ontbraken in de set uit 2001, met descriptorren die afkomstig zijn uit andere sets van op het ERK gebaseerde descriptorren: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Gebruik van telecommunicatie</i> Monoloog: informatie geven
De nieuwe descriptorren zijn geijkt ten opzichte van de ERK-niveaus	De nieuwe descriptorschalen zijn formeel gevalideerd en geijkt ten opzichte van de wiskundige schaal uit het oorspronkelijke onderzoek dat ten grondslag ligt aan de niveaus en descriptorschalen in het ERK.
Gebarentaal	Waar varianten van ERK-descriptorschalen zijn aangepast voor gebarentalen in het project ProSign, is dit in de linkerbovenhoek van de schaal aangegeven met het logo PROSIGN .
Parallel project:	
Jonge leerders	Er zijn twee verzamelingen van descriptorren voor jonge leerders uit ETP's gegeven: respectievelijk voor de leeftijdsgroepen 7-10 en 11-15 jaar. Op dit moment zijn er geen descriptorren voor jonge leerders gekoppeld aan descriptorren op de nieuwe schalen, maar het belang voor jonge leerders is wel aangegeven.

Knelpunten en reacties

Er is een grote hoeveelheid feedback van deelnemers van tijdens de validatieactiviteiten in 2015 en van tijdens de consultatiebijeenkomsten en de bredere consultatie en proeven in 2016-2017. Deze paragraaf gaat in op enkele van de belangrijkste kwesties die gedurende het project naar voren kwamen en hoe ze elk zijn aangepakt.

Verband tussen bemiddelingsschalen en bestaande ERK-schalen

Het project was in de eerste plaats bedoeld om descriptorren te leveren voor activiteiten en strategieën die nog niet vertegenwoordigd waren in de bestaande ERK-descriptorschalen. Toch doen sommige aspecten van de bemiddelingsschalen, in het bijzonder op de lagere niveaus, denken aan de soorten activiteiten die in de bestaande ERK-schalen worden beschreven. Dat komt doordat sommige aspecten van bemiddeling, in de bredere interpretatie die nu wordt gehanteerd, al aanwezig waren in de oorspronkelijke illustratieve descriptorschalen. De nieuwe schalen onder *Bemiddeling van een tekst voor Specifieke informatie doorgeven*, *Gegevens uitleggen* en *Tekst verwerken* vormen bijvoorbeeld een uitbreiding van concepten die zijn geïntroduceerd in de bestaande schaal *Tekst verwerken* onder 'Tekst' in paragraaf 4.6.3 van het ERK. Op dezelfde manier zijn de schalen *Samenwerkende interactie tussen gelijkwaardige partners mogelijk maken*, *Samenwerken om betekenis te construeren* en *Conceptuele dialoog aanmoedigen*, die met name betrekking hebben op groepsinteractie, in veel opzichten een verdere ontwikkeling van concepten in de bestaande schaal *Samenwerkingsstrategieën* onder *Interactiestrategieën*. Daaruit blijkt hoe moeilijk het is om categorieën af te bakenen. We mogen niet onderschatten dat categorieën praktische, bedachte middelen zijn om de wereld gemakkelijker te kunnen interpreteren. De grenzen zijn vaag en overlap is onvermijdelijk.

Taaloverschrijdende bemiddeling

Eerdere versies van de descriptorren experimenteerden met verschillende formuleringen om rekening te houden met taaloverschrijdende bemiddeling. Het bleek echter uiterst moeilijk om duidelijke afbakeningen te maken. Moedertaal en eerste taal en onderwijstaal zijn vaak niet hetzelfde en zelfs termen als brontaal en doeltaal bleken verwarring op te leveren. (Bij bemiddeling vanuit een andere taal kan men bijvoorbeeld *bemiddelen* naar de moedertaal.

De andere taal is in dat geval de brontaal en de moedertaal is dan de doeltaal.) Pogingen om rekening te houden met zulke variaties hadden tot gevolg dat de verzameling descriptoren op een gegeven moment – onnodig – drie keer zo groot werd, met zeer minimale wijzigingen in de formulering.

Daarom hanteert de projectgroep, net als bij de oorspronkelijke illustratieve descriptoren, het uitgangspunt dat de waargenomen moeilijkheid van de functionele taalvaardigheid wordt geïjkt, ongeacht om welke talen het gaat. Het is aangeraden dat de gebruiker de relevante talen specificeert als onderdeel van de aanpassing van de descriptoren voor praktisch gebruik.

De schalen voor *bemiddeling van een tekst* bevatten een verwijzing naar 'Taal A' en 'Taal B', brede termen voor respectievelijk communicatiebronnen en communicatieresultaten van bemiddeling. In de opmerkingen wordt gesteld dat bemiddeling kan plaatsvinden binnen één taal of tussen talen, varianten of registers (of een combinatie daarvan) en dat het handig kan zijn als de gebruiker de betreffende talen specificeert. Het is ook nuttig als de gebruiker voorbeelden geeft die relevant zijn voor de betreffende context, eventueel geïnspireerd op de voorbeelden in bijlage 6 voor de vier domeinen van taalgebruik: publiek, persoonlijk, beroep en onderwijs.

De eerste descriptor op de schaal voor *Mondeling specifieke informatie doorgeven*:

Kan (in taal B) het belang uitleggen van specifieke informatie in een bepaald deel van een lange, complexe tekst (geschreven in taal A).

kan bijvoorbeeld worden aangepast tot:

Kan in het Frans het belang uitleggen van specifieke informatie in een bepaald deel van een lange, complexe tekst in het Engels (bijvoorbeeld een artikel, website, boek of (online)gesprek over actuele zaken of een onderwerp van persoonlijke belangstelling of betrokkenheid).

of, in het geval van communicatie binnen één doeltaal:

Kan het belang uitleggen van specifieke informatie in een bepaald deel van een lange, complexe tekst (bijvoorbeeld een artikel, website, boek of (online)gesprek over actuele zaken of een onderwerp van persoonlijke belangstelling of betrokkenheid).

Alle descriptoren voor bemiddeling van een tekst hebben betrekking op geïntegreerde vaardigheden, een combinatie van receptie en productie. De nadruk ligt niet op receptie, waarvoor al ERK-schalen bestaan. Het niveau waarop descriptoren zijn geïjkt, weerspiegelt het vereiste niveau van verwerking en productie. Als de receptie en de productie plaatsvinden in verschillende talen, geeft de descriptor het niveau aan dat nodig is om de bronboodschap te verwerken en uit te drukken in de doeltaal of doeltalen.

Algemene en communicatieve taalcompetenties

In elke ERK-descriptorschaal definiëren de descriptoren op een bepaald niveau wat redelijkerwijs bereikt kan worden als de gebruiker/leerder een communicatieve taalcompetentie (paragraaf 5.2, ERK) in de betreffende taal/talen heeft die overeenkomt met het genoemde ERK-niveau, op voorwaarde dat de betreffende persoon ook de persoonlijke eigenschappen, kennis, cognitief ontwikkelingsniveau en ervaring – dat wil zeggen de algemene competenties (paragraaf 5.1, ERK) – heeft die nodig zijn om dit succesvol te doen. De ERK-schalen moeten worden gebruikt om vaardigheid te profileren. Het is onwaarschijnlijk dat alle gebruikers die globaal niveau B1 hebben precies datgene kunnen wat op *alle* ERK-descriptorschalen is gedefinieerd als B1, en niets meer of minder. Het ligt veel meer voor de hand dat mensen met een algemeen niveau B1 in werkelijkheid A2 of A2+ zijn met betrekking tot sommige activiteiten en B1+ of zelfs B2 met betrekking tot andere, afhankelijk van hun persoonlijke profiel van algemene competenties, dat dan weer afhankelijk is van leeftijd, ervaring enzovoort. Dit geldt voor veel bestaande ERK-descriptorschalen met betrekking tot cognitieve vaardigheden als *Luisteren en aantekeningen maken, Lezen ter informatie en*

argumentatie, Formele discussie (vergaderingen), Monoloog: Publiek toespreken en het produceren van *Verslagen en essays*. Het geldt eveneens voor veel bemiddelingsactiviteiten. Sommige schalen onder *Bemiddeling van een tekst* (bijvoorbeeld *Tekst verwerken*) of *Bemiddelingsstrategieën* (bijvoorbeeld *Tekst stroomlijnen*) omvatten activiteiten die een mate van cognitieve verfijning vereisen waarover mogelijk niet iedereen beschikt. Bovendien vereisen de schalen voor bemiddeling van communicatie interpersoonlijke vaardigheden die niet bij iedereen even sterk zijn, deels als gevolg van ervaring.

Op dezelfde manier zullen de profielen van gebruikers/leerders op bijvoorbeeld niveau B1 sterk verschillen als het gaat om *Voortbouwen op meertalig/pluricultureel repertoire*, afhankelijk van het persoonlijke leerpad en de ervaringen en competenties die gaandeweg zijn opgedaan. Daarom wordt niet geprobeerd de invloed van individuele verschillen weg te nemen, maar wordt in de descriptoren erkend dat deze een belangrijke bijdrage leveren aan de unieke profielen van communicatieve vaardigheid van de leerders.

Algemene en communicatieve taalcompetenties bij het Voortbouwen op pluricultureel repertoire

Net als bij bemiddelen omvat het *Voortbouwen op pluricultureel repertoire* een groot aantal algemene competenties (paragraaf 5.1, ERK), die meestal nauw samenhangen met pragmatische en sociolinguïstische competenties (paragrafen 5.2.2 en 5.2.3, ERK). Daarom spelen in deze schaal, net als in de schalen van bemiddeling en van veel andere ERK-schalen, andere competenties dan taalcompetenties een rol. De grenzen tussen kennis van de wereld (5.1.1.1, ERK), sociaal-culturele kennis (5.1.1.2, ERK) en intercultureel bewustzijn (5.1.1.3, ERK) zijn niet zo scherp, zoals ook wordt uitgelegd in het ERK. Dit geldt ook voor de grenzen tussen praktische vaardigheden en bekwaamheden (5.1.2.1, ERK) – waaronder sociale vaardigheden – en sociaal-culturele kennis of interculturele vaardigheden en bekwaamheden (5.1.2.2, ERK). De sociopragmatiek bestudeert ook aspecten van deze gebieden vanuit een meer linguïstisch perspectief. Belangrijker dan mogelijke overlap tussen categorieën is het feit dat de gebruiker/leerder bij het scheppen van betekenis in een communicatieve situatie gebruikmaakt van al deze verschillende aspecten, in combinatie met de passende communicatieve taalcompetentie. De een kan dit beter dan de ander binnen een bepaald taalvaardigheidsniveau, doordat niet iedereen dezelfde aanleg en ervaring heeft.

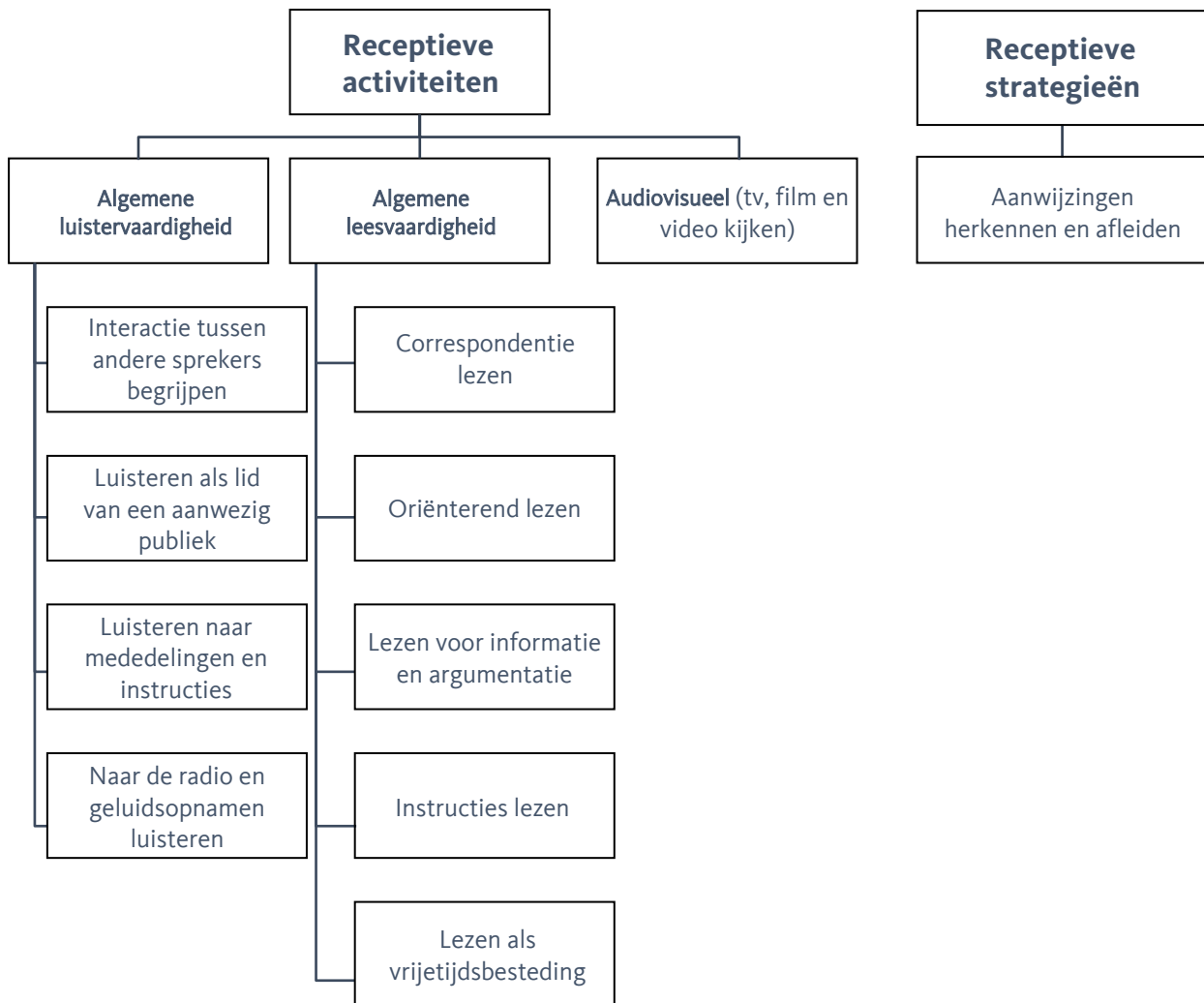
Meertalig begrip en niveau

Meertalig begrip omvat meestal activiteiten zoals gebruikmaken van receptieve vaardigheid in de ene taal (hoe onvolledig ook) om de betekenis van teksten in een andere taal te achterhalen. Ook hier verwijst de descriptorschaal weer naar het minimale functionele niveau in elk van de talen dat nodig is om deze activiteiten uit te voeren. Verwantschap van talen helpt uiteraard. Daarom wordt ook hier aangeraden dat de gebruiker de relevante talen specificeert als onderdeel van de aanpassing van de descriptor voor praktisch gebruik.

Communicatieve taalactiviteiten en strategieën (paragraaf 4.4, ERK)

Receptie

Met receptie bedoelen we het ontvangen en verwerken van input, waarbij de passend geachte schema's worden geactiveerd om een weergave te creëren van de betekenis die wordt uitgedrukt en een hypothese te vormen met betrekking tot de communicatieve bedoeling ervan. Binnenkomende cotelstuele en contextuele aanwijzingen worden gecontroleerd om te zien of ze in het geactiveerde schema passen of een alternatieve hypothese vereisen. Bij **auditieve receptieactiviteiten (alleen luisteren)** ontvangt en verwerkt de taalgebruiker gesproken input, geproduceerd door een of meer sprekers. Bij **visuele receptieactiviteiten (lezen)** ontvangt en verwerkt de gebruiker teksten die door een of meer schrijvers zijn geproduceerd. Bij **audiovisuele receptie**, waarvoor één schaal is opgenomen (*Tv, film en video kijken*), kijkt de gebruiker naar televisie, video of een film en maakt hij of zij gebruik van multimedia, met of zonder ondertitels en voice-overs.

Receptieve activiteiten

Luistervaardigheid

Tot de aspecten van luistervaardigheid die onder receptie vallen, behoren verschillende vormen van alleen luisteren, maar niet *Begrijpen van de gesprekspartner (als deelnemer aan interactie)*, want dat maakt deel uit van interactie. De benadering is sterk beïnvloed door de metafoor van concentrische cirkels, waarbij we niet meer kijken naar de rol van deelnemer aan een interactie, maar de eenzijdige rol van toehoorder of buitenstaander, die deel uitmaakt van een aanwezig publiek of van een publiek op afstand, via media. Er zijn schalen opgenomen voor *Gesprek tussen andere sprekers begrijpen (als een toevallige luisteraar)* en voor *Luisteren als lid van een aanwezig publiek*. Aan deze schalen zijn bepaalde media toegevoegd in de vorm van *Luisteren naar mededelingen en instructies* en *Luisteren naar geluidsmedia en -opnamen*. Onder audiovisueel begrip is ook een aparte schaal voor *Tv, film en video kijken* opgenomen.

MONDELINGE RECEPTIE	
ALGEMENE LUISTERVAARDIGHEID	
De PROSIGN -versie van deze schaal vindt u hier .	
C2	Heeft geen moeite met het begrijpen van enige vorm van gesproken taal, hetzij in direct contact, hetzij via de media, voortgebracht aan snel natuurlijk spreektempo.
C1	Kan genoeg verstaan om uitgebreide betogen te volgen over abstracte en complexe onderwerpen buiten zijn of haar eigen vakgebied, al moet hij of zij misschien af en toe een detail controleren, vooral wanneer het accent niet vertrouwd is. Kan een breed scala van idiomatische uitdrukkingen en uitdrukkingen uit de spreektaal herkennen, en merkt daarbij registerschuivingen op. Kan een uitgebreid betoog volgen, ook wanneer het niet duidelijk gestructureerd is en wanneer verbanden slechts worden geïmpliceerd en niet uitdrukkelijk worden benoemd.
B2	Kan gesproken standaardtaal verstaan, hetzij in direct contact, hetzij via de media, over vertrouwde en niet-vertrouwde onderwerpen die gewoonlijk worden aangetroffen in het persoonlijke, sociale, academische of professionele leven. Alleen extreem achtergrondgeluid, onvoldoende structuur in het betoog en/of idiomatisch taalgebruik ondermijnen het begrip van het gesprokene. Kan de hoofdgedachten begrijpen van naar inhoud en vorm complexe gesproken tekst in een standaarddialect over concrete en abstracte onderwerpen, met inbegrip van technische besprekingen in het eigen vakgebied. Kan uitgebreide betogen en complexe redeneringen volgen, mits het onderwerp redelijk vertrouwd is en de richting van de discussie wordt aangegeven met expliciete signalen.
B1	Kan directe feitelijke informatie verstaan over gewone alledaagse of werkgebonden onderwerpen, en daarbij zowel algemene boodschappen als specifieke details herkennen, mits het gesproken woord helder wordt gearticuleerd in een over het algemeen vertrouwd accent. Kan de hoofdpunten verstaan van heldere spraak in standaardtaal over vertrouwde zaken die regelmatig aan de orde komen op het werk, op school, in de vrije tijd, enzovoort, met inbegrip van korte verhalende teksten.
A2	Kan genoeg verstaan om te kunnen voldoen aan behoeften van concrete aard, mits er helder en langzaam wordt gearticuleerd. Kan frasen en uitdrukkingen verstaan die verband houden met zaken van de meest directe prioriteit (elementaire persoons- en familiegegevens, boodschappen doen, plaatselijke geografie, werk), mits er helder en langzaam wordt gearticuleerd.
A1	Kan spraak volgen die heel langzaam en zorgvuldig wordt uitgesproken, met lange pauzes om de betekenis op te nemen. Kan concrete informatie herkennen (bijvoorbeeld plaatsen en tijden) over vertrouwde onderwerpen die hij of zij in het dagelijks leven tegenkomt, mits deze langzaam en duidelijk wordt uitgesproken.
Pre-A1	Kan korte, zeer eenvoudige vragen en mededelingen begrijpen als die langzaam en duidelijk worden uitgesproken en vergezeld gaan van visuele aanwijzingen of gebaren om het begrip te ondersteunen, en zo nodig worden herhaald. Kan alledaagse, vertrouwde woorden herkennen als die langzaam en duidelijk worden uitgesproken in een duidelijk gedefinieerde, vertrouwde, alledaagse context. Kan getallen, prijzen, data en dagen van de week herkennen als die langzaam en duidelijk worden uitgesproken in een duidelijk gedefinieerde, vertrouwde, alledaagse context.

Bij het *begrijpen van een gesprek tussen twee andere sprekers* gaat het hoofdzakelijk om twee situaties: de eerste is wanneer twee sprekers in een groepsinteractie in het bijzijn van de gebruiker/leerder met elkaar praten, zodat de gebruiker/leerder niet langer rechtstreeks wordt aangesproken. In de tweede situatie is de gebruiker/leerder een toevallige luisteraar: iemand die toevallig luistert naar een gesprek tussen twee mensen in de buurt. Beide situaties zijn aanzienlijk moeilijker dan wanneer de gebruiker/leerder rechtstreeks wordt aangesproken. Ten eerste doordat de sprekers zich niet aan hem of haar aanpassen en de sprekers mogelijk gedeelde aannamen en/of ervaringen hebben waarnaar ze verwijzen, of zelfs varianten in taalgebruik, en ten tweede doordat de gebruiker/leerder niet het 'recht' heeft om verduidelijking, herhaling enzovoort te vragen, aangezien hij of zij niet degene is die wordt aangesproken.

De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- woorden, zinnen enzovoort opvangen en met elkaar in verband brengen;
- genoeg oppikken om het onderwerp en veranderingen van onderwerp te herkennen;
- het chronologische verloop herkennen, bijvoorbeeld een verhaal;
- vaststellen of mensen het wel of niet met elkaar eens zijn, argumenten die voor en tegen een stelling worden ingebracht;
- houdingen en sociaal-culturele implicaties herkennen (C-niveaus).

GESPREK TUSSEN ANDERE SPREKERS BEGRIJPEN

De PROSIGN-versie van deze schaal vindt u [hier](#).

C2	Kan de sociaal-culturele implicaties herkennen van het grootste deel van de taal die wordt gebruikt in informele discussies die worden gevoerd in een moedertaaltempo.
C1	Kan vlot complexe interacties van derden volgen in een groepsdiscussie of debat, zelfs over abstracte, complexe en niet-vertrouwde onderwerpen. Kan de houding bepalen van elke spreker in een levendige discussie die wordt gekenmerkt door overlappende spreekbeurten, afwijkingen van het onderwerp en spreektaaluitdrukkingen, als die wordt gevoerd in een moedertaaltempo in accenten waarmee de luisteraar vertrouwd is.
B2	Kan een levendig gesprek tussen moedertaalsprekers volgen. Kan met enige inspanning veel volgen van wat rond hem of haar gezegd wordt, maar vindt het vaak moeilijk om effectief deel te nemen aan een discussie met meerdere moedertaalsprekers die hun taal op geen enkele wijze aanpassen. Kan de voornaamste argumenten voor of tegen een standpunt of idee herkennen in een discussie die wordt gevoerd in duidelijke standaardtaal. Kan het chronologische verloop in een langer informeel betoog volgen, bijvoorbeeld een verhaal of anekdote.
B1	Kan het grootste deel van alledaagse gesprekken en discussies volgen, mits deze worden gevoerd in standaardtaal en duidelijk worden gearticuleerd in een vertrouwd accent. Kan over het algemeen de hoofdpunten volgen van een uitgebreide discussie die rondom hem of haar wordt gevoerd, mits er duidelijk wordt gearticuleerd in standaarddialect.
A2	Kan in het algemeen het onderwerp van een discussie in zijn of haar omgeving bepalen mits er langzaam en duidelijk wordt gesproken. Kan herkennen of sprekers in een langzaam en duidelijk gesproken discussie het wel of niet met elkaar eens zijn. Kan korte, eenvoudige sociale uitwisselingen globaal volgen als ze zeer langzaam en duidelijk worden uitgevoerd.
A1	Kan enkele woorden en uitdrukkingen begrijpen als mensen praten over zichzelf, familie, school, hobby's of de omgeving, mits ze langzaam en duidelijk spreken. Kan woorden en korte zinnen begrijpen bij het luisteren naar een eenvoudig gesprek (bijvoorbeeld tussen een klant en een verkoopmedewerker in een winkel), mits er zeer langzaam en duidelijk wordt gesproken.
Pre-A1	<i>Geen descriptoren beschikbaar</i>

Luisteren als lid van een aanwezig publiek omvat het luisteren naar een spreker die een publiek toespreekt, bijvoorbeeld tijdens een vergadering of een seminar, congres of voordracht, bij een rondleiding of op een bruiloft of ander feest. *De spreker begrijpen als lid van een publiek* is meestal eenvoudiger dan een *gesprek tussen twee andere sprekers begrijpen*, ondanks het feit dat de gebruiker/leerder nog minder een deelnemer aan het gesprek is.

Dat komt ten eerste doordat de meer gestructureerde opzet van een monoloog het gemakkelijker maakt om delen die niet begrepen worden te overbruggen en de draad weer op te pakken. Ten tweede zal de spreker vaker een neutraal register gebruiken en zijn of haar stem verheffen om ervoor te zorgen dat het publiek alles zo goed mogelijk kan volgen. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- gesproken taal volgen die wordt ondersteund door tastbare voorwerpen (bijvoorbeeld tijdens een rondleiding) en visuele hulpmiddelen (bijvoorbeeld PowerPoint);
- de mate van aanpassing aan het publiek (spreeksnelheid, in hoeverre het taalgebruik wordt vereenvoudigd);
- vertrouwdheid met de situatie en het onderwerp;
- een argumentatie volgen, hoofdpunten onderscheiden enzovoort.

LUISTEREN ALS LID VAN EEN AANWEZIG PUBLIEK

De **PROSIGN**-versie van deze schaal vindt u [hier](#).

C2	<p>Kan specialistische voordrachten en presentaties volgen waarin veel spreektaal, regionaal taalgebruik en niet-vertrouwde terminologie wordt gebezigd.</p> <p>Kan gevolgtrekkingen maken als verbanden of implicaties niet expliciet worden benoemd. Kan grappen of dubbelzinnigheden in een presentatie begrijpen.</p>
C1	<p>Kan de meeste voordrachten, discussies en debatten betrekkelijk eenvoudig volgen.</p>
B2	<p>Kan de wezenlijke punten volgen van voordrachten, toespraken, verslagen en andere vormen van academische of professionele presentaties die naar inhoud en vorm complex zijn.</p> <p>Kan het standpunt van de spreker over actuele onderwerpen of onderwerpen die betrekking hebben op zijn of haar specialisatiegebied begrijpen, mits er standaardspreektaal wordt gebruikt.</p> <p>Kan complexe argumentatie in een duidelijk gearticuleerde voordracht begrijpen als het onderwerp redelijk vertrouwd is.</p> <p>Kan hoofd- en bijzaken van elkaar onderscheiden mits de lezing of voordracht wordt gegeven in standaardspreektaal.</p> <p>Kan het standpunt van de spreker herkennen en dit onderscheiden van de feiten die hij of zij noemt.</p>
B1	<p>Kan een voordracht of toespraak volgen binnen het eigen vakgebied, mits het onderwerp vertrouwd is en de presentatie direct en helder gestructureerd.</p> <p>Kan onderscheid maken tussen de hoofdlijnen en ondersteunende details in standaardvoordrachten over vertrouwde onderwerpen, mits deze worden gegeven in duidelijk gearticuleerde standaardtaal.</p> <p>Kan directe, korte voordrachten over vertrouwde onderwerpen globaal volgen, mits deze worden gehouden in helder gearticuleerde standaardtaal.</p> <p>Kan een directe congrespresentatie of demonstratie met visuele ondersteuning (bijvoorbeeld dia's, hand-outs) over een onderwerp of product in zijn/haar vakgebied volgen en begrijpt de gegeven uitleg.</p> <p>Kan globaal begrijpen wat er wordt gezegd in een directe monoloog zoals een rondleiding, als er duidelijk en relatief langzaam wordt gesproken.</p>
A2	<p>Kan de globale strekking begrijpen van een demonstratie of presentatie over een vertrouwd of voorspelbaar onderwerp, als de boodschap langzaam en duidelijk wordt overgebracht in eenvoudige taal en er gebruik wordt gemaakt van visuele ondersteuning (bijvoorbeeld dia's, hand-outs).</p> <p>Kan een zeer eenvoudige, goed gestructureerde presentatie of demonstratie volgen, mits deze wordt geïllustreerd met dia's, concrete voorbeelden of diagrammen, er langzaam, duidelijk en met herhaling wordt gesproken en het onderwerp vertrouwd is.</p> <p>Kan eenvoudige informatie die wordt gegeven in een voorspelbare situatie, zoals een rondleiding, globaal begrijpen, bijvoorbeeld 'Hier woont de president.'</p>
A1	<p>Kan zeer eenvoudige informatie die wordt uitgelegd in een voorspelbare situatie, zoals een rondleiding, globaal begrijpen, mits er erg langzaam en duidelijk wordt gesproken met van tijd tot tijd lange pauzes.</p>
Pre-A1	<p>Geen descriptors beschikbaar</p>

Luisteren naar mededelingen en instructies heeft betrekking op een andere vorm van uiterst geconcentreerd luisteren, waarbij het de bedoeling is dat er specifieke informatie wordt opgepikt. Deze situatie wordt bemoeilijkt door het feit dat mededelingen of instructies vaak worden gegeven via een (mogelijk niet optimaal functionerend) omroepsysteem, of worden geroepen door een spreker die op tamelijk grote afstand staat. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- aanwijzingen en gedetailleerde instructies begrijpen;
- de hoofdpunten van mededelingen opvangen;
- mate van verstaanbaarheid, van langzaam en duidelijk tot normale snelheid met storingsgeluiden.

LUISTEREN NAAR MEDEDELINGEN EN INSTRUCTIES

De **PROSIGN**-versie van deze schaal vindt u [hier](#).

C2	<i>Geen descriptoren beschikbaar: zie C1</i>
C1	<p>Kan specifieke informatie onttrekken aan publieke mededelingen van slechte kwaliteit waarvan het geluid vervormd is, bijvoorbeeld in een station, stadion, enzovoort.</p> <p>Kan complexe technische informatie verstaan, zoals bedieningsvoorschriften en specificaties van vertrouwde producten en diensten.</p>
B2	<p>Kan mededelingen en berichten over concrete en abstracte onderwerpen verstaan, die met normale snelheid worden uitgesproken in standaarddialect.</p> <p>Kan gedetailleerde instructies goed genoeg verstaan om ze met succes te kunnen opvolgen.</p>
B1	<p>Kan eenvoudige technische informatie verstaan, zoals bedieningsvoorschriften voor alledaagse apparatuur.</p> <p>Kan gedetailleerde aanwijzingen volgen.</p> <p>Kan omroepberichten op luchthavens en stations en in vliegtuigen, bussen en treinen begrijpen, mits deze duidelijk gearticuleerd worden in standaardtaal, met minimale storende achtergrondgeluiden.</p>
A2	<p>Kan een reeks instructies voor vertrouwde, dagelijkse activiteiten zoals sport, koken enzovoort begrijpen en volgen als ze langzaam en duidelijk worden uitgesproken.</p> <p>Kan eenvoudige mededelingen begrijpen (bijvoorbeeld een telefoonopname of radiobERICHT van een bioscoopprogramma of sportevenement, een omroepbericht over een vertraagde trein of mededelingen via de luidspreker in een supermarkt) als ze langzaam en duidelijk worden uitgesproken.</p> <p>Kan het belangrijkste punt in korte, duidelijke, eenvoudige boodschappen en mededelingen volgen.</p> <p>Kan eenvoudige aanwijzingen verstaan over de juiste weg te voet of per openbaar vervoer van X naar Y.</p> <p>Kan elementaire instructies verstaan over tijden, data, getallen e.d. en over routinetaken en -opdrachten die moeten worden uitgevoerd.</p>
A1	<p>Kan zorgvuldig en langzaam tot hem of haar gerichte opdrachten verstaan en korte, eenvoudige aanwijzingen volgen.</p> <p>Kan het begrijpen als iemand hem of haar langzaam en duidelijk vertelt waar iets is, op voorwaarde dat datgene zich in de directe omgeving bevindt.</p> <p>Kan getallen, prijzen en tijden verstaan die langzaam en duidelijk worden uitgesproken in mededelingen via een luidspreker, bijvoorbeeld op een treinstation of in een winkel.</p>
Pre-A1	Kan korte, eenvoudige instructies voor handelingen begrijpen, zoals 'Stop', 'Doe de deur dicht' enzovoort, als ze langzaam een op een worden gegeven, ondersteund door afbeeldingen of handgebaren en zo nodig herhaald.

Luisteren naar geluidsmedia en -opnamen heeft betrekking op uitgezonden media en opgenomen materialen zoals berichten, weersverwachtingen, vertelde verhalen, nieuwsbulletins, interviews en documentaires. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- concrete informatie oppikken;
- hoofdpunten, essentiële informatie begrijpen;
- belangrijke informatie opvangen;
- de stemming, houding en standpunten van de spreker herkennen.

LUISTEREN NAAR RADIO EN GELUIDSOPNAMEN

De **PROSIGN**-versie van deze schaal vindt u [hier](#).

C2	Geen descriptoren beschikbaar: zie C1
C1	Kan een breed scala van opgenomen en uitgezonden geluidsmateriaal verstaan, met inbegrip van enig niet-standaardtaalgebruik, en fijnere details herkennen zoals impliciete houdingen van en verhoudingen tussen sprekers.
B2	Kan opnamen in standaarddialect verstaan die veel worden aangetroffen in het sociale, beroeps- of onderwijsleven, en naast de inhoudelijke informatie ook standpunten en houdingen van sprekers herkennen. Kan de meeste radiodocumentaires en het meeste andere opgenomen of uitgezonden geluidsmateriaal in standaarddialect verstaan en kan de stemming, toon, enzovoort van de spreker herkennen.
B1	Kan de inhoudelijke informatie van het meeste opgenomen of uitgezonden geluidsmateriaal over onderwerpen van persoonlijk belang verstaan wanneer deze wordt uitgesproken in heldere standaardtaal. Kan de hoofdpunten verstaan van nieuwsberichten op de radio en van eenvoudiger opgenomen materiaal over vertrouwde onderwerpen dat betrekkelijk langzaam en helder wordt uitgesproken. Kan de hoofdpunten en belangrijke details begrijpen in verhalen en andere verhalende betogen (bijvoorbeeld een verslag van een vakantie), mits de spreker langzaam en duidelijk spreekt.
A2	Kan de belangrijkste informatie begrijpen in korte radiocommercials voor relevante goederen of diensten (bijvoorbeeld cd's, videospellen, reizen enzovoort). Kan begrijpen wat mensen in een radio-interview vertellen over hun vrijetijdsbesteding, in het bijzonder wat ze wel en niet leuk vinden om te doen, mits deze mensen langzaam en duidelijk spreken. Kan de wezenlijke informatie verstaan en onderscheiden in korte opgenomen passages over voorspelbare alledaagse zaken, die langzaam en helder worden uitgesproken. Kan de belangrijke informatie onderscheiden in korte radio-uitzendingen, zoals het weerbericht, concertaankondigingen of sportuitslagen, mits er duidelijk wordt gesproken. Kan de hoofdpunten van een verhaal begrijpen en de plot volgen, mits het verhaal langzaam en duidelijk wordt verteld.
A1	Kan concrete informatie oppikken (bijvoorbeeld plaatsen en tijden) in korte geluidsopnamen over vertrouwde, alledaagse onderwerpen, mits er heel langzaam en duidelijk wordt gesproken.
Pre-A1	Kan woorden, namen en getallen die hij of zij al kent herkennen in simpele, korte opnamen, mits er heel langzaam en duidelijk wordt gesproken.

Leesvaardigheid

De categorieën voor leesvaardigheid zijn een combinatie van leesdoel en het lezen van bepaalde genres met specifieke functies. Als het gaat om het leesdoel is er een fundamenteel verschil tussen *Oriënterend lezen* en *Lezen voor informatie en argumentatie*. Die eerste categorie, ook wel zoekend lezen genoemd, komt hoofdzakelijk voor in twee vormen: ten eerste een tekst snel 'diagonaal' lezen om te bepalen of het de moeite waard is om hem (deels) beter te lezen ('skimming') en ten tweede een tekst vluchtig bekijken op zoek naar iets specifiek, meestal bepaalde informatie ('scanning'). Die tweede vorm is de manier waarop we bijvoorbeeld dienstregelingen van bussen en treinen lezen, maar soms wordt ook op die manier naar iets bepaald gezocht in een langere tekst. Er is ook een fundamenteel verschil tussen *Lezen ter informatie/argumentatie* en *Lezen als vrijetijdsbesteding*. Dat laatste kan betrekking hebben op non-fictie, maar niet noodzakelijkerwijs op literatuur. Het omvat ook tijdschriften en kranten, blogs, biografieën enzovoort, en mogelijk zelfs teksten die iemand anders alleen voor werk- of studiedoeleinden zou

lezen, afhankelijk van iemands belangstelling. Tot slot zijn er teksten die men op een bepaalde manier leest, zoals *Instructies lezen*, een speciale vorm van lezen ter informatie. *Correspondentie lezen* is weer anders, en dat komt als eerste aan bod, omdat de schalen in elke categorie beginnen met interpersoonlijk taalgebruik. *Lezen als vrijetijdsbesteding* wordt als laatste genoemd omdat het pas in 2017 is toegevoegd.

SCHRIFTELIJKE RECEPTIE	
ALGEMENE LEESVAARDIGHEID	
C2	Kan vrijwel alle vormen van geschreven taal begrijpen, met inbegrip van abstracte, structureel complexe of zeer spreektaalige literaire en niet-literaire teksten. Kan een breed scala van lange, complexe teksten begrijpen en daarbij subtiele verschillen in stijl en impliciete en expliciete betekenissen opmerken.
C1	Kan lange, complexe teksten op detailniveau begrijpen, ongeacht of zij betrekking hebben op zijn of haar eigen vakgebied, mits hij of zij moeilijke passages kan herlezen. Kan een breed scala van teksten begrijpen, waaronder literaire werken, artikelen in kranten en tijdschriften en specialistische academische of professionele publicaties, mits hij of zij de tekst kan herlezen en gebruik kan maken van naslagwerken.
B2	Kan in hoge mate zelfstandig lezen, past zijn of haar leesstijl en -snelheid aan verschillende teksten en doeleinden aan, en maakt selectief gebruik van toepasselijke naslagwerken. Beschikt over een grote actieve leeswoordenschat, maar kan enige moeite hebben met weinig voorkomende idiomatische uitdrukkingen.
B1	Kan met voldoende begrip directe feitelijke teksten lezen over onderwerpen die betrekking hebben op zijn of haar interessegebied.
A2	Kan korte, eenvoudige teksten begrijpen over vertrouwde zaken van concrete aard, die zijn geschreven in veelgebruikte alledaagse of werkgebonden taal. Kan korte, eenvoudige teksten begrijpen, geschreven met de meest gebruikte woorden, met inbegrip van een aantal woorden uit de gemeenschappelijke internationale woordenschat.
A1	Kan zeer korte, eenvoudige teksten zinsdeel voor zinsdeel begrijpen door vertrouwde namen, woorden, en elementaire combinaties te herkennen en indien nodig te herlezen.
Pre-A1	Kan vertrouwde woorden herkennen als er plaatjes bijstaan, zoals een menu van een fastfoodrestaurant dat geïllustreerd is met foto's of een prentenboek met een vertrouwde woordenschat.

Correspondentie lezen omvat het lezen van zowel persoonlijke als formele correspondentie. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- lengte en complexiteit/eenvoud van de boodschap;
- concreetheid van informatie, of deze een standaardindeling volgt;
- de mate waarin de taal standaard, spreektaal, idiomatisch is;
- de mate waarin het onderwerp alledaags is, verband houdt met een onderwerp waarin men geïnteresseerd of gespecialiseerd is.

CORRESPONDENTIE LEZEN	
C2	Kan specialistische, formele correspondentie over een complex onderwerp begrijpen.
C1	Kan alle correspondentie begrijpen, een enkele keer met behulp van een woordenboek. Kan impliciete en expliciete houdingen, emoties en meningen begrijpen die worden uitgedrukt in e-mails, discussieforums, blogs enzovoort, mits hij of zij de tekst kan herlezen en gebruik kan maken van naslagwerken. Kan <i>slang</i> , idiomatische uitdrukkingen en grappen in persoonlijke correspondentie begrijpen.
B2	Kan correspondentie lezen met betrekking tot zijn of haar interessegebied en daarbij meteen de wezenlijke betekenis vatten. Kan begrijpen wat er wordt gezegd in een persoonlijke e-mail of een persoonlijk bericht, zelfs als er enige spreektaal wordt gebruikt.
B1	Kan formele correspondentie over minder vertrouwde onderwerpen goed genoeg begrijpen om die aan iemand anders door te sturen. Kan de beschrijving van gebeurtenissen, gevoelens en wensen in persoonlijke brieven goed genoeg begrijpen om regelmatig met een pen vriend(in) te corresponderen. Kan directe persoonlijke brieven, e-mails of berichten begrijpen waarin betrekkelijk gedetailleerd verslag wordt gedaan van gebeurtenissen en ervaringen. Kan formele standaardcorrespondentie en berichten op internet in zijn of haar vakgebied begrijpen.
A2	Kan een simpele persoonlijke brief of e-mail of een simpel persoonlijk bericht op internet begrijpen waarin wordt gesproken over vertrouwde onderwerpen (zoals vrienden of familie) of waarin vragen over deze onderwerpen worden gesteld. Kan elementaire soorten standaardbrieven en faxen (inlichtingen, bestellingen, bevestigingsbrieven, enzovoort) over vertrouwde onderwerpen begrijpen. Kan korte, eenvoudige persoonlijke brieven begrijpen. Kan zeer eenvoudige formele e-mails en brieven begrijpen (bijvoorbeeld bevestigingen van boekingen of internetaankopen).
A1	Kan korte, eenvoudige berichten op brief- of ansichtkaarten begrijpen. Kan korte, eenvoudige berichten via sociale media of e-mail begrijpen (bijvoorbeeld een voorstel om iets te doen, wanneer en waar af te spreken).
Pre-A1	Kan uit een brief, kaart of e-mail opmaken voor wat voor gelegenheid hij of zij wordt uitgenodigd en op welke dag, tijd en locatie het evenement plaatsvindt. Kan tijden en plaatsen herkennen in zeer eenvoudige briefjes en tekstberichten van vrienden of collega's, bijvoorbeeld 'Ben om 4 uur terug' of 'In de vergaderruimte', mits er geen afkortingen zijn gebruikt.

Oriënterend lezen – zoekend lezen – omvat 'skimming': snel lezen om het belang te beoordelen en 'scanning': zoeken naar specifieke informatie. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- de soorten teksten (van posters, folders enzovoort tot artikelen en boeken);
- concrete informatie zoals tijden en prijzen halen uit teksten die visuele artefacten zijn en geen lopende tekst, met een opmaak die bijdraagt tot begrip;
- herkennen van belangrijke informatie;
- lopende tekst snel doornemen om het belang te beoordelen;
- snelheid – genoemd bij B2.

ORIËTEREND LEZEN	
C2	Geen descriptors beschikbaar; zie B2
C1	Geen descriptors beschikbaar; zie B2
B2	<p>Kan verschillende bronnen (artikelen, rapporten, websites, boeken enzovoort) in zijn of haar vakgebied en verwante vakgebieden parallel snel doorlezen en het belang en de bruikbaarheid voor het betreffende doel vaststellen.</p> <p>Kan snel lange, complexe teksten doorlezen en de relevante details vinden.</p> <p>Kan snel de inhoud en relevantie herkennen van nieuwsberichten, artikelen en verslagen over uiteenlopende professionele onderwerpen en dan beslissen of nadere bestudering de moeite waard is.</p>
B1	<p>Kan langere teksten snel doorlezen om gewenste informatie te zoeken, en informatie verzamelen uit verschillende delen van een tekst of uit verschillende teksten, om een bepaalde taak uit te voeren.</p> <p>Kan directe, feitelijke teksten in tijdschriften, brochures of op het internet snel doorlezen om te bepalen waar ze over gaan en te besluiten of ze informatie bevatten die van pas kan komen.</p> <p>Kan relevante informatie vinden en begrijpen in alledaags materiaal, zoals brieven, brochures en korte officiële documenten.</p> <p>Kan belangrijke informatie over bereiding en gebruik vinden op de etiketten van voedingsmiddelen en medicijnen.</p> <p>Kan beoordelen of een artikel, verslag of recensie over het gewenste onderwerp gaat.</p> <p>Kan de belangrijke informatie begrijpen in simpele, duidelijk opgestelde advertenties in kranten of tijdschriften, mits er niet te veel afkortingen in staan.</p>
A2	<p>Kan specifieke informatie vinden in praktische, concrete, voorspelbare teksten (bijvoorbeeld reisgidsen, recepten), mits deze in eenvoudige taal zijn geschreven.</p> <p>Kan de belangrijkste informatie begrijpen in korte en eenvoudige beschrijvingen van goederen in brochures en op websites (bijvoorbeeld mobiele telefoons, camera's enzovoort).</p> <p>Kan specifieke, voorspelbare informatie vinden in eenvoudig alledaags materiaal, zoals advertenties, folders, menu's, lijsten en dienstregelingen.</p> <p>Kan specifieke informatie vinden in lijsten en de gewenste informatie isoleren (bijvoorbeeld de Gouden Gids gebruiken om een servicebedrijf of een winkel te zoeken).</p> <p>Kan alledaagse (verkeers)tekens en kennisgevingen begrijpen: in het openbaar, bijvoorbeeld op straat, in restaurants en op stations; op het werk, bijvoorbeeld richtingaanwijzers, aanwijzingen, waarschuwingen voor gevaar.</p>
A1	<p>Kan vertrouwde namen, woorden en zeer essentiële zinsdelen herkennen op eenvoudige kennisgevingen in de meeste alledaagse situaties.</p> <p>Kan wegwijzers in winkels (informatie over welke afdeling op welke verdieping is) en richting aanwijzingen (bijvoorbeeld waar de lift is) begrijpen.</p> <p>Kan elementaire hotelinformatie begrijpen, bijvoorbeeld hoe laat maaltijden worden geserveerd.</p> <p>Kan eenvoudige, belangrijke informatie vinden en begrijpen in advertenties, in programma's voor speciale evenementen, in folders en brochures (bijvoorbeeld wat er wordt voorgesteld, de kosten, de datum en plaats van het evenement, vertrektijden enzovoort).</p>
Pre-A1	<p>Kan eenvoudige alledaagse borden begrijpen zoals 'Parkeren', 'Station', 'Ontbijtzaal', 'Niet roken' enzovoort.</p> <p>Kan informatie vinden over plaatsen, tijden en prijzen op posters, folders en kennisgevingen.</p>

Lezen ter informatie/argumentatie – nauwkeurig lezen – omvat zorgvuldige bestudering van een tekst waarvan men heeft vastgesteld dat deze relevant is voor het doel dat men wil bereiken. Dit gebeurt vaak in de context van studie en beroep. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- soorten teksten, van eenvoudige, korte geïllustreerde informatiematerialen tot complexe verslagen en artikelen;
- onderwerp van de teksten, van vertrouwde alledaagse onderwerpen van persoonlijk belang tot onderwerpen buiten de interessesfeer;
- mate van begrip, van een idee hebben van de inhoud tot het begrijpen van de fijnere details en implicaties.

LEZEN TER INFORMATIE EN ARGUMENTATIE	
C2	Kan de fijnere details en implicaties van een ingewikkeld verslag of artikel begrijpen, zelfs als dat buiten zijn of haar specialisatiegebied ligt.
C1	Kan op detailniveau een breed scala van lange, complexe teksten begrijpen die veel worden aangetroffen in het sociale, professionele of academische leven, en fijnere details herkennen zoals houdingen en uitgesproken of impliciete meningen. Kan lange, complexe teksten op detailniveau begrijpen, ongeacht of zij betrekking hebben op zijn of haar eigen vakgebied, mits hij of zij moeilijke passages kan herlezen.
B2	Kan informatie, ideeën en meningen ophalen uit zeer gespecialiseerde bronnen binnen zijn of haar vakgebied. Kan gespecialiseerde artikelen buiten het eigen vakgebied begrijpen, mits hij of zij af en toe een woordenboek kan gebruiken om zijn of haar interpretatie van terminologie te bevestigen. Kan artikelen en verslagen over hedendaagse problemen begrijpen, waarin de schrijvers bepaalde stellingen of standpunten innemen. Kan herkennen wanneer een tekst feitelijke informatie geeft en wanneer hij bedoeld is om de lezers ergens van te overtuigen. Kan verschillende structuren in betogende tekst herkennen: argumenten voor en tegen, presentatie van probleem en oplossing en causale verbanden.
B1	Kan directe, feitelijke teksten over onderwerpen die te maken hebben met zijn of haar interesse of studie begrijpen. Kan korte teksten begrijpen over onderwerpen die vertrouwd zijn of betrekking hebben op actuele kwesties, waarin mensen hun mening geven (bijvoorbeeld kritische bijdragen aan een onlinediscussieforum of ingezonden brieven). Kan de belangrijkste conclusies herkennen in van heldere signalen voorziene argumenterende teksten. Kan de redenering herkennen in de behandeling van de gepresenteerde kwestie, zij het niet noodzakelijkerwijs tot in de details. Kan belangrijke punten herkennen in directe krantenartikelen over vertrouwde onderwerpen. Kan de meeste feitelijke informatie over vertrouwde belangwekkende onderwerpen begrijpen die hij of zij wellicht zal tegenkomen, mits hij of zij voldoende tijd heeft om te herlezen. Kan de belangrijkste punten begrijpen in korte beschrijvende teksten, zoals die bij museumstukken en informatieborden van tentoonstellingen.
A2	Kan specifieke informatie herkennen in eenvoudiger schriftelijk materiaal waarmee hij of zij in aanraking komt, zoals brieven, brochures en korte krantenartikelen waarin gebeurtenissen worden beschreven. Kan de grote lijnen volgen van een nieuwsbericht over een vertrouwd soort gebeurtenis, mits de inhoud vertrouwd en voorspelbaar is. Kan de belangrijkste informatie oppikken in korte krantenberichten of eenvoudige artikelen waarin cijfers, namen, illustraties en titels een belangrijke rol spelen en de betekenis van de tekst ondersteunen. Kan de belangrijkste punten begrijpen van korte teksten over alledaagse onderwerpen (bijvoorbeeld levensstijl, hobby's, sport, weer). Kan teksten begrijpen die mensen, plaatsen, het alledaagse leven, cultuur enzovoort beschrijven, mits ze in eenvoudige taal zijn geschreven. Kan informatie begrijpen die wordt gegeven in geïllustreerde brochures en plattegronden, bijvoorbeeld de belangrijkste attracties van een stad of gebied. Kan de belangrijkste punten begrijpen van korte nieuwsberichten over onderwerpen binnen de persoonlijke interessesfeer (bijvoorbeeld sport, bekende sterren). Kan een korte, feitelijke beschrijving of een kort, feitelijk verslag binnen zijn of haar eigen vakgebied begrijpen, mits het in eenvoudige taal is geschreven en geen onvoorspelbare details bevat. Kan het meeste begrijpen van wat mensen over zichzelf vertellen in een persoonlijke advertentie of een persoonlijk bericht op internet en wat ze zeggen leuk te vinden in andere mensen.
A1	Kan een indruk krijgen van de inhoud van eenvoudiger informatief materiaal en korte, eenvoudige beschrijvingen, vooral als er visuele ondersteuning bij is. Kan korte teksten begrijpen over onderwerpen waar hij of zij persoonlijk belangstelling voor heeft (bijvoorbeeld korte nieuwsberichten over sport, muziek, reizen of verhalen enzovoort), als ze in eenvoudige woorden zijn geschreven en worden ondersteund door illustraties en afbeeldingen.
Pre-A1	Kan de eenvoudigste informatiematerialen begrijpen die bestaan uit vertrouwde woorden en afbeeldingen, zoals het menu van een fastfoodrestaurant dat geïllustreerd is met foto's of een geïllustreerd verhaal dat in zeer eenvoudige, alledaagse woorden is geschreven.

Instructies lezen is een speciale vorm van *Lezen ter informatie*. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- onderwerp van de instructies, van routineverboden of eenvoudige kennisgevingen en aanwijzingen tot gedetailleerde voorwaarden en complexe instructies over iets wat niet vertrouwd is, mogelijk buiten het eigen vakgebied;
- mate van contextualisering en vertrouwdheid;
- lengte, van een paar woorden tot gedetailleerde en lange, complexe instructies in lopende tekst.

INSTRUCTIES LEZEN	
C2	<i>Geen descriptors beschikbaar: zie C1</i>
C1	Kan lange, complexe aanwijzingen bij een nieuwe machine of procedure op detailniveau begrijpen, ongeacht of de aanwijzingen betrekking hebben op zijn of haar eigen vakgebied, mits hij of zij moeilijke passages kan herlezen.
B2	Kan lange, complexe aanwijzingen op het eigen vakgebied begrijpen, met inbegrip van details over voorwaarden en waarschuwingen, mits hij of zij moeilijke passages kan herlezen.
B1	Kan instructies en procedures in de vorm van een lopende tekst begrijpen, bijvoorbeeld in een handleiding, mits hij of zij bekend is met het type proces of product. Kan helder geschreven directe aanwijzingen bij een apparaat begrijpen. Kan eenvoudige instructies op een verpakking volgen, bijvoorbeeld bereidingsinstructies. Kan de meeste veiligheidsinstructies begrijpen (bijvoorbeeld in het openbaar vervoer of in handleidingen voor het gebruik van elektrische apparaten).
A2	Kan regels en bepalingen begrijpen, bijvoorbeeld op veiligheidsgebied, wanneer deze in eenvoudige taal zijn gesteld. Kan korte schriftelijke instructies begrijpen die stap voor stap geïllustreerd zijn (bijvoorbeeld voor het installeren van nieuwe technologie). Kan eenvoudige aanwijzingen begrijpen bij apparatuur die men aantreft in het dagelijks leven, bijvoorbeeld een telefooncel. Kan eenvoudige, korte instructies begrijpen, mits deze geïllustreerd zijn en niet in lopende tekst zijn opgesteld. Kan instructies op etiketten van geneesmiddelen begrijpen als deze zijn uitgedrukt als een eenvoudig gebod, bijvoorbeeld 'Innemen voor de maaltijd' of 'Niet innemen als u moet rijden'. Kan een eenvoudig recept volgen, vooral als er afbeeldingen zijn om de belangrijkste stappen te illustreren.
A1	Kan korte, eenvoudige geschreven aanwijzingen opvolgen, bijvoorbeeld om van X naar Y te gaan.
Pre-A1	Kan zeer korte, eenvoudige instructies begrijpen die worden gebruikt in vertrouwde, alledaagse contexten zoals 'Niet parkeren', 'Niet eten of drinken' enzovoort, vooral als er illustraties bij staan.

Lezen als vrijetijdsbesteding omvat zowel fictie als non-fictie, waaronder creatieve teksten, verschillende vormen van literatuur, artikelen in tijdschriften en kranten, blogs, biografieën enzovoort, afhankelijk van iemands belangstelling. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- lengte, verscheidenheid van teksten en of er illustraties bij zijn;
- typen teksten, van eenvoudige beschrijvingen van mensen en plaatsen via verschillende typen verhalende teksten tot hedendaagse en klassieke werken in verschillende genres;
- onderwerpen, van alledaagse onderwerpen (bijvoorbeeld hobby's, sport, vrijetijdsbesteding, dieren) en concrete situaties tot een grote verscheidenheid aan abstracte en literaire onderwerpen;
- type taalgebruik: van eenvoudig tot stilistisch complex;
- leesgemak: van raden met behulp van afbeeldingen via lezen met een grote mate van onafhankelijkheid tot het waarderen van de verscheidenheid aan teksten;
- mate van begrip: van het begrijpen van de hoofdlijnen of hoofdpunten tot het begrijpen van de impliciete en expliciete betekenis.

LEZEN ALS VRIJETIJSBESTEDING	
C2	Kan vrijwel alle vormen van geschreven taal begrijpen, met inbegrip van abstracte, structureel complexe of zeer spreektaalige literaire en niet-literaire geschriften in verschillende genres en daarbij subtiele verschillen in stijl en impliciete en expliciete betekenissen opmerken.
C1	Kan een verscheidenheid aan literaire teksten lezen en waarderen, mits hij of zij bepaalde delen kan herlezen en zo nodig gebruik kan maken van naslagwerken. Kan met weinig moeite hedendaagse literaire teksten en non-fictie lezen die is geschreven in de standaardvorm van de taal en voelt daarbij de impliciete betekenissen en ideeën aan.
B2	Kan in hoge mate zelfstandig lezen als vrijetijdsbesteding, past zijn of haar leesstijl en -snelheid aan verschillende teksten aan (bijvoorbeeld tijdschriften, relatief ongecompliceerde romans, geschiedenisboeken, biografieën, reisverslagen, gidsen, liedteksten, gedichten) en maakt selectief gebruik van toepasselijke naslagwerken. Kan romans lezen die een sterk, verhalend plot hebben en geschreven zijn in directe, onomwonden taal, mits hij of zij er de tijd voor kan nemen en een woordenboek kan gebruiken.
B1	Kan verslagen over films, boeken, concerten enzovoort in kranten en tijdschriften lezen die geschreven zijn voor een breder publiek en de belangrijkste punten begrijpen. Kan eenvoudige gedichten en liedteksten begrijpen die in een directe taal en stijl zijn geschreven. Kan de beschrijving van plaatsen, gebeurtenissen, expliciet uitgedrukte gevoelens en standpunten begrijpen in verhalende teksten, gidsen en tijdschriftartikelen die geschreven zijn in veelgebruikte, alledaagse bewoordingen. Kan een reisdagboek begrijpen dat hoofdzakelijk de gebeurtenissen tijdens een reis en de ervaringen en ontdekkingen van de auteur beschrijft. Kan het plot van verhalen, eenvoudige romans en stripverhalen volgen als deze een duidelijke verhaallijn hebben en veelvoorkomende, alledaagse bewoordingen gebruiken, mits hij of zij regelmatig een woordenboek raadpleegt.
A2	Kan genoeg begrijpen om korte, eenvoudige verhalen en strips te kunnen lezen die over vertrouwde, concrete situaties gaan en zijn geschreven in veelvoorkomend, alledaags taalgebruik. Kan de belangrijkste punten begrijpen in korte verslagen of items in tijdschriften of gidsen die gaan over concrete, alledaagse onderwerpen (bijvoorbeeld hobby's, sport, vrijetijdsbesteding, dieren). Kan korte verhalende teksten en beschrijvingen van iemands leven begrijpen die zijn geschreven in eenvoudige woorden. Kan begrijpen wat er gebeurt in een fotoverhaal (bijvoorbeeld in een lifestylemagazine) en zich een indruk vormen van de personages. Kan veel van de informatie die wordt gegeven in een korte beschrijving van een persoon (bijvoorbeeld een beroemdheid) begrijpen. Kan het belangrijkste punt begrijpen van een kort artikel dat verslag doet van een gebeurtenis die een voorspelbaar patroon volgt (bijvoorbeeld de Oscaruitreiking), mits dit duidelijk is geschreven in eenvoudige taal.
A1	Kan korte, geïllustreerde verhalen over alledaagse activiteiten begrijpen die geschreven zijn in eenvoudige woorden. Kan korte teksten in geïllustreerde verhalen globaal begrijpen, mits de afbeeldingen hem of haar helpen veel van de inhoud te raden.
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>

Audiovisuele receptie

Kijken naar tv, film en video omvat live-uitzendingen en opgenomen videomateriaal plus, op de hogere niveaus, film. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- veranderingen van onderwerp volgen en de hoofdpunten herkennen;
- details, nuances en impliciete betekenissen herkennen (C-niveaus);
- manier van spreken: van langzame, duidelijke standaardtaal tot het kunnen omgaan met plat en idiomatisch taalgebruik.

TV, FILM EN VIDEO KIJKEN	
De PROSIGN -versie van deze schaal vindt u hier .	
C2	<i>Geen descriptors beschikbaar: zie C1</i>
C1	<p>Kan films volgen waarin een aanzienlijke hoeveelheid plat taalgebruik en idiomatische uitdrukkingen wordt gebruikt.</p> <p>Kan tot in detail de argumenten begrijpen die worden gepresenteerd in veeleisende televisie-uitzendingen zoals actualiteitenprogramma's, interviews, discussieprogramma's en talkshows.</p> <p>Kan nuances en impliciete betekenis begrijpen in de meeste films, toneelstukken en televisieprogramma's, mits hierin standaardtaal wordt gesproken.</p>
B2	<p>Kan de belangrijkste punten oppikken van argumenten en discussies in nieuws- en actualiteitenprogramma's.</p> <p>Kan de meeste nieuwsuitzendingen en actualiteitenprogramma's op de televisie begrijpen.</p> <p>Kan documentaires, live uitgezonden vraaggesprekken, praatprogramma's, toneelstukken en de meeste films in standaarddialect begrijpen.</p>
B1	<p>Kan een groot deel begrijpen van veel televisieprogramma's over onderwerpen van persoonlijk belang, zoals vraaggesprekken, korte voordrachten en nieuwsverslagen, wanneer deze betrekkelijk langzaam en helder worden gepresenteerd.</p> <p>Kan veel films volgen waarin een groot deel van de verhaallijn wordt gedragen door visuele effecten en actiescènes, en die helder worden gepresenteerd in directe taal.</p> <p>Kan de hoofdpunten vatten van televisieprogramma's over vertrouwde onderwerpen wanneer deze betrekkelijk langzaam en helder worden gepresenteerd.</p>
A2	<p>Kan het belangrijkste punt herkennen van nieuwsberichten op televisie waarin verslag wordt gedaan van gebeurtenissen, ongelukken en dergelijke en waarin het beeld het commentaar ondersteunt.</p> <p>Kan een televisiereclame of een trailer voor of scène uit een film volgen en begrijpt waar de acteurs over praten, mits de beelden het begrip sterk ondersteunen en er duidelijk en relatief langzaam wordt gesproken.</p> <p>Kan veranderingen van onderwerp volgen in een feitelijk nieuwsbericht op televisie en zich een indruk vormen van de belangrijkste inhoud.</p>
A1	Kan vertrouwde woorden en frasen herkennen, de onderwerpen in de hoofdpunten van het nieuws onderscheiden en veel van de producten in reclameboodschappen identificeren door visuele informatie en algemene kennis te gebruiken.
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>

Receptieve strategieën

Bij receptie vordert het begrip door een combinatie van *top down/bottom up*-verwerking en het gebruik van inhoud en formele schema's voor het trekken van conclusies. Er wordt een schaal gegeven voor de strategieën voor het trekken van conclusies die hierbij een rol spelen. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- gebruikmaken van illustraties, opmaak, koppen, ondertitels, plaats in de tekst enzovoort;
- vermogen om betekenis af te leiden uit de cotelst en linguïstische context;
- gebruikmaken van linguïstische aanwijzingen: van getallen en eigennamen via voor- en achtervoegsels, verbindingswoorden van tijd en logische verbindingen tot vaardig gebruik van een verscheidenheid aan strategieën.

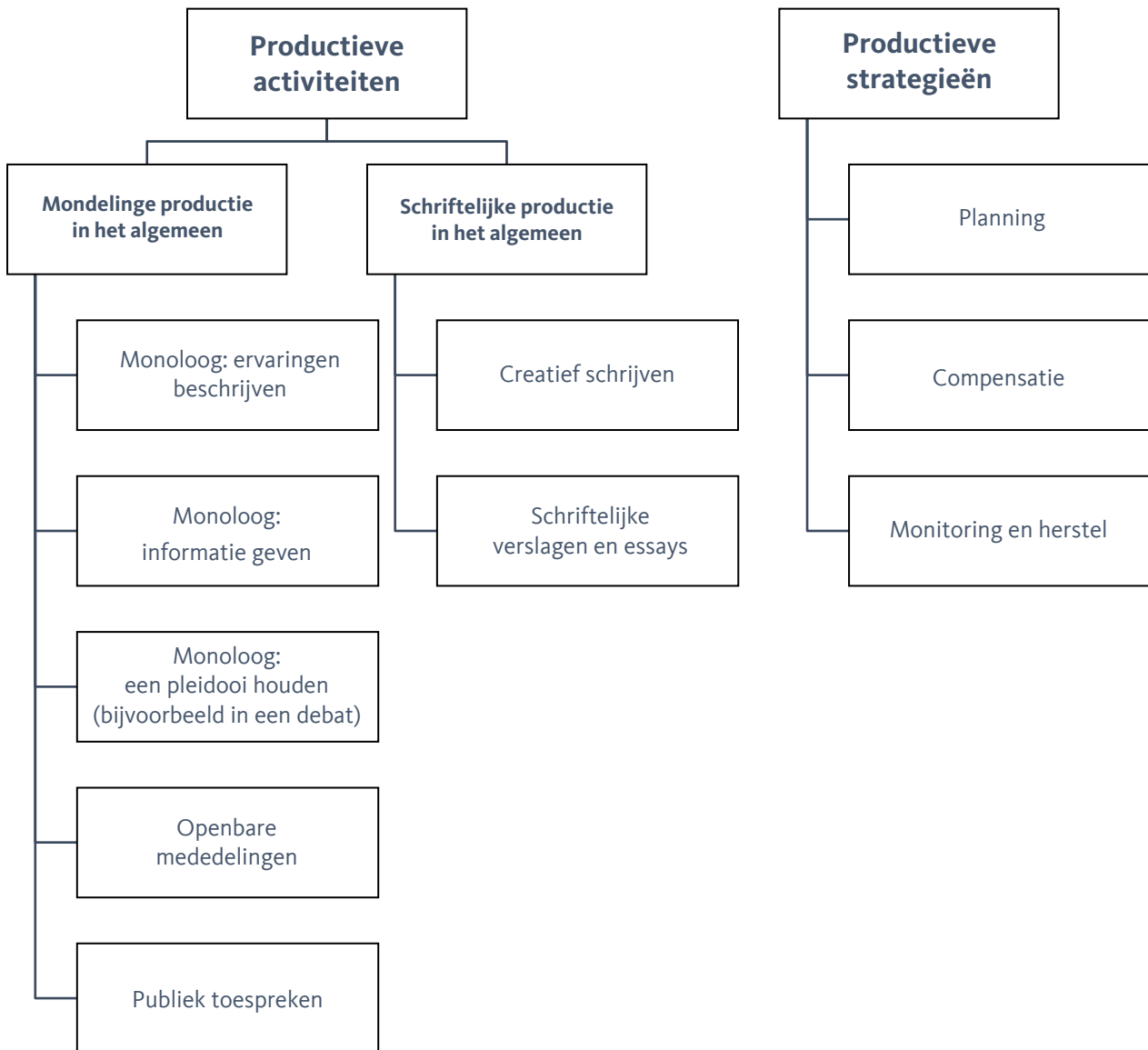
IDENTIFICEREN VAN AANWIJZINGEN EN AFLEIDEN VAN INTERPRETATIES (MONDELING EN SCHRIFTELIJK)

De **PROSIGN**-versie van deze schaal vindt u [hier](#).

C2	<i>Geen descriptors beschikbaar: zie C1</i>
C1	Is vaardig in het gebruik van contextuele, grammaticale en lexicale aanwijzingen om daaruit houdingen, stemmingen en intenties af te leiden en te anticiperen op het vervolg.
B2	Kan gebruikmaken van uiteenlopende strategieën om tot begrip te komen, waaronder het luisteren naar hoofdpunten en het controleren van het eigen inzicht aan de hand van contextuele aanwijzingen.
B1	<p>Kan gebruikmaken van verschillende typen verbindingswoorden (numeriek, temporeel, logisch) en de rol van sleutelalinea's in de algehele ordening om de argumentatie in een tekst beter te kunnen begrijpen.</p> <p>Kan de betekenis van een onderdeel van een tekst extrapoleren door rekening te houden met de tekst als geheel.</p> <p>Kan niet-vertrouwde woorden over onderwerpen met betrekking tot het eigen vak- en interessegebied herkennen aan de context.</p> <p>Kan de betekenis van toevallig onbekende woorden extrapoleren uit de context en de betekenis van zinnen afleiden, mits het besproken onderwerp vertrouwd is.</p> <p>Kan elementaire gevolgtrekkingen of voorspellingen maken met betrekking tot de inhoud van een tekst op basis van koppen en titels. Kan luisteren naar een korte verhalende tekst en voorspellen wat er daarna gaat gebeuren.</p> <p>Kan een redenering of een reeks gebeurtenissen in een verhaal volgen door zich te concentreren op veelvoorkomende logische verbindingswoorden (bijvoorbeeld echter, omdat) en verbindingswoorden van tijd (bijvoorbeeld daarna, eerder).</p> <p>Kan de waarschijnlijke betekenis van onbekende woorden in een schriftelijke tekst afleiden door de delen te herkennen waaruit ze zijn opgebouwd (bijvoorbeeld stam, lexicale elementen, voor- en achtervoegsels).</p>
A2	<p>Kan zijn of haar begrip van de algemene betekenis van korte teksten over alledaagse onderwerpen van concrete aard gebruiken om de vermoedelijke betekenis van onbekende woorden af te leiden uit de context.</p> <p>Kan gebruikmaken van zijn of haar herkenning van bekende woorden om de betekenis van onbekende woorden af te leiden in korte uitdrukkingen die worden gebruikt in alledaagse contexten.</p> <p>Kan gebruikmaken van opmaak, weergave en typografische kenmerken om het type tekst vast te stellen: nieuwsbericht, reclametekst, artikel, tekstboek, chat- of forumbericht enzovoort.</p> <p>Kan gebruikmaken van getallen, data, namen, eigennamen enzovoort om het onderwerp van een tekst te bepalen.</p> <p>Kan de betekenis en functie van onbekende standaarduitdrukkingen achterhalen op basis van hun plaats in een geschreven tekst (bijvoorbeeld aan het begin of eind van een brief).</p>
A1	Kan de betekenis van een onbekend woord voor een concrete handeling of een concreet voorwerp achterhalen, mits de tekst eromheen zeer eenvoudig is en over een vertrouwd alledaags onderwerp gaat.
Pre-A1	Kan de betekenis van een woord achterhalen op basis van een begeleidend plaatje of pictogram.

Productie

Productie omvat zowel mondelinge als schriftelijke activiteiten. Mondelinge productie is een 'lange monoloog'. Dit kan een korte beschrijving of anekdote zijn of een langere, formele presentatie. Productieve activiteiten, mondeling en schriftelijk, hebben een belangrijke functie op vele gebieden van studie en werk (mondelinge presentaties, schriftelijke studies en verslagen) en er wordt vooral sociale waarde aan gehecht. Er worden oordelen gevormd over wat schriftelijk is ingeleverd of over de welsprekendheid tijdens mondelinge presentaties, vooral bij het spreken voor publiek. Vaardigheid in deze formele productie verwerft men niet vanzelf; het is een product van geletterdheid dat men aanleert door middel van onderwijs en ervaring. Hiervoor is het nodig de verwachtingen en conventies van het betreffende genre te leren. Er worden productieve strategieën gebruikt om de kwaliteit van zowel informele als formele productie te verbeteren. Planning speelt uiteraard een grotere rol in de formele genres, maar *Monitoring en Compensatie van hiaten in de woordenschat of terminologie* zijn ook een bijna automatisch proces in natuurlijke spraak.

Productieve activiteiten

De categorieën voor mondelinge productie zijn geordend volgens drie macrofuncties (interpersoonlijk, transactioneel, evaluerend), met twee meer gespecialiseerde genres: *Publiek toespreken* en *Openbare mededelingen*. *Monoloog: ervaringen beschrijven* richt zich vooral op beschrijvingen en verhalen terwijl *Monoloog: een pleidooi houden (bijvoorbeeld in een debat)* het vermogen beschrijft om een argument staande te houden, wat heel goed kan worden gedaan in een lange spreekbeurt in de context van normale conversatie en discussie. *Monoloog: informatie geven* is een nieuwe schaal. Die is gemaakt door bepaalde descriptoren van de schaal voor *Informatie-uitwisseling* die betrekking hadden op monoloog in plaats van dialoog, te verplaatsen.

MONDELINGE PRODUCTIE	
MONDELINGE PRODUCTIE IN HET ALGEMEEN	
De PROSIGN -versie van deze schaal vindt u hier .	
C2	Kan duidelijke, vloeiende, goed geconstrueerde gesproken taal produceren met een doeltreffende logische structuur die de ontvanger helpt belangrijke punten op te merken en te onthouden.
C1	Kan duidelijke, gedetailleerde beschrijvingen en presentaties geven van complexe onderwerpen en daarbij subthema's integreren, bepaalde standpunten ontwikkelen en afronden met een passende conclusie.
B2	Kan duidelijke, stelselmatig ontwikkelde beschrijvingen en presentaties geven, met de juiste nadruk op belangrijke punten en relevante ondersteunende details.
	Kan duidelijke, gedetailleerde beschrijvingen en presentaties geven over een breed scala van onderwerpen die samenhangen met zijn of haar interessegebied, en daarbij ideeën uitwerken en kracht bijzetten met aanvullende punten en relevante voorbeelden.
B1	Kan redelijk vloeiend een heldere beschrijving volhouden van verscheidene onderwerpen binnen zijn of haar interessegebied, gepresenteerd als een lineaire reeks punten.
A2	Kan een eenvoudige beschrijving of presentatie geven van mensen, woon- of werkomstandigheden, dagelijkse routines, voorkeuren en afkeuren en dergelijke in een korte reeks simpele frasen en zinnen die als in een lijst met elkaar verbonden zijn.
A1	Kan simpele, voornamelijk op zichzelf staande frasen produceren over mensen en plaatsen.
Pre-A1	Kan korte frasen produceren over zichzelf om elementaire persoonlijke informatie te geven (bijvoorbeeld naam, adres, familie, nationaliteit).

Mondelinge productie

Monoloog: Ervaringen beschrijven behelst vertellen en beschrijven. Deze schaal heeft veel korte descriptors op de niveaus A1-B1 waaruit een relatief direct verband blijkt tussen communicatieve functies en de taal die wordt gebruikt om ze uit te drukken. Er is weinig of geen informatie over taalkwaliteit, waarvoor de schalen voor communicatieve taalcompetentie zouden moeten worden geraadpleegd. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- beschreven aspecten, van eenvoudige alledaagse informatie (zichzelf beschrijven, vertellen wat hij of zij doet en waar hij of zij woont) via klassieke functies (bijvoorbeeld het beschrijven van plannen en afspraken, gewoonten en routines, activiteiten in het verleden en persoonlijke ervaringen) en een breed scala van onderwerpen met betrekking tot zijn of haar interessegebieden tot gedetailleerde beschrijvingen van complexe onderwerpen;
- complexiteit van het discours: van eenvoudige woorden en standaarduitdrukkingen en eenvoudige zinnen via het leggen van verbanden als een lineaire reeks punten tot het integreren van subthema's en het ontwikkelen van bepaalde punten in een vlot lopende beschrijving.

MONOLOOG: ERVARINGEN BESCHRIJVEN	
De PROSIGN -versie van deze schaal vindt u hier .	
C2	Kan duidelijke, goedlopende, uitvoerige en vaak gedenkwaardige beschrijvingen geven.
C1	Kan duidelijke, gedetailleerde beschrijvingen geven van ingewikkelde onderwerpen. Kan uitvoerige beschrijvingen geven en verhalen vertellen, en daarin subthema's integreren om bepaalde punten uit te werken en af te ronden met een passende conclusie.
B2	Kan duidelijke, gedetailleerde beschrijvingen geven over een breed scala van onderwerpen die betrekking hebben op zijn of haar interessegebied. Kan het persoonlijk belang van gebeurtenissen en ervaringen in detail beschrijven.
B1	Kan gevoelens over iets wat hij of zij heeft ervaren duidelijk uitdrukken en redenen geven om die gevoelens uit te leggen. Kan heldere beschrijvingen geven over een scala van vertrouwde onderwerpen binnen zijn of haar interessegebied. Kan redelijk vloeiend een helder verhaal vertellen of een heldere beschrijving geven in de vorm van een lineaire opeenvolging van punten. Kan gedetailleerd verslag doen van ervaringen en daarbij gevoelens en reacties beschrijven. Kan details vertellen van onverwachte gebeurtenissen, zoals een ongeluk. Kan de plot van een boek of film navertellen en zijn of haar reacties beschrijven. Kan dromen, verwachtingen en ambities beschrijven. Kan werkelijke of verbeelde gebeurtenissen beschrijven. Kan een verhaal vertellen.
A2	Kan een verhaal vertellen of iets beschrijven als een simpele opsomming van punten. Kan alledaagse aspecten beschrijven van zijn of haar omgeving, zoals mensen, plaatsen en werk- of studie-ervaring. Kan korte, elementaire beschrijvingen geven van gebeurtenissen en activiteiten. Kan plannen en afspraken, gewoonten en routinehandelingen, activiteiten in het verleden en persoonlijke ervaringen beschrijven. Kan in eenvoudige beschrijvende taal korte (vergelijkende) uitspraken doen over dingen en bezittingen. Kan uitleggen wat hij of zij goed of slecht vindt aan iets. Kan zijn of haar gezinssituatie, woonomstandigheden, onderwijsachtergrond en huidige of laatste werk beschrijven. Kan in eenvoudige bewoordingen mensen, plaatsen en bezittingen beschrijven. Kan zeggen waar hij of zij wel en niet goed in is (bijvoorbeeld sport, spellen, vaardigheden, vakken). Kan in het kort iets vertellen over wat hij of zij van plan is in het weekend of in de vakantie te gaan doen.
A1	Kan zichzelf beschrijven, alsmede wat hij of zij doet en waar hij of zij woont. Kan eenvoudige aspecten van zijn of haar dagelijks leven beschrijven in een reeks eenvoudige zinnen, gebruikmakend van eenvoudige woorden en elementaire frasen, mits hij of zij dit kan voorbereiden.
Pre-A1	Kan zichzelf beschrijven (bijvoorbeeld naam, leeftijd, gezinssituatie) met eenvoudige woorden en standaarduitdrukkingen, mits hij of zij dit kan voorbereiden. Kan zeggen hoe hij of zij zich voelt door gebruik te maken van eenvoudige woorden zoals 'blij' en 'moe', ondersteund door lichaamstaal.

Monoloog: Informatie geven is een nieuwe schaal die betrekking heeft op het uitleggen van informatie aan een ontvanger in een lange spreekbeurt. Hoewel de ontvanger de spreker best kan onderbreken om hem of haar te vragen iets te herhalen of te verduidelijken, vindt de informatieoverdracht duidelijk in één richting plaats; er is geen sprake van een uitwisseling. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- type informatie: van een eenvoudige beschrijving van een voorwerp of aanwijzingen via directe, feitelijke informatie over een vertrouwd onderwerp tot complexe professionele of academische procedures;

- mate van nauwkeurigheid: van eenvoudige beschrijvingen via het toelichten van de hoofdpunten met redelijke precisie tot het betrouwbaar overbrengen van gedetailleerde informatie en het maken van duidelijk onderscheid tussen ideeën, concepten en dingen die sterk op elkaar lijken.

MONOLOOG: INFORMATIE GEVEN	
C2	<i>Geen descriptors beschikbaar: zie C1</i>
C1	Kan helder en in detail het onderscheid overbrengen tussen ideeën, concepten en dingen die sterk op elkaar lijken. Kan instructies geven voor het uitvoeren van een reeks complexe professionele of academische procedures.
B2	Kan complexe informatie en adviezen overbrengen over het volledige scala van zaken met betrekking tot zijn of haar beroep. Kan gedetailleerde informatie betrouwbaar overbrengen. Kan een duidelijke, gedetailleerde beschrijving geven van hoe een procedure moet worden uitgevoerd.
B1	Kan de hoofdpunten van een idee of probleem met redelijke precisie uitleggen. Kan beschrijven hoe iets moet worden gedaan en daarbij gedetailleerde instructies geven. Kan directe, feitelijke informatie overbrengen over een vertrouwd onderwerp, bijvoorbeeld om de aard van een probleem aan te geven of gedetailleerde aanwijzingen te geven, mits hij of zij zich kan voorbereiden.
A2	Kan eenvoudige aanwijzingen geven om van de ene naar de andere plaats te komen, met behulp van elementaire uitdrukkingen zoals 'sla rechtsaf' en 'ga rechtdoor' in combinatie met verbindingswoorden van volgorde zoals 'eerst', 'dan' en 'daarna'.
A1	Kan een eenvoudige beschrijving geven van een getoond voorwerp of een getoonde afbeelding met behulp van elementaire woorden en frasen en standaarduitdrukkingen, mits hij of zij zich kan voorbereiden.
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>

Monoloog: Een pleidooi houden (bijvoorbeeld in een debat) beschrijft het vermogen om een argument staande te houden. De oorspronkelijke schaal (in blauw aangegeven) was geconcentreerd bij B2, waar deze vaardigheid een belangrijk concept is. Er zijn nu descriptors toegevoegd voor meer niveaus. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- onderwerpen: van wat hij of zij ergens wel of niet goed aan vindt en meningen over onderwerpen met betrekking tot het dagelijks leven tot actuele kwesties en complexe vraagstukken;
- manier van argumenteren: van eenvoudige, directe vergelijkingen via het tamelijk uitgebreid uitbouwen en ondersteunen van standpunten en tegelijkertijd systematisch ontwikkelen van een argument tot rekening houden met het perspectief van de gesprekspartner en effectief gebruik van nadruk;
- wijze van formuleren: van het presenteren van een idee in eenvoudige bewoordingen tot het op passende wijze benadrukken van belangrijke punten en het nauwkeurig formuleren van punten in een goed gestructureerd betoog.

MONOLOG: EEN PLEIDOOI HOUDEN (bijvoorbeeld in een debat)	
De PROSIGN -versie van deze schaal vindt u hier .	
C2	<i>Geen descriptoren beschikbaar: zie C1</i>
C1	<p>Kan een pleidooi houden voor een zaak over een complexe kwestie en daarbij punten nauwkeurig formuleren en effectief gebruikmaken van nadruk.</p> <p>Kan een argument systematisch ontwikkelen in een goed gestructureerd betoog, rekening houdend met het perspectief van de gesprekspartner, en daarbij significante punten onderstrepen met ondersteunende voorbeelden en vervolgens passend afronden.</p>
B2	<p>Kan een argument stelselmatig opbouwen met de juiste benadrukking van belangrijke punten en relevante ondersteunende details.</p> <p>Kan een heldere argumentatie ontwikkelen en daarbij zijn of haar gezichtspunten uitvoerig uitwerken en ondersteunen met aanvullende punten en relevante voorbeelden.</p> <p>Kan een beredeneerd betoog opbouwen uit een keten van argumenten.</p> <p>Kan een standpunt over een actueel onderwerp verklaren en de voor- en nadelen van verschillende opties uiteenzetten.</p>
B1	<p>Kan een argument zo goed ontwikkelen dat het meestal probleemloos kan worden gevolgd.</p> <p>Kan eenvoudige redenen geven om een standpunt over een vertrouwd onderwerp te rechtvaardigen.</p> <p>Kan meningen uitdrukken over onderwerpen die betrekking hebben op het dagelijks leven, met behulp van eenvoudige uitdrukkingen.</p> <p>Kan in het kort redenen en verklaringen geven voor meningen, plannen en handelingen.</p> <p>Kan zeggen of hij of zij wel of niet goedkeurt wat iemand heeft gedaan en redenen geven om deze mening te onderbouwen.</p>
A2	<p>Kan uitleggen wat hij of zij ergens goed of niet goed aan vindt en waarom hij of zij ergens de voorkeur aan geeft door eenvoudige, directe vergelijkingen te maken.</p> <p>Kan zijn of haar mening in eenvoudige bewoordingen presenteren, mits de luisteraars geduldig zijn.</p>
A1	<i>Geen descriptoren beschikbaar</i>
Pre-A1	<i>Geen descriptoren beschikbaar</i>

Openbare mededelingen zijn een zeer gespecialiseerde manier van overdragen van belangrijke informatie aan een groep mensen, mogelijk in een privésituatie (bijvoorbeeld een bruiloft), mogelijk bij het organiseren van een evenement of uitstapje of beroepsmatig, zoals bijvoorbeeld cabinepersoneel in een vliegtuig. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- type inhoud: van voorspelbare, aangeleerde inhoud tot mededelingen over een scala van onderwerpen;
- verstaanbaarheid: van een mededeling die de luisteraars alleen met de nodige concentratie kunnen volgen tot effectief gebruik van nadruk en intonatie om de fijne betekenisnuances nauwkeurig over te brengen;
- noodzaak van voorbereiding: van zeer korte, ingestudeerde mededelingen tot spontane en bijna moeiteloze vloeiendheid.

OPENBARE MEDEDELINGEN	
De PROSIGN -versie van deze schaal vindt u hier .	
C2	<i>Geen descriptors beschikbaar: zie C1</i>
C1	Kan mededelingen vloeiend, vrijwel moeiteloos brengen, met gebruikmaking van nadruk en intonatie om fijnere betekenisnuances precies over te brengen.
B2	Kan over de meeste algemene onderwerpen mededelingen doen met een mate van helderheid, vloeiendheid en spontaniteit die de luisteraar geen inspanning kost of ongemak oplevert.
B1	Kan korte ingestudeerde mededelingen doen over een onderwerp dat betrekking heeft op alledaagse gebeurtenissen in zijn of haar gebied, die ondanks de wellicht zeer buitenlandse klemtoon en intonatie toch goed verstaanbaar zijn.
A2	Kan zeer korte ingestudeerde mededelingen doen met een voorspelbare, uit het hoofd geleerde inhoud, die verstaanbaar zijn voor aandachtige luisteraars.
A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>

Publiek toespreken omvat het geven van een presentatie of het houden van een toespraak tijdens een openbaar evenement of in een vergadering, seminarie of les. Hoewel de presentatie duidelijk voorbereid is, wordt zij doorgaans niet woord voor woord afgelezen. Het is tegenwoordig gebruikelijk om visuele hulpmiddelen zoals PowerPoint in te zetten, maar dat hoeft niet. Na een presentatie worden meestal spontaan vragen beantwoord in de vorm van een korte monoloog, dus dit maakt ook deel uit van de descriptors. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- type toespraak: van een zeer korte, ingestudeerde verklaring via een voorbereide ongecompliceerde presentatie over een vertrouwd onderwerp in het eigen vakgebied tot een goed gestructureerde presentatie over een complex onderwerp, gegeven aan een publiek dat hier niet bekend mee is;
- rekening houden met het publiek: er is geen opmerking voor de A-niveaus, maar vanaf B1 ontwikkelt het niveau zich van duidelijk genoeg om de meeste tijd zonder moeite gevolgd te kunnen worden tot het flexibel structureren en aanpassen van de toespraak om tegemoet te komen aan de behoeften van het publiek;
- vermogen om met vragen om te gaan: van het beantwoorden van directe vragen met enige hulp via het vloeiend en spontaan beantwoorden van een reeks vervolgvragen tot het doorstaan van moeilijke en zelfs vijandige vragen.

EEN PUBLIEK TOESPREKEN	
De PROSIGN -versie van deze schaal vindt u hier .	
C2	<p>Kan een ingewikkeld onderwerp trefzeker, met zelfvertrouwen en duidelijk presenteren aan een publiek dat er niet vertrouwd mee is, en daarbij de voordracht flexibel structureren en aanpassen aan de behoeften van het publiek.</p> <p>Kan overweg met moeilijke en zelfs vijandige vragen.</p>
C1	<p>Kan een heldere, goed gestructureerde presentatie geven over een ingewikkeld onderwerp en daarbij gezichtspunten uitvoerig uitwerken en ondersteunen met aanvullende punten, redenen en relevante voorbeelden.</p> <p>Kan een langere presentatie op de juiste manier structureren om het publiek te helpen de opeenvolging van ideeën te volgen en de algehele argumentatie te begrijpen.</p> <p>Kan speculeren of een hypothese formuleren bij het presenteren van een complex onderwerp en daarbij alternatieve voorstellen en argumenten vergelijken en evalueren.</p> <p>Kan overweg met tussendoor geplaatste opmerkingen en deze spontaan en vrijwel moeiteloos beantwoorden.</p>
B2	<p>Kan een duidelijke, stelselmatig ontwikkelde presentatie geven, met de nadruk op belangrijke punten en ondersteunende details die ter zake doen.</p> <p>Kan spontaan afwijken van een voorbereide tekst en ingaan op belangwekkende punten die vanuit het publiek worden aangedragen, en drukt zich daarbij vaak opmerkelijk vloeiend en gemakkelijk uit.</p> <p>Kan een duidelijke, voorbereide presentatie geven, daarbij argumenten voor of tegen een bepaald standpunt noemen en de voor- en nadelen van verschillende opties geven.</p> <p>Kan een reeks vervolgvragen beantwoorden met een mate van vloeiendheid en spontaniteit die noch hem of haar, noch het publiek inspanning kost.</p>
B1	<p>Kan een voorbereide presentatie over een vertrouwd onderwerp in zijn of haar vakgebied geven en daarbij overeenkomsten en verschillen uiteenzetten (bijvoorbeeld tussen producten, landen/regio's, plannen).</p> <p>Kan een voorbereide presentatie geven over een vertrouwd onderwerp binnen zijn of haar gebied, die helder genoeg is om het grootste deel van de tijd moeiteloos te worden gevolgd en waarin de belangrijkste punten met een redelijke mate van nauwkeurigheid worden uitgelegd.</p> <p>Kan vragen beantwoorden naar aanleiding van de presentatie, maar moet soms om herhaling vragen als er snel is gesproken.</p>
A2	<p>Kan een korte ingestudeerde presentatie geven over een onderwerp dat betrekking heeft op zijn of haar dagelijks leven, en daarbij beknopt redenen en verklaringen geven voor meningen, plannen en handelingen.</p> <p>Kan een beperkt aantal duidelijke vragen naar aanleiding van de presentatie beantwoorden.</p> <p>Kan een korte, ingestudeerde, elementaire presentatie geven over een vertrouwd onderwerp.</p> <p>Kan duidelijke vragen naar aanleiding van de presentatie beantwoorden als hij of zij om herhaling kan vragen en als enige hulp bij het formuleren van het antwoord mogelijk is.</p>
A1	<p>Kan een zeer korte ingestudeerde verklaring voorlezen, bijvoorbeeld om een spreker aan te kondigen of een heildronk uit te brengen.</p>
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>

Schriftelijke productie

In de categorieën voor schriftelijke productie zijn de macrofuncties 'transactioneel taalgebruik' en 'evaluerend taalgebruik' niet gescheiden omdat ze normaal gesproken met elkaar verweven zijn. (In *Lezen ter informatie en argumentatie* zijn deze twee aspecten ook gecombineerd.) *Creatief schrijven* is het schriftelijke equivalent van *Monoloog: Ervaringen beschrijven* en richt zich op beschrijven en vertellen.

SCHRIFTELIJKE PRODUCTIE	
SCHRIFTELIJKE PRODUCTIE IN HET ALGEMEEN	
C2	Kan heldere, soepel lopende, complexe teksten schrijven in een gepaste en doelmatige stijl en met een logische structuur die de lezer helpt belangrijke punten te herkennen.
C1	Kan heldere, goed gestructureerde teksten schrijven over ingewikkelde onderwerpen, waarin de relevante belangrijke kwesties worden benadrukt en standpunten uitgebreid worden uitgewerkt en ondersteund met aanvullende punten, redenen en relevante voorbeelden, en afronden met een passende conclusie. Kan gebruikmaken van de structuur en conventies van een verscheidenheid aan schriftelijke genres en de toon, de stijl en het register variëren afhankelijk van de ontvanger, het teksttype en het thema.
B2	Kan heldere, gedetailleerde teksten schrijven over uiteenlopende onderwerpen die verband houden met zijn of haar interessegebied, waarin informatie en argumenten uit verschillende bronnen worden bijeengevoegd en beoordeeld.
B1	Kan heldere samenhangende teksten schrijven over uiteenlopende vertrouwde onderwerpen binnen zijn of haar interessegebied door een reeks kortere afzonderlijke elementen lineair met elkaar te verbinden.
A2	Kan een reeks eenvoudige frasen en zinnen schrijven, verbonden door simpele voegwoorden als 'en', 'maar' en 'omdat'.
A1	Kan schriftelijk informatie geven over zaken van persoonlijk belang (bijvoorbeeld voorkeuren en afkeuren, familie, huisdieren) met behulp van eenvoudige woorden en elementaire uitdrukkingen. Kan eenvoudige op zichzelf staande frasen en zinnen schrijven.
Pre-A1	Kan elementaire persoonlijke informatie opschrijven (bijvoorbeeld naam, adres, nationaliteit), eventueel met behulp van een woordenboek.

Creatief schrijven behelst persoonlijke, verbeelde expressie in verschillende typen teksten. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- beschreven aspecten, van eenvoudige alledaagse informatie via een verscheidenheid aan onderwerpen met betrekking tot interessegebieden tot boeiende verhalen en beschrijvingen van ervaringen;
- typen teksten: van dagboekantekeningen en korte, denkbeeldige biografieën en eenvoudige gedichten tot goed gestructureerde en ontwikkelde beschrijvingen en fantasievolle teksten;
- complexiteit van het discours: van eenvoudige woorden en frasen via duidelijk verbonden tekst tot het volgen van de vaste conventies van het betreffende genre in heldere, goed gestructureerde, vloeiende tekst;
- taalgebruik: van elementaire woordenschat en eenvoudige zinnen tot een zelfverzekerde, persoonlijke, natuurlijke stijl die past bij het gekozen genre en bij de lezer.

CREATIEF SCHRIJVEN	
C2	<p>Kan heldere, soepel lopende en ten volle boeiende verhalen schrijven en ervaringen beschrijven in een stijl die past bij het gekozen genre.</p> <p>Kan op passende wijze gebruikmaken van idioom en humor om het effect van de tekst te versterken.</p>
C1	<p>Kan heldere, gedetailleerde, goed gestructureerde en uitgewerkte beschrijvingen en fantasierijke teksten schrijven in een trefzekere, persoonlijke, natuurlijke stijl die past bij de beoogde lezer.</p> <p>Kan gebruikmaken van idioom en humor, hoewel dat laatste niet altijd gepast is.</p> <p>Kan een gedetailleerde kritische recensie van culturele evenementen (bijvoorbeeld toneelstukken, films, concerten) of literaire werken schrijven.</p>
B2	<p>Kan helder en gedetailleerd schrijven over waargebeurde of aan de verbeelding ontsproten gebeurtenissen en ervaringen, en daarbij het verband tussen ideeën aangeven in heldere samenhangende tekst en zich houden aan de aanvaarde conventies van het betrokken genre.</p> <p>Kan duidelijke, gedetailleerde beschrijvingen geven over een breed scala van onderwerpen die betrekking hebben op zijn of haar interessegebied. Kan een recensie schrijven over een film, boek of toneelstuk.</p>
B1	<p>Kan de chronologische volgorde in een verhalende tekst duidelijk aangeven.</p> <p>Kan een eenvoudige recensie schrijven over een film, boek of tv-programma met behulp van een beperkte woordenschat en grammatica.</p> <p>Kan heldere beschrijvingen op papier zetten over een scala van vertrouwde onderwerpen binnen zijn of haar interessegebied. Kan ervaringen op papier zetten en daarbij gevoelens en reacties beschrijven in eenvoudige samenhangende tekst.</p> <p>Kan schrijven over een gebeurtenis, bijvoorbeeld een onlangs gemaakte reis – waargebeurd of verbeeld.</p> <p>Kan een verhaal schrijven.</p>
A2	<p>Kan schrijven over alledaagse aspecten van zijn of haar omgeving, bijvoorbeeld over mensen, plaatsen, werk- of studie-ervaringen in zinnen die met elkaar verbonden zijn.</p> <p>Kan zeer kort en elementair gebeurtenissen, activiteiten in het verleden en persoonlijke ervaringen beschrijven.</p> <p>Kan een eenvoudig verhaal vertellen (bijvoorbeeld over gebeurtenissen op vakantie of over het leven in de verre toekomst).</p> <p>Kan een reeks eenvoudige frasen en zinnen schrijven over zijn of haar familie, woonomstandigheden, onderwijsachtergrond en huidige of laatste werk.</p> <p>Kan korte, eenvoudige verzonnen biografieën en eenvoudige gedichten over mensen schrijven.</p> <p>Kan dagboekantekeningen schrijven waarin activiteiten (bijvoorbeeld dagelijkse routine, uitstapjes, sport, hobby's), mensen en plaatsen worden beschreven, met behulp van een elementaire, concrete woordenschat en eenvoudige frasen en zinnen met eenvoudige voegwoorden als 'en', 'maar' en 'omdat'.</p> <p>Kan een inleiding tot een verhaal schrijven of een verhaal voortzetten, mits hij of zij een woordenboek en referentiemateriaal kan raadplegen (bijvoorbeeld tabellen met werkwoordvervoegingen in een lesboek).</p>
A1	<p>Kan eenvoudige frasen en zinnen schrijven over zichzelf en over verbeelde mensen, bijvoorbeeld waar zij wonen en wat zij doen.</p> <p>Kan in zeer eenvoudige taal beschrijven hoe een kamer eruitziet.</p> <p>Kan eenvoudige woorden en frasen gebruiken om bepaalde alledaagse voorwerpen te beschrijven (bijvoorbeeld de kleur van een auto, of deze groot of klein is).</p>
Pre-A1	Geen descriptors beschikbaar

Onder *Schriftelijke verslagen en essays* vallen meer formele typen van transactioneel en evaluerend schrijven. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- inhoud: van vertrouwde belangwekkende onderwerpen en veelgebruikte feitelijke informatie tot complexe academische en professionele onderwerpen, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen de eigen standpunten en die uit de bronnen;
- type teksten: van korte verslagen en posters tot complexe teksten waarin een zaak wordt beschouwd of een kritisch oordeel wordt gegeven over voorstellen of literaire werken;
- complexiteit van discours: van het verbinden van zinnen met eenvoudige voegwoorden tot soepel vloeiende uiteenzettingen met een effectieve logische structuur.

SCHRIFTELIJKE VERSLAGEN EN ESSAYS	
C2	<p>Kan heldere vloeiend lopende, complexe verslagen, artikelen of essays voortbrengen waarin een zaak wordt beschouwd of een kritisch oordeel wordt gegeven over voorstellen of literaire werken.</p> <p>Kan een gepaste en doeltreffende logische structuur verschaffen die de lezer helpt belangrijke punten te onderscheiden.</p> <p>Kan meerdere perspectieven op complexe academische of professionele onderwerpen uiteenzetten en daarbij onderscheid maken tussen zijn of haar eigen ideeën en meningen en die uit de bronnen.</p>
C1	<p>Kan heldere, goed gestructureerde uiteenzettingen schrijven over ingewikkelde onderwerpen, waarin de relevante belangrijke kwesties worden benadrukt.</p> <p>Kan standpunten uitvoerig uitwerken en ondersteunen met aanvullende punten, redenen en relevante voorbeelden.</p> <p>Kan een passende inleiding en conclusie schrijven bij een langer verslag, artikel of proefschrift over een complex academisch of professioneel onderwerp, mits het onderwerp binnen zijn of haar interessesfeer valt en er een mogelijkheid is om delen te herschrijven en herzien.</p>
B2	<p>Kan een opstel of verslag schrijven waarin stelselmatig een argument wordt opgebouwd met de juiste benadrukking van belangrijke punten en relevante ondersteunende details.</p> <p>Kan een gedetailleerde beschrijving van een complex proces op papier zetten.</p> <p>Kan verschillende ideeën of oplossingen voor een probleem evalueren.</p> <p>Kan een opstel of verslag schrijven waarin een argument wordt opgebouwd en redenen voor of tegen een bepaald standpunt noemen en de voor- en nadelen van verschillende opties uitleggen.</p> <p>Kan informatie en argumenten uit verschillende bronnen bijeenvoegen.</p>
B1	<p>Kan korte, eenvoudige opstellen schrijven over belangwekkende onderwerpen.</p> <p>Kan een tekst schrijven over een actueel onderwerp binnen zijn of haar persoonlijke interessesfeer, en daarbij eenvoudige taal gebruiken om de voor- en nadelen op te sommen en zijn of haar mening te onderbouwen.</p> <p>Kan met enig vertrouwen verzamelde feitelijke informatie over vertrouwde alledaagse en niet-alledaagse zaken binnen zijn of haar vakgebied samenvatten, in een verslag opnemen en commentariëren.</p> <p>Kan zeer beknopte verslagen schrijven volgens een standaardindeling, waarin alledaagse feitelijke informatie wordt doorgegeven en redenen voor handelingen worden vastgelegd.</p> <p>Kan een onderwerp presenteren in een kort verslag of een poster, met behulp van foto's en korte tekstblokken.</p>
A2	<p>Kan eenvoudige teksten schrijven over vertrouwde belangwekkende onderwerpen en daarbij zinnen verbinden met verbindingswoorden als 'en', 'omdat' of 'maar'.</p> <p>Kan schriftelijk zijn of haar indrukken en meningen geven over onderwerpen binnen zijn of haar persoonlijke interessesfeer (bijvoorbeeld levensstijl en cultuur, verhalen), gebruikmakend van elementaire alledaagse woorden en uitdrukkingen.</p>
A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>

Productieve strategieën

Communicatiestrategieën zijn in het ERK weergegeven in relatie tot de klassieke benadering van strategieën in intertalige communicatie: planning, uitvoering, monitoring, herstel. Voor productieve strategieën is de uitvoeringsstrategie waarvoor een illustratieve schaal is gegeven *Compensatie*. Voor het verschijnen van het ERK was dit vaak de belangrijkste communicatieve strategie waarmee rekening werd gehouden. Monitoring en herstel zijn gecombineerd tot één schaal.

Planning

Planning heeft betrekking op de mentale voorbereiding op spreken of schrijven. Dit kan betekenen dat men bewust nadenkt over wat men gaat zeggen en hoe men het gaat formuleren; het kan ook betekenen dat men oefent of conceptversies voorbereidt. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- uitzoeken hoe het over te brengen punt moet worden uitgedrukt en dit eventueel oefenen;
- nadenken over hoe de ontvangers kunnen reageren op wat er wordt gezegd.

PLANNING	
De PROSIGN -versie van deze schaal vindt u hier .	
C2	<i>Geen descriptoren beschikbaar: zie C1</i>
C1	Kan bij het voorbereiden van een formelere mondelinge of schriftelijke tekst bewust de conventies overnemen die verbonden zijn aan het betreffende type tekst (structuur, mate van formaliteit en andere conventies).
B2	Kan bij het voorbereiden van een potentieel ingewikkelde of ongemakkelijke situatie plannen wat hij of zij moet zeggen in het geval van verschillende reacties en overwegen wat voor uitdrukking passend zou zijn.
	Kan plannen wat er moet worden gezegd en met welke middelen dat moet worden gezegd, rekening houdend met het effect op de ontvanger(s).
	Kan nieuwe combinaties en uitdrukkingen instuderen en uitproberen, en feedback vragen.
B1	Kan doorgronden hoe hij of zij de hoofdpunten die hij of zij wil overbrengen het beste kan communiceren, gebruikmakend van alle bronnen die beschikbaar zijn en de boodschap beperkend tot wat hij of zij zich kan herinneren of kan uitdrukken.
A2	Kan een geschikte set frasen uit zijn of haar repertoire oproepen en instuderen.
A1	<i>Geen descriptoren beschikbaar</i>
Pre-A1	<i>Geen descriptoren beschikbaar</i>

Compensatie

Compensatie is een strategie voor het gaande houden van een gesprek als men niet op de juiste uitdrukking kan komen. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- paralinguïstisch gebaar ter ondersteuning van taal;
- opzettelijk een 'verkeerd' woord gebruiken en dit kwalificeren;
- het ontbrekende concept omschrijven;
- parafraseren (omzeilen) en de mate waarin dit opvalt.

COMPENSATIE	
De PROSIGN -versie van deze schaal vindt u hier .	
C2	Kan zo soepel een gelijkwaardige term gebruiken in plaats van een woord dat hem of haar ontschoten is, dat het nauwelijks merkbaar is.
C1	Kan creatief gebruikmaken van zijn of haar woordenschat om in bijna alle situaties vlot en effectief te parafraseren.
B2	Kan met uitweidingen en parafrases hiaten in woordenschat en structuur opvullen. Kan de meeste communicatieproblemen aanpakken door te parafraseren of moeilijke uitdrukkingen te vermijden.
B1	Kan de kenmerken van iets concreets omschrijven waarvoor hij of zij zich het juiste woord niet kan herinneren. Kan betekenis overbrengen door een woord met vergelijkbare betekenis te kwalificeren (bijvoorbeeld een vrachtwagen voor mensen in plaats van een bus). Kan een eenvoudig woord gebruiken waarvan de betekenis lijkt op het begrip dat hij of zij wil overbrengen, en vraagt daarbij om 'correctie'. Kan een woord uit de moedertaal 'verbuitenlandsen' en om bevestiging vragen.
A2	Kan een onjuist woord uit zijn of haar repertoire gebruiken en de betekenis verduidelijken met gebaren. Kan aangeven wat hij of zij bedoelt door het aan te wijzen ('Een van deze, alstublieft').
A1	Kan eenvoudige woorden ondersteunen met gebaren om een behoefte aan te geven.
Pre-A1	Kan iets aanwijzen en vragen wat het is.

Monitoring en herstel

Onder *Monitoring en herstel* valt zowel (a) het spontane besef dat men een fout heeft gemaakt of een probleem tegenkomt en (b) het meer bewuste en misschien geplande proces van nagaan wat er is gezegd of geschreven en controleren of dit juist en passend is. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

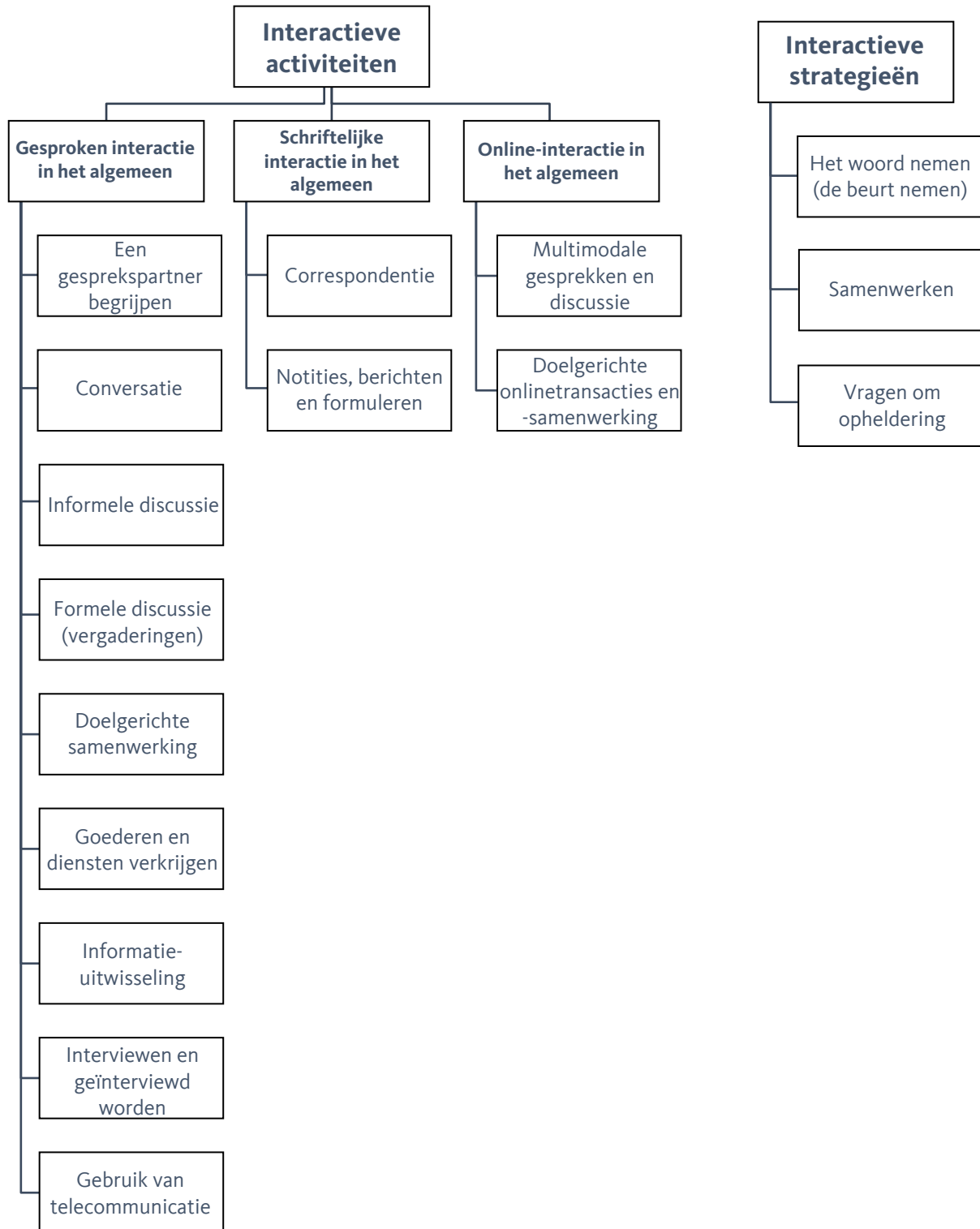
- van koers veranderen en een andere tactiek gebruiken – zeer opvallend op de A-niveaus, zeer soepel op de C-niveaus;
- zelf corrigeren van versprekingen, vergissingen en 'veelgemaakte fouten';
- de mate waarin een communicatieprobleem duidelijk moet zijn voordat herstel wordt uitgevoerd.

MONITORING EN HERSTEL	
De PROSIGN -versie van deze schaal vindt u hier .	
C2	Kan bij een moeilijkheid zo soepel herformuleren en herstructureren dat de gesprekspartner er nauwelijks erg in heeft.
C1	Kan zich bij een moeilijkheid hernemen en herformuleren wat hij of zij wil zeggen zonder de stroom van gesproken woord volledig te onderbreken. Kan zichzelf zeer effectief corrigeren.
B2	Kan vaak bij nader inzien zelf zijn of haar toevallige 'vergingen' of niet-systematische fouten en kleine gebreken in de zinsstructuur corrigeren. Kan vergissingen en fouten corrigeren zodra hij of zij zich ervan bewust is of als ze tot onbegrip en misverstanden leiden. Kan notitie nemen van 'veelgemaakte fouten' en bewust opletten of hij of zij ze maakt.
B1	Kan vergissingen met tijden of uitdrukkingen, die tot misverstanden leiden, corrigeren mits de gesprekspartner aangeeft dat er een probleem is. Kan om bevestiging vragen dat een gebruikte vorm correct is. Kan opnieuw beginnen met een andere tactiek wanneer de communicatie mislukt.
A2	Geen descriptors beschikbaar
A1	Geen descriptors beschikbaar
Pre-A1	Geen descriptors beschikbaar

Interactie

Interactie, waarbij twee of meer partijen samen het discours construeren, is essentieel in het ERK-schema van taalgebruik dat aan het begin van dit document is samengevat. Mondelinge interactie wordt gezien als de oorsprong van de taal, met interpersoonlijke, samenwerkende en transactionele functies. Productie in de vorm van verhalen vertellen kan worden gezien als een verdere ontwikkeling in spreekvaardigheid en uiteindelijk geletterdheid.

Interactie is ook fundamenteel bij het leren. De ERK-schalen voor interactieve strategieën weerspiegelen dit met schalen voor om de beurt spreken, samenwerken (= samenwerkingsstrategieën) en om opheldering vragen. Deze elementaire interactieve strategieën zijn even belangrijk voor samenwerkend leren als voor communicatie in de echte wereld. Het grootste deel van de schalen voor interactie heeft betrekking op mondelinge interactie. Toen het ERK werd ontwikkeld, werd het begrip schriftelijke interactie niet algemeen erkend en als gevolg daarvan werd het niet verder ontwikkeld. Achteraf kunnen we zien dat schriftelijke interactie (dat wil zeggen schrijven zoals men zou spreken, in een vertraagde dialoog) in de afgelopen 20 jaar een steeds grotere rol is gaan spelen. In plaats van verder door te gaan op die categorie, wordt in de uitgebreide descriptors echter de nieuwe categorie van online-interactie ontwikkeld.

*Interactieve activiteiten***Mondelinge interactie**

De schalen voor mondelinge interactie zijn ook weer geordend volgens de drie macrofuncties 'interpersoonlijk', 'transactioneel' en 'evaluerend', met toevoeging van bepaalde gespecialiseerde genres. De reeks begint met *Een gesprekspartner begrijpen*. Met 'gesprekspartner' bedoelen we in dit verband de persoon met wie men rechtstreeks een dialoog voert, dus niet zomaar een spreker. Zoals gezegd is de metafoer achter de schalen voor luisteren die van een reeks concentrische cirkels. Hier bevinden we ons in het midden van die cirkels: de gebruiker/leerder is actief betrokken bij een interactie met de gesprekspartner.

De andere schalen zijn dan als volgt:

- Interpersoonlijk: *Conversatie*
- Evaluerend: *Informele discussie (met vrienden)*; *Formele discussie (vergaderingen)*, *Doelgerichte samenwerking*
- Transactioneel: *Informatie-uitwisseling*, *Goederen en diensten verkrijgen*, *Interviewen en geïnterviewd worden* en *Gebruik van telecommunicatie*.

MONDELINGE INTERACTIE	
MONDELINGE INTERACTIE IN HET ALGEMEEN	
De PROSIGN -versie van deze schaal vindt u hier .	
C2	Heeft een goede beheersing van idiomatische uitdrukkingen en uitdrukkingen uit de spreektaal en is zich bewust van betekenisconnotaties. Kan fijnere betekenisnuances precies overbrengen door met redelijke nauwkeurigheid gebruik te maken van een breed scala van bepalende elementen. Kan bij een moeilijkheid zo soepel herformuleren en herstructureren dat de gesprekspartner er nauwelijks erg in heeft.
C1	Kan zich vrijwel moeiteloos vloeiend en spontaan uitdrukken. Heeft een goede beheersing van een breed repertoire aan woorden, waardoor hiaten in de woordenschat gemakkelijk kunnen worden gedicht met omschrijvingen. Er is nauwelijks sprake van merkbaar zoeken naar uitdrukkingen of toepassen van vermijdingsstrategieën; slechts een begripsmatig moeilijk onderwerp kan een natuurlijke, vloeiende taalstroom hinderen.
B2	Kan de taal vloeiend, nauwkeurig en doeltreffend gebruiken over een breed scala van algemene, onderwijs-, beroeps- of ontspanningsonderwerpen en daarbij helder de verhoudingen tussen ideeën aanduiden. Kan spontaan communiceren met een goede beheersing van de grammatica zonder veel tekenen dat hij of zij zich moet beperken in wat hij of zij wil zeggen, en kiest daarbij een mate van formaliteit die in de omstandigheden gepast is. Kan zo vloeiend en spontaan reageren dat een normale uitwisseling en langer durende betrekkingen met moedertaalsprekers mogelijk zijn zonder dat dit een van de partijen belast. Kan het persoonlijke belang van gebeurtenissen en ervaringen benadrukken, en zienswijzen helder verantwoorden en staande houden met relevante uitleg en argumenten.
B1	Kan met enig vertrouwen communiceren over vertrouwde alledaagse en niet-alledaagse zaken die betrekking hebben op zijn of haar belangstellings- en vakgebied. Kan informatie uitwisselen, controleren en bevestigen, omgaan met minder alledaagse situaties en uitleggen waarom iets een probleem is. Kan gedachten uitdrukken over meer abstracte, culturele onderwerpen zoals films, boeken, muziek, enzovoort. Kan gebruikmaken van een breed scala van eenvoudige taal om zich te redden in de meeste situaties die op reis voorkomen. Kan onvoorbereid deelnemen aan een gesprek over vertrouwde onderwerpen, uiting geven aan persoonlijke meningen en informatie uitwisselen over onderwerpen die vertrouwd zijn, van persoonlijk belang zijn of betrekking hebben op het dagelijks leven (bijvoorbeeld familie, liefhebberijen/hobby's, werk, reizen en actualiteiten).

A2	Kan redelijk gemakkelijk interactief zijn in gestructureerde situaties en korte gesprekken, mits de ander helpt als dat nodig is. Kan eenvoudige routinegesprekken voeren zonder bovenmatige inspanning. Kan vragen stellen en beantwoorden, en ideeën en informatie uitwisselen, over vertrouwde onderwerpen in voorspelbare alledaagse situaties.
	Kan communiceren in simpele en alledaagse taken die een eenvoudige en directe informatie-uitwisseling vereisen over vertrouwde en alledaagse zaken die te maken hebben met werk en vrije tijd. Kan zeer korte sociale gesprekken voeren maar is zelden in staat genoeg te begrijpen om uit zichzelf de conversatie gaande te houden.
A1	Kan op een simpele manier interactief zijn maar de communicatie is volledig afhankelijk van herhaling in langzamer tempo, herformulering en herstel. Kan eenvoudige vragen stellen en beantwoorden, en eenvoudige uitspraken doen en beantwoorden op het gebied van primaire behoeften of over zeer vertrouwde onderwerpen.
Pre-A1	Kan vragen stellen en beantwoorden over zichzelf en dagelijkse routines, met behulp van korte standaarduitdrukkingen en gebruikmakend van gebaren om de informatie kracht bij te zetten.

Een gesprekspartner begrijpen behelst het begrijpen van een persoon met wie men rechtstreeks een interactief gesprek voert, met de mogelijkheid te onderhandelen over betekenis. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- onderwerp en situatie: van persoonlijke gegevens en alledaagse behoeften tot complexe en abstracte onderwerpen van specialistische aard;
- manier van spreken van de gesprekspartner: van zorgvuldig en langzaam tot standaardspreektaal en minder vertrouwde accenten;
- mate waarin de gesprekspartner zich aanpast: van welwillende herhaling en de moeite nemen om te helpen tot alleen details bevestigen als het accent minder vertrouwd is.

EEN GESPREKSPARTNER BEGRIPPEN

De **PROSIGN**-versie van deze schaal vindt u [hier](#).

C2	Kan iedere moedertaalspreker als gesprekspartner begrijpen, ook over abstracte en complexe onderwerpen van gespecialiseerde aard buiten het eigen vakgebied, mits in de gelegenheid om te wennen aan een afwijkend accent of dialect.
C1	Kan tot in de details gesproken woord begrijpen over abstracte en complexe onderwerpen van gespecialiseerde aard buiten het eigen vakgebied, al moet hij of zij misschien af en toe een detail laten bevestigen, vooral wanneer het accent niet vertrouwd is.
B2	Kan tot in de details begrijpen wat er tegen hem of haar gezegd wordt in gesproken standaardtaal, zelfs in een lawaaiëring omgeving.
B1	Kan helder uitgesproken spraak volgen die in alledaagse conversatie tot hem of haar gericht wordt, maar zal soms moeten vragen om herhaling van bepaalde woorden en frasen.
A2	Kan genoeg begrijpen om eenvoudige routinegesprekken te voeren zonder bovenmatige inspanning. Kan over het algemeen heldere, tot hem of haar gerichte gesproken standaardtaal begrijpen over vertrouwde zaken, mits hij of zij af en toe om herhaling of herformulering kan vragen.
	Kan begrijpen wat helder, langzaam en rechtstreeks tot hem of haar wordt gezegd in eenvoudige alledaagse conversatie; kan tot begrip worden gebracht als de spreker daarvoor de moeite neemt.
A1	Kan alledaagse uitdrukkingen begrijpen, gericht op de vervulling van eenvoudige behoeften van concrete aard, die rechtstreeks tot hem of haar worden gezegd in heldere, langzame en herhaalde bewoordingen door een welwillende spreker. Kan zorgvuldig en langzaam tot hem of haar gerichte vragen en opdrachten verstaan en korte, eenvoudige aanwijzingen volgen.
Pre-A1	Kan eenvoudige vragen begrijpen die rechtstreeks over hem of haar gaan, bijvoorbeeld over naam, leeftijd en adres of dergelijke zaken, als degene die de vraag stelt langzaam en duidelijk spreekt.

Kan eenvoudige persoonlijke informatie begrijpen (bijvoorbeeld naam, leeftijd, woonplaats, afkomst) als andere mensen zich voorstellen, mits deze mensen langzaam en duidelijk rechtstreeks tegen hem of haar praten, en kan vragen over deze onderwerpen die aan hem of haar worden gesteld begrijpen, hoewel de vragen misschien wel herhaald moeten worden.

Kan een aantal vertrouwde woorden en begroetingen begrijpen en herkent essentiële informatie zoals getallen, prijzen, data en dagen van de week, mits er zeer langzaam wordt gesproken en zo nodig wordt herhaald.

Conversatie heeft betrekking op interactie met een hoofdzakelijk sociale functie: het tot stand brengen en onderhouden van persoonlijke relaties. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- setting: van korte uitwisselingen via het gaande houden van een gesprek en het onderhouden van betrekkingen tot flexibel gebruik voor sociale doeleinden;
- onderwerpen: van persoonlijk nieuws via vertrouwde onderwerpen binnen de persoonlijke interessesfeer tot de meeste algemene onderwerpen;
- taalfuncties: van begroetingen enzovoort via aanbiedingen, uitnodigingen en toestemmingen tot verschillende gradaties van emotie en dubbelzinnig en humoristisch taalgebruik.

CONVERSATIE	
De PROSIGN -versie van deze schaal vindt u hier .	
C2	Kan gemakkelijk en adequaat converseren, niet gehinderd door talige beperkingen bij het leiden van een volwaardig sociaal en persoonlijk leven.
C1	Kan taal flexibel en doeltreffend gebruiken voor sociale doeleinden, met inbegrip van emotioneel, dubbelzinnig en humoristisch taalgebruik.
B2	<p>Kan een relatie tot stand brengen met gesprekspartners door het stellen van sympathieke vragen en door een stemming uit te drukken en, indien gepast, opmerkingen te maken over derde partijen of gedeelde omstandigheden.</p> <p>Kan bedenkingen en bezwaren aangeven, voorwaarden stellen bij het instemmen met verzoeken of het geven van toestemming en vragen of zijn of haar standpunt wordt begrepen.</p> <p>Kan een uitgebreide conversatie voeren over de meeste algemene onderwerpen op duidelijk participerende wijze, zelfs in een lawaaijige omgeving.</p> <p>Kan betrekkingen onderhouden met moedertaalsprekers zonder hen onbedoeld te amuseren of te irriteren en zonder hen te verplichten zich anders te gedragen dan zij tegenover een moedertaalspreker zouden doen.</p> <p>Kan gradaties van emotie overbrengen en het persoonlijke belang van gebeurtenissen en ervaringen benadrukken.</p>
B1	<p>Kan een gesprek beginnen en helpen dit gaande te houden door mensen relatief spontane vragen te stellen over een speciale ervaring of gebeurtenis en reacties en meningen over vertrouwde onderwerpen uitdrukken.</p> <p>Kan relatief lange gesprekken voeren over onderwerpen van gedeelde interesse, mits de gesprekspartner moeite doet om het begrip te ondersteunen.</p> <p>Kan onvoorbereid deelnemen aan gesprekken over vertrouwde onderwerpen.</p> <p>Kan helder uitgesproken spraak volgen die in alledaagse conversatie tot hem of haar gericht wordt, maar zal soms moeten vragen om herhaling van bepaalde woorden en frasen.</p> <p>Kan een conversatie of discussie onderhouden maar is soms moeilijk te volgen wanneer hij of zij precies probeert te zeggen wat hij of zij zou willen zeggen.</p> <p>Kan gevoelens van verrassing, geluk, verdriet, belangstelling, onverschilligheid, enzovoort, uitdrukken en beantwoorden.</p>
A2+	<p>Kan sociaal contact leggen: begroeten en afscheid nemen; voorstellen; bedanken.</p> <p>Kan over het algemeen heldere, tot hem of haar gerichte gesproken standaardtaal begrijpen over vertrouwde zaken, mits hij of zij af en toe om herhaling of herformulering kan vragen.</p> <p>Kan deelnemen aan korte gesprekken over belangwekkende onderwerpen in een alledaagse context. Kan in eenvoudige bewoordingen uitdrukken hoe hij of zij zich voelt en dank uitspreken.</p> <p>Kan om een gunst vragen (bijvoorbeeld om iets te lenen), kan een gunst aanbieden en kan reageren als iemand hem of haar om een gunst vraagt.</p>

A2	<p>Kan zeer korte sociale gesprekken voeren maar is zelden in staat genoeg te begrijpen om uit zichzelf de conversatie gaande te houden, al kan hij of zij uiteindelijk wel begrijpen wat bedoeld wordt als de spreker daarvoor de moeite neemt.</p> <p>Kan eenvoudige alledaagse beleefdheidsvormen gebruiken om anderen te begroeten en aan te spreken.</p> <p>Kan in eenvoudige taal een praatje maken met medeleerders, collega's of leden van een gastgezin en daarbij vragen stellen en de antwoorden begrijpen met betrekking tot de meeste routinezaken.</p> <p>Kan uitnodigingen doen, suggesties opperen en verontschuldigen aanbieden, en daarop reageren.</p> <p>Kan in zeer elementaire standaarduitdrukkingen uitdrukken hoe hij of zij zich voelt.</p> <p>Kan zeggen wat hij of zij leuk vindt en wat niet.</p>
A1	<p>Kan alledaagse uitdrukkingen begrijpen, gericht op de vervulling van eenvoudige behoeften van concrete aard, die rechtstreeks tot hem of haar worden gezegd in heldere, langzame en herhaalde bewoordingen door een welwillende spreker.</p> <p>Kan deelnemen aan een eenvoudig gesprek van elementaire, feitelijke aard over een voorspelbaar onderwerp, bijvoorbeeld zijn of haar thuisland, familie, school.</p> <p>Kan zich voorstellen en elementaire uitdrukkingen ter begroeting en ten afscheid gebruiken. Kan vragen hoe het met mensen gaat en reageren op nieuws.</p>
Pre-A1	<p>Kan enkele elementaire standaarduitdrukkingen begrijpen en gebruiken, zoals 'Ja', 'Nee', 'Pardon', 'Alstublieft', 'Bedankt', 'Nee, dank u', 'Sorry'.</p> <p>Kan eenvoudige begroetingen herkennen.</p> <p>Kan mensen begroeten, zeggen hoe hij/zij heet en afscheid nemen.</p>

Informeel discussie (met vrienden) omvat aspecten van zowel het interpersoonlijke als evaluerende taalgebruik, aangezien deze vormen in de dagelijkse interactie meestal verweven zijn. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- onderwerpen: van wat te doen en waarheen te gaan tot abstracte, complexe en zelfs niet-vertrouwde onderwerpen en gevoelige kwesties;
- vermogen om de discussie te volgen: van het herkennen van het onderwerp via het volgen van de hoofdpunten tot het onderhouden van een levendige discussie en het begrijpen van spreektaalige verwijzingen;
- taalfuncties: van op beperkte wijze discussiëren en het al dan niet eens zijn tot het nauwkeurig uitdrukken van ideeën en het diplomatisch omgaan met onenigheid en kritiek.

INFORMELE DISCUSSIE (met vrienden)

De **PROSIGN**-versie van deze schaal vindt u [hier](#).

C2	Kan adviseren en praten over gevoelige kwesties zonder ongemak, spreektaalige verwijzingen begrijpen en diplomatisch omgaan met onenigheid en kritiek.
C1	Kan met gemak complexe interacties van derden volgen en daaraan bijdragen in een groepsdiscussie of debat, zelfs als het gaat om abstracte, complexe en niet-vertrouwde onderwerpen.
B2	<p>Kan een levendige discussie tussen moedertaalsprekers volgen.</p> <p>Kan zijn of haar ideeën en meningen precies onder woorden brengen en op overtuigende wijze complexe redeneringen presenteren en beantwoorden.</p> <p>Kan actief deelnemen aan informele discussies in een vertrouwde context en daarbij commentaar geven, standpunten helder weergeven, alternatieve voorstellen beoordelen en hypothesen poneren en beantwoorden.</p> <p>Kan met enige inspanning veel opvangen van wat rondom hem of haar wordt gezegd in een discussie, maar vindt het soms moeilijk om effectief deel te nemen aan een discussie met verscheidene moedertaalsprekers die hun taal op geen enkele manier aanpassen.</p> <p>Kan zijn of haar meningen in een discussie verantwoorden en staande houden met verklaringen, argumenten en commentaren die ter zake doen.</p>

B1	<p>Kan veel volgen van wat rondom hem of haar wordt gezegd over algemene onderwerpen, mits de gesprekspartners zeer idiomatisch taalgebruik vermijden en helder articuleren.</p> <p>Kan zijn of haar gedachten tot uiting brengen over abstracte of culturele onderwerpen zoals muziek en films.</p> <p>Kan uitleggen waarom iets een probleem is.</p> <p>Kan beknopt commentaar geven op de gezichtspunten van anderen.</p>
	<p>Kan alternatieven vergelijken en tegenover elkaar stellen, bespreken wat er gedaan moet worden, welke richting moet worden ingeslagen, wie of wat moet worden gekozen, enzovoort.</p> <p>Kan over het algemeen de hoofdpunten volgen van een informele discussie met vrienden, mits er duidelijk wordt gearticuleerd in standaardtaal.</p> <p>Kan persoonlijke zienswijzen en meningen geven of vragen in discussies over belangwekkende onderwerpen.</p> <p>Kan zijn of haar meningen en reacties overbrengen met betrekking tot oplossingen voor problemen of praktische vragen, bijvoorbeeld rond de organisatie van een uitstapje (waarheen? wat gaan we doen? hoe komen we daar?).</p> <p>Kan op beleefde wijze een overtuiging, een mening, instemming en afkeuring uitdrukken.</p>
A2	<p>Kan over het algemeen het onderwerp herkennen van de discussie rondom hem of haar, mits deze langzaam en duidelijk wordt gevoerd.</p> <p>Kan meningen uitwisselen en dingen en mensen vergelijken met behulp van eenvoudige taal.</p> <p>Kan bespreken wat men 's avonds of in het weekend gaat doen. Kan suggesties doen en beantwoorden.</p> <p>Kan het eens zijn en van mening verschillen met anderen.</p>
	<p>Kan op eenvoudige wijze alledaagse praktische zaken bespreken wanneer hij of zij helder, langzaam en rechtstreeks wordt aangesproken. Kan bespreken wat men gaat doen, waar men heen gaat en afspraken maken voor een ontmoeting.</p> <p>Kan meningen op beperkte wijze uitdrukken.</p>
A1	<p>Kan voorkeuren en afkeuren met betrekking tot sport, eten enzovoort uitwisselen met behulp van een beperkt repertoire aan uitdrukkingen, als hij of zij duidelijk, langzaam en direct wordt aangesproken.</p>
Pre-A1	<p><i>Geen descriptors beschikbaar</i></p>

Formele discussie (vergaderingen) heeft betrekking op formele besprekingen, hoofdzakelijk in een professionele of academische context. De sleutelbegrippen die in de schaal zijn opgenomen komen sterk overeen met die van informele discussie, maar omvatten ook de volgende aspecten:

- type vergaderingen en onderwerpen: van uitwisselingen over praktische problemen tot discussies over abstracte, complexe, niet-vertrouwde onderwerpen;
- vermogen om de discussie te volgen: van herhaling en verduidelijking nodig hebben tot het begrijpen van de punten die de meeste nadruk krijgen en het bijhouden van een levendig debat;
- vermogen om bij te dragen: van moeten oefenen en hulp nodig hebben bij het formuleren tot het testen, evalueren en ter discussie stellen van de bijdragen van anderen en het overtuigend onderbouwen van zijn of haar eigen standpunt.

FORMELE DISCUSSIE (VERGADERINGEN)	
C2	<p>Kan zich handhaven in een formele discussie over complexe zaken, en daarbij uitgesproken en overtuigende argumenten geven, zonder in het nadeel te zijn ten opzichte van moedertaalsprekers.</p> <p>Kan adviseren over het omgaan met complexe, gevoelige of controversiële kwesties, mits hij of zij de noodzakelijke specialistische kennis heeft.</p> <p>Kan met zelfvertrouwen omgaan met vijandige vragen, aan het woord blijven als hij of zij aan de beurt is en tegenargumenten diplomatisch weerleggen.</p>
C1	<p>Kan het debat gemakkelijk bijhouden, zelfs over abstracte, complexe en niet-vertrouwde onderwerpen.</p> <p>Kan een formeel standpunt overtuigend beargumenteren, daarbij ingaan op vragen en opmerkingen, en complexe tegenargumenten vloeiend, spontaan en correct beantwoorden.</p> <p>Kan bijdragen van andere deelnemers over zaken binnen zijn of haar academische of professionele vakgebied herformuleren, evalueren en betwisten.</p> <p>Kan kritische opmerkingen maken of op diplomatische wijze aangeven het ergens niet mee eens te zijn.</p> <p>Kan vragen opvolgen door aan te dringen op meer details en kan vragen opnieuw formuleren als ze niet goed begrepen worden.</p>
B2	<p>Kan een geanimeerde discussie bijhouden en nauwkeurig argumenten voor en tegen bepaalde standpunten herkennen.</p> <p>Kan de gepaste technische terminologie gebruiken bij het bespreken van zijn of haar specialisatiegebied met andere specialisten.</p> <p>Kan zijn of haar ideeën en meningen precies onder woorden brengen en op overtuigende wijze complexe redeneringen presenteren en beantwoorden.</p> <p>Kan actief deelnemen aan alledaagse en niet-alledaagse formele discussies.</p> <p>Kan de discussie volgen over zaken met betrekking tot zijn of haar vakgebied en tot in details de punten begrijpen die van de spreker de meeste nadruk krijgen.</p> <p>Kan zijn of haar mening bijdragen, verantwoorden en staande houden, alternatieve voorstellen beoordelen en hypothesen stellen en beantwoorden.</p>
B1	<p>Kan veel volgen van wat wordt gezegd met betrekking tot zijn of haar vakgebied, mits de gesprekspartners zeer idiomatisch taalgebruik vermijden en helder articuleren.</p> <p>Kan een standpunt helder overbrengen, maar heeft er moeite mee om in debat te gaan.</p> <p>Kan deelnemen aan een alledaagse formele discussie over vertrouwde onderwerpen die wordt gevoerd in een helder uitgesproken standaarddialect en die gaat om de uitwisseling van feitelijke informatie, het ontvangen van aanwijzingen of het bespreken van oplossingen voor praktische problemen.</p> <p>Kan een redenering of discussie over een vertrouwd of voorspelbaar onderwerp volgen, mits de punten in relatief eenvoudige taal uiteen worden gezet en/of worden herhaald en er een mogelijkheid is voor verduidelijking.</p>
A2	<p>Kan over het algemeen veranderingen van onderwerp volgen in formele discussies die betrekking hebben op zijn of haar vakgebied wanneer deze langzaam en helder gevoerd worden.</p> <p>Kan relevante informatie uitwisselen en zijn of haar mening geven over praktische problemen wanneer dat rechtstreeks gevraagd wordt, mits hij of zij enige hulp krijgt bij het formuleren en indien nodig om herhaling van belangrijke punten kan vragen.</p> <p>Kan zeggen wat hij of zij van zaken vindt wanneer hij of zij rechtstreeks wordt aangesproken op een formele bijeenkomst, mits hij of zij indien nodig om herhaling van belangrijke punten kan vragen.</p>
A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>

Doelgerichte samenwerking (bijvoorbeeld samen koken, een document bespreken, een evenement organiseren enzovoort) behelst samenwerkend, taakgericht werk – iets wat dagelijks voorkomt in het echte leven, vooral in de werksfeer. Net als de schalen voor conversatie en discussie bevat deze schaal vergelijkbare descriptoren voor het vermogen om de discussie te volgen. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- de discussie volgen: van het begrijpen van eenvoudige instructies die rechtstreeks aan hem of haar worden uitgelegd tot het betrouwbaar begrijpen van gedetailleerde instructies;
- actieve bijdrage aan het werk: van eenvoudig om dingen vragen en dingen geven tot speculeren over oorzaak en gevolg en het organiseren van de volledige taak.

DOELGERICHTE SAMENWERKING (bijvoorbeeld een auto repareren, een document bespreken, een evenement organiseren)	
C2	<i>Geen descriptoren beschikbaar: zie C1</i>
C1	Kan de discussie kaderen om een actieplan te bepalen met een partner of groep en daarbij verslag doen van wat anderen hebben gezegd en meerdere standpunten samenvatten, uitleggen en vergelijken.
B2	Kan gedetailleerde aanwijzingen zeker begrijpen. Kan de voortgang van het werk bespoedigen door anderen te vragen mee te doen, te zeggen wat zij ervan vinden, enzovoort. Kan een zaak of probleem helder schetsen, speculeren over oorzaken of gevolgen, en voor- en nadelen van verschillende benaderingen afwegen.
B1	Kan volgen wat er gezegd wordt, al moet hij of zij soms vragen om herhaling of verduidelijking indien anderen snel of uitvoerig spreken. Kan uitleggen waarom iets een probleem is, bespreken wat er vervolgens moet gebeuren, alternatieven vergelijken en tegenover elkaar stellen. Kan beknopt commentaar geven op de gezichtspunten van anderen. Kan over het algemeen volgen wat er gezegd wordt en indien nodig een gedeelte herhalen van wat iemand gezegd heeft om wederzijds begrip te bevestigen. Kan zijn of haar meningen en reacties overbrengen met betrekking tot mogelijke oplossingen of de vraag wat er vervolgens moet gebeuren, en daarbij beknopte redenen en verklaringen geven. Kan anderen uitnodigen hun zienswijze te geven op hoe verder te gaan.
A2	Kan genoeg begrijpen om eenvoudige routinetaken uit te voeren zonder bovenmatige inspanning, en daarbij heel eenvoudig om herhaling vragen wanneer hij of zij iets niet begrepen heeft. Kan bespreken wat er vervolgens moet gebeuren, daarbij suggesties doen en beantwoorden, en aanwijzingen vragen en geven. Kan aangeven wanneer hij of zij de discussie wel en niet kan volgen en kan zich laten uitleggen wat noodzakelijk is, indien de spreker daarvoor de moeite neemt. Kan communiceren over eenvoudige en alledaagse taken met eenvoudige frasen om dingen te vragen en te verschaffen, eenvoudige informatie te verkrijgen en te bespreken wat er vervolgens moet gebeuren.
A1	Kan zorgvuldig en langzaam tot hem of haar gerichte vragen en opdrachten verstaan en korte, eenvoudige aanwijzingen volgen. Kan elementaire instructies opvolgen die te maken hebben met tijden, locaties, getallen enzovoort. Kan mensen om dingen vragen en dingen aan mensen geven.
Pre-A1	<i>Geen descriptoren beschikbaar</i>

Goederen en diensten verkrijgen heeft hoofdzakelijk betrekking op ontmoetingen in verband met diensten in restaurants, winkels, banken enzovoort. Het effectief indienen van een klacht is vermeld bij B1 en boven dit niveau richt de schaal zich met name op het opvolgen van een klacht of probleem en het onderhandelen over een oplossing. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- typen situaties: van eenvoudige, alledaagse transacties tot geschillen over verantwoordelijkheid en gevoelige transacties in het openbare, professionele of academische leven;

- diensten ontvangen: van het bestellen van eten en drinken tot het stellen van gedetailleerde vragen over complexere diensten;
- genoegdoening eisen: van het indienen van een klacht (B1) tot het onderhandelen over een oplossing voor een geschil of een gevoelige transactie.

GOEDEREN EN DIENSTEN VERKRIJGEN	
De PROSIGN-versie van deze schaal vindt u hier .	
C2	<i>Geen descriptoren beschikbaar: zie C1</i>
C1	Kan onderhandelen over complexe of gevoelige transacties in het openbare, professionele of academische leven.
B2	<p>Kan zich talig redden om een oplossing te bereiken voor een meningsverschil, bijvoorbeeld over een onverdiende verkeersboete, financiële aansprakelijkheid voor schade aan een woning of de schuldvraag na een ongeval.</p> <p>Kan argumenten geven voor schadevergoeding, overredende taal gebruiken om genoegdoening te eisen en helder aangeven wat de grenzen zijn van eventuele concessies waartoe hij of zij bereid is.</p> <p>Kan eisen formuleren en gedetailleerde vragen stellen met betrekking tot complexere diensten, bijvoorbeeld huurovereenkomsten.</p> <p>Kan een probleem uitleggen en duidelijk maken dat de dienstverlener of de klant een concessie zal moeten doen.</p>
B1	<p>Kan de meeste transacties uitvoeren die kunnen optreden tijdens reizen, bij het regelen van vervoer of onderdak of in contacten met gezagsdragers tijdens een buitenlands bezoek.</p> <p>Kan in een winkel vragen om uitleg over de verschillen tussen twee of meer producten met hetzelfde doel teneinde een beslissing te nemen en daarbij zo nodig vervolgvragen stellen.</p> <p>Kan zich redden in minder alledaagse situaties in winkels, postkantoren en banken, bijvoorbeeld bij het terugbrengen van een miskoop.</p> <p>Kan een klacht indienen.</p> <p>Kan omgaan met de meeste situaties die kunnen optreden wanneer hij of zij een reis boekt bij een reisagent of tijdens het reizen zelf, bijvoorbeeld wanneer hij of zij aan een medereiziger vraagt waar moet worden uitgestapt voor een minder voor de hand liggende bestemming.</p>
A2	<p>Kan omgaan met gewone aspecten van het dagelijks leven zoals reizen, verblijven, eten en winkelen.</p> <p>Kan interactief communiceren in voorspelbare alledaagse situaties (bijvoorbeeld een postkantoor, een station, een winkel), met behulp van een breed scala van eenvoudige woorden en uitdrukkingen.</p> <p>Kan alle noodzakelijke informatie verkrijgen van een toeristenbureau, mits van een heldere, niet-specialistische aard.</p> <p>Kan alledaagse goederen en diensten aanvragen en verschaffen.</p> <p>Kan eenvoudige inlichtingen verkrijgen over reismogelijkheden; gebruikmaken van openbaar vervoer: trein, tram, bus en taxi; de weg vragen en wijzen; kaartjes kopen.</p> <p>Kan dingen vragen en eenvoudige transacties doen in winkels, postkantoren of banken. Kan inlichtingen geven en ontvangen over hoeveelheden, aantallen, prijzen, enzovoort.</p> <p>Kan eenvoudige aankopen doen door te zeggen wat hij of zij wil en de prijs te vragen.</p> <p>Kan een maaltijd bestellen.</p> <p>Kan zeggen als er iets niet goed is, bijvoorbeeld 'Het eten is koud' of 'Er is geen licht in mijn kamer'.</p> <p>Kan (bij persoonlijk contact) vragen om een doktersafspraak en het antwoord begrijpen.</p> <p>Kan de aard van een probleem aangeven aan een arts of verpleegkundige, zo nodig met behulp van gebaren en lichaamstaal.</p>
A1	<p>Kan mensen om dingen vragen en dingen aan mensen geven.</p> <p>Kan om eten en drinken vragen met behulp van elementaire uitdrukkingen.</p> <p>Kan overweg met aantallen, hoeveelheden, kosten en tijden.</p>
Pre-A1	Kan eenvoudige aankopen doen en/of eten en drinken bestellen als de gesproken taal kan worden ondersteund met wijzen of andere gebaren.

Informatie-uitwisseling omvat geen descriptors voor de C-niveaus, omdat het enkel en alleen uitwisselen van feitelijke informatie voor veel vaardige gebruikers niet langer een hoofddoel is. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- type transactie: van eenvoudige vragen, instructies en aanwijzingen via eenvoudige routine-uitwisselingen tot de uitwisseling van informatie met andere specialisten;
- type informatie: van persoonlijke gegevens, data, prijzen enzovoort via gewoonten, routines, tijdverdrijf en directe feitelijke informatie tot gedetailleerde en complexe informatie of adviezen.

INFORMATIE-UITWISSELING	
De PROSIGN -versie van deze schaal vindt u hier .	
C2	Geen descriptors beschikbaar; zie B2
C1	Geen descriptors beschikbaar; zie B2
B2	<p>Kan complexe informatie uitwisselen en advies geven over alle zaken die verband houden met zijn of haar beroepstaken.</p> <p>Kan de juiste technische terminologie gebruiken bij het uitwisselen van informatie of het bespreken van zijn of haar specialisatiegebied met andere specialisten.</p> <p>Kan gedetailleerde informatie betrouwbaar doorgeven.</p>
B1	<p>Kan met enig vertrouwen verzamelde feitelijke informatie over vertrouwde alledaagse en niet-alledaagse zaken binnen zijn of haar vakgebied uitwisselen, controleren en bevestigen.</p> <p>Kan een kort verhaal, artikel, lezing, discussie, vraaggesprek of documentaire samenvatten, er zijn of haar mening over geven en nadere vragen over details beantwoorden.</p> <p>Kan direct feitelijke informatie ontdekken en doorgeven.</p> <p>Kan gedetailleerde richtingaanwijzingen vragen en opvolgen.</p> <p>Kan meer gedetailleerde informatie verkrijgen.</p> <p>Kan advies geven over eenvoudige zaken binnen zijn of haar ervaringsgebied.</p>
A2	<p>Kan genoeg begrijpen om eenvoudige routinegesprekken te voeren zonder bovenmatige inspanning.</p> <p>Kan met praktische alledaagse eisen omgaan: directe feitelijke informatie achterhalen en doorgeven.</p> <p>Kan vragen stellen en beantwoorden over gewoonten en routines.</p> <p>Kan vragen stellen en beantwoorden over tijdverdrijf en vroegere activiteiten.</p> <p>Kan vragen stellen en beantwoorden over plannen en intenties.</p> <p>Kan korte, eenvoudige opdrachten en aanwijzingen geven, bijvoorbeeld uitleggen hoe men ergens kan komen.</p> <p>Kan communiceren over eenvoudige en alledaagse taken waarvoor een eenvoudige en directe uitwisseling van informatie vereist is. Kan beperkte informatie uitwisselen over vertrouwde en alledaagse bedrijfsmatige zaken.</p> <p>Kan vragen stellen en beantwoorden over wat men op het werk en in de vrije tijd doet.</p> <p>Kan aanwijzingen vragen en geven op een landkaart of plattegrond.</p> <p>Kan persoonlijke gegevens vragen en geven.</p> <p>Kan eenvoudige vragen stellen en beantwoorden over een gebeurtenis, bijvoorbeeld vragen waar en wanneer iets heeft plaatsgevonden, wie erbij was en hoe het ging.</p>
A1	<p>Kan zorgvuldig en langzaam tot hem of haar gerichte vragen en opdrachten verstaan en korte, eenvoudige aanwijzingen volgen.</p> <p>Kan eenvoudige vragen stellen en beantwoorden, en eenvoudige uitspraken doen en beantwoorden op het gebied van primaire behoeften of over zeer vertrouwde onderwerpen.</p> <p>Kan vragen beantwoorden en stellen over zichzelf en over anderen, waar zij wonen, wie zij kennen, wat zij bezitten.</p> <p>Kan de tijd aangeven met frasen als 'volgende week', 'afgelopen vrijdag', 'in november', 'om drie uur'.</p> <p>Kan getallen, hoeveelheden en kosten op beperkte wijze uitdrukken.</p> <p>Kan de kleur van kleding of andere vertrouwde voorwerpen benoemen en kan naar de kleur van dergelijke voorwerpen vragen.</p>

Pre-A1	<p>Kan mensen zijn of haar naam vertellen en andere mensen om hun naam vragen.</p> <p>Kan eenvoudige getallen gebruiken en begrijpen in alledaagse gesprekken.</p> <p>Kan vragen en vertellen welke dag, hoe laat en welke datum het is.</p> <p>Kan een geboortedatum vragen en geven.</p> <p>Kan een telefoonnummer vragen en geven.</p> <p>Kan zijn of haar leeftijd noemen en andere mensen om hun leeftijd vragen.</p> <p>Kan zeer eenvoudige vragen stellen om informatie te verkrijgen, zoals 'Wat is dit?', en antwoorden van een of twee woorden begrijpen.</p>
---------------	---

Interviewen en geïnterviewd worden betreft de specialistische rollen bij doktersafspraken en sollicitatiegesprekken, andere vormen van ondervraging en ook enquêtes en, in een onderwijscontext, projecten. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- onafhankelijkheid van de gesprekspartner: van het nodig hebben van rechtstreekse, langzame, duidelijke standaardtaal tot optreden zonder enige ondersteuning, zonder in het nadeel te zijn ten opzichte van andere sprekers;
- het initiatief nemen: van het inbrengen van nieuwe onderwerpen (B1) tot volledige deelname, het vloeiend ontwikkelen van een punt en het goed omgaan met onderbrekingen;
- het uitvoeren van het daadwerkelijke interview: van gebruikmaken van een voorbereide vragenlijst (B1) via spontaan afwijken van de voorbereide vragen en het stellen van vervolgvragen over en dieper ingaan op interessante antwoorden tot het structureren van het gesprek en heel vlot en met kennis van zaken converseren.

INTERVIEWEN EN GEÏNTERVIEWD WORDEN

De **PROSIGN**-versie van deze schaal vindt u [hier](#).

C2	Kan zijn of haar aandeel in de dialoog bijzonder goed volhouden, het gesprek structureren en heel vlot en met kennis van zaken converseren als vragensteller of geïnterviewde, zonder enig nadeel ten opzichte van een moedertaalspreker.
C1	Kan volwaardig aan een vraaggesprek deelnemen als vragensteller of ondervraagde, het punt van discussie vloeiend uitwerken zonder ondersteuning, en opmerkingen tussendoor goed afhandelen.
B2	<p>Kan een doeltreffend, vloeiend vraaggesprek voeren, daarbij spontaan afwijken van voorbereide vragen en ingaan op belangwekkende antwoorden.</p> <p>Kan initiatief nemen in een vraaggesprek en ideeën uitwerken en ontwikkelen zonder veel hulp of aansporing van een vragensteller.</p>
B1	<p>Kan concrete informatie verschaffen waarnaar in een vraaggesprek of consult gevraagd wordt (bijvoorbeeld ziekteverschijnselen beschrijven aan een arts), maar doet dit met beperkte nauwkeurigheid.</p> <p>Kan een voorbereid vraaggesprek voeren en daarbij informatie controleren en bevestigen, al moet hij of zij zo nu en dan om herhaling vragen als de ander snel of uitvoerig antwoordt.</p> <p>Kan enig initiatief nemen in een vraaggesprek of consult (bijvoorbeeld om een nieuw onderwerp te berde te brengen) maar is in de interactie erg afhankelijk van de vragensteller.</p> <p>Kan symptomen op een eenvoudige manier beschrijven en medisch advies vragen; kan het antwoord begrijpen, mits dit duidelijk en in alledaagse taal wordt gegeven.</p> <p>Kan een voorbereide vragenlijst gebruiken om een gestructureerd vraaggesprek te voeren met enige spontane vervolgvragen.</p>
A2	<p>Kan zich begrijpelijk maken in een vraaggesprek en ideeën en informatie over vertrouwde onderwerpen overbrengen, mits hij of zij zo nu en dan om opheldering kan vragen en enigszins wordt geholpen bij het onder woorden brengen van wat hij of zij wil zeggen.</p> <p>Kan zeer elementaire symptomen en kwalen zoals een verkoudheid of griep beschrijven aan een dokter.</p> <p>Kan in een vraaggesprek eenvoudige vragen beantwoorden en reageren op eenvoudige uitspraken.</p> <p>Kan in eenvoudige taal de aard van een probleem aangeven aan een arts of verpleegkundige, zo nodig met behulp van gebaren en lichaamstaal.</p>

A1	Kan in een vraaggesprek antwoord geven op eenvoudige rechtstreekse vragen over persoonlijke gegevens die zeer langzaam en helder worden uitgesproken in directe niet-idiomatische taal. Kan in eenvoudige taal de aard van een probleem aangeven aan een arts of verpleegkundige en eenvoudige vragen beantwoorden zoals 'Doet dit pijn?', al heeft hij of zij wel gebaren en lichaamstaal nodig om de boodschap over te brengen.
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>

Gebruik van telecommunicatie omvat het gebruik van de telefoon en online apps voor audio- en videocommunicatie. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- bereik van de betreffende informatie en transacties: van eenvoudige boodschappen en gesprekken over voorspelbare onderwerpen zoals aankomsttijden, routineboodschappen en basisdiensten tot toepassing voor een verscheidenheid aan persoonlijke en professionele doeleinden;
- gesprekspartner: van een kennis tot onbekende personen met minder vertrouwde accenten;
- lengte van de uitwisseling: van korte, eenvoudige uitwisselingen tot lange informele gesprekken.

GEBRUIK VAN TELECOMMUNICATIE	
C2	Kan telecommunicatie zelfverzekerd en effectief gebruiken voor zowel persoonlijke als professionele doeleinden, zelfs als er enige storing is of als de gesprekspartner een minder bekend accent heeft.
C1	Kan telecommunicatie effectief gebruiken voor de meeste professionele en persoonlijke doeleinden.
B2	Kan telecommunicatie gebruiken voor een verscheidenheid aan persoonlijke en professionele doeleinden, mits hij of zij om verduidelijking kan vragen als het accent of de terminologie niet vertrouwd is. Kan lange, informele telefoongesprekken voeren met een bekende over een verscheidenheid aan onderwerpen.
B1	Kan telecommunicatie gebruiken voor alledaagse persoonlijke of professionele doeleinden, mits hij of zij van tijd tot tijd om verduidelijking kan vragen. Kan belangrijke details verstrekken via de telefoon met betrekking tot een onverwachte gebeurtenis (bijvoorbeeld een probleem in een hotel, met een boeking, met een huurauto). Kan telecommunicatie gebruiken voor het voeren van relatief eenvoudige, maar langere gesprekken met mensen die hij of zij persoonlijk kent. Kan telecommunicatie gebruiken voor routineboodschappen (bijvoorbeeld het regelen van een bijeenkomst) en voor het verkrijgen van basisdiensten (bijvoorbeeld een hotelkamer boeken of een doktersafpraak maken).
A2	Kan telecommunicatie gebruiken met zijn of haar vrienden om eenvoudig nieuws uit te wisselen, plannen te maken en af te spreken. Kan, gebruikmakend van herhaling en verduidelijkingen, deelnemen aan een kort, eenvoudig telefoongesprek met een bekende over een voorspelbaar onderwerp, bijvoorbeeld aankomsttijden, afspraken. Kan een eenvoudig telefoonbericht begrijpen (bijvoorbeeld 'Mijn vlucht is vertraagd. Ik kom om tien uur aan.'), details van het bericht bevestigen en het telefonisch doorgeven aan andere betrokkenen.
A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>

Schriftelijke interactie

Er zijn twee schalen voor schriftelijke interactie: *Correspondentie* en *Notities, berichten en formulieren*. De eerste schaal richt zich op een uitwisseling in schriftelijke vorm, vaak met een interpersoonlijk karakter, terwijl de tweede betrekking heeft op informatieoverdracht. Bij interactief schrijven lijkt de taal die wordt gebruikt op spreektaal. Daarnaast worden in de meeste interactieve schriftelijke situaties enige fouten en verwarring getolereerd en is er dikwijls enige contextuele ondersteuning. Er is regelmatig een mogelijkheid om interactieve strategieën te gebruiken, zoals het vragen om opheldering, vragen om hulp met het formulieren en het herstel van misverstanden. Tot slot is het vereiste om nauwkeurig gestructureerde, foutloze tekst te produceren bij dit type schrijven minder van belang.

Online-interactie wordt afzonderlijk behandeld omdat dit multimodaal is (zie volgende paragraaf).

SCHRIFTELIJKE INTERACTIE	
SCHRIFTELIJKE INTERACTIE IN HET ALGEMEEN	
C2	Kan zich in een passende toon en stijl uitdrukken in vrijwel elk type formele en informele schriftelijke interactie.
C1	Kan zich helder en precies uitdrukken, en daarbij flexibel en doeltreffend een verband leggen met de geadresseerde.
B2	Kan nieuws en zienswijzen doeltreffend schriftelijk uitdrukken en een verband leggen met de visies van anderen.
B1	Kan informatie en ideeën overbrengen over abstracte en concrete onderwerpen, informatie controleren en met redelijke nauwkeurigheid vragen naar problemen of deze uitleggen.
	Kan persoonlijke brieven en notities schrijven om eenvoudige informatie van direct belang op te vragen of te geven, en daarbij overbrengen wat hij of zij het belangrijkste punt vindt.
A2	Kan korte, eenvoudige gestandaardiseerde notities schrijven over zaken die direct nodig zijn.
A1	Kan in schriftelijke vorm persoonlijke gegevens opvragen of doorgeven.
Pre-A1	Kan korte frasen schrijven om elementaire informatie te geven (bijvoorbeeld naam, adres, familie) op een formulier of notitie, gebruikmakend van een woordenboek.

Correspondentie: De schaal uit 2001 had alleen betrekking op persoonlijke correspondentie. In de bijgewerkte versie wordt dit uitgebreid met descriptoren voor formele correspondentie, aangezien dit een activiteit is die sommige gebruikers/leerders moeten uitvoeren. Daarom zijn de volgende sleutelbegrippen in de schaal opgenomen:

- type boodschap: van eenvoudige, persoonlijke berichten tot diepgaande, persoonlijke en professionele correspondentie.
- type taal: van standaarduitdrukkingen tot emotioneel, dubbelzinnig en humoristisch taalgebruik en schrijven met goede uitdrakkingsvaardigheid in een passende toon en stijl.

CORRESPONDENTIE	
C2	Kan vrijwel elk type correspondentie dat hij of zij in de loop van zijn of haar beroepsleven nodig heeft in een passende toon en stijl schrijven.
C1	<p>Kan zich helder en precies uitdrukken in persoonlijke correspondentie en daarbij de taal flexibel en doeltreffend gebruiken, met inbegrip van emotioneel, dubbelzinnig en humoristisch taalgebruik.</p> <p>Kan met goede uitdrukingsvaardigheid en nauwkeurigheid formele correspondentie schrijven, zoals verklarende brieven, sollicitatiebrieven, aanbevelingsbrieven, referenties, klachten, steunbetuigingen en condoleances.</p>
B2	<p>Kan een relatie onderhouden door middel van persoonlijke correspondentie en daarbij de taal vloeiend en effectief gebruiken om gedetailleerde beschrijvingen te geven van ervaringen, invoelende vragen te stellen en in te gaan op zaken van wederzijds belang.</p> <p>Kan in de meeste gevallen idiomatische uitdrukkingen en spreektaal in correspondentie en andere schriftelijke communicatie begrijpen en de meest voorkomende vormen daarvan zelf gebruiken naargelang de situatie.</p> <p>Kan formele correspondentie schrijven zoals informatieverzoeken, aanvragen, sollicitaties en klachten, met het juiste register en de juiste structuur en conventies.</p> <p>Kan een krachtige, maar beleefde klachtenbrief schrijven, inclusief ondersteunende details en een verklaring van de gewenste uitkomst.</p> <p>Kan brieven schrijven waaruit gradaties van emotie spreken, waarin het persoonlijke belang van gebeurtenissen en ervaringen wordt benadrukt en die commentaar geven op het nieuws en de visies van de geadresseerde.</p> <p>Kan formeel taalgebruik en conventies die passen bij de context toepassen bij het schrijven van persoonlijke en professionele brieven en e-mails.</p> <p>Kan formele e-mails/brieven schrijven om iemand uit te nodigen of te bedanken of excuses aan te bieden en hierbij het passende register en de juiste conventies gebruiken.</p> <p>Kan niet-routinematige professionele brieven schrijven en daarbij gebruikmaken van de passende structuur en conventies, mits deze beperkt zijn tot praktische zaken.</p> <p>Kan via een brief of e-mail informatie verkrijgen die nodig is voor een bepaald doel en deze verzamelen en per brief doorsturen naar andere mensen.</p>
B1	<p>Kan persoonlijke brieven schrijven waarin nieuws wordt overgebracht en gedachten over abstracte of culturele onderwerpen worden uitgedrukt, zoals muziek en films.</p> <p>Kan brieven schrijven waarin verschillende meningen worden geuit en gedetailleerd verslag wordt gedaan van persoonlijke gevoelens en ervaringen.</p> <p>Kan schriftelijk reageren op een advertentie en om meer informatie vragen over zaken die hem of haar interesseren. Kan elementaire formele e-mails/-brieven schrijven, bijvoorbeeld om een klacht of verzoek in te dienen.</p> <p>Kan persoonlijke brieven schrijven waarin ervaringen, gevoelens en gebeurtenissen enigszins gedetailleerd worden beschreven.</p> <p>Kan elementaire e-mails/brieven met een feitelijk karakter schrijven, bijvoorbeeld om informatie te vragen of om een bevestiging te geven of te vragen.</p> <p>Kan een elementaire sollicitatiebrief schrijven met beperkte ondersteunende details.</p>
A2	<p>Kan informatie uitwisselen via tekstbericht, e-mail of in korte brieven om antwoord te geven op vragen (bijvoorbeeld over een nieuw product of een nieuwe activiteit).</p> <p>Kan persoonlijke gegevens met een routinematig karakter doorgeven, bijvoorbeeld een korte e-mail of brief om zichzelf voor te stellen.</p> <p>Kan zeer eenvoudige persoonlijke brieven schrijven waarin dank wordt uitgesproken of verontschuldigen worden aangeboden.</p> <p>Kan korte, eenvoudige briefjes, e-mails en tekstberichten schrijven (bijvoorbeeld om een uitnodiging te versturen of daarop te reageren of om een afspraak te bevestigen of te wijzigen).</p> <p>Kan een korte tekst op een kaart schrijven (bijvoorbeeld voor iemands verjaardag of om iemand een gelukkig nieuwjaar te wensen).</p>

A1	<p>Kan boodschappen en online posts schrijven als een reeks zeer korte zinnen over hobby's en voorkeuren/afkeuren, gebruikmakend van eenvoudige woorden en basisuitdrukkingen en met raadpleging van een woordenboek.</p> <p>Kan een korte, eenvoudige briefkaart schrijven.</p> <p>Kan een kort, zeer eenvoudig bericht (bijvoorbeeld tekstbericht) schrijven aan vrienden om hen iets door te geven of een vraag te stellen.</p>
Pre-A1	<p>Kan korte frasen en zinnen schrijven om elementaire persoonlijke informatie te geven, met behulp van een woordenboek.</p>

Notities, berichten en formulieren omvat een scala van transactionele interactieve schrijfactiviteiten. Op de A-niveaus omvat dit het invullen van formulieren met persoonlijke gegevens. Vanaf A2 ligt de nadruk op het aannemen en achterlaten van berichten en het schrijven van korte notities. Daarom zijn de volgende sleutelbegrippen in de schaal opgenomen:

- formulieren met persoonlijke gegevens invullen (Pre-A1 tot A2);
- (telefonische) berichten achterlaten en aannemen, van eenvoudige berichten over tijd via berichten met meerdere punten tot complexe persoonlijke of professionele berichten;
- notities schrijven: van korte en eenvoudige tot uitgebreidere notities voor vrienden, dienstverleners, docenten/leerkrachten enzovoort.

NOTITIES, BERICHTEN EN FORMULIEREN	
C2	<i>Geen descriptors beschikbaar; zie B2</i>
C1	<i>Geen descriptors beschikbaar; zie B2</i>
B2	Kan complexe persoonlijke of professionele berichten aannemen of achterlaten, mits hij of zij om verduidelijking kan vragen of zo nodig meer uitleg kan geven.
B1	<p>Kan routineboodschappen aannemen die veel voorkomen in een persoonlijke, professionele of academische context.</p> <p>Kan berichten aannemen waarin inlichtingen worden gegeven of problemen worden uitgelegd.</p> <p>Kan notities schrijven die eenvoudige informatie bevatten die van direct belang is voor vrienden, dienstverleners, docenten/leerkrachten, en daarbij begrijpelijk de punten overbrengen waarvan hij of zij vindt dat ze belangrijk zijn.</p> <p>Kan telefonische berichten aannemen die meerdere punten bevatten, mits de beller deze duidelijk dicteert, rekening houdend met de ontvanger.</p>
A2	<p>Kan een kort, eenvoudig bericht aannemen, mits hij of zij om herhaling en herformulering kan vragen.</p> <p>Kan korte, eenvoudige notities en berichten schrijven die gaan over zaken die direct nodig zijn.</p> <p>Kan persoonlijke en andere gegevens invullen op de meeste alledaagse formulieren, bijvoorbeeld om een visum of visumvrijstelling aan te vragen, een bankrekening te openen, een aangetekende brief te sturen enzovoort.</p>
A1	<p>Kan getallen en data, de eigen naam, nationaliteit, adres, leeftijd, geboorte- of aankomstdatum en dergelijke opschrijven, bijvoorbeeld op een incheckformulier in een hotel.</p> <p>Kan een eenvoudige boodschap achterlaten met daarin informatie over bijvoorbeeld waar hij of zij is en hoe laat hij of zij terugkomt (bijvoorbeeld 'Naar de winkel: om 5 uur terug').</p>
Pre-A1	Kan zeer eenvoudige registratieformulieren invullen met elementaire persoonlijke gegevens: naam, adres, nationaliteit, burgerlijke staat.

Online-interactie

Onlinecommunicatie wordt altijd bemiddeld via een machine, waardoor het vrijwel nooit precies hetzelfde is als directe, persoonlijke interactie. Er zijn opkomende eigenschappen van onlinegroepsinteractie die bijna onmogelijk te vangen zijn in traditionele competentieschalen die zich richten op het mondeling of schriftelijk gedrag van het individu. Er is bijvoorbeeld de mogelijkheid om bronnen gelijktijdig te delen. Aan de andere kant kunnen er misverstanden zijn die niet onmiddellijk worden ontdekt (en rechtgezet), iets wat bij een directe, persoonlijke communicatie vaak gemakkelijker is. Enkele vereisten voor een succesvolle communicatie zijn:

- de noodzaak van meer redundantie in berichten;
- de noodzaak om te controleren of het bericht goed begrepen is;
- het vermogen om opnieuw te formuleren om de boodschap begrijpelijker te maken of een misverstand op te helderen;
- het vermogen om met emotionele reacties om te gaan.

Onlineconversatie en -discussie is gericht op conversatie en discussie online als een multimodaal verschijnsel, waarbij de nadruk ligt op hoe de gesprekspartners online communiceren om op een open manier met zowel serieuze kwesties als sociale uitwisselingen om te gaan. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- gevallen van simultane (gelijktijdige) en consecutieve interactie, waarbij in het laatste geval tijd is om een conceptversie op te stellen en/of hulp in te schakelen;
- deelname aan een langere interactie met een of meer gesprekspartners;
- opstellen van berichten op internet en bijdragen waarop anderen kunnen reageren;
- commentaren (bijvoorbeeld beoordelende) op berichten op internet, commentaren en bijdragen van anderen;
- reacties op ingesloten media;
- het vermogen om symbolen, afbeeldingen en andere codes op te nemen om toon, nadruk en prosodie toe te voegen, maar ook de gevoelskant, ironie enzovoort.

Dit zijn de kenmerken van de voortgang door de schaal: naarmate men naar een hoger niveau gaat, verschuift de nadruk van eenvoudige sociale interacties en persoonlijk nieuws naar een breder scala van competenties. Op de C-niveaus gaat het om discursieve interactie in de beroeps- en onderwijscontext, waarbij vanaf B1+ gelijktijdige interactie en groepsinteractie worden geïntroduceerd. Het kenmerk van B2 is het vermogen om actief deel te nemen aan discussie en argumentatie, effectief verbanden te leggen tussen een bijdrage en andere bijdragen in dezelfde discussie en misverstanden op passende wijze op te helderen. Vanaf C1 kan de gebruiker/leerder zijn of haar register aanpassen en op diplomatieke wijze kritische beoordelingen geven. Op C2 kan hij of zij inspelen op en effectief omgaan met mogelijke misverstanden (waaronder culturele), communicatieproblemen en emotionele reacties. De voortgang kan ook worden gezien als het proces van het toevoegen van virtuele 'ruimtes' waarin de gebruiker/leerder interactief kan zijn: bijvoorbeeld 'café', 'klas', 'vergaderzaal'. Een gebruiker/leerder zal moeite hebben met succesvolle deelname aan een interactieve onlinevergadering tot hij of zij de B-niveaus bereikt, zal op A2 alleen onder zorgvuldige begeleiding interactief kunnen zijn in een virtueel 'klaslokaal' en kan mogelijk alleen heel oppervlakkig berichten plaatsen en chatten in een 'café' als hij of zij niveau A1 heeft. Op de C-niveaus kan de gebruiker/leerder daarentegen zijn of haar register en interactiestijl afstemmen op de virtuele ruimte waarin hij of zij zich bevindt en zijn of haar taalgebruik op passende wijze aanpassen om de communicatie effectiever te maken.

ONLINECONVERSATIE EN -DISCUSSIE	
C2	<p>Kan zich duidelijk en nauwkeurig uitdrukken in een rechtstreekse onlinediscussie en daarbij de taal flexibel en met gevoel afstemmen op de context, met inbegrip van emotioneel, dubbelzinnig en humoristisch taalgebruik.</p> <p>Kan inspelen op en effectief omgaan met mogelijke misverstanden (waaronder culturele), communicatieproblemen en emotionele reacties die zich voordoen in een onlinediscussie.</p> <p>Kan gemakkelijk en snel zijn of haar register en stijl aanpassen aan verschillende onlineomgevingen, communicatiedoelen en taalhandelingen.</p>
C1	<p>Kan rechtstreekse online-uitwisselingen aangaan met verschillende deelnemers en de communicatieve bedoelingen en culturele implicaties van de verschillende bijdragen begrijpen.</p> <p>Kan effectief deelnemen aan rechtstreekse professionele of academische onlinediscussies en daarbij zo nodig meer verduidelijking geven of vragen met betrekking tot complexe, abstracte kwesties.</p> <p>Kan zijn of haar register afstemmen op de context van de online-interactie en zo nodig binnen dezelfde uitwisseling overschakelen van het ene naar het andere register.</p> <p>Kan argumenten evalueren, herformuleren en ter discussie stellen in een professionele of academische rechtstreekse onlinebespreking of -discussie.</p>
B2	<p>Kan deelnemen aan online-uitwisselingen en daarbij zijn of haar bijdragen in verband brengen met andere in de discussie, culturele implicaties begrijpen en er correct op reageren.</p> <p>Kan actief deelnemen aan een onlinediscussie en tamelijk uitgebreid standpunten uiten en op standpunten van anderen reageren met betrekking tot belangwekkende onderwerpen, mits de bijdragers ongebruikelijk of complex taalgebruik vermijden en genoeg tijd geven om te antwoorden.</p> <p>Kan deelnemen aan online-uitwisselingen tussen verschillende deelnemers en effectief zijn of haar bijdragen in verband brengen met eerdere in de discussie, mits een moderator helpt de discussie te leiden.</p> <p>Kan misverstanden en onenigheden die zich voordoen in een online-interactie herkennen en hiermee omgaan, mits de gesprekspartner(s) bereid is/zijn mee te werken.</p>
B1	<p>Kan deelnemen aan rechtstreekse online-uitwisselingen met meer dan één deelnemer en daarbij de communicatieve bedoelingen van elke bijdrage herkennen, maar begrijpt mogelijk niet alle details of implicaties zonder verdere uitleg.</p> <p>Kan online verslag doen van sociale gebeurtenissen, ervaringen en activiteiten en daarbij verwijzen naar ingesloten koppelingen en media en kan persoonlijke gevoelens delen.</p> <p>Kan een begrijpelijke bijdrage leveren aan een onlinediscussie over een vertrouwd belangwekkend onderwerp, mits hij of zij de tekst kan voorbereiden en onlinehulpmiddelen kan gebruiken om gaten in de talenkennis op te vullen en te controleren of alles klopt.</p> <p>Kan persoonlijke berichten op internet plaatsen over ervaringen, gevoelens en gebeurtenissen en in enig detail afzonderlijk reageren op de commentaren van anderen, hoewel lexicale beperkingen soms zorgen voor herhaling en ongepaste formuleringen.</p>
A2	<p>Kan zich voorstellen en eenvoudige uitwisselingen aangaan online, door vragen te stellen en beantwoorden en ideeën uit te wisselen over voorspelbare alledaagse onderwerpen, mits er genoeg tijd is om antwoorden te formuleren en hij of zij slechts één gesprekspartner tegelijk heeft.</p> <p>Kan korte, beschrijvende berichten op internet plaatsen over alledaagse zaken, sociale activiteiten en gevoelens, met eenvoudige basisdetails.</p> <p>Kan reageren op berichten op internet van andere mensen, mits ze geschreven zijn in eenvoudige taal, en op ingesloten media reageren door op een eenvoudige manier gevoelens van verbazing, belangstelling en onverschilligheid uit te drukken.</p> <p>Kan deelnemen aan elementaire sociale communicatie online (bijvoorbeeld door een eenvoudig bericht te schrijven op een virtuele kaart voor een speciale gelegenheid, nieuws te delen en afspraken te maken of bevestigen).</p> <p>Kan online korte positieve of negatieve opmerkingen plaatsen over ingesloten koppelingen en media, gebruikmakend van een repertoire van elementaire taal, hoewel hij of zij hiervoor meestal een onlinevertaalhulpmiddel of andere bronnen zal moeten gebruiken.</p>

A1	Kan zeer eenvoudige berichten en persoonlijke berichten op internet schrijven als een reeks zeer korte zinnen over hobby's, voorkeuren/afkeuren enzovoort, met behulp van een vertaalhulpmiddel. Kan standaarduitdrukkingen en combinaties van eenvoudige woorden gebruiken om korte positieve en negatieve reacties te plaatsen op eenvoudige berichten op internet en de daarin ingesloten koppelingen en media en kan antwoorden op verdere opmerkingen met standaarduitdrukkingen om te bedanken of excuses aan te bieden.
Pre-A1	Kan eenvoudige groeten online plaatsen, gebruikmakend van standaarduitdrukkingen en emoticons. Kan korte, eenvoudige mededelingen over zichzelf online plaatsen (bijvoorbeeld relatiestatus, nationaliteit, beroep), mits hij of zij deze kan selecteren in een menu en/of gebruik kan maken van een online-vertaalhulpmiddel.

Doelgerichte onlinetransacties en -samenwerking: deze schaal richt zich op het potentieel samenwerkende karakter van online-interacties en -transacties met specifieke doelen, die regelmatig voorkomen in het hedendaagse leven. Een strikte scheiding tussen schriftelijk en mondeling is niet echt van toepassing op onlinetransacties, waarin multimodaliteit steeds meer een sleutelkenmerk en middel wordt, en daarom gaan de descriptoren uit van het gebruik van verschillende onlinemediën en -hulpmiddelen, afhankelijk van de context. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- online goederen en diensten kopen;
- transacties uitvoeren waarvoor moet worden onderhandeld over voorwaarden, zowel in de rol van dienstverlener als in die van klant;
- deelname aan samenwerkende projectwerkzaamheden;
- omgaan met communicatieproblemen.

Dit zijn de kenmerken van de voortgang van de schaal: naarmate het niveau stijgt, worden de activiteiten uitgebreid van elementaire transacties en informatie-uitwisseling op de A-niveaus naar verfijnder samenwerkend projectwerk dat doelgericht is. Dit kunnen we zien als een voortgang: van het invullen van voorspelbare onlineformulieren (op Pre-A1-niveau), via het oplossen van verschillende problemen om de transactie mogelijk te maken (op de B-niveaus), tot kunnen deelnemen aan onlinegroepsprojecten en deze uiteindelijk ook kunnen coördineren (op de C-niveaus). Zulke competenties kunnen ook worden gezien als een ontwikkeling van reactieve naar proactieve deelname en van eenvoudig naar complex. Eenvoudige samenwerkende taken verschijnen op A2+, met een gesprekspartner die meewerkt, kleine groepsprojecten vanaf B1 en het vermogen om leiding te geven aan samenwerkende werkzaamheden vanaf B2+. Vanaf C1 kan de gebruiker/leerder een groep coördineren die samenwerkt aan een onlineproject en daarbij gedetailleerde instructies formuleren en herzien, voorstellen van teamleden evalueren en verduidelijking geven om de gedeelde taken te kunnen volbrengen.

DOELGERICHTE ONLINETRANSACTIES EN -SAMENWERKING	
C2	<p>Kan misverstanden oplossen en effectief omgaan met wrijvingen die zich kunnen voordoen tijdens het samenwerkingsproces.</p> <p>Kan sturing geven en nauwkeurigheid toevoegen aan het werk van een groep tijdens de bewerkings- en revisiefasen van de samenwerking.</p>
C1	<p>Kan een groep coördineren die samenwerkt aan een onlineproject en daarbij gedetailleerde instructies formuleren en herzien, voorstellen van teamleden evalueren en verduidelijking geven om de gedeelde taken te kunnen volbrengen.</p> <p>Kan omgaan met complexe onlinetransacties in een dienstverlenende rol (bijvoorbeeld toepassingen met gecompliceerde vereisten) en daarbij de taal flexibel aanpassen om de discussie en onderhandeling te leiden.</p> <p>Kan deelnemen aan complexe projecten waarvoor samen moet worden geschreven en herschreven, alsmede andere vormen van onlinesamenwerking, waarbij instructies nauwkeurig moeten worden opgevolgd en overgebracht om het doel te bereiken.</p> <p>Kan effectief omgaan met communicatieproblemen en culturele kwesties die zich voordoen tijdens een samenwerkende of transactionele uitwisseling online door opnieuw te formuleren, zaken te verduidelijken en voorbeelden te geven aan de hand van media (visueel, audio, grafisch).</p>
B2	<p>Kan een leidende rol vervullen in onlinesamenwerking binnen zijn of haar vakgebied(en) en zorgen dat de groepsleden zich met een taak blijven bezighouden door hen te herinneren aan hun rol, verantwoordelijkheid en deadline om de gestelde doelen te bereiken.</p> <p>Kan deelnemen aan samenwerkende of transactionele uitwisselingen online binnen zijn of haar vakgebied(en) waarbij moet worden onderhandeld over voorwaarden en gecompliceerde details en speciale vereisten moeten worden uitgelegd.</p> <p>Kan omgaan met misverstanden en onverwachte problemen die zich voordoen tijdens samenwerkende of transactionele uitwisselingen online door beleefd en op passende wijze te reageren om te helpen het probleem op te lossen.</p> <p>Kan online samenwerken met een groep die aan een project werkt door voorstellen te motiveren, opheldering te vragen en een ondersteunende rol te spelen om gedeelde taken te volbrengen.</p>
B1	<p>Kan deelnemen aan onlinetransacties die een uitgebreide uitwisseling van informatie vereisen, mits de gesprekspartners complexe taal vermijden en bereid zijn zo nodig dingen te herhalen of opnieuw te formuleren.</p> <p>Kan online-interactie aangaan met een groep die aan een project werkt door directe instructies op te volgen, opheldering te vragen en te helpen de gedeelde taken te volbrengen.</p> <p>Kan deelnemen aan samenwerkende of transactionele uitwisselingen online die eenvoudige verduidelijking of uitleg van relevante details vereisen, zoals inschrijven voor een cursus, rondleiding of evenement of een lidmaatschap aanvragen.</p> <p>Kan online interactief met een partner of kleine groep aan een project werken, mits er visuele hulpmiddelen zijn zoals afbeeldingen, statistieken en grafieken om complexere begrippen te verduidelijken.</p> <p>Kan reageren op instructies en vragen stellen of om opheldering vragen om online een gezamenlijke taak te volbrengen.</p>
A2	<p>Kan standaarduitdrukkingen gebruiken om te reageren op routineproblemen die zich voordoen tijdens onlinetransacties (bijvoorbeeld met betrekking tot de beschikbaarheid van modellen en speciale aanbiedingen, leverdata, adressen enzovoort).</p> <p>Kan online interactief samenwerken aan een eenvoudige taak met een helpende partner en daarbij reageren op basisinstructies en opheldering vragen, mits er enkele visuele hulpmiddelen zoals afbeeldingen, statistieken of grafieken zijn om de betreffende concepten te verduidelijken.</p> <p>Kan eenvoudige onlinetransacties uitvoeren (zoals goederen bestellen of inschrijven voor een cursus) door een onlineformulier of -vragenlijst in te vullen, persoonlijke gegevens te verstrekken en te bevestigen, akkoord te gaan met algemene voorwaarden, extra services te weigeren enzovoort.</p> <p>Kan elementaire vragen stellen over de beschikbaarheid van een product of eigenschap.</p> <p>Kan reageren op eenvoudige instructies en eenvoudige vragen stellen om online een gezamenlijke taak te volbrengen met de hulp van een ondersteunende gesprekspartner.</p>
A1	<p>Kan een zeer eenvoudige onlineaankoop of -aanvraag doen en daarbij elementaire persoonlijke gegevens verstrekken (zoals naam, e-mailadres of telefoonnummer).</p>
Pre-A1	<p>Kan keuzes maken (bijvoorbeeld een product, maat, kleur kiezen) in een eenvoudig aankoop- of</p>

aanvraagformulier online, mits er visuele ondersteuning is.

Interactieve strategieën

Er worden drie descriptorschalen gegeven: *Het woord nemen (de beurt nemen)*, *Samenwerken* en *Vragen om opheldering*. *Het woord nemen (de beurt nemen)* komt nog terug in de paragraaf over *Pragmatische competentie*, aangezien het een cruciaal onderdeel is van gesprekscompetentie. Dit is de enige keer dat een schaal in het ERK wordt herhaald. De schaal voor *Samenwerken* bevat twee aspecten: cognitieve strategieën: inkaderen, plannen en organiseren van de ideationele gespreksinhoud en samenwerkingsstrategieën: omgaan met interpersoonlijke, relationele aspecten. In het project voor de ontwikkeling van schalen voor bemiddeling zijn deze twee aspecten verder ontwikkeld in twee nieuwe schalen voor cognitieve strategieën (*Samenwerken aan betekenisvorming*) en samenwerkingsstrategieën (*Samenwerkende interactie tussen gelijkwaardige partners mogelijk maken*). Deze twee schalen vormen in veel opzichten een verdere ontwikkeling van de oorspronkelijke schaal voor *Samenwerken*. Maar aangezien ze aanzienlijk verder gaan dan de meer gespreksgerichte benadering van de schaal *Samenwerken*, is besloten ze onder conceptuele bemiddeling te laten staan.

Het woord nemen (de beurt nemen)

Het woord nemen (de beurt nemen) heeft betrekking op het vermogen om het initiatief te nemen in een gesprek. Zoals gezegd kan dit vermogen worden gezien als een interactieve strategie (de beurt nemen), maar ook als een integraal aspect van gesprekscompetentie. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- conversatie beginnen, onderhouden en beëindigen;
- inbreken in een bestaande conversatie of discussie en vaak een standaarduitdrukking gebruiken om dit te doen, of om tijd te winnen om na te denken.

HET WOORD NEMEN (DE BEURT NEMEN)

De **PROSIGN**-versie van deze schaal vindt u [hier](#).

C2	<i>Geen descriptors beschikbaar: zie C1</i>
C1	Kan een toepasselijke frase kiezen uit een paraat scala van gespreksfuncties om zijn of haar opmerkingen zo in te leiden dat de aandacht van de toehoorders wordt getrokken, of om tijd te winnen en de aandacht vast te houden tijdens het nadenken.
B2	Kan op toepasselijke wijze ingrijpen in een discussie en daarvoor de juiste taal gebruiken. Kan op gepaste wijze een gesprek beginnen, onderhouden en beëindigen, en daarbij doeltreffend beurten nemen. Kan een gesprek beginnen, op de juiste ogenblikken zijn of haar beurt nemen en de conversatie beëindigen wanneer dat nodig is, zij het niet altijd op elegante wijze. Kan standaardzinnen gebruiken (bijvoorbeeld 'Dat is een moeilijk te beantwoorden vraag') om tijd te winnen en de beurt te behouden tijdens het zoeken naar woorden.
B1	Kan ingrijpen in een discussie over een vertrouwd onderwerp en de juiste frase gebruiken om aan het woord te komen. Kan een eenvoudig rechtstreeks gesprek beginnen, gaande houden en beëindigen over onderwerpen die vertrouwd of van persoonlijk belang zijn.
A2	Kan eenvoudige technieken toepassen om een kort gesprek te beginnen, gaande te houden of te beëindigen. Kan een eenvoudig rechtstreeks gesprek beginnen, gaande houden en beëindigen. Kan om aandacht vragen.
A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>

Samenwerken

Samenwerken heeft betrekking op samenwerkende gesprekstechnieken die bedoeld zijn om een discussie te helpen ontwikkelen. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- bevestigen van begrip (lagere niveaus);
- vermogen om feedback te geven en de eigen bijdragen in verband te brengen met die van eerdere sprekers (hogere niveaus);
- samenvatten waar de discussie is uitgekomen om de balans op te maken (B-niveaus);
- anderen uitnodigen om te spreken.

SAMENWERKEN	
Opmerking: Deze schaal is verder ontwikkeld in de schalen voor <i>Samenwerkende interactie tussen gelijkwaardige partners mogelijk maken</i> en <i>Samenwerken aan betekenisvorming</i> .	
De PROSIGN -versie van deze schaal vindt u hier .	
C2	Kan bijdragen vaardig koppelen aan die van andere sprekers om de reikwijdte van de interactie te vergroten en te helpen tot een resultaat te komen.
C1	Kan eigen bijdragen vaardig in verband brengen met die van andere sprekers.
B2	Kan uitspraken en gevolgtrekkingen van feedback of opvolging voorzien en daarmee de ontwikkeling van de discussie helpen. Kan de belangrijkste punten van een discussie over zaken binnen zijn of haar academische of professionele vakgebied samenvatten en evalueren. Kan discussies over vertrouwde onderwerpen op gang helpen en houden door te bevestigen dat iets begrepen is, anderen uit te nodigen het woord te nemen, enzovoort. Kan het punt dat op een bepaald moment in een discussie is bereikt samenvatten en de volgende stappen voorstellen.
B1	Kan een elementair taalrepertoire en strategieën benutten om een gesprek of discussie gaande te houden. Kan samenvatten op welk punt een discussie is beland en zo helpen het gesprek te focussen. Kan gedeeltelijk herhalen wat iemand anders heeft gezegd om wederzijds begrip te bevestigen en te helpen de ontwikkeling van ideeën op koers te houden. Kan anderen uitnodigen aan de discussie deel te nemen.
A2	Kan aangeven wanneer hij of zij het gesprek kan volgen.
A1	Geen descriptors beschikbaar
Pre-A1	Geen descriptors beschikbaar

Vragen om opheldering

Vragen om opheldering heeft betrekking op ingrijpen in een interactie om aan te geven of men het gesprek volgt en om vervolgvragen te stellen over bepaalde punten om het begrip te controleren. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

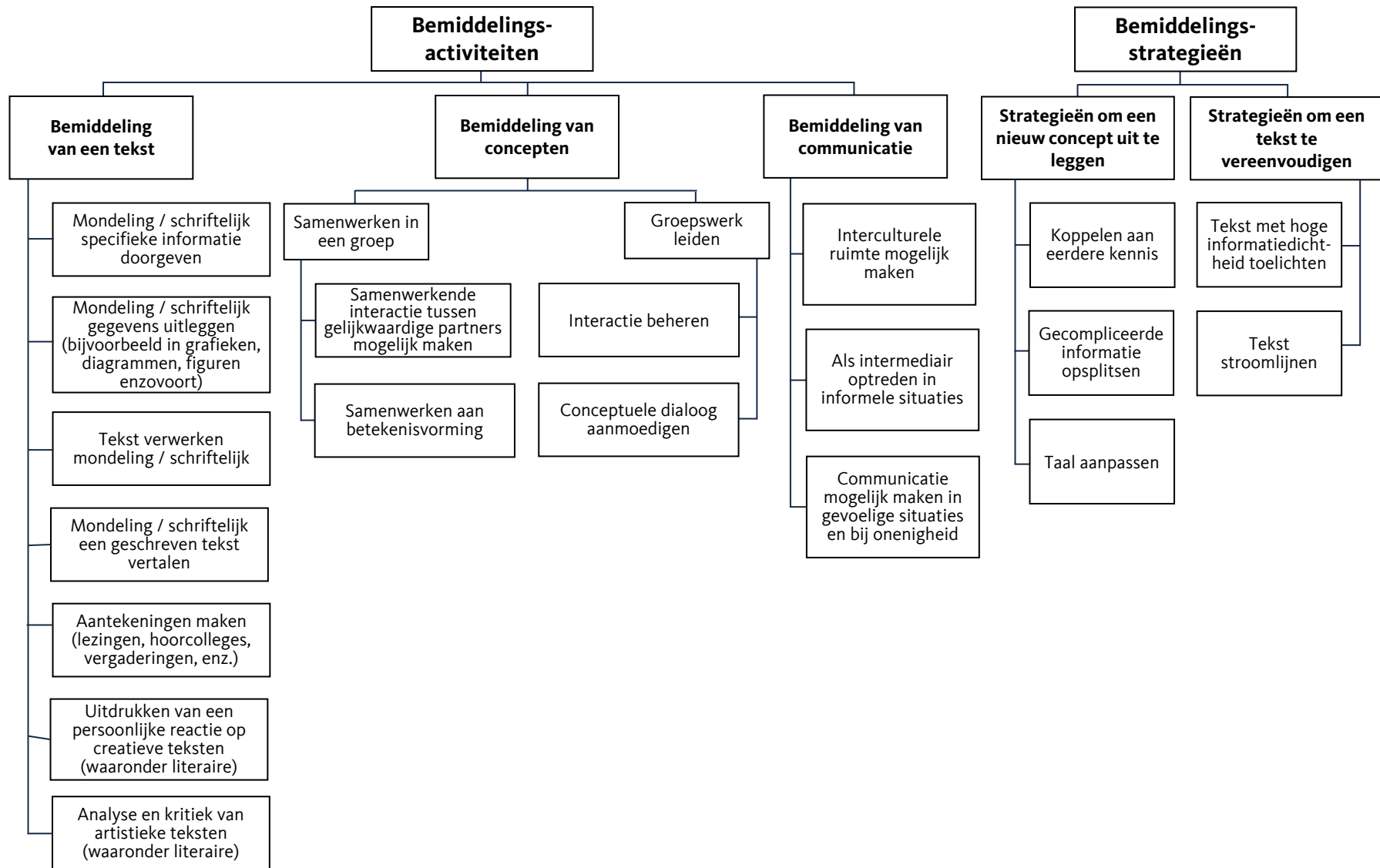
- begrip of een begripsprobleem aangeven (lagere niveaus);
- om herhaling vragen;
- vervolgvragen stellen om begrip te controleren en meer details te vragen.

VRAGEN OM OPHELDERING	
De PROSIGN -versie van deze schaal vindt u hier .	
C2	Geen descriptors beschikbaar: zie C1
C1	Kan een uitleg of verduidelijking vragen om zeker te weten dat hij of zij complexe, abstracte ideeën in professionele of academische contexten begrijpt, rechtstreeks persoonlijk of online.
B2	Kan vervolgvragen stellen om te controleren of hij of zij heeft begrepen wat een spreker wilde zeggen en om opheldering te krijgen over punten van dubbelzinnigheid. Kan in informele conversatie (met vrienden) vragen om uitleg of verduidelijking om zeker te weten dat hij of zij complexe, abstracte ideeën begrijpt. Kan vervolgvragen formuleren voor een lid van een groep om een onderwerp dat impliciet is of onduidelijk uitgesproken wordt te verduidelijken.
B1	Kan meer details en uitleg vragen aan andere groepsleden om een discussie vooruit te helpen. Kan anderen vragen te verhelderen of uit te werken wat zij zojuist gezegd hebben.
A2	Kan heel eenvoudig om herhaling vragen wanneer hij of zij iets niet begrijpt. Kan met standaardzinnen om opheldering vragen over sleutelwoorden of -frasen die niet zijn begrepen. Kan zeggen dat hij of zij iets niet heeft kunnen volgen. Kan aangeven dat hij of zij iets niet begrijpt en vragen of een woord gespeld kan worden.
A1	Kan met woorden, intonatie en gebaren aangeven dat hij of zij het niet begrijpt. Kan op een eenvoudige manier uitdrukken dat hij of zij het niet begrijpt.
Pre-A1	Geen descriptors beschikbaar

Bemiddeling

De ontwikkeling en validering van de schalen voor bemiddeling worden beschreven in het rapport [Developing Illustrative Descriptors of Aspects of Mediation for the Common European Framework of Reference \(CEFR\)](#). Het was de bedoeling om ERK-descriptors te ontwikkelen die een bredere kijk op bemiddeling toelieten zoals beschreven in de paper [Education, Mobility, Otherness: The mediation functions of schools](#).

Bij bemiddeling heeft de gebruiker/leerder een sociale rol. Hij bouwt bruggen, helpt betekenis te geven en over te brengen, soms in één taal, soms tussen verschillende talen (bemiddeling over talen heen). De klemtoon ligt op de rol van taal in processen, zoals de ruimte en voorwaarden creëren voor communicatie en leren, samenwerken om nieuwe betekenissen te construeren, anderen motiveren om nieuwe betekenissen te construeren of te begrijpen en nieuwe informatie doorgeven in een gepaste vorm. De context kan sociaal, pedagogisch, cultureel, linguïstisch of professioneel zijn.

ALGEMENE BEMIDDELING	
C2	Kan doeltreffend en natuurlijk bemiddelen en daarbij verschillende rollen aannemen al naargelang de situatie en de behoeften van de betreffende personen. Kan nuances en ondertonen herkennen en een gevoelige of delicate discussie in goede banen leiden. Kan in heldere, vloeiende, goed gestructureerde taal uitleggen hoe feiten en argumenten worden gepresenteerd en daarbij de evaluerende aspecten en de meeste nuances nauwkeurig overbrengen en wijzen op sociaal-culturele implicaties (bijvoorbeeld gebruik van register, understatement, ironie en sarcasme).
C1	Kan effectief als bemiddelaar optreden en helpen een positieve interactie te onderhouden door verschillende perspectieven te interpreteren, dubbelzinnigheid te beheren, in te spelen op misverstanden en diplomatisch in te grijpen om het gesprek in de juiste richting te sturen. Kan voortbouwen op verschillende bijdragen aan een discussie en de redenering stimuleren met een reeks vragen. Kan helder en vloeiend in goed gestructureerde taal de belangrijke ideeën in lange, complexe teksten weergeven, al dan niet in zijn of haar eigen vakgebied, met inbegrip van evaluerende aspecten en de meeste nuances.
B2	Kan een ondersteunende omgeving tot stand brengen voor het delen van ideeën en het mogelijk maken van discussie over gevoelige kwesties. Geeft daarbij blijk van begrip voor verschillende perspectieven, moedigt mensen aan over kwesties na te denken en past de manier waarop hij of zij dingen uitdrukt met gevoel aan. Kan voortbouwen op de ideeën van anderen en suggesties doen voor manieren om verder te gaan. Kan de belangrijkste inhoud van goed gestructureerde, maar lange en inhoudelijk complexe teksten over onderwerpen binnen zijn of haar professionele, academische en persoonlijke interessegebieden overbrengen en de meningen en bedoelingen van sprekers verduidelijken. Kan samenwerken met mensen van verschillende achtergronden en een positieve sfeer creëren door ondersteuning te geven, vragen te stellen om gemeenschappelijke doelen vast te stellen, mogelijkheden om die te bereiken te vergelijken en suggesties voor verdere stappen uit te leggen. Kan de ideeën van andere mensen verder ontwikkelen door vragen te stellen die reacties oproepen vanuit verschillende perspectieven, en een oplossing of verdere stappen voorstellen. Kan gedetailleerde informatie en argumenten betrouwbaar overbrengen, bijvoorbeeld het belangrijkste punt of de belangrijkste punten in complexe, maar goed gestructureerde teksten in zijn of haar professionele, academische en persoonlijke interessegebied.
B1	Kan samenwerken met mensen van verschillende achtergronden en toont belangstelling en inlevingsvermogen door eenvoudige vragen te stellen en te beantwoorden, suggesties te formuleren en hierop te reageren, te vragen of mensen het ermee eens zijn en alternatieve benaderingen voor te stellen. Kan de belangrijkste punten in lange teksten die zijn opgesteld in ongecompliceerde taal over onderwerpen binnen de persoonlijke belangstellingssfeer overbrengen, mits hij of zij de betekenis van bepaalde uitdrukkingen kan controleren. Kan mensen van verschillende achtergronden aan elkaar voorstellen, waarbij hij of zij zich ervan bewust is dat sommige vragen verschillend kunnen worden opgevat, en andere mensen uitnodigen hun expertise, ervaring en standpunten te delen. Kan informatie in heldere, goed gestructureerde informatieve teksten over vertrouwde of actuele onderwerpen of onderwerpen waar hij of zij belangstelling voor heeft overbrengen, hoewel hij of zij door lexicale beperkingen soms moeite heeft met formuleren.
A2	Kan een ondersteunende rol spelen in interactie, mits de andere deelnemers langzaam spreken en een of meer van hen hem of haar helpen om bij te dragen en om zijn of haar suggesties uit te drukken. Kan relevante informatie overbrengen uit helder gestructureerde, korte, eenvoudige, informatieve teksten, mits de teksten betrekking hebben op concrete, vertrouwde onderwerpen en geformuleerd zijn in eenvoudige alledaagse taal. Kan eenvoudige woorden gebruiken om iemand te vragen iets uit te leggen. Kan herkennen wanneer er problemen optreden en in eenvoudige taal aangeven wat de aard van het probleem lijkt te zijn. Kan het belangrijkste punt of de belangrijkste punten in korte, eenvoudige gesprekken of teksten over alledaagse onderwerpen van direct belang overbrengen, mits deze duidelijk zijn uitgedrukt in eenvoudige taal.
A1	Kan eenvoudige woorden en non-verbale signalen gebruiken om belangstelling voor een idee uit te drukken. Kan eenvoudige, voorspelbare informatie van direct belang overbrengen die wordt verstrekt op korte, eenvoudige borden en kennisgevingen, posters en programma's.
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>

Bemiddelingsactiviteiten

Bemiddeling heeft veel verschillende aspecten, maar die hebben allemaal bepaalde kenmerken met elkaar gemeen. Bij bemiddeling houdt men zich bijvoorbeeld minder bezig met de eigen behoeften, ideeën of expressie dan met die van de partij(en) waarvoor men bemiddelt. Iemand die zich bezighoudt met een bemiddelingsactiviteit moet een goed ontwikkelde emotionele intelligentie hebben of openstaan om die te ontwikkelen om voldoende empathie te hebben voor de standpunten en emotionele toestand van andere deelnemers aan de communicatieve situatie. De term bemiddeling wordt ook gebruikt om een sociaal en cultureel proces van het scheppen van voorwaarden voor communicatie en samenwerking te beschrijven, waarbij eventuele delicate situaties en spanningen worden aangepakt en hopelijk opgelost. Vooral als het gaat om taaloverschrijdende bemiddeling moeten gebruikers eraan denken dat hierbij onvermijdelijk ook sociale en culturele competenties een rol spelen naast meertalige competentie. Dit onderstreept het feit dat men in de praktijk de verschillende soorten van bemiddeling nooit volledig van elkaar kan scheiden. Bij het aanpassen van descriptoren aan de context moeten gebruikers daarom de vrijheid nemen om categorieën te combineren als hun situatie daarom vraagt.

De schalen voor bemiddeling zijn weergegeven in drie groepen, die weerspiegelen op wat voor manier bemiddeling meestal voorkomt.

Bemiddeling van een tekst

- Mondeling en schriftelijk specifieke informatie doorgeven
- Mondeling en schriftelijk gegevens uitleggen (bijvoorbeeld in grafieken, diagrammen, figuren, enzovoort)
- Mondeling en schriftelijk tekst verwerken
- Mondeling en schriftelijk een geschreven tekst vertalen
- Aantekeningen maken (bij een lezing, hoorcollege enzovoort)
- Uitdrukken van een persoonlijke reactie op creatieve teksten (waaronder literaire)
- Analyse en kritiek van creatieve teksten (waaronder literaire)

Bemiddeling van concepten

- Samenwerken in een groep
- Samenwerkende interactie tussen gelijkwaardige partners mogelijk maken
- Samenwerken aan betekenisvorming
- Groepswerk leiden
- Interactie beheren
- Conceptuele dialoog aanmoedigen

Bemiddeling van communicatie

- Pluriculturele ruimte mogelijk maken
- Als intermediair optreden in informele situaties (met vrienden en collega's)
- Communicatie mogelijk maken in gevoelige situaties en bij onenigheid

Bemiddeling van een tekst houdt in dat de inhoud van een tekst waartoe deze persoon geen toegang heeft, vaak als gevolg van linguïstische, culturele, semantische of technische barrières, wordt doorgegeven aan een andere persoon. Dit is de belangrijkste betekenis van de term bemiddeling in de tekst van het ERK uit 2001. De eerste set descriptorschalen die wordt aangeboden is voor deze, meestal taaloverschrijdende, interpretatie, die steeds meer wordt verwerkt in curricula voor taalonderwijs (bijvoorbeeld in Zwitserland, Duitsland, Oostenrijk, Italië, Griekenland en Spanje). Het begrip is echter verder ontwikkeld en

omvat nu ook bemiddeling van een tekst voor zichzelf (bijvoorbeeld in de vorm van aantekeningen tijdens een lezing) of het uitdrukken van reacties op teksten, in het bijzonder creatieve en literaire teksten.

Bemiddeling van concepten verwijst naar het proces van het toegankelijk maken van kennis en concepten voor anderen, in het bijzonder als zij hiertoe zelf niet rechtstreeks toegang hebben. Dit is een fundamenteel aspect van opvoeding, mentorschap, onderwijs en scholing. *Bemiddeling van concepten* omvat twee elkaar aanvullende aspecten: aan de ene kant het construeren en uitbreiden van betekenis en aan de andere kant het mogelijk maken en stimuleren van voorwaarden die conceptuele uitwisseling en ontwikkeling bevorderen.

Bemiddeling van communicatie: het doel van *Bemiddeling van communicatie* is het mogelijk maken van begrip en het vormen van succesvolle communicatie tussen gebruikers/leerders die mogelijk individueel, sociaal-cultureel, sociolinguïstisch of intellectueel verschillende standpunten hebben. De bemiddelaar probeert een positieve invloed uit te oefenen op aspecten van de dynamische relatie tussen alle deelnemers, waaronder de relatie met zichzelf. De context van de bemiddeling is vaak een activiteit waarbij de deelnemers gedeelde communicatieve doelstellingen hebben, maar dit hoeft niet altijd het geval te zijn. De vaardigheden die hierbij komen kijken zijn relevant voor diplomatie, onderhandeling, pedagogiek en de oplossing van geschillen, maar ook voor alledaagse sociale interacties en/of interacties op het werk. *Bemiddeling van communicatie* heeft dus hoofdzakelijk betrekking op persoonlijke ontmoetingen. Daarom zijn er uitsluitend descriptorschalen gegeven voor mondelinge communicatieve activiteiten. Deze lijst is niet volledig; het is goed mogelijk dat gebruikers nog andere vormen van relationele activiteiten kunnen bedenken die hier niet zijn opgenomen.

Bemiddeling van een tekst

Voor alle descriptors in de schalen van deze paragraaf kunnen taal A en taal B twee verschillende talen zijn, twee varianten van dezelfde taal, twee registers van dezelfde variant, of een combinatie daarvan. Ze kunnen echter ook gelijk zijn: het ERK stelt duidelijk dat bemiddeling ook binnen één taal kan voorkomen. Het kan dus een goed idee zijn om de betreffende talen/varianten te specificeren bij het aanpassen van de descriptors aan de context. Het is ook belangrijk om te onderstrepen dat de illustratieve descriptors in deze paragraaf niet bedoeld zijn om de competenties van professionele tolken en vertalers te beschrijven. Ten eerste richten de descriptors zich op taalcompetenties, uitgaande van wat een gebruiker/leerder op dit gebied kan in informele, alledaagse situaties. Vertaal- en tolkcompetenties en -strategieën zijn iets heel anders. Zoals gezegd in de inleiding, ligt de taalcompetentie van professionele tolken en vertalers doorgaans aanzienlijk boven niveau C2 van het ERK.

Specifieke informatie doorgeven verwijst naar de manier waarop bepaalde informatie van onmiddellijk belang uit de doelttekst wordt gehaald en wordt doorgegeven aan iemand anders. De nadruk ligt hier op de specifieke inhoud die relevant is en niet op de hoofdideeën of de voornaamste argumentatielijnen die zijn weergegeven in een tekst. *Specifieke informatie doorgeven* is verwant aan *Oriënterend lezen* (hoewel de betreffende informatie mogelijk mondeling is verstrekt in een openbare mededeling of een reeks instructies). De gebruiker/leerder scant de brontekst op noodzakelijke informatie en geeft deze vervolgens door aan een ontvanger. De volgende sleutelbegrippen zijn in de twee schalen opgenomen:

- informatie over tijden, plaatsen, prijzen enzovoort uit mededelingen of schriftelijke producten doorgeven;
- sets aanwijzingen of instructies doorgeven;
- specifieke, relevante informatie uit informele teksten zoals gidsen en brochures, uit correspondentie of uit langere, complexe teksten zoals artikelen, verslagen, enzovoort doorgeven;

De voortgang door de schalen is als volgt gekenmerkt: op de niveaus Pre-A1 en A1 kan de gebruiker/leerder eenvoudige informatie zoals tijden, plaatsen, getallen enzovoort doorgeven, terwijl hij of zij op A2 kan omgaan met de informatie in eenvoudige teksten zoals instructies en mededelingen. Op B1 kan hij of zij specifieke, relevante informatie in direct

uitgesproken mededelingen en in schriftelijke teksten zoals folders, brochures en brieven selecteren en doorgeven. Op B2 kan hij of zij op betrouwbare wijze gedetailleerde informatie uit formele correspondentie of bepaalde delen van lange, complexe teksten doorgeven. Net als voor de schaal van *Informatie-uitwisseling* zijn er geen descriptoren voor de C-niveaus aangezien voor dergelijke zuiver informatieve taken geen taalvaardigheid op C-niveau vereist is.

In deze twee schalen kunnen taal A en taal B twee verschillende talen zijn, twee varianten van dezelfde taal, twee registers van dezelfde variant, of een combinatie daarvan. Ze kunnen echter ook gelijk zijn. In het eerste geval moeten de gebruikers de betreffende talen/varianten specificeren; in het laatste geval kunnen ze de delen tussen haakjes eenvoudig weglaten.

MONDELING SPECIFIEKE INFORMATIE DOORGEVEN	
C2	<i>Geen descriptoren beschikbaar: zie C1</i>
C1	Kan (in taal B) het belang uitleggen van specifieke informatie in een bepaald deel van een lange, complexe tekst (geschreven in taal A).
B2	Kan (in taal B) overbrengen welke presentaties die zijn gegeven (in taal A) tijdens een conferentie, welke artikelen in een boek (geschreven in taal A) in het bijzonder relevant zijn voor een specifiek doel.
	Kan (in taal B) het belangrijkste punt of de belangrijkste punten overbrengen van formele correspondentie en/of verslagen over algemene onderwerpen en over onderwerpen met betrekking tot zijn of haar interessegebieden (geschreven in taal A).
B1	Kan (in taal B) de inhoud van openbare mededelingen en berichten die op normale snelheid zijn uitgesproken in heldere standaardtaal (in taal A) overbrengen.
	Kan (in taal B) de inhoud overbrengen van gedetailleerde instructies of aanwijzingen, mits deze duidelijk gearticuleerd zijn (in taal A).
	Kan (in taal B) specifieke informatie overbrengen die is gegeven in directe informatieve teksten (zoals folders, procedures, kennisgevingen en brieven of e-mails) (geschreven in taal A).
A2	Kan (in taal B) het punt overbrengen dat wordt gemaakt in duidelijke gesproken mededelingen (in taal A) met betrekking tot vertrouwde alledaagse onderwerpen, al zal hij of zij de boodschap moeten vereenvoudigen en naar woorden moeten zoeken.
	Kan (in taal B) specifieke, relevante informatie overbrengen uit korte, eenvoudige teksten, etiketten en kennisgevingen (geschreven in taal A) over vertrouwde onderwerpen.
	Kan (in taal B) het punt overbrengen dat wordt gemaakt in korte, heldere, eenvoudige berichten, instructies en mededelingen, mits deze langzaam en duidelijk zijn uitgedrukt in eenvoudige taal (in taal A).
A1	Kan (in taal B) op een eenvoudige manier een reeks korte, eenvoudige instructies overbrengen, mits de originele informatie (in taal A) duidelijk en langzaam gearticuleerd is uitgesproken.
	Kan (in taal B) eenvoudige, voorspelbare informatie over tijden en plaatsen overbrengen die is gegeven in korte, eenvoudige verklaringen (gesproken in taal A).
Pre-A1	Kan (in taal B) eenvoudige instructies over plaatsen en tijden (gegeven in taal A) overbrengen, mits deze zeer langzaam en duidelijk worden herhaald.
	Kan (in taal B) zeer elementaire informatie (bijvoorbeeld getallen en prijzen) uit korte, eenvoudige, geïllustreerde teksten (geschreven in taal A) overbrengen.

SCHRIFTELIJK SPECIFIEKE INFORMATIE DOORGEVEN	
C2	Geen descriptors beschikbaar; zie B2
C1	Geen descriptors beschikbaar; zie B2
B2	<p>Kan (in taal B) schriftelijk overbrengen welke presentaties tijdens een congres (gegeven in taal A) relevant waren en aangeven welke nadere beschouwing waard zijn.</p> <p>Kan (in taal B) schriftelijk het belangrijkste punt of de belangrijkste punten overbrengen in inhoudelijk complexe, maar goed gestructureerde teksten in zijn of haar professionele, academische en persoonlijke interessegebied (geschreven in taal A). Kan (in taal B) schriftelijk het belangrijkste punt of de belangrijkste punten overbrengen in een artikel (geschreven in taal A) in een academisch tijdschrift of vakblad.</p> <p>Kan in een schriftelijk verslag (in taal B) relevante besluiten overbrengen die zijn genomen in een vergadering (in taal A). Kan schriftelijk het belangrijke punt of de belangrijke punten in formele correspondentie (in taal A) overbrengen.</p>
B1	<p>Kan (in taal B) schriftelijk specifieke, relevante informatie overbrengen uit teksten (gesproken in taal A) over vertrouwde onderwerpen (bijvoorbeeld telefoongesprekken, mededelingen en instructies).</p> <p>Kan (in taal B) schriftelijk specifieke, relevante informatie overbrengen uit directe informatieve teksten (geschreven in taal A) over vertrouwde onderwerpen.</p> <p>Kan (in taal B) schriftelijk specifieke informatie overbrengen uit een directe opgenomen boodschap (achtergelaten in taal A), mits de onderwerpen vertrouwd zijn en er langzaam en duidelijk wordt gesproken.</p>
A2	<p>Kan (in taal B) schriftelijk specifieke, relevante informatie overbrengen uit korte, eenvoudige informatieve teksten (geschreven in taal A), mits de betreffende teksten over concrete, vertrouwde onderwerpen gaan en zijn geschreven in eenvoudige alledaagse taal.</p> <p>Kan (in taal B) een overzicht geven van de belangrijkste punten van korte, duidelijke, eenvoudige berichten en kennisgevingen (in taal A), mits er duidelijk en langzaam gearticuleerd wordt gesproken.</p> <p>Kan (in taal B) een overzicht geven van specifieke informatie uit eenvoudige teksten (geschreven in taal A) over alledaagse onderwerpen van direct belang.</p>
A1	Kan (in taal B) een overzicht geven van namen, getallen, prijzen en zeer eenvoudige informatie van direct belang (gegeven in taal A), mits de spreker zeer langzaam en duidelijk articuleert met herhaling.
Pre-A1	Kan (in taal B) een overzicht geven van namen, getallen, prijzen en zeer eenvoudige informatie uit teksten van direct belang (geschreven in taal A) die zijn geschreven in zeer eenvoudige taal en illustraties bevatten.

Gegevens uitleggen verwijst naar de omzetting van informatie uit diagrammen, grafieken, figuren en andere afbeeldingen naar een verbale tekst. De gebruiker/leerder kan dit doen als onderdeel van een PowerPoint-presentatie of wanneer hij of zij essentiële gegevens in grafieken bij een artikel, een weerbericht of financiële informatie aan een vriend of collega uitlegt. De volgende sleutelbegrippen zijn opgenomen in de twee schalen (mondeling en schriftelijk gegevens uitleggen):

- beschrijven van grafisch materiaal over vertrouwde onderwerpen (bijvoorbeeld stroomdiagrammen, weerkaarten);
- weergeven van trends in grafieken;
- commentaar geven op staafdiagrammen;
- selecteren en interpreteren van de opvallende relevante punten van empirische gegevens die grafisch zijn weergegeven.

Dit zijn de kenmerken van de voortgang door de schaal: hoe hoger het niveau, hoe complexer de visuele informatie is, van alledaags (bijvoorbeeld weerkaarten) tot complexe figuren bij academische en zeer professionele teksten. Ten tweede geldt: hoe hoger het niveau, hoe complexer de bijbehorende communicatieve handelingen (brongegevens interpreteren, de opvallende punten beschrijven, in detail uitleggen). Er zijn geen descriptors voor A1 en A2. Op A2+ kan de gebruiker/leerder eenvoudige figuren over vertrouwde onderwerpen beschrijven, terwijl hij of zij op B1 algemene trends en gedetailleerde informatie in diagrammen in zijn of haar interessegebieden kan beschrijven. Op B2 ligt de nadruk op de betrouwbare interpretatie van complexe gegevens, terwijl de gebruiker/leerder op C2 verschillende vormen van empirische gegevens uit conceptueel complex onderzoek kan interpreteren en beschrijven.

In deze twee schalen kunnen taal A en taal B twee verschillende talen zijn, twee varianten van dezelfde taal, twee registers van dezelfde variant, of een combinatie daarvan. Ze kunnen echter ook gelijk zijn. In het eerste geval moeten de gebruikers de betreffende talen/varianten specificeren; in het laatste geval kunnen ze de delen tussen haakjes eenvoudig weglaten.

MONDELING GEGEVENS UITLEGGEN (bijvoorbeeld in grafieken, diagrammen, figuren enzovoort)	
C2	Kan duidelijk en betrouwbaar (in taal B) verschillende vormen van empirische gegevens en visueel geordende informatie (met tekst in taal A) uit conceptueel complex onderzoek met betrekking tot academische of professionele onderwerpen interpreteren en beschrijven.
C1	Kan duidelijk en betrouwbaar (in taal B) de opvallende punten en details in complexe diagrammen en andere visueel geordende informatie (met tekst in taal A) over complexe academische of professionele onderwerpen interpreteren en beschrijven.
B2	Kan betrouwbaar (in taal B) gedetailleerde informatie in complexe diagrammen, grafieken en andere visueel geordende informatie (met tekst in taal A) over onderwerpen in zijn of haar interessegebieden interpreteren en beschrijven.
B1	Kan (in taal B) gedetailleerde informatie in diagrammen (met tekst in taal A) over onderwerpen in zijn of haar interessegebieden interpreteren en beschrijven, hoewel lexicale hiaten kunnen zorgen voor aarzeling of onnauwkeurige formulering. Kan (in taal B) algemene trends die zijn weergegeven in eenvoudige diagrammen (bijvoorbeeld grafieken, staafdiagrammen) (met tekst in taal A) interpreteren en beschrijven, hoewel lexicale beperkingen het formuleren soms bemoeilijken.
A2	Kan (in taal B) eenvoudige visuele weergaven over vertrouwde onderwerpen (bijvoorbeeld een weerkaart, een elementair stroomdiagram) (met tekst in taal A) interpreteren en beschrijven, hoewel de spraak duidelijk beïnvloed kan worden door pauzes, valse starts en herformulering. <i>Geen descriptors beschikbaar</i>
A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>

SCHRIFTELIJK GEGEVENS UITLEGGEN (bijvoorbeeld in grafieken, diagrammen, figuren enzovoort)	
C2	Kan schriftelijk (in taal B) verschillende vormen van empirische gegevens (met tekst in taal A) uit conceptueel complex onderzoek met betrekking tot academische of professionele onderwerpen interpreteren en presenteren.
C1	Kan duidelijk en betrouwbaar schriftelijk (in taal B) de opvallende, relevante punten in complexe diagrammen en andere visueel geordende informatie (met tekst in taal A) over complexe academische of professionele onderwerpen interpreteren en presenteren.
B2	Kan betrouwbaar schriftelijk (in taal B) gedetailleerde informatie uit diagrammen en andere visueel geordende gegevens in zijn of haar interessegebieden (met tekst in taal A) interpreteren en presenteren.
B1	Kan (in taal B) schriftelijk de algemene trends die zijn weergegeven in eenvoudige diagrammen (bijvoorbeeld grafieken, staafdiagrammen) (met tekst in taal A) interpreteren en presenteren en daarbij de belangrijke punten in meer detail uitleggen, met behulp van een woordenboek of andere naslagwerken. Kan (in taal B) in eenvoudige zinnen de belangrijkste feiten in visuele weergaven over vertrouwde onderwerpen (bijvoorbeeld een weerkaart, een elementair stroomdiagram) (met tekst in taal A) beschrijven.
A2	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>
A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>

Tekst verwerken omvat het begrijpen van de informatie en/of de argumenten in de brontekst en het overbrengen ervan naar een andere tekst, meestal in een meer beknopte vorm, op een manier die past bij de context van de situatie. Met andere woorden: het resultaat is een samenvatting en/of herformulering van de oorspronkelijke informatie en argumenten, waarbij de nadruk ligt op de hoofdpunten en -ideeën in de brontekst. Het sleutelwoord in de schalen voor *Mondeling en schriftelijk tekst verwerken*, is 'samenvatten'. Bij *Specifieke informatie overbrengen* zal de gebruiker/leerder vrijwel zeker niet de hele tekst lezen (tenzij de vereiste informatie goed verborgen is!), maar bij *Tekst verwerken* moet hij of zij eerst alle belangrijke punten in de brontekst volledig begrijpen. *Tekst verwerken* is dus verwant aan *Lezen ter informatie en oriëntatie* (ook wel nauwkeurig lezen genoemd), hoewel de betreffende informatie mogelijk mondeling wordt verstrekt in een presentatie of lezing. De gebruiker/leerder kan er dan voor kiezen de informatie in een volledig andere volgorde aan de ontvanger te presenteren, afhankelijk van het doel van de communicatieve ontmoeting. De volgende sleutelbegrippen zijn in de twee schalen opgenomen:

- samenvatten van de hoofdpunten in een brontekst;
- verzamelen van dergelijke informatie en argumenten uit verschillende bronnen;
- herkennen en verduidelijken aan de ontvanger van de doelgroep, de doelstelling en het standpunt van het origineel.

Dit zijn de kenmerken van de voortgang door de schaal: hoe hoger in de schaal, hoe cognitief en linguïstisch veeleisender het proces in de descriptoren beschreven, hoe groter de variatie aan teksttypen, hoe complexer de teksten, hoe abstracter de onderwerpen en hoe verfijnder de woordenschat. Er is geen descriptor voor A1. Op A2 moet de leerder mogelijk zijn of haar beperkte repertoire aanvullen met gebaren, tekeningen of uitdrukkingen uit andere talen. Op de lagere niveaus zijn de bronteksten eenvoudiger, bevatten ze meer feiten en hebben ze betrekking op alledaagse onderwerpen en onderwerpen die voor de leerder relevant zijn. Op B1 omvatten de teksten televisieprogramma's, gesprekken en goed gestructureerde schriftelijke teksten over belangwekkende onderwerpen. Op B2 kan de gebruiker/leerder informatie uit een aantal bronnen samenvatten, bijvoorbeeld interviews, documentaires, films en complexe schriftelijke teksten in zijn of haar interessegebied, en hierover verslag uitbrengen. Op de C-niveaus kan hij of zij lange, veeleisende professionele of academische teksten in goed gestructureerde taal samenvatten, houdingen en impliciete meningen afleiden en subtiele verschillen in de weergave van feiten en argumenten uitleggen.

In deze twee schalen kunnen taal A en taal B twee verschillende talen zijn, twee varianten van dezelfde taal, twee registers van dezelfde variant, of een combinatie daarvan. Ze kunnen echter ook gelijk zijn. In het eerste geval moeten de gebruikers de betreffende talen/varianten specificeren; in het laatste geval kunnen ze de delen tussen haakjes eenvoudig weglaten.

MONDELING TEKST VERWERKEN	
C2	Kan (in taal B) gevolgtrekkingen uitleggen als verbanden of implicaties niet expliciet zijn gemaakt (in taal A) en wijzen op sociaal-culturele implicaties van de manier van uitdrukken van de spreker/schrijver (bijvoorbeeld understatement, ironie, sarcasme).
C1	<p>Kan (in taal B) lange, veeleisende teksten (in taal A) samenvatten.</p> <p>Kan (in taal B) een discussie (in taal A) over zaken binnen zijn of haar academische of professionele vakgebied samenvatten, verschillende standpunten toelichten en vergelijken en de belangrijkste punten aanwijzen.</p> <p>Kan (in taal B) duidelijk en in goed gestructureerde taal de hoofdpunten van complexe mondelinge en schriftelijke teksten (in taal A) in andere specialisatiegebieden dan die van zichzelf samenvatten, hoewel hij of zij mogelijk af en toe bepaalde technische concepten moet controleren.</p> <p>Kan (in taal B) subtiele verschillen in de presentatie van feiten en argumenten (in taal A) uitleggen.</p> <p>Kan gebruikmaken van informatie en argumenten uit een complexe mondelinge of schriftelijke tekst (in taal A) om over een onderwerp te praten (in taal B), evaluerende opmerkingen toe te voegen, zijn of haar mening te geven enzovoort.</p> <p>Kan (in taal B) de houding of mening die wordt uitgedrukt in een mondelinge of schriftelijke tekst (in taal A) over een specialistisch onderwerp uitleggen en zijn of haar gevolgtrekkingen ondersteunen door te verwijzen naar specifieke passages in het origineel.</p>
B2	<p>Kan (in taal B) de belangrijke punten samenvatten die worden gemaakt in langere, complexe, in zijn of haar aanwezigheid uitgesproken teksten (in taal A) over onderwerpen van actueel belang, waaronder zijn of haar bijzondere interessegebieden.</p> <p>Kan (in taal B) de belangrijkste punten van complexe discussies (in taal A) samenvatten en de verschillende standpunten die worden gepresenteerd met elkaar vergelijken.</p> <p>Kan (in taal B) informatie en argumenten uit verschillende mondelinge en/of schriftelijke bronnen bijeenvoegen (in taal A).</p> <p>Kan (in taal B) uiteenlopende feitelijke en verzonnen teksten samenvatten (in taal A) en daarbij tegengestelde gezichtspunten en de hoofdthema's becommentariëren en bediscussiëren.</p> <p>Kan (in taal B) de belangrijke punten samenvatten die worden gemaakt in langere mondelinge en schriftelijke complexe teksten (in taal A) over onderwerpen van actueel belang, waaronder zijn of haar bijzondere interessegebieden.</p> <p>Kan de doelgroep herkennen van een mondelinge of schriftelijke tekst (in taal A) over een belangwekkend onderwerp en uitleggen (in taal B) wat het doel, de houding en de mening van de auteur is.</p> <p>Kan (in taal B) hoofdpunten van nieuwsberichten, vraaggesprekken of documentaires (in taal A) samenvatten, met meningen, argumenten en discussiepunten.</p> <p>Kan (in taal B) de plot en de achtereenvolgende gebeurtenissen in een film of toneelstuk (in taal A) samenvatten.</p>
B1	Kan (in taal B) de belangrijkste punten in lange mondelinge teksten (in taal A) over onderwerpen binnen zijn of

	<p>haar belangstellings sfeer samenvatten, mits er standaardtaal wordt gebruikt en hij of zij de betekenis van bepaalde uitdrukkingen kan controleren.</p> <p>Kan (in taal B) een kort verhaal of artikel, een voordracht, discussie, interview of documentaire (in taal A) samenvatten en vragen over details beantwoorden.</p> <p>Kan korte stukken informatie uit verschillende bronnen (in taal A) samenvoegen en samenvatten (in taal B) voor iemand anders.</p>
	<p>Kan (in taal B) de belangrijkste punten in heldere, goed gestructureerde mondelinge en schriftelijke teksten (in taal A) over vertrouwde onderwerpen of onderwerpen waar hij of zij belangstelling voor heeft samenvatten, hoewel hij of zij door lexicale beperkingen soms moeite heeft met formuleren.</p> <p>Kan (in taal B) eenvoudig de belangrijkste informatie-inhoud van directe teksten (in taal A) over vertrouwde onderwerpen samenvatten (bijvoorbeeld een kort schriftelijk interview of tijdschriftartikel, een reisbrochure).</p> <p>Kan (in taal B) de belangrijkste punten samenvatten van een gesprek (in taal A) over een onderwerp van persoonlijk of actueel belang, mits de sprekers duidelijk articuleren in standaardtaal.</p> <p>Kan (in taal B) de belangrijkste punten in lange mondelinge teksten (in taal A) over onderwerpen binnen zijn of haar belangstellings sfeer samenvatten, mits er standaardtaal wordt gebruikt en hij of zij meerdere keren kan luisteren.</p> <p>Kan (in taal B) de belangrijkste punten of gebeurtenissen in televisieprogramma's en videoclips (in taal A) samenvatten, mits hij of zij meerdere keren kan kijken.</p>
A2	<p>Kan (in taal B) verslag doen van de belangrijkste punten in eenvoudige nieuwsberichten op televisie of radio (in taal A) over evenementen, sport, ongelukken enzovoort, mits de onderwerpen vertrouwd zijn en er langzaam en duidelijk wordt gesproken.</p> <p>Kan in eenvoudige zinnen (in taal B) verslag doen van de informatie in duidelijk gestructureerde, korte, eenvoudige teksten (geschreven in taal A) die voorzien zijn van illustraties of tabellen.</p> <p>Kan (in taal B) het belangrijkste punt of de belangrijkste punten in eenvoudige, korte informatieve teksten (in taal A) over vertrouwde onderwerpen samenvatten.</p>
	<p>Kan (in taal B) het belangrijkste punt of de belangrijkste punten in duidelijk gestructureerde, korte, eenvoudige mondelinge en schriftelijke teksten (in taal A) overbrengen en daarbij zijn of haar beperkte repertoire aanvullen met andere middelen (bijvoorbeeld gebaren, tekeningen, woorden uit andere talen).</p>
A1	<p>Kan (in taal B) eenvoudige, voorspelbare informatie van direct belang overbrengen die wordt verstrekt op korte, zeer eenvoudige borden en kennisgevingen, posters en programma's (geschreven in taal A).</p>
Pre-A1	<p><i>Geen descriptors beschikbaar</i></p>

C2	<p>Kan (in taal B) schriftelijk uitleggen hoe feiten en argumenten zijn gepresenteerd in een tekst (in taal A), in het bijzonder als er verslag wordt gedaan van het standpunt van iemand anders. Kan daarbij de aandacht vestigen op het gebruik van understatement, verholde kritiek, ironie en sarcasme door de schrijver.</p> <p>Kan informatie uit verschillende bronnen samenvatten en daarbij argumenten en voorbeelden reconstrueren in de vorm van een samenhangende presentatie van het eindresultaat.</p>
C1	<p>Kan (in taal B) schriftelijk lange, complexe teksten (geschreven in taal A) samenvatten en de inhoud op de juiste manier interpreteren, mits hij of zij af en toe de precieze betekenis van ongebruikelijke technische termen kan controleren.</p> <p>Kan schriftelijk een lange en complexe tekst (in taal A) samenvatten (bijvoorbeeld een academische of politieke analyse, uittreksel van een roman, redactioneel artikel, literaire recensie, verslag of uittreksel van een wetenschappelijk boek) voor een specifiek publiek en daarbij de stijl en het register van het origineel respecteren.</p>
B2	<p>Kan schriftelijk (in taal B) de belangrijkste inhoud van goed gestructureerde maar inhoudelijk complexe mondelinge en schriftelijke teksten (in taal A) over onderwerpen binnen zijn of haar professionele, academische en persoonlijke interessegebieden samenvatten.</p> <p>Kan (in taal B) de informatie en standpunten in academische en professionele publicaties (in taal A) in zijn of haar speciale interessegebieden vergelijken, tegenover elkaar zetten en synthetiseren.</p> <p>Kan (in taal B) schriftelijk de standpunten in een complexe tekst (in taal A) uitleggen en zijn of haar conclusies ondersteunen door te verwijzen naar specifieke informatie in het origineel.</p> <p>Kan schriftelijk (in taal B) de belangrijkste inhoud van complexe mondelinge en schriftelijke teksten (in taal A) over onderwerpen binnen zijn of haar interesse- en specialisatiegebieden samenvatten.</p>
B1	<p>Kan schriftelijk (in taal B) de informatie en argumenten in teksten (in taal A) over onderwerpen van algemeen of persoonlijk belang samenvatten.</p> <p>Kan (in taal B) de belangrijkste punten in directe informatieve mondelinge en schriftelijke teksten (in taal A) over onderwerpen van persoonlijk of actueel belang samenvatten, mits mondelinge teksten duidelijk gearticuleerd worden in standaardtaal.</p> <p>Kan korte schriftelijke passages op eenvoudige wijze parafraseren en daarbij de oorspronkelijke bewoordingen en tekstvolgorde aanhouden.</p>
	<p>Kan (in taal B) de relevante informatie uit korte, eenvoudige teksten (in taal A) opsommen als een lijst punten, mits de betreffende teksten over concrete, vertrouwde onderwerpen gaan en zijn geschreven in eenvoudige alledaagse taal.</p> <p>Kan uit een korte tekst binnen de beperkte competentie en ervaring van de leerder sleutelwoorden en frasen of korte zinnen oppikken en reproduceren.</p> <p>Kan eenvoudige taal gebruiken om (in taal B) zeer korte teksten (geschreven in taal A) over vertrouwde en alledaagse thema's die zijn opgebouwd uit de meest voorkomende woorden weer te geven; ondanks fouten blijft de tekst begrijpelijk.</p> <p>Kan korte gedrukte of in duidelijk handschrift geschreven teksten overschrijven.</p>
A1	<p>Kan, met behulp van een woordenboek, (in taal B) eenvoudige zinnen (geschreven in taal A) weergeven, maar kiest mogelijk niet altijd de juiste betekenis.</p> <p>Kan losse woorden en korte teksten overschrijven die in gewone gedrukte vorm worden aangeboden.</p>
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>

Het *Mondeling vertalen van een schriftelijke tekst* is een hoofdzakelijk informele activiteit die zeker niet ongebruikelijk is in het alledaagse persoonlijke en beroepsleven. Het is het proces waarbij een schriftelijke tekst, vaak een kennisgeving, brief, e-mail of andere communicatie spontaan mondeling wordt vertaald. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- leveren van een ruwe, globale vertaling;
- weergeven van de essentiële informatie;
- weergeven van nuances (hogere niveaus).

Dit zijn de kenmerken van de voortgang door de schaal: de schaal gaat van ruwe vertaling van veelvoorkomende alledaagse informatie in eenvoudige teksten op de lagere niveaus naar het steeds vloeiender en nauwkeuriger vertalen van teksten die

steeds complexer worden. Het verschil tussen de niveaus A1 en B1 zit vrijwel alleen in de betreffende typen teksten. Een gebruiker/leerder die B2 heeft bereikt kan mondelinge vertalingen geven van complexe teksten die informatie en argumenten bevatten over onderwerpen in zijn of haar professionele, academische en persoonlijke interessegebieden. Op de C-niveaus kan hij of zij complexe teksten over een breed scala van algemene en gespecialiseerde onderwerpen vloeiend vertalen en daarbij de nuances en implicaties weergeven.

Een schriftelijke tekst schriftelijk vertalen is van nature een veel formeler proces dan *Een schriftelijke tekst mondeling vertalen*. Deze ERK-descriptorschaal is echter niet bedoeld om te verwijzen naar de activiteiten van professionele vertalers of hun opleiding. Vertaalcompetenties maken geen deel uit van deze schaal. Bovendien zijn professionele vertalers, net als professionele tolken, doorgaans werkzaam op een niveau dat aanzienlijk hoger ligt dan C2. Zoals is gezegd bij de bespreking van de ERK-niveaus in de paragraaf over de belangrijkste aspecten van het ERK, is C2 niet het hoogst definieerbare niveau van taalvaardigheid in een tweede of vreemde taal. Het is het middelste niveau van een schaal van vijf niveaus voor literaire vertaling die is ontwikkeld in het [project PETRA](#). Niettemin komen meertalige gebruikers/leerders met een beperkter taalvaardigheidsniveau soms in een situatie waarin hen wordt gevraagd een schriftelijke vertaling van een tekst te maken in een professionele of persoonlijke context. Dan wordt hen gevraagd de essentiële boodschap van de brontekst te reproduceren en niet per se de stijl en toon van het origineel om te zetten naar een passende stijl en toon in de vertaling, zoals van een professionele vertaler verwacht zou worden.

Bij het gebruik van de descriptors in deze schaal is het met name belangrijk om de betreffende talen te specificeren, omdat de schaal bewust geen melding maakt van de kwestie van vertalen naar en uit de moedertaal. Dit is deels omdat voor een groeiend aantal meertalige personen de begrippen 'moedertaal' en 'beste taal' niet altijd synoniem zijn. Wat de schaal biedt, is een functionele beschrijving van de taalvaardigheid die nodig is om een brontekst te reproduceren in een andere taal. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- begrijpelijkheid van de vertaling;
- de mate waarin de originele formuleringen en structuur een (te grote) invloed hebben op de vertaling, in plaats van dat de tekst de relevante conventies in de doeltaal volgt;
- weergeven van nuances in het origineel.

Dit zijn de kenmerken van de voortgang door de schaal: de weergave van de voortgang lijkt sterk op die van de vorige schaal. Op de lagere niveaus heeft vertalen betrekking op globale vertalingen van korte teksten met informatie die direct en vertrouwd is, terwijl op de hogere niveaus de bronteksten steeds complexer worden en de vertaling steeds nauwkeuriger is en een betere weergave is van het origineel.

In deze twee schalen kunnen taal A en taal B twee verschillende talen zijn, twee varianten van dezelfde taal, twee registers van dezelfde variant, of een combinatie daarvan. Ze kunnen echter ook gelijk zijn. In het eerste geval moeten de gebruikers de betreffende talen/varianten specificeren; in het laatste geval kunnen ze de delen tussen haakjes eenvoudig weglaten.

MONDELING EEN GESCHREVEN TEKST VERTALEN	
Opmerking: Zoals in alle gevallen waarin bemiddeling tussen talen plaatsvindt, kunnen gebruikers de descriptor aanvullen door de betreffende talen te specificeren.	
C2	Kan een vloeiende mondelinge vertaling (in taal B) geven van abstracte teksten (in taal A) over uiteenlopende onderwerpen van persoonlijk, academisch en professioneel belang en daarbij met succes evaluerende aspecten en argumenten overbrengen, met inbegrip van de bijbehorende nuances en implicaties.
C1	Kan een vloeiende mondelinge vertaling (in taal B) geven van complexe teksten (in taal A) over uiteenlopende algemene en gespecialiseerde onderwerpen en daarbij de meeste nuances weergeven.
B2	Kan een mondelinge vertaling (in taal B) geven van complexe teksten (in taal A) met informatie en argumenten over onderwerpen in zijn of haar professionele, academische en persoonlijke interessegebieden.
B1	Kan een mondelinge vertaling (in taal B) geven van teksten (in taal A) met informatie en argumenten over onderwerpen in zijn of haar professionele, academische en persoonlijke interessegebieden, mits ze zijn geschreven in ongecompliceerde standaardtaal.
	Kan een globale mondelinge vertaling (in taal B) geven van heldere, goed gestructureerde informatieve teksten (in taal A) over vertrouwde onderwerpen of onderwerpen waar hij of zij belangstelling voor heeft, hoewel hij of zij door lexicale beperkingen soms moeite heeft met formuleren.
A2	Kan een globale mondelinge vertaling (in taal B) geven van korte, eenvoudige alledaagse teksten (bijvoorbeeld brochureteksten, kennisgevingen, instructies, brieven of e-mails) (geschreven in taal A).
	Kan een eenvoudige, ruwe mondelinge vertaling (in taal B) geven van korte, eenvoudige teksten (bijvoorbeeld kennisgevingen over een vertrouwd onderwerp) (geschreven in taal A) en daarbij het meest essentiële punt overbrengen.
	Kan een eenvoudige, ruwe mondelinge vertaling (in taal B) geven van routine-informatie over vertrouwde alledaagse onderwerpen die is geschreven in eenvoudige zinnen (in taal A) (bijvoorbeeld persoonlijk nieuws, korte verhaaltjes, aanwijzingen, kennisgevingen en instructies).
A1	Kan een eenvoudige, ruwe mondelinge vertaling (in taal B) geven van eenvoudige alledaagse woorden en zinnen (geschreven in taal A) die hij of zij tegenkomt op borden en kennisgevingen, posters, programma's, folders enzovoort.
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>

SCHRIFTELIJK EEN GESCHREVEN TEKST VERTALEN

Opmerking: Zoals in alle gevallen waarin bemiddeling tussen talen plaatsvindt, kunnen gebruikers de descriptor aanvullen door de betreffende talen te specificeren.

C2	Kan technische materialen buiten zijn of haar specialisatiegebied (geschreven in taal A) vertalen (in taal B), mits de juistheid van de vaktermen wordt gecontroleerd door een deskundige op het betreffende gebied.
C1	Kan abstracte teksten over uiteenlopende onderwerpen van maatschappelijk, academisch en professioneel belang (geschreven in taal A) vertalen (in taal B) en daarbij met succes evaluerende aspecten en argumenten overbrengen, met inbegrip van veel van de bijbehorende implicaties, hoewel sommige uitdrukkingen mogelijk te veel worden beïnvloed door het origineel.
B2	Kan gestructureerde vertalingen (uit taal A) (in taal B) maken waarin 'normale' taal wordt gebruikt, maar die mogelijk te veel zijn beïnvloed door de volgorde, de alinea-indeling, het leestekengebruik en bepaalde formuleringen van het origineel.
	Kan vertalingen maken (in taal B) die de zins- en alineastructuur van het origineel (in taal A) nauw volgen en daarbij de belangrijkste punten van de brontekst correct overbrengen, hoewel de vertaling mogelijk stroef leest.
B1	Kan globale vertalingen (uit taal A) maken (in taal B) van directe, feitelijke teksten die zijn geschreven in ongecompliceerde standaardtaal, waarbij de structuur van het origineel nauw wordt gevolgd; hoewel er taalfouten kunnen voorkomen, blijft de vertaling begrijpelijk.
	Kan globale vertalingen (uit taal A) maken (in taal B) van informatie in korte, feitelijke teksten die zijn geschreven in ongecompliceerde standaardtaal; ondanks fouten blijft de vertaling begrijpelijk.
A2	Kan eenvoudige taal gebruiken om een globale vertaling (uit taal A) (in taal B) te maken van zeer korte teksten over vertrouwde en alledaagse thema's die zijn opgebouwd uit de meest voorkomende woorden; ondanks fouten blijft de tekst begrijpelijk.
A1	Kan, met behulp van een woordenboek, eenvoudige zinnen (in taal A) vertalen (in taal B), maar kiest mogelijk niet altijd de juiste betekenis.
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>

Aantekeningen maken (lezingen, hoorcolleges, vergaderingen, enzovoort): deze schaal heeft betrekking op luisteren en het schrijven van samenhangende aantekeningen, een waardevolle vaardigheid in het academische en beroepsleven. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- type brontekst: van demonstraties en instructies via ongecompliceerde voordrachten en vergaderingen over onderwerpen in het eigen vakgebied tot vergaderingen en hoorcolleges over niet-vertrouwde, complexe onderwerpen;
- mate waarin de spreker rekening houdt met de leerder (lagere niveaus): van langzaam en duidelijk spreken met pauzes voor het maken van aantekeningen via duidelijk gearticuleerde, goed gestructureerde voordrachten tot meerdere bronnen;
- manier van noteren: van het maken van aantekeningen in de vorm van een reeks punten (lagere niveaus) via aantekeningen over datgene wat volgens hem of haar belangrijk is tot een passende selectie van wat wel en niet genoteerd moet worden;
- nauwkeurigheid van de aantekeningen (hogere niveaus): van aantekeningen die nauwkeurig genoeg zijn voor eigen gebruik (B1) via nauwkeurige aantekeningen van vergaderingen in zijn/haar vakgebied (B2) tot nauwkeurig vastleggen van abstracte concepten, verbanden tussen ideeën, implicaties en dubbelzinnigheden.

AANTEKENINGEN MAKEN (lezingen, hoorcolleges, vergaderingen enzovoort)	
C2	<p>Kan, terwijl hij of zij intussen blijft deelnemen aan een hoorcollege of vergadering, betrouwbare aantekeningen (of notulen) maken voor mensen die niet aanwezig zijn, zelfs als het onderwerp complex en/of niet vertrouwd is.</p> <p><i>Is zich bewust van de implicaties van en toespelingen in wat wordt gezegd en kan daarvan aantekeningen maken, net als van de werkelijk door de spreker gebruikte woorden.</i></p> <p>Kan selectief aantekeningen maken en met succes parafraseren en afkorten om abstracte concepten en verbanden tussen ideeën te vangen.</p>
C1	<p><i>Kan tijdens een lezing over een onderwerp binnen zijn of haar interessegebied gedetailleerde aantekeningen maken. Kan de informatie zo nauwkeurig en waarheidsgetrouw vastleggen dat de aantekeningen ook door anderen gebruikt zouden kunnen worden.</i></p> <p>Kan beslissingen nemen over wat wel en niet genoteerd moet worden in de loop van de voordracht of het hoorcollege, zelfs als het om onbekende onderwerpen gaat.</p> <p>Kan relevante, gedetailleerde informatie en argumenten selecteren met betrekking tot complexe, abstracte onderwerpen van meerdere mondelinge bronnen (bijvoorbeeld voordrachten, podcasts, formele discussies en debatten, interviews, enzovoort), mits er op een normaal tempo wordt gesproken in standaardtaal in een van de accenten waarmee de luisteraar vertrouwd is.</p>
B2	<p><i>Kan een helder gestructureerde lezing over een vertrouwd onderwerp begrijpen en aantekeningen maken van punten die hem of haar belangrijk voorkomen, ook al is hij geneigd om zich te concentreren op de woorden zelf en daardoor sommige informatie mist.</i></p> <p>Kan nauwkeurige aantekeningen maken bij vergaderingen en seminars over de meeste onderwerpen die te verwachten zijn binnen zijn of haar interessegebied.</p>
B1	<p><i>Kan tijdens een lezing aantekeningen maken die precies volstaan voor eigen gebruik op een later tijdstip, mits het onderwerp binnen zijn of haar interessegebied ligt en het gesprokene helder en goed gestructureerd is.</i></p> <p><i>Kan tijdens een heldere lezing aantekeningen maken in de vorm van een lijst met belangrijke punten, mits het onderwerp vertrouwd is en er wordt gesproken in eenvoudige taal en een helder uitgesproken standaardtaal.</i></p> <p>Kan routine-instructies noteren tijdens een vergadering over een vertrouwd onderwerp, mits deze worden geformuleerd in eenvoudige taal en hij of zij voldoende tijd krijgt.</p>
A2	Kan eenvoudige aantekeningen maken bij een presentatie/demonstratie als het onderwerp vertrouwd en voorspelbaar is en als de presentator ruimte geeft voor verduidelijking en het maken van aantekeningen.
A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>

Creatieve teksten zijn een van de voornaamste bronnen voor *Lezen als vrijetijdsbesteding*. Verschillende descriptoren in deze schaal hebben betrekking op het lezen van literatuur. Literatuur heeft de eigenschap om een reactie op te wekken bij de lezer, iets wat vaak wordt gestimuleerd in het taalonderwijs. Deze reactie kan worden geuit in de klas of in een van de amateurleeskringen die vaak een rol spelen bij het leren van een vreemde taal. De klassieke reacties zouden kunnen worden verdeeld in vier hoofdcategorieën:

- betrokkenheid: een persoonlijke reactie geven op de taal, stijl of inhoud, zich aangetrokken voelen tot een aspect van het werk of tot een personage of eigenschap ervan;
- interpretatie: toekennen van betekenis of belang aan bepaalde aspecten van het werk zoals inhoud, motieven, motieven van personages, metaforen, enzovoort;
- analyse van bepaalde aspecten van het werk, zoals taal, literaire middelen, context, personages, verbanden enzovoort;
- evaluatie: een kritische beoordeling geven van de techniek, structuur, de visie van de auteur, het belang van het werk, enzovoort.

Er is een fundamenteel verschil tussen de eerste twee categorieën (betrokkenheid en interpretatie) en de laatste twee (analyse en evaluatie). Het beschrijven van een persoonlijke reactie en interpretatie is cognitief veel gemakkelijker dan het geven van een meer intellectuele analyse en/of evaluatie. Daarom zijn er twee verschillende schalen gegeven.

Uitdrukken van een persoonlijke reactie op creatieve teksten (waaronder literaire): deze eerste schaal weerspiegelt de benadering die wordt gehanteerd op school en in leeskringen voor volwassenen. De schaal richt zich op het uitdrukken van het effect dat een literair werk heeft op de gebruiker/leerder als individu. De volgende sleutelbegrippen zijn in deze schaal opgenomen:

- uitleggen wat hij of zij goed vond, wat hem of haar interesseerde in het werk;
- personages beschrijven en zeggen met welke personages hij of zij zich kon identificeren;
- verbanden leggen tussen aspecten van het werk en eigen ervaringen;
- inleven in gevoelens en emoties;
- persoonlijke interpretatie van het werk als geheel of aspecten ervan.

Dit zijn de kenmerken van de voortgang door de schaal: op de lagere niveaus kan de gebruiker/leerder zeggen of hij of zij het werk goed vond, zeggen wat voor gevoel het hem of haar gaf, praten over personages en aspecten van het werk in verband brengen met zijn of haar eigen ervaringen, in meer detail op B1. Op B2 kan hij of zij uitgebreidere verklaringen geven, commentaar leveren op de manier van uitdrukken en de stijl en zijn of haar interpretatie geven van de ontwikkeling van een plot, de personages en de thema's in een verhaal, roman, film of toneelstuk. Op de C-niveaus kan hij of zij bredere en diepgaandere interpretaties geven en deze onderbouwen met details en voorbeelden.

EEN PERSOONLIJKE REACTIE GEVEN OP CREATIEVE TEKSTEN (waaronder literaire)	
C2	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>
C1	<p>Kan in detail zijn of haar persoonlijke interpretatie van een werk beschrijven en zijn of haar reacties op bepaalde kenmerken toelichten en het belang daarvan uitleggen.</p> <p>Kan zijn of haar interpretatie van personages in een werk toelichten: hun psychologische/emotionele staat, de motieven voor hun handelingen en de consequenties van deze handelingen.</p> <p>Kan zijn of haar persoonlijke interpretatie geven van de ontwikkeling van een plot, de personages en de thema's in een verhaal, roman, film of toneelstuk.</p>
B2	<p>Kan een duidelijke presentatie geven van zijn of haar reacties op een werk, zijn of haar ideeën ontwikkelen en deze onderbouwen met voorbeelden en argumenten.</p> <p>Kan zijn of haar emotionele reactie op een werk uitleggen en verder ingaan op de manier waarop het werk deze reactie heeft opgewekt.</p> <p>Kan met enige details reageren op de uitdrukkingsvorm, stijl en inhoud van een werk en uitleggen wat hij of zij waardeerde en waarom.</p>
B1	<p>Kan uitleggen waarom bepaalde delen of aspecten van een werk hem of haar in het bijzonder interesseerden. Kan met enige details uitleggen met welk personage hij of zij zich het meest identificeerde en waarom.</p> <p>Kan gebeurtenissen in een verhaal, film of toneelstuk in verband brengen met vergelijkbare gebeurtenissen die hij of zij heeft ervaren of waar hij of zij over heeft gehoord. Kan de emoties die worden ervaren door een personage in een werk in verband brengen met emoties die hij of zij zelf heeft ervaren.</p> <p>Kan de emoties die hij of zij heeft ervaren op een bepaald moment in een verhaal beschrijven, bijvoorbeeld het punt of de punten in een verhaal waar hij of zij zich zorgen maakte om een personage, en uitleggen hoe dat kwam.</p> <p>Kan in het kort de gevoelens en meningen die een werk bij hem of haar opriep uitleggen. Kan de persoonlijkheid van een personage beschrijven.</p>
A2	<p>Kan reageren op een werk door zijn of haar gevoelens en ideeën in eenvoudige taal te beschrijven. Kan de gevoelens van een personage beschrijven en de redenen daarvoor uitleggen.</p> <p>Kan in eenvoudige taal zeggen welke delen of aspecten van een werk hem of haar in het bijzonder interesseerden. Kan zeggen of hij of zij een werk wel of niet goed vond en in eenvoudige taal uitleggen waarom.</p> <p>Kan eenvoudige passages selecteren die hij of zij in het bijzonder goed vond in een literair werk om te gebruiken als citaten.</p>
A1	Kan eenvoudige woorden en frasen gebruiken om te zeggen wat voor gevoel een werk hem of haar gaf.
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>

Analyse en kritische waardering van creatieve teksten (waaronder literaire): dit is de benadering die meer algemeen wordt gebruikt op de middelbare school en op universitair niveau. Het gaat hier om meer formele, intellectuele reacties. Aspecten die worden geanalyseerd zijn onder meer het belang van gebeurtenissen in de roman, de behandeling van dezelfde thema's in verschillende werken en andere verbanden ertussen, de mate waarin een werk conventies volgt en een meer globale evaluatie van het werk als geheel. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- vergelijken van verschillende werken;
- geven van een onderbouwde mening over een werk;
- kritisch evalueren van kenmerken van het werk, waaronder de effectiviteit van de toegepaste technieken.

Dit zijn de kenmerken van de voortgang door de schaal: er zijn geen descriptors voor A1 en A2. Tot B2 ligt de nadruk op beschrijving en niet op evaluatie. Op B2 kan de gebruiker/leerder overeenkomsten en verschillen tussen werken analyseren en een onderbouwde mening geven en verwijzen naar de standpunten van anderen. Op C1 wordt de analyse subtieler en heeft deze betrekking op de manier waarop het werk de lezer bij het verhaal betreft, de mate waarin het conventioneel is, of het gebruikmaakt van ironie. Op C2 kan de gebruiker/leerder fijnere linguïstische en stilistische subtiliteiten herkennen, connotaties ontleden en meer kritische waarderingen geven van de manier waarop structuur, taal en retorische middelen zijn gebruikt in een literair werk voor een bepaald doel.

ANALYSE EN KRITISCHE WAARDERING VAN CREATIEVE TEKSTEN (waaronder literaire)	
C2	<p>Kan een kritische beoordeling geven van werk uit verschillende perioden en genres (romans, gedichten en toneelstukken) en daarbij subtiele verschillen in stijl en impliciete en expliciete betekenissen opmerken.</p> <p>Kan de fijnere subtiliteiten van genuanceerde taal, retorische effecten en stilistisch taalgebruik herkennen (bijvoorbeeld metaforen, ongewone syntaxis, dubbelzinnigheid) en betekenissen en connotaties interpreteren en 'ontleden'.</p> <p>Kan de manier waarop structuur, taal en retorische middelen zijn gebruikt in een literair werk voor een bepaald doel kritisch evalueren en een onderbouwd argument geven voor de toepasselijkheid en effectiviteit daarvan.</p> <p>Kan een kritische beoordeling geven van het bewust breken met linguïstische conventies in een tekst.</p>
C1	<p>Kan een kritische beoordeling geven van een groot scala van teksten, waaronder literaire werken uit verschillende perioden en genres. Kan evalueren in hoeverre een werk aan de conventies van zijn genre voldoet.</p> <p>Kan de manieren waarop het werk de lezer bij het verhaal betreft (bijvoorbeeld door verwachtingen op te bouwen en te ondermijnen) beschrijven en becommentariëren.</p>
B2	<p>Kan twee werken met elkaar vergelijken wat betreft thema's, personages en scènes, overeenkomsten en contrasten verkennen en het belang van de verbanden ertussen uitleggen.</p> <p>Kan een onderbouwde mening geven over een werk. Toont zich daarbij bewust van de thematische, structurele en formele kenmerken en verwijst naar de meningen en argumenten van anderen.</p> <p>Kan evalueren hoe het werk identificatie met de personages stimuleert en kan daar voorbeelden van geven.</p> <p>Kan beschrijven op welke manier meerdere werken verschillen in hun behandeling van hetzelfde thema.</p>
B1	<p>Kan de belangrijkste episoden en gebeurtenissen in een duidelijk gestructureerde verhalende tekst in alledaagse taal aanwijzen. Kan het belang van de gebeurtenissen en het verband ertussen uitleggen.</p>
A2	<p>Kan de essentiële thema's en personages in korte verhalende teksten over vertrouwde situaties die geschreven zijn in veelvoorkomende alledaagse taal beschrijven.</p> <p>Kan de essentiële thema's en personages in korte, eenvoudige verhalende teksten over vertrouwde situaties die geschreven zijn in veelvoorkomende alledaagse taal herkennen en in het kort beschrijven.</p>
A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>

Bemiddeling van concepten

Het onderwijs erkent taal als een middel om na te denken over een onderwerp en om over dat denkproces te praten in een dynamisch co-constructief proces. Het is een essentiële component van de ontwikkeling van de bemiddelingsschalen om deze functie op te nemen. Hoe kan de gebruiker/leerder de toegang tot kennis en concepten mogelijk maken door middel van taal? Er zijn twee hoofdmanieren: de ene is in de context van samenwerking en de andere is als iemand de officiële of onofficiële rol van helper, docent/leerkracht of trainer heeft. In allebei de situaties is het nagenoeg onmogelijk om concepten te ontwikkelen zonder eerst de achterliggende relationele kwesties te beheren. Daarom zijn er twee schalen weergegeven voor samenwerking in een groep en voor het leiden van groepswork. De eerste schaal, aan de linkerkant van de tabel, gaat over het vaststellen van de voorwaarden voor effectief werk (= relationele bemiddeling). De tweede schaal, aan de rechterkant van de tabel, gaat over de ontwikkeling en uitwerking van ideeën (= cognitieve bemiddeling). Net als bij de verschillende aspecten van communicatieve taalvaardigheid, of van meertalige en pluriculturele competentie, is er onderscheid gemaakt om te helpen bij de reflectie, maar echte communicatie vereist een holistische integratie van verschillende aspecten. De vier descriptorschalen in deze paragraaf vormen dus paren, zoals hieronder weergegeven:

	Voorwaarden vaststellen	Ideeën ontwikkelen
Samenwerken in een groep	Samenwerkende interactie tussen gelijkwaardige partners mogelijk maken	Samenwerken aan betekenisvorming
Groepswork leiden	Interactie beheren	Conceptuele dialoog aanmoedigen

De twee schalen onder 'voorwaarden vaststellen' richten zich op het opbouwen en onderhouden van positieve interacties en hebben niet rechtstreeks te maken met toegang tot nieuwe kennis en concepten. Zulke bemiddeling kan echter heel goed een noodzakelijke voorafgaande of parallelle activiteit zijn voor het mogelijk maken van de ontwikkeling van nieuwe kennis. Mensen moeten gevoelig zijn voor de meningen van anderen: een positieve sfeer is vaak een voorwaarde voor een samenwerking die leidt tot nieuwe kennis. Hoewel deze vier schalen rechtstreeks relevant zijn voor het onderwijsdomein, zijn ze niet beperkt tot de klas. Ze zijn toepasbaar op alle domeinen waar de ontwikkeling van ideeën nodig is.

Samenwerkende interactie tussen gelijkwaardige partners mogelijk maken: de gebruiker/leerder draagt bij aan succesvolle samenwerking in een groep waar hij of zij deel van uitmaakt, meestal met het oog op een specifieke gezamenlijke doelstelling of communicatieve taak. Hij of zij grijpt waar nodig bewust in om de discussie in de juiste richting te leiden, het evenwicht tussen bijdragen te bewaren en te helpen communicatieproblemen binnen de groep op te lossen. Hij of zij heeft geen toegekende leidende rol in de groep en heeft niet de bedoeling een leidende rol voor zichzelf te scheppen, maar houdt zich uitsluitend bezig met succesvolle samenwerking. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- collaboratieve deelname door bewust de eigen rol en bijdragen aan de groepscommunicatie te beheren;
- actieve sturing van teamwerk door te helpen essentiële punten te herzien en vervolgstappen te overwegen of definiëren;
- gebruik van vragen en bijdragen om de discussie op een productieve manier vooruit te helpen;
- gebruik van vragen en om de beurt spreken om evenwicht te scheppen tussen de eigen bijdragen en die van andere leden van de groep.

Dit zijn de kenmerken van de voortgang door de schaal: op A2 kan de gebruiker/leerder actief samenwerken aan eenvoudige gezamenlijke taken, mits iemand hem of haar helpt zijn of haar suggesties onder woorden te brengen. Op B1 ligt de nadruk op vragen stellen en anderen uitnodigen te spreken. Als de leerder/gebruiker niveau B2 bereikt, kan hij of zij de discussie opnieuw richting geven om doelstellingen te helpen definiëren en manieren om die te bereiken met elkaar te vergelijken. Op C1 kan hij of zij op tactische wijze helpen de discussie in de richting van een conclusie te sturen.

Samenwerken aan betekenisvorming gaat over het stimuleren en ontwikkelen van ideeën als lid van een groep. Het is met name relevant voor samenwerking op het gebied van probleemoplossing, brainstormen, conceptontwikkeling en projectwerk. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- cognitief kaderen van samenwerkingstaken door besluiten te nemen over doelstellingen, processen en stappen;
- gezamenlijk construeren van ideeën/oplossingen;
- anderen vragen hun gedachten toe te lichten en inconsistenties in hun denkproces aanwijzen;
- de discussie samenvatten en een besluit nemen over verdere stappen.

Dit zijn de kenmerken van de voortgang door de schaal: de schaal loopt van eenvoudige vraagstellingstechnieken en de organisatie van taken op B1 via verdere ontwikkeling van de ideeën en meningen van anderen en gezamenlijke ontwikkeling van ideeën (B2/B2+) tot het evalueren van problemen, uitdagingen en voorstellen en het uitlichten van inconsistenties in ideeën (C1) en het effectief begeleiden van een discussie in de richting van consensus op C2.

SAMENWERKEN IN EEN GROEP			
	SAMENWERKENDE INTERACTIE MOGELIJK MAKEN	SAMENWERKEN AAN BETEKENISVORMING	
C2	<i>Geen descriptoren beschikbaar</i>	Kan de verschillende bijdragen samenvatten,	C2

		evalueren en met elkaar in verband brengen om overeenstemming over een oplossing of verdere stappen mogelijk te maken.	
C1	<p>Kan gevoeligheid aan de dag leggen voor verschillende perspectieven binnen een groep en bijdragen erkennen. Kan eventuele twijfels, onenigheden of commentaren op zo'n manier onder woorden brengen dat ze niet of nauwelijks kwetsend overkomen.</p> <p>Kan de interactie ontwikkelen en op tactische wijze helpen een conclusie te bereiken.</p>	<p>Kan de discussie inkaderen om een actieplan te bepalen met een partner of groep en daarbij verslag doen van wat anderen hebben gezegd. Kan meerdere standpunten samenvatten, uitleggen en vergelijken.</p> <p>Kan problemen, uitdagingen en voorstellen in een samenwerkende discussie evalueren om besluiten te nemen over verdere stappen.</p> <p>Kan inconsistenties in denkwijzen uitlichten en vraagtekens zetten bij ideeën van anderen in het proces van het proberen te bereiken van consensus.</p>	C1
B2	<p>Kan, op basis van de reacties van andere mensen, de manier waarop hij of zij vragen formuleert en/of ingrijpt in een groepsinteractie aanpassen.</p> <p>Kan optreden als rapporteur in een groepsdiscussie door ideeën en besluiten te noteren, deze te bespreken met de groep en later plenair een samenvatting te geven van de mening(en) van de groep.</p>	<p>Kan de voornaamste kwestie die moet worden opgelost binnen een complexe taak en de belangrijke aspecten waarmee rekening moet worden gehouden uitlichten.</p> <p>Kan bijdragen aan samenwerkende besluitvorming en probleemoplossing door ideeën onder woorden te brengen en mede te ontwikkelen, details toe te lichten en suggesties te doen voor toekomstige acties.</p> <p>Kan helpen de discussie in een groep te organiseren door verslag te doen van wat anderen hebben gezegd en verschillende standpunten samen te vatten, uit te werken en tegen elkaar af te wegen.</p>	B2
	<p>Kan vragen stellen om discussie te stimuleren over hoe samenwerking moet worden georganiseerd. Kan gezamenlijke doelstellingen voor teamwerk helpen definiëren en opties om die te bereiken met elkaar vergelijken. Kan een discussie opnieuw richting geven door voor te stellen waarmee als volgende rekening moet worden gehouden en hoe er verdergegaan moet worden.</p>	<p>Kan de ideeën en meningen van andere mensen verder ontwikkelen.</p> <p>Kan zijn of haar ideeën presenteren in een groep en vragen stellen die reacties oproepen vanuit het perspectief van andere groepsleden.</p> <p>Kan twee verschillende kanten van een zaak afwegen, argumenten voor en tegen geven en een oplossing of compromis voorstellen.</p>	
B1	<p>Kan samenwerken aan een gezamenlijke taak, bijvoorbeeld door suggesties te formuleren en hierop te reageren, te vragen of mensen het eens zijn en alternatieve benaderingen voor te stellen.</p>	<p>Kan het werk aan een directe samenwerkingstaak organiseren door het doel te noemen en op een eenvoudige manier uit te leggen wat de belangrijkste kwestie is die moet worden opgelost.</p>	B1

	Kan samenwerken aan eenvoudige gezamenlijke taken. Kan werken aan het bereiken van een gedeeld doel in een groep door directe vragen te stellen en te beantwoorden. Kan de taak in elementaire termen definiëren in een discussie en anderen vragen hun deskundigheid en ervaring bij te dragen.	Kan vragen, opmerkingen en eenvoudige herformuleringen gebruiken om de focus van de discussie vast te houden.	
	Kan andere mensen in een groep uitnodigen om te spreken.	Kan een lid van de groep vragen zijn of haar standpunten te onderbouwen. Kan gedeeltelijk herhalen wat iemand anders heeft gezegd om wederzijds begrip te bevestigen en de ontwikkeling van ideeën op koers te houden.	
A2	Kan samenwerken aan eenvoudige gezamenlijke taken, mits de andere deelnemers langzaam spreken en een of meer van hen hem of haar helpen bij te dragen en zijn of haar suggesties helpen uit te drukken.	Kan nagaan of de persoon tegen wie hij of zij praat begrijpt wat hij of zij bedoelt door passende vragen te stellen.	A2
	Kan samenwerken aan eenvoudige praktische taken. Kan anderen vragen wat ze vinden, suggesties doen en reacties begrijpen, mits hij of zij af en toe om herhaling of herformulering kan vragen.	Kan eenvoudige opmerkingen maken en af en toe vragen stellen om aan te geven dat hij of zij het kan volgen. Kan op een eenvoudige manier suggesties doen om de discussie vooruit te helpen.	
A1	Kan anderen uitnodigen bij te dragen aan zeer eenvoudige taken met behulp van korte, eenvoudige frasen. Kan aangeven dat hij of zij het begrijpt en vragen of anderen het begrijpen.	Kan in heel eenvoudige bewoordingen een idee uitdrukken en vragen wat anderen vinden.	A1
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>	Pre-A1

Plenaire en groepsinteractie beheren: de gebruiker/leerder heeft een toegewezen leidende rol voor het organiseren van communicatieve activiteit tussen leden van een groep of verschillende groepen, bijvoorbeeld als een docent/leerkracht, workshopleider, trainer of voorzitter. Hij of zij heeft een bewuste aanpak voor het beheren van fasen van communicatie die plenaire communicatie met de hele groep en/of beheer van communicatie binnen of tussen subgroepen kan omvatten. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- leiden van plenaire activiteit;
- geven van instructies en controleren of de doelstellingen van de communicatieve taak zijn begrepen;
- monitoren en mogelijk maken van communicatie binnen de groep of subgroepen zonder de communicatiestroom tussen groepen deelnemers te hinderen;
- de communicatie in de groep of subgroepen in een andere richting sturen; ingrijpen om te zorgen dat een groep zich weer met de taak gaat bezighouden;
- aanpassen van de eigen bijdragen en interactieve rol ter ondersteuning van de groepscommunicatie, indien nodig.

Dit zijn de kenmerken van de voortgang door de schaal: op B1 kan de gebruiker/leerder duidelijke instructies geven, beurten toekennen en deelnemers in een groep terugroepen bij de taak. Deze aspecten worden op B2 uitgebreid met verklaringen van verschillende rollen, basisregels en de vaardigheid om een groep weer aan de taak te laten werken met nieuwe instructies en door evenwichtigere deelname aan te moedigen. Er zijn verschillende descriptoren met betrekking tot monitoring samengevoegd op B2+. Op C1 kan de gebruiker/leerder een gevarieerde en evenwichtige opeenvolging van plenair, groepsmatig en individueel werk organiseren en zorgen voor soepele overgangen tussen de fasen en op diplomatische wijze ingrijpen om de gesprekken in de juiste richting te leiden, te voorkomen dat iemand het gesprek domineert of om storend gedrag aan te pakken. Op C2 kan hij of zij verschillende rollen vervullen al naargelang wat er nodig is, onderstromen herkennen en passende begeleiding geven en individuele steun leveren.

Conceptuele dialoog aanmoedigen heeft betrekking op het bieden van een basis die anderen kunnen gebruiken om een nieuw concept te construeren in plaats van alleen te doen wat er gezegd wordt. De gebruiker/leerder kan dit doen als lid van een groep, door tijdelijk de rol van helper op zich te nemen, of hij of zij kan een toegewezen rol als deskundige hebben (bijvoorbeeld activiteitenbegeleider/docent/leerkracht/trainer/manager) die een groep leidt om de deelnemers te helpen concepten te begrijpen. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- vragen stellen om logisch redeneren te stimuleren (dialoog);
- bijdragen ombouwen tot een logisch, samenhangend discours.

Dit zijn de kenmerken van de voortgang door de schaal: de schalen gaan van belangstelling tonen op A1 via het stellen van eenvoudige vragen om iemand te betrekken bij een discussie of om iemands mening te vragen op A2 tot het monitoren van een discussie en het stellen van meer inhoudelijke vragen vanaf B2+, teneinde logisch redeneren, rechtvaardiging van ideeën en de constructie van samenhangende gedachtelijnen te bevorderen.

GROEPSWERK LEIDEN			
	INTERACTIE BEHEREN	CONCEPTUELE DIALOOG AANMOEDIGEN	
C2	Kan verschillende rollen op zich nemen afhankelijk van de behoeften van de deelnemers en de vereisten van de activiteit (informatieverschaffer, bemiddelaar, toezichthouder, enzovoort) en passende individuele ondersteuning bieden. Kan onderstromen in interactie herkennen en passende maatregelen nemen om de richting van het gesprek te sturen.	Kan de ontwikkeling van ideeën in een discussie over complexe abstracte onderwerpen effectief leiden en de richting van het gesprek sturen door gerichte vragen te stellen en anderen uit te nodigen hun redeneringen toe te lichten.	C2
C1	Kan een gevarieerde en evenwichtige opeenvolging van plenair, groepsmatig en individueel werk organiseren en zorgen voor soepele overgangen tussen de fasen. Kan op diplomatische wijze ingrijpen om de gesprekken in de juiste richting te leiden, te voorkomen dat iemand het gesprek domineert of om storend gedrag aan te pakken.	Kan een reeks open vragen stellen die voortbouwen op verschillende bijdragen om logisch redeneren te stimuleren (bijvoorbeeld hypothetiseren, afleiden, analyseren, rechtvaardigen en voorspellen).	C1

B2	Kan participatief groepswork efficiënt organiseren en beheren. Kan individueel werk en groepswork monitoren op een niet-opdringerige manier en ingrijpen om te zorgen dat een groep doorgaat met de taak of om te zorgen voor gelijke deelname. Kan ondersteunend ingrijpen om de aandacht van mensen te richten op aspecten van de taak door gerichte vragen te stellen en uit te nodigen tot suggesties.	Kan leden van een groep aanmoedigen hun gedachtegangen te beschrijven en toe te lichten. Kan leden van een groep aanmoedigen voort te bouwen op elkaars informatie en ideeën om tot een concept of oplossing te komen.	B2
	Kan de verschillende rollen van deelnemers aan het samenwerkingsproces uitleggen en duidelijke instructies geven voor groepswork. Kan de basisregels uitleggen in samenwerkingsdiscussies in kleine groepen met betrekking tot het oplossen van problemen of het evalueren van alternatieve voorstellen. Kan indien nodig ingrijpen om een groep te laten doorgaan met de taak met nieuwe instructies of om gelijkere deelname aan te moedigen.	Kan vragen en feedback formuleren om mensen aan te moedigen verder te denken en hun mening te onderbouwen of verduidelijken. Kan voortbouwen op de ideeën van anderen en deze aan elkaar koppelen tot samenhangende gedachtelijnen. Kan mensen vragen uit te leggen hoe een idee binnen het hoofdonderwerp van de discussie past.	
B1	Kan de beurt geven in een discussie door een deelnemer uit te nodigen iets te zeggen.	Kan mensen vragen specifieke punten uit hun eerste uitleg verder toe te lichten. Kan passende vragen stellen om te controleren of de uitgelegde concepten zijn begrepen. Kan vragen stellen om mensen uit te nodigen hun redenering te verduidelijken.	B1
	Kan eenvoudige, duidelijke instructies geven om een activiteit te organiseren.	Kan vragen waarom iemand iets denkt of hoe hij of zij denkt dat iets zou werken.	
A2	Kan zeer eenvoudige instructies geven aan een welwillende groep die zo nodig helpt met formuleren.	Kan vragen wat iemand van een bepaald idee vindt.	A2
A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>	Kan eenvoudige losse woorden en non-verbale signalen gebruiken om belangstelling voor een idee uit te drukken.	A1
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>	Pre-A1

Bemiddeling van communicatie

Hoewel bemiddeling in de tekst van het ERK uit 2001 maar heel in het kort aan bod komt, wordt het sociale aspect benadrukt. Bemiddeling heeft betrekking op een taalgebruiker die de rol van intermediair speelt tussen verschillende gesprekspartners die zich bezighouden met activiteiten die 'een belangrijke rol spelen in het normale talige functioneren van de samenleving.' (paragraaf 2.1.3, ERK). Taal is natuurlijk niet de enige reden waarom mensen soms moeite hebben om elkaar te begrijpen. Zelfs als men over bemiddeling denkt als het begrijpelijk maken van een tekst, kan het begripsprobleem heel goed het gevolg zijn van onbekendheid met het betreffende onderwerp of vakgebied. Om de ander te begrijpen moet men zich inspannen om zijn of haar eigen perspectief te vertalen naar dat van de ander en beide perspectieven in gedachten houden; soms hebben mensen een derde persoon of een derde ruimte nodig om dat te bereiken. Soms zijn er delicate situaties, spanningen of zelfs onenigheden die moeten worden aangepakt om de voorwaarden te scheppen voor begrip en dus voor communicatie.

De descriptors voor bemiddeling zijn daarom direct relevant voor docenten/leerkrachten, trainers, studenten en professionals die hun bewustzijn en competentie op dit gebied willen ontwikkelen om beter te kunnen communiceren in een bepaalde taal of bepaalde talen, vooral als er een intercultureel element bij betrokken is.

Pluriculturele ruimte mogelijk maken: deze schaal weerspiegelt het idee van het scheppen van een gemeenschappelijke ruimte tussen linguïstisch en cultureel verschillende gesprekspartners. Het gaat over de capaciteit om met anders-zijn om te gaan, om overeenkomsten en verschillen te identificeren, om voort te bouwen op bekende en onbekende culturele kenmerken, enzovoort – om zo communicatie en samenwerking mogelijk te maken. De gebruiker/leerder probeert dus een positieve interactieve omgeving mogelijk te maken voor succesvolle communicatie tussen deelnemers met verschillende culturele achtergronden, onder meer in pluriculturele contexten. In plaats van eenvoudig gebruik te maken van zijn of haar pluriculturele repertoire om geaccepteerd te worden en om zijn of haar eigen missie of boodschap te bevorderen (zie *Voortbouwen op pluricultureel repertoire*) treedt hij of zij op als cultureel bemiddelaar door een neutrale, vertrouwde, gedeelde ruimte te scheppen om de communicatie tussen anderen te verbeteren. Hij of zij probeert het interculturele begrip tussen deelnemers te verbreden en verdiepen om eventuele communicatiemoeilijkheden als gevolg van contrasterende culturele perspectieven te voorkomen en/of op te lossen. De bemiddelaar moet natuurlijk zelf een voortdurend ontwikkelend bewustzijn hebben van de sociaal-culturele en sociolinguïstische verschillen die van invloed zijn op cultuuroverschrijdende communicatie. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- vragen stellen en belangstelling tonen om begrip van culturele normen en perspectieven tussen sprekers te bevorderen;
- gevoeligheid en respect aan de dag leggen voor verschillende sociaal-culturele en sociolinguïstische perspectieven en normen;
- voorbereid zijn op, omgaan met en oplossingen bieden voor misverstanden die voortkomen uit sociaal-culturele en sociolinguïstische verschillen.

Dit zijn de kenmerken van de voortgang door de schaal: op B1 ligt de nadruk op het voorstellen van mensen en het tonen van belangstelling en empathie door vragen te stellen en te beantwoorden. Vanaf B2+ staan waardering van verschillende perspectieven en flexibiliteit centraal: het vermogen om deel uit te maken van een groep en toch evenwicht en afstand te bewaren, zich gevoelig uit te drukken, misverstanden op te helderen en uit te leggen hoe dingen bedoeld waren. Dit aspect wordt verder ontwikkeld in de C-niveaus, waar de gebruiker/leerder zijn/haar handelingen en manier van uitdrukken kan afstemmen op de context en subtiele aanpassingen kan doen om misverstanden en culturele incidenten te voorkomen en/of herstellen. Op C2 kan hij of zij doeltreffend en natuurlijk bemiddelen, rekening houdend met sociaal-culturele en sociolinguïstische verschillen.

PLURICULTURELE RUIMTE MOGELIJK MAKEN	
C2	Kan doeltreffend en natuurlijk bemiddelen tussen leden van zijn of haar eigen en andere gemeenschappen, rekening houdend met sociaal-culturele en sociolinguïstische verschillen. Kan een gevoelige discussie effectief leiden en nuances en onderstromen herkennen.
C1	Kan als bemiddelaar optreden bij interculturele ontmoetingen, bijdragen aan een gedeelde communicatiecultuur door ambiguïteit te beheren door het bieden van advies en steun en misverstanden de kop in te drukken. Kan aanvoelen hoe mensen dat wat gezegd of geschreven is verkeerd kunnen begrijpen en helpen een positieve interactie gaande te houden door de verschillende culturele perspectieven op de betreffende kwestie te interpreteren en erover te praten.
B2	Kan gebruikmaken van kennis van sociaal-culturele conventies om een consensus te bereiken over hoe er moet worden verdergegaan in een bepaalde situatie die onbekend is voor alle betrokkenen. Kan, bij interculturele ontmoetingen, waardering aan de dag leggen voor andere perspectieven dan zijn of haar eigen wereldbeeld en kan zich uitdrukken op een manier die past bij de context. Kan misverstanden en verkeerde interpretaties tijdens interculturele ontmoetingen verduidelijken door voor te stellen hoe dingen eigenlijk bedoeld waren om spanningen uit de lucht te halen en de discussie vooruit te helpen. Kan een gedeelde communicatiecultuur aanmoedigen door begrip en waardering te uiten voor verschillende ideeën, gevoelens en standpunten en door deelnemers uit te nodigen bij te dragen en open te staan voor elkaars ideeën. Kan samenwerken met mensen met verschillende culturele oriëntaties en de overeenkomsten en verschillen in standpunten en perspectieven bespreken. Kan, bij het samenwerken met mensen uit andere culturen, de manier waarop hij of zij werkt aanpassen om gezamenlijke procedures te scheppen.
B1	Kan cultuuroverschrijdende communicatie ondersteunen door gesprekken te beginnen, belangstelling en empathie te tonen door eenvoudige vragen te stellen en te beantwoorden en instemming en begrip uit te drukken. Kan op een ondersteunende manier optreden in interculturele ontmoetingen en de gevoelens en verschillende wereldbeelden van andere leden van de groep herkennen. Kan een interculturele uitwisseling ondersteunen met behulp van een beperkt repertoire om mensen met verschillende culturele achtergronden voor te stellen en vragen te stellen en te beantwoorden. Is zich ervan bewust dat sommige vragen in de betreffende culturen anders kunnen worden opgevat. Kan helpen een gedeelde communicatiecultuur te ontwikkelen door op een eenvoudige manier informatie uit te wisselen over waarden en houdingen ten aanzien van taal en cultuur.
A2	Kan bijdragen aan een interculturele uitwisseling door eenvoudige woorden te gebruiken om mensen te vragen dingen uit te leggen en duidelijkheid te krijgen over wat ze zeggen en daarbij zijn of haar beperkte repertoire te gebruiken om instemming uit te drukken, uit te nodigen, te bedanken enzovoort.
A1	Kan een interculturele uitwisseling mogelijk maken door mensen welkom te heten en belangstelling te tonen met eenvoudige woorden en non-verbale signalen, door anderen uit te nodigen te spreken en door aan te geven of hij of zij het begrijpt als hij of zij rechtstreeks wordt aangesproken.
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>

Als intermediair optreden in informele situaties (met vrienden en collega's): deze schaal is bedoeld voor situaties waarin de gebruiker/leerder als een meertalig individu naar zijn of haar beste kunnen bemiddelt tussen talen en culturen in een informele situatie in het publieke domein, het persoonlijke domein, het beroepsdomein of het onderwijsdomein. De schaal heeft dus geen betrekking op de activiteiten van professionele tolken. De bemiddeling kan in één richting plaatsvinden (bijvoorbeeld tijdens een welkomstwoord) of in twee richtingen (bijvoorbeeld tijdens een gesprek). De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- informeel weergeven wat sprekers in een gesprek zeggen;

- belangrijke informatie overbrengen (bijvoorbeeld in een werksituatie);
- herhalen wat er is gezegd in voordrachten en presentaties.

Dit zijn de kenmerken van de voortgang door de schaal: op de A-niveaus kan de gebruiker/leerder op een zeer eenvoudige manier helpen, maar vanaf A2+ en B1 kan hij of zij bemiddelen in voorspelbare alledaagse situaties. Dergelijke hulp is echter afhankelijk van een gesprekspartner die zich ondersteunend opstelt door zijn of haar spraak aan te passen of informatie zo nodig te herhalen. Op B2 kan de gebruiker/leerder kundig bemiddelen binnen zijn of haar interessegebieden als daarvoor voldoende pauzes zijn en vanaf C1 kan hij of zij dit vloeiend met betrekking tot een breed scala van onderwerpen. Op C2 kan de gebruiker/leerder ook de bedoeling van de spreker getrouw overbrengen, inclusief de stijl, het register en de culturele context.

ALS INTERMEDIAIR OPTREDEN IN INFORMELE SITUATIES (met vrienden en collega's)	
C2	Kan duidelijk, vloeiend, goed gestructureerd (in taal B) overbrengen wat er is gezegd (in taal A) over uiteenlopende algemene en gespecialiseerde onderwerpen en daarbij de passende stijl en het passende register behouden, fijnere betekenisnuances overbrengen en ingaan op sociaal-culturele implicaties.
C1	Kan duidelijk, vloeiend, goed gestructureerd (in taal B) overbrengen wat er is gezegd (in taal A) over uiteenlopende onderwerpen binnen de persoonlijke, academische en professionele interessesfeer en daarbij belangrijke informatie duidelijk en beknopt overbrengen en culturele verwijzingen uitleggen.
B2	Kan bemiddelen (tussen taal A en taal B) en daarbij gedetailleerde informatie overbrengen, de aandacht van beide partijen vestigen op achtergrondinformatie en sociaal-culturele aanwijzingen en indien nodig verduidelijking en vervolgvragen of -verklaringen voorstellen. Kan (in taal B) overbrengen wat er is gezegd in een welkomstwoord, anekdote of presentatie in zijn of haar vakgebied (gegeven in taal A), culturele aanwijzingen correct interpreteren en zo nodig aanvullende verklaringen geven, mits de spreker regelmatig stopt om hem of haar hiervoor de tijd te geven. Kan (in taal B) overbrengen wat er is gezegd (in taal A) over onderwerpen binnen zijn of haar interessegebied en daarbij zo nodig de betekenis van belangrijke uitspraken en standpunten uitleggen, mits sprekers verduidelijkingen geven als dat nodig is.
B1	Kan (in taal B) het voornaamste overbrengen van wat er is gezegd (in taal A) over onderwerpen binnen zijn of haar interessegebied en daarbij directe feitelijke informatie en expliciete culturele verwijzingen geven, mits hij of zij zich kan voorbereiden en de sprekers duidelijk articuleren in alledaagse taal. Kan (in taal B) het voornaamste overbrengen van wat er is gezegd (in taal A) over onderwerpen die voor hem relevant zijn. Kan daarbij de belangrijke beleefdheidsconventies volgen, mits de sprekers duidelijk in standaardtaal articuleren en hij of zij om verduidelijking kan vragen of om pauzes om te bedenken hoe dingen moeten worden uitgedrukt.
A2	Kan (in taal B) de algemene boodschap overbrengen van wat er is gezegd (in taal A) in alledaagse situaties en daarbij de elementaire culturele conventies volgen en de essentiële informatie overbrengen, mits de sprekers duidelijk articuleren in standaardtaal en hij of zij om herhaling of verduidelijking kan vragen. Kan (in taal B) het voornaamste punt overbrengen van wat er is gezegd (in taal A) in voorspelbare, alledaagse situaties en daarbij in beide partijen informatie overbrengen over persoonlijke behoeften, mits de sprekers helpen met formuleren.
A1	Kan (in taal B) de persoonlijke gegevens van andere mensen en zeer eenvoudige, voorspelbare informatie (beschikbaar in taal A) overbrengen, mits andere mensen helpen met formuleren.
Pre-A1	<i>Geen descriptor beschikbaar</i>

Communicatie mogelijk maken in gevoelige situaties en bij onenigheid: de gebruiker/leerder kan een formele rol vervullen als bemiddelaar in een meningsverschil tussen derde partijen of informeel proberen een misverstand, gevoelige situatie of meningsverschil tussen sprekers op te lossen. Zijn of haar belangrijkste doel is ophelderen wat het probleem is en wat de partijen willen om hen te helpen elkaars standpunten te begrijpen. Hij of zij kan proberen hen over te halen stappen te zetten in de richting van een oplossing. Hij of zij houdt zich helemaal niet bezig met zijn of haar eigen standpunt, maar zoekt een

evenwicht in de presentatie van de standpunten van de andere partijen die betrokken zijn in de discussie. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- op een gevoelige en evenwichtige manier de verschillende standpunten verkennen die door de deelnemers aan de dialoog worden uitgedragen;
- de uitgedrukte standpunten uitvoeriger bespreken om te zorgen dat de deelnemers de besproken kwesties beter begrijpen;
- overeenstemming bereiken;
- mogelijke punten vinden waarop deelnemers toegevingen willen doen;
- bemiddelen om een of meer deelnemers op andere gedachten te brengen om zo dicht bij een overeenstemming of oplossing te komen;

Dit zijn de kenmerken van de voortgang door de schaal: op de A-niveaus kan de gebruiker/leerder herkennen wanneer er onenigheid is. Op B1 kan hij of zij verklaringen vragen en krijgen, begrip van de kwesties aantonen en verduidelijking vragen als dat nodig is. Op B2 kan hij of zij de belangrijkste kwesties en de standpunten van de betrokken partijen schetsen, punten van overeenstemming aanwijzen, mogelijke oplossingen belichten en samenvatten wat er is afgesproken. Deze vaardigheden worden verder verdiept op B2+, als de gebruiker/leerder een uitgebreider begrip van de kwesties toont en tot mogelijke oplossingen kan komen. Op de C-niveaus beschikt hij of zij over de diplomatische en overtuigende taal om dit effectiever te doen en een delicate discussie op gevoelige wijze te leiden.

COMMUNICATIE MOGELIJK MAKEN IN GEVOELIGE SITUATIES EN BIJ ONENIGHEID

C2	<p>Kan tactisch omgaan met een storende deelnemer door eventuele opmerkingen diplomatisch in te kaderen als het gaat om de situatie en de culturele percepties.</p> <p>Kan zelfverzekerd een resoluut maar diplomatisch standpunt innemen over een principekwestie en tegelijkertijd respect tonen voor het standpunt van anderen.</p>
C1	<p>Kan gevoeligheid aan de dag leggen voor meerdere standpunten en herhalen en parafraseren om te laten zien dat hij of zij tot in detail begrijpt wat de andere partij nodig heeft om tot overeenstemming te komen.</p> <p>Kan een diplomatisch verzoek formuleren aan elke partij in een onenigheid om de centrale kern van hun standpunt vast te stellen en erachter te komen wat zij in bepaalde omstandigheden bereid zouden zijn op te geven.</p> <p>Kan overtuigende taal gebruiken om de partijen die onenigheid hebben voor te stellen een nieuw standpunt in te nemen.</p>
B2	<p>Kan partijen die onenigheid hebben mogelijke oplossingen ontlokken om hen te helpen consensus te bereiken en daarbij open, neutrale vragen formuleren om mensen zo min mogelijk in verlegenheid te brengen of voor het hoofd te stoten.</p> <p>Kan de partijen die onenigheid hebben helpen elkaar beter te begrijpen door hun standpunten duidelijker te formuleren en in te kaderen en door prioriteit te geven aan behoeften en doelstellingen.</p> <p>Kan een duidelijke en nauwkeurige samenvatting formuleren van wat is overeengekomen en wat van elk van de partijen wordt verwacht.</p>
B1	<p>Kan, door vragen te stellen, punten van overeenstemming identificeren en elke partij uitnodigen mogelijke oplossingen te belichten.</p> <p>Kan de belangrijkste punten in een geschil met redelijke precisie schetsen en de standpunten van de betrokken partijen uitleggen.</p> <p>Kan de uitspraken die door beide partijen zijn gedaan samenvatten en daarbij de punten van overeenstemming en de obstakels belichten.</p> <p>Kan partijen in een geschil vragen hun standpunt uit te leggen en kan kort reageren op hun verklaringen, mits het onderwerp vertrouwd is en de partijen duidelijk spreken.</p> <p>Kan laten zien dat hij of zij de belangrijkste kwesties in een geschil over een vertrouwd onderwerp begrijpt en kan eenvoudige verzoeken om bevestiging en/of verduidelijking doen.</p>
A2	<p>Kan herkennen wanneer sprekers het niet met elkaar eens zijn of wanneer er problemen ontstaan in de</p>

	interactie en kan uit het hoofd geleerde eenvoudige frasen aanpassen om te proberen tot compromissen en overeenstemming te komen.
A1	Kan herkennen wanneer sprekers het niet met elkaar eens zijn of wanneer iemand een probleem heeft en kan uit het hoofd geleerde eenvoudige woorden en frasen (bijvoorbeeld 'Ik begrijp het', 'Gaat het?') gebruiken om sympathie te uiten.
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>

Bemiddelingsstrategieën

Strategieën om een nieuw concept uit te leggen

- Koppelen aan eerdere kennis
- Taal aanpassen
- Gecomplieerde informatie opsplitsen

Strategieën om een tekst te vereenvoudigen

- Tekst met hoge informatiedichtheid toelichten
- Tekst stroomlijnen

De vaardigheid van de gebruiker/leerder om te bemiddelen heeft niet alleen betrekking op linguïstische competentie in de betreffende taal of talen, maar omvat ook het gebruik van bemiddelingsstrategieën die passend zijn met betrekking tot de conventies, voorwaarden en beperkingen van de communicatieve context. Bemiddelingsstrategieën zijn technieken om betekenis te verduidelijken en begrip te bevorderen. Als bemiddelaar moet de gebruiker/leerder zich mogelijk bewegen tussen mensen, teksten, soorten gesprekken en tussen talen, afhankelijk van de bemiddelingscontext. De strategieën die hier worden gepresenteerd zijn communicatiestrategieën, dat wil zeggen manieren om mensen te helpen iets te begrijpen tijdens het daadwerkelijke bemiddelingsproces. Ze hebben betrekking op de manier waarop de brontekst wordt verwerkt voor de ontvanger. Is het bijvoorbeeld nodig om deze uit te werken, te verdichten, te parafraseren, te vereenvoudigen, te illustreren met metaforen of beeldmateriaal? De strategieën worden afzonderlijk van elkaar gepresenteerd omdat ze van toepassing zijn op veel van de activiteiten.

Strategieën om een nieuw concept uit te leggen

Koppelen aan eerdere kennis: Verbanden leggen met eerdere kennis is een significant onderdeel van het bemiddelingsproces, aangezien het een essentieel onderdeel is van het leerproces. De bemiddelaar kan nieuwe informatie uitleggen door vergelijkingen te maken, door te beschrijven hoe de informatie verband houdt met iets wat de ontvanger al weet of door ontvangers te helpen eerdere kennis te activeren, enzovoort. Er kunnen linken worden gelegd met andere teksten, waarbij nieuwe informatie en concepten in verband worden gebracht met eerder materiaal, en met achtergrondkennis van de wereld. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- vragen stellen om mensen aan te moedigen eerdere kennis te activeren;
- vergelijkingen maken en/of verbanden leggen tussen nieuwe en eerdere kennis;
- voorbeelden en definities geven.

Dit zijn de kenmerken van de voortgang door de schaal: er is een voortgang van vergelijking met vertrouwde, alledaagse ervaring op B1 via bewustmaking door middel van duidelijke uitleg van verbanden op B2 tot uitgebreide, spontane definitie van complexe concepten waarbij gebruik wordt gemaakt van eerdere kennis op C2.

Taal aanpassen: de gebruiker/leerder moet mogelijk gebruikmaken van verschuivingen in taalgebruik, stijl en/of register om de inhoud van een tekst op te nemen in de nieuwe tekst van een ander genre en register. Dit kan door de opname van synoniemen, gelijkenissen, vereenvoudiging of parafrasering. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- parafrasering;
- spraak/presentatie aanpassen;
- technische terminologie uitleggen.

Dit zijn de kenmerken van de voortgang door de schaal: van A2 tot B2 kan de gebruiker/leerder gebruikmaken van parafraseren en vereenvoudiging om de inhoud van mondelinge en schriftelijke teksten toegankelijker te maken. In de descriptor voor B2 wordt gesproken over het begrijpelijk parafraseren van moeilijke concepten en technische onderwerpen en over bewuste aanpassing van het taalgebruik. Op de C-niveaus zijn de concepten technisch of complex en kan de gebruiker/leerder de inhoud presenteren in een ander genre of register dat past bij de doelgroep en de doelstelling.

Gecomplieerde informatie opsplitsen: begrip kan vaak worden verbeterd door gecomplieerde informatie op te splitsen in onderdelen en te laten zien hoe deze delen samenkomen om tot een totaalbeeld te komen. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- een proces opsplitsen in een reeks stappen;
- ideeën of instructies presenteren als een opsomming;
- de hoofdpunten in een lange argumentatie afzonderlijk van elkaar presenteren.

Dit zijn de kenmerken van de voortgang door de schaal: op B1 kan de gebruiker/leerder instructies of informele tekst punt voor punt presenteren. Op B2 kan hij of zij gecomplieerde processen of argumenten opsplitsen en de onderdelen afzonderlijk presenteren. Op C1 ligt er meer nadruk op versterken en samenvatten en op C2 kan de gebruiker/leerder metaforen gebruiken om het verband tussen de delen en het geheel uit te leggen en verschillende manieren om de kwestie te analyseren te bevorderen.

Strategieën om een tekst te vereenvoudigen

Tekst met hoge informatiedichtheid toelichten: informatiedichtheid is vaak een obstakel voor begrip. Deze schaal heeft betrekking op de uitbreiding van de bron (mondeling of schriftelijk) door de opname van nuttige informatie, voorbeelden, details, achtergrondinformatie, redenering en verklarende opmerkingen. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- gebruik van herhaling en redundantie, bijvoorbeeld door op verschillende manieren te parafraseren;
- stijl aanpassen om dingen explicieter uit te leggen;
- voorbeelden geven.

Dit zijn de kenmerken van de voortgang door de schaal: op B1 en B2 ligt de nadruk op herhaling en het geven van meer voorbeelden, terwijl op de C-niveaus toelichting en uitleg en de toevoeging van nuttige details steeds belangrijker wordt.

Tekst stroomlijnen: deze schaal heeft betrekking op het tegenovergestelde van toelichten, namelijk het reduceren van een schriftelijke tekst tot de essentiële boodschap(en) ervan. Dit kan worden gedaan door dezelfde informatie uit te drukken in minder woorden door herhaling en afdwalingen te schrappen en door de delen van de brontekst die geen relevante nieuwe informatie toevoegen weg te laten. Het kan echter ook betrekking hebben op hergroeperen van de ideeën in de bron om belangrijke punten uit te lichten om conclusies te trekken of de punten te vergelijken of tegen elkaar af te zetten. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- uitlichten van essentiële informatie;

- schrappen van herhaling en afdwalingen;
- weglaten wat niet relevant is voor het publiek.

Dit zijn de kenmerken van de voortgang door de schaal: uitlichten kan op A2+/B1 bestaan uit onderstrepen of het toevoegen van markeringen, maar betekent op C2 het volledig herschrijven van de brontekst. Op B2 kan de leerder de brontekst bewerken om onnodige informatie en herhaling te verwijderen. Op de C-niveaus verschuift de nadruk naar het afstemmen van een brontekst op een bepaalde doelgroep.

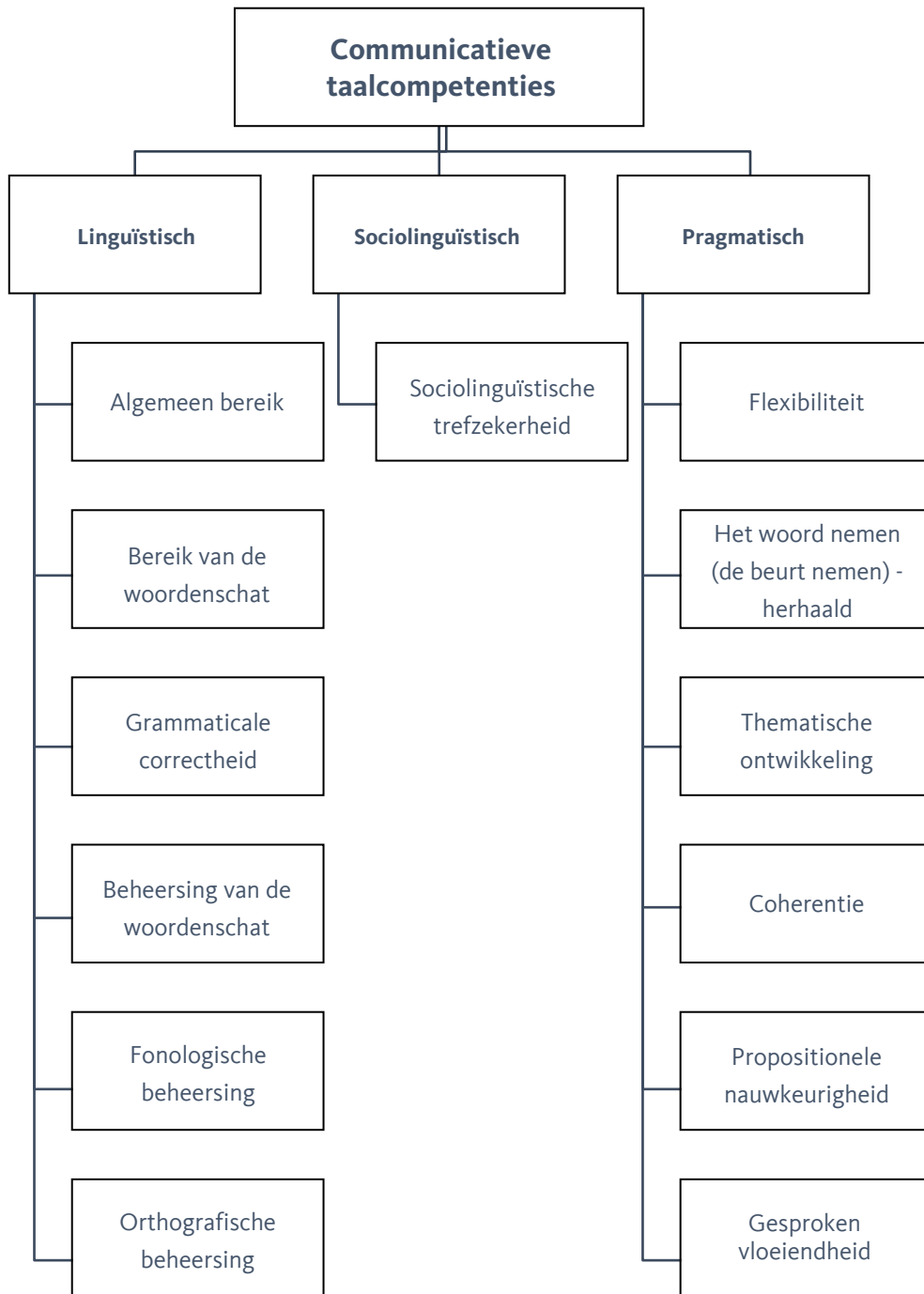
STRATEGIEËN OM EEN NIEUW CONCEPT UIT TE LEGGEN				
	KOPPELEN AAN EERDERE KENNIS	TAAL AANPASSEN	GECOMPLICEERDE INFORMATIE OPSPLITSEN	
C2	Kan complexe concepten (bijvoorbeeld wetenschappelijke begrippen) introduceren door uitgebreide definities en verklaringen te geven die gebruikmaken van veronderstelde eerdere kennis.	Kan de taal van uiteenlopende teksten aanpassen om de belangrijkste inhoud te presenteren in een register en een mate van verfijning en detail die passen bij de betreffende doelgroep.	Kan het begrip van een complexe kwestie bevorderen door het verband tussen delen en het geheel uit te leggen en verschillende benaderingen aan te moedigen.	C2
C1	Kan spontaan een reeks vragen stellen om mensen aan te moedigen na te denken over hun eerdere kennis van een abstracte kwestie en hen te helpen een verband te leggen met wat er uitgelegd gaat worden.	Kan technische terminologie en moeilijke concepten uitleggen bij het communiceren met leken over zaken in zijn of haar specialisatiegebied. Kan zijn of haar taalgebruik (bijvoorbeeld syntax, idioom, jargon) aanpassen om een complex specialistisch onderwerp toegankelijk te maken voor ontvangers die er niet vertrouwd mee zijn. Kan complexe, technische teksten parafraseren en interpreteren door gebruik te maken van passende niet-technische taal voor een luisteraar die geen specialistische kennis heeft.	Kan het begrip van een complexe kwestie bevorderen door de hoofdpunten te belichten en te categoriseren, ze in een logisch verbonden patroon te presenteren en de boodschap te versterken door de belangrijkste aspecten op verschillende manieren te herhalen.	C1

B2	Kan de verbanden tussen de doelstellingen van de sessie en de persoonlijke of professionele belangen en ervaringen van de deelnemer(s) duidelijk uitleggen.	Kan technische onderwerpen in zijn of haar vakgebied uitleggen door gebruik te maken van passende niet-technische taal voor een luisteraar die geen specialistische kennis heeft. Kan specifieke, complexe informatie in zijn of haar vakgebied duidelijker en explicieter maken voor anderen door deze te parafraseren in eenvoudigere taal.	Kan een gecompliceerde kwestie begrijpelijker maken door de onderdelen van het argument afzonderlijk te presenteren.	B2
	Kan vragen formuleren en feedback geven om mensen aan te moedigen verbanden te leggen met eerdere kennis en ervaringen. Kan een nieuw concept of proces uitleggen door het te vergelijken met een concept of proces waar mensen al vertrouwd mee zijn.	Kan de belangrijkste inhoud van mondelinge of schriftelijke tekst over een belangwekkend onderwerp (bijvoorbeeld een essay, een forumdiscussie, een presentatie) toegankelijk maken voor anderen door deze te parafraseren in eenvoudigere taal.	Kan een gecompliceerd proces begrijpelijker maken door het op te splitsen in een reeks kleinere stappen.	
B1	Kan uitleggen hoe iets werkt door voorbeelden te geven die gebruikmaken van de alledaagse ervaringen van mensen.	Kan de belangrijkste punten in korte, directe mondelinge of schriftelijke teksten over vertrouwde onderwerpen (bijvoorbeeld korte tijdschrift-artikelen, interviews) eenvoudiger parafraseren om de inhoud voor anderen toegankelijk te maken.	Kan een korte educatieve of informatieve tekst begrijpelijker maken door deze als een lijst van punten te presenteren.	B1
	Kan laten zien hoe nieuwe informatie verband houdt met datgene waar mensen vertrouwd mee zijn door eenvoudige vragen te stellen.	Kan korte schriftelijke passages op eenvoudige wijze parafraseren en daarbij de oorspronkelijke tekstvolgorde aanhouden.	Kan een set instructies begrijpelijker maken door ze langzaam uit te spreken, een paar woorden tegelijk, en gebruik te maken van verbale en non-verbale nadruk om het begrip te bevorderen.	
A2	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>	Kan het hoofdpunt van een eenvoudige boodschap over een alledaags onderwerp herhalen en daarbij andere woorden gebruiken om iemand anders te helpen de boodschap te begrijpen.	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>	A2
A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>	A1
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>	Pre-A1

STRATEGIEËN OM EEN TEKST TE VEREENVOUDIGEN			
	TEKST MET HOGE INFORMATIEDICHTHEID TOELICHTEN	TEKST STROOMLIJNEN	
C2	Kan de informatie in teksten over complexe academische of professionele onderwerpen verduidelijken door middel van uitbreiding en voorbeelden.	Kan een complexe brontekst herschrijven en daarbij de coherentie, cohesie en vloeiendheid van de argumentatie verbeteren en niet-relevante delen verwijderen.	C2
C1	Kan complexe, uitdagende inhoud toegankelijker maken door moeilijke aspecten explicieter uit te leggen en nuttige details toe te voegen. Kan de belangrijkste punten in een complexe tekst toegankelijker maken voor de doelgroep door redundantie toe te voegen, uitleg te geven en de stijl en het register aan te passen. Kan de inhoud van een tekst over een onderwerp in zijn of haar interessegebieden toegankelijker maken voor een doelgroep door voorbeelden, redeneringen en toelichtende opmerkingen toe te voegen.	Kan een complexe brontekst reorganiseren om meer nadruk te leggen op de punten die het meest relevant zijn voor de doelgroep. Kan een brontekst vereenvoudigen door niet-relevante of overbodige informatie weg te laten en rekening te houden met de doelgroep.	C1
B2	Kan concepten over onderwerpen in zijn of haar interessegebieden toegankelijker maken door concrete voorbeelden te geven, stap voor stap samen te vatten en de belangrijkste punten te herhalen. Kan nieuwe informatie toegankelijker maken door middel van herhaling en het toevoegen van illustraties.	Kan een brontekst bewerken door de delen die geen nieuwe informatie toevoegen die relevant is voor een bepaalde doelgroep te schrappen, om de significante inhoud toegankelijker te maken voor deze doelgroep. Kan verwante of herhaalde informatie in verschillende delen van een tekst identificeren en samenvoegen om de essentiële boodschap duidelijker te maken.	B2
B1	Kan een aspect van een alledaags onderwerp duidelijker en explicieter maken door de belangrijkste informatie op een andere manier over te brengen. Kan een aspect van een alledaags onderwerp duidelijker maken door eenvoudige voorbeelden te geven.	Kan de essentiële informatie in een directe, informatieve tekst identificeren en markeren (bijvoorbeeld onderstrepen, in een kleur aanduiden, enzovoort) om deze informatie op iemand anders over te dragen.	B1
A2	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>	Kan de essentiële zinnen in een korte alledaagse tekst identificeren en markeren (bijvoorbeeld onderstrepen, in een kleur aanduiden, enzovoort).	A2
A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>	A1
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>	Pre-A1

Communicatieve taalcompetenties

Zoals al is gezegd in de eerste paragraaf bij de bespreking van het beschrijvingsschema van het ERK, is de visie op competentie in het ERK niet alleen ontleend aan de toegepaste taalkunde maar ook aan de toegepaste psychologie en sociopolitieke benaderingen. Vooral de verschillende competentie modellen die sinds het begin van de jaren tachtig zijn ontwikkeld in de toegepaste taalkunde hebben het ERK beïnvloed. Hoewel ze op andere manieren waren geordend, hadden deze modellen in het algemeen vier hoofdaspecten met elkaar gemeen: strategische competentie, linguïstische competentie, pragmatische competentie (bestaande uit zowel gesprekscompetentie als functionele/actionele competentie) en sociaal-culturele competentie (waaronder sociolinguïstische competentie). Aangezien strategische competentie wordt behandeld in relatie tot activiteiten, presenteert het ERK descriptorschalen voor aspecten van communicatieve taalvaardigheid in paragraaf 5.2 van het ERK onder drie koppen: *Linguïstische competentie*, *Pragmatische competentie* en *Sociolinguïstische competentie*. Deze aspecten, of beschrijvingsparameters, zijn altijd met elkaar verweven bij elk taalgebruik; het zijn geen afzonderlijke 'componenten' en ze kunnen niet van elkaar worden geïsoleerd.

Linguïstisch

Er zijn descriptoren beschikbaar voor *Bereik* (onderverdeeld: *Morfologisch-syntactisch bereik*, later *Algemeen linguïstisch bereik* genoemd; *Bereik van de woordenschat*); *Beheersing* (onderverdeeld: *Grammaticale correctheid* en *Beheersing van de woordenschat*, *Fonologische beheersing* en *Orthografische beheersing*). Het onderscheid tussen bereik en beheersing wordt vaak gemaakt en weerspiegelt de complexiteit van de gebruikte taal. Het gaat dus niet alleen om het registreren van fouten. *Fonologische beheersing* wordt gepresenteerd als een beschrijvingsschema met de categorieën *Algemene fonologische beheersing*, *Klankarticulatie* en *Prosodische kenmerken* (klemtoon en intonatie).

Algemeen linguïstisch bereik

Aangezien het eerste bewijs van de verwerving van een tweede taal (dit wil zeggen: vooruitgang) de *verschijning* is van nieuwe vormen en niet de beheersing ervan, is het *bereik* van de taal waarover de gebruiker/leerder kan beschikken van groot belang. Ten tweede vormen pogingen tot het gebruik van complexere taal, het nemen van risico's en het betreden van onbekend terrein een essentieel deel van het leerproces. Als leerders complexere taken gaan uitvoeren, neemt hun beheersing van de taal natuurlijk af en dat hoort ook zo. Leerders zullen moeilijkere, onlangs geleerde morfologie en syntax minder goed beheersen dan alles wat al vertrouwd is en daarmee moet rekening worden gehouden bij het beschouwen van (een gebrek aan) nauwkeurigheid. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- bereik van situaties – van A1 tot B2, daarna onbeperkt;
- soort taal: van uit het hoofd geleerde frasen tot een heel gevarieerde taal om gedachten precies te formuleren, nadruk te leggen, onderscheid te maken en ambiguïteit uit te sluiten;
- beperkingen: van regelmatig vastlopen/verkeerd begrijpen in niet-routinematige situaties tot geen enkel teken van beperkingen in wat hij of zij kan zeggen.

ALGEMEEN LINGUÏSTISCH BEREIK

De **PROSIGN**-versie van deze schaal vindt u [hier](#).

C2	Kan gebruikmaken van een volledige en betrouwbare beheersing van een heel gevarieerde taal om gedachten precies te formuleren, nadruk te leggen, onderscheid te maken en ambiguïteit uit te sluiten. Er zijn geen tekenen dat hij of zij beperkt wordt in wat hij of zij wil zeggen.
C1	Kan uiteenlopende complexe grammaticale structuren op passende wijze en met aanzienlijke flexibiliteit gebruiken. Kan een geschikte formulering kiezen om zich helder uit te drukken, zonder zich te hoeven beperken in wat hij of zij wil zeggen.
B2	Kan zich helder uitdrukken zonder veel aanwijzingen dat hij of zij beperkt wordt in wat hij of zij wil zeggen. Beschikt over een voldoende gevarieerde taal om duidelijke beschrijvingen te geven, standpunten te formuleren en argumenten te geven, zonder al te opvallend te hoeven zoeken naar woorden, en daarbij bepaalde complexe zinsvormen te gebruiken.
B1	Beschikt over een voldoende gevarieerde taal om onvoorspelbare situaties te beschrijven, met redelijke nauwkeurigheid de hoofdpunten van een idee of probleem uit te leggen en gedachten onder woorden te brengen over abstracte of culturele onderwerpen zoals muziek en films. Beschikt over genoeg taal om zich te redden, met een woordenschat die voldoende is om zich, met enige aarzeling en omschrijvingen van woorden, te uiten over onderwerpen als familie, hobby's en interessegebieden, werk, reizen en actualiteiten, hoewel lexicale beperkingen tot herhaling en soms zelfs tot problemen met formuleren leiden.

A2	Beschikt over een repertoire van elementaire taal dat hem of haar in staat stelt met voorspelbare alledaagse situaties om te gaan, al zal hij of zij de boodschap vaak geweld moeten aandoen en naar woorden moeten zoeken. Kan beknopte alledaagse uitdrukkingen gebruiken om te voldoen aan eenvoudige behoeften van concrete aard: persoonlijke gegevens, dagelijkse routines, wensen en behoeften, verzoeken om inlichtingen. Kan elementaire zinspatronen gebruiken en communiceren met uit het hoofd geleerde frasen, woordgroepen en formules over zichzelf en anderen, wat zij doen, plaatsen, bezittingen, enzovoort. Beschikt over een beperkt repertoire van korte uit het hoofd geleerde frasen voor voorspelbare overlevingssituaties; in niet-alledaagse situaties komt het regelmatig tot mislukte communicatie en misverstanden.
A1	Beschikt over een zeer elementair bereik van eenvoudige uitdrukkingen over persoonlijke gegevens en behoeften van concrete aard. Kan enkele elementaire structuren gebruiken in enkelvoudige zinnen met enige weglating of reductie van elementen.
Pre-A1	Kan losse woorden en elementaire uitdrukkingen gebruiken om eenvoudige informatie over zichzelf te geven.

Bereik van de woordenschat

Het bereik van de woordenschat is de breedte en variatie van woorden en uitdrukkingen die wordt gebruikt. Het bereik van de woordenschat wordt meestal verkregen door veel te lezen. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- bereik van situaties – van A1 tot B2, daarna onbeperkt;
- soort taal: van een elementair repertoire van woorden en frasen tot een zeer breed lexicaal repertoire dat idiomatische uitdrukkingen en spreektaal omvat.

BEREIK VAN DE WOORDENSCHAT

De **PROSIGN**-versie van deze schaal vindt u [hier](#).

C2	Heeft een goede beheersing van een breed lexicaal repertoire met inbegrip van idiomatische uitdrukkingen en uitdrukkingen uit de spreektaal; toont zich bewust van betekenisconnotaties.
C1	Heeft een goede beheersing van een breed repertoire aan woorden, waardoor hiaten in de woordenschat gemakkelijk kunnen worden gedicht met omschrijvingen; er is in geringe mate sprake van zichtbaar zoeken naar uitdrukkingen en vermijdingsstrategieën. Kan in bijna alle situaties kiezen uit meerdere opties in zijn of haar woordenschat door gebruik te maken van synoniemen en zelfs minder gebruikelijke woorden. Goede beheersing van idiomatische uitdrukkingen en uitdrukkingen uit de spreektaal; kan vrij goed met woorden spelen. Kan het bereik van technische woordenschat en idiomatische uitdrukkingen dat gebruikelijk is in zijn of haar specialisatiegebied begrijpen en correct gebruiken.
B2	Kan de belangrijkste technische terminologie in zijn of haar vakgebied begrijpen en gebruiken bij het bespreken van zijn of haar specialisatie met andere deskundigen. Beschikt over een goede woordenschat voor zaken die verband houden met zijn of haar vakgebied en de meeste algemene onderwerpen. Kan variatie aanbrengen in formuleringen om te veel herhaling te voorkomen, al kunnen hiaten in de woordenschat nog wel tot aarzeling en omschrijving leiden. Kan de passende collocaties van veel woorden in de meeste contexten tamelijk stelselmatig produceren. Kan veel van de specialistische woordenschat in zijn of haar vakgebied begrijpen en gebruiken, maar heeft problemen met specialistische terminologie daarbuiten.
B1	Heeft een goede beheersing van een woordenschatbereik met betrekking tot vertrouwde onderwerpen en alledaagse situaties. Beschikt over voldoende woorden om zich, met enige omschrijvingen, te uiten over de meeste onderwerpen die betrekking hebben op het dagelijks leven, zoals familie, hobby's en interesses, werk, reizen en actualiteiten.

A2	Beschikt over voldoende woorden om alledaagse handelingen uit te voeren die betrekking hebben op vertrouwde situaties en onderwerpen.
	Beschikt over voldoende woorden om elementaire communicatiebehoefte tot uiting te brengen. Beschikt over voldoende woorden om primaire levensbehoefte te vervullen.
A1	Heeft een elementaire woordenschat die bestaat uit geïsoleerde woorden en frasen met betrekking tot bepaalde concrete situaties.
Pre-A1	Geen descriptors beschikbaar

Grammaticale correctheid

Grammaticale correctheid heeft zowel betrekking op het vermogen van de gebruiker/leerder om zich standaarduitdrukkingen correct te herinneren als op het vermogen om zich bezig te houden met grammaticale vormen bij het uitspreken van gedachten. Dat is moeilijk omdat de gebruiker/leerder tijdens het formuleren van gedachten of het uitvoeren van complexere taken de meerderheid van zijn of haar mentale verwerkingscapaciteit nodig heeft om de taak te volbrengen. Daarom neemt de correctheid tijdens complexe taken meestal af. Daarnaast suggereert onderzoek in het Engels, Frans en Duits dat de incorrectheid rond B1 *toeneemt*, als de leerder de taal onafhankelijker en creatiever begint te gebruiken. Het feit dat de correctheid niet lineair toeneemt, is weerspiegeld in de descriptors. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- beheersing van een specifiek repertoire (A1 tot B1);
- opvallende vergissingen (B1 tot B2);
- mate van beheersing (B2 tot C2).

GRAMMATICALE CORRECTHEID

De **PROSIGN**-versie van deze schaal vindt u [hier](#).

C2	Blijft grammaticaal meester van complexe taal, ook wanneer de aandacht elders is gericht (bijvoorbeeld op vooruitdenken of het monitoren van de reacties van anderen).
C1	Handhaaft consequent een hoge mate van grammaticale correctheid; fouten zijn zeldzaam en moeilijk aan te wijzen.
	Goede beheersing van de grammatica. Incidentele vergissingen, niet-stelselmatige fouten en kleine onvolkomenheden in de zinsstructuur kunnen nog voorkomen maar zijn zeldzaam en worden meestal achteraf verbeterd.
B2	Toont een betrekkelijk grote beheersing van de grammatica. Maakt geen vergissingen die tot misverstanden leiden. Heeft een goede beheersing van eenvoudige taalstructuren en sommige complexe grammaticale vormen, hoewel hij of zij complexe structuren vaak op een starre manier gebruikt met enige onnauwkeurigheid.
B1	Communiqueert redelijk correct in vertrouwde omstandigheden; vertoont over het algemeen een goede grammaticale beheersing maar met merkbare invloed vanuit de moedertaal. Fouten komen voor, maar het is altijd duidelijk wat hij of zij probeert uit te drukken. Maakt met een redelijke mate van nauwkeurigheid gebruik van een repertoire van veelgebruikte 'routines' en patronen die bekend zijn van meer voorspelbare situaties.
A2	Gebruikt bepaalde eenvoudige constructies correct, maar maakt nog stelselmatig elementaire fouten – bijvoorbeeld door verschillende tijden door elkaar te gebruiken en niet te letten op congruentie; toch is meestal wel duidelijk wat hij of zij probeert te zeggen.
A1	Toont slechts beperkte beheersing van enkele eenvoudige grammaticale constructies en zinspatronen in een geleerd repertoire.
Pre-A1	Kan zeer eenvoudige beginselen van woordvolgorde toepassen in korte uitspraken.

Beheersing van de woordenschat

Beheersing van de woordenschat heeft betrekking op het vermogen van de gebruiker/leerder om een passende uitdrukking te kiezen uit zijn of haar repertoire. Naarmate de competentie toeneemt, wordt dit vermogen steeds meer gestuurd door associatie in de vorm van collocaties en lexicale bouwstenen, waarbij de ene uitdrukking de andere oproept. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- vertrouwdheid van onderwerpen (A1 tot B1);
- mate van beheersing (B2 tot C2).

BEHEERSING VAN DE WOORDENSCHAT	
De PROSIGN -versie van deze schaal vindt u hier .	
C2	Consequent correct en toepasselijk woordgebruik.
C1	Gebruikt minder algemene woorden idiomatisch en passend. Incidentele kleine vergissingen, maar geen echte fouten in woordkeuze.
B2	Trefzekerheid in woordkeuze is over het algemeen hoog, al komen enige verwarring en onjuist woordgebruik wel voor zonder de communicatie in de weg te staan.
B1	Goede beheersing van elementaire woordenschat, al doen zich nog wel grote fouten voor wanneer meer complexe gedachten worden ontvouwd of niet-vertrouwde onderwerpen en situaties aan de orde zijn. Gebruikt een breed scala van eenvoudige woorden op passende wijze bij het spreken over vertrouwde onderwerpen.
A2	Kan een beperkt repertoire hanteren om te voorzien in concrete alledaagse behoeften.
A1	Geen descriptors beschikbaar
Pre-A1	Geen descriptors beschikbaar

Fonologische beheersing

De schaal uit 2001 is vervangen in deze publicatie. De beschrijving van fonologie in paragraaf 5.2.1.4 van het ERK is duidelijk, grondig en breed genoeg om recentere overwegingen met betrekking tot aspecten van fonologie in het onderwijs van vreemde/tweede talen op te nemen. In de schaal uit 2001 was dit conceptuele apparaat echter niet opgenomen en de voortgang leek onrealistisch, met name bij de overgang van B1 (*de uitspraak is duidelijk te verstaan ook al is soms een duidelijk buitenlands accent te horen en worden er incidenteel uitspraakfouten gemaakt*) naar B2 (*heeft een heldere, natuurlijke uitspraak en intonatie verworven*). De schaal voor fonologie was de minst succesvolle van de schalen die in het oorspronkelijke onderzoek waren geijkt.

In het taalonderwijs werd traditioneel de fonologische beheersing van een geïdealiseerde moedertaalspreker als doel gesteld, waarbij een accent werd gezien als een kenmerk van gebrekkige fonologische beheersing. De focus op accent en op correctheid in plaats van verstaanbaarheid heeft een negatief effect gehad op de ontwikkeling van het uitspraakonderwijs. Geïdealiseerde modellen die het behouden van een accent negeren, houden te weinig rekening met de context, sociolinguïstische aspecten en de behoeften van de leerders. De huidige schaal leek dergelijke opvattingen te versterken en om die reden is de schaal helemaal opnieuw ontwikkeld. Een volledig verslag van het subproject is te vinden op de ERK-website. Op basis van een uitgebreide studie van de literatuur en overleg met deskundigen zijn de volgende kerngebieden geïdentificeerd als uitgangspunten voor het formuleren van descriptors:

- *articulatie*, met inbegrip van de uitspraak van klanken/fonemen;
- *prosodie*, met inbegrip van intonatie, ritme en klemtoon – zowel op woord- als op zinsniveau – en spreektempo/in stukjes verdelen;
- *uitgesprokenheid* van accent en afwijking van een 'norm';

- *begrijpelijkheid*, toegankelijkheid van betekenis voor luisteraars, waaronder ook de waargenomen moeilijkheid voor luisteraars om te begrijpen wat er wordt gezegd (meestal aangeduid als verstaanbaarheid).

Aangezien er een zekere overlap is tussen de subcategorieën, verdeelt de schaal de bovengenoemde concepten in drie categorieën:

- algemene fonologische beheersing (ter vervanging van de bestaande schaal);
- klankarticulatie;
- prosodische kenmerken (intonatie, klemtoon en ritme).

Algemene fonologische beheersing

Verstaanbaarheid was een essentiële factor voor het onderscheid tussen de niveaus. De nadruk ligt op hoeveel inspanning er van de gesprekspartner vereist is om de boodschap van de spreker te ontcijferen. De descriptoren voor de twee meer gedetailleerde schalen zijn samengevat in meer globale uitspraken en in alle niveaus wordt accent expliciet genoemd. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- verstaanbaarheid: hoeveel inspanning er van de gesprekspartner vereist is om de boodschap van de spreker te ontcijferen;
- de mate van beïnvloeding door andere gesproken talen;
- beheersing van klanken;
- beheersing van prosodische kenmerken.

Klankarticulatie

De nadruk ligt op vertrouwdheid en zelfvertrouwen met betrekking tot de klanken van de doeltaal (het bereik van klanken die een spreker kan voortbrengen en de mate van precisie waarmee dat gebeurt). Het sleutelconcept in de schaal is de mate van duidelijkheid en precisie in de articulatie van klanken.

Prosodische kenmerken

De nadruk ligt op het vermogen om effectief gebruik te maken van prosodische kenmerken om op een steeds nauwkeurigere manier betekenis over te brengen. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- beheersing van klemtoon, intonatie en ritme;
- vermogen om gebruik te maken van en/of te variëren in klemtoon en intonatie om zijn of haar specifieke boodschap over te brengen.

FONOLOGISCHE BEHEERSING			
	ALGEMENE FONOLOGISCHE BEHEERSING	KLANKARTICULATIE	PROSODISCHE KENMERKEN
C2	Kan het volledige scala van fonologische kenmerken in de doeltaal met een hoge mate van beheersing gebruiken – met inbegrip van prosodische kenmerken zoals klemtoon op woord- en zinsniveau, ritme en intonatie – zodat de fijne nuances van zijn of haar boodschap duidelijk en nauwkeurig zijn. De verstaanbaarheid en de effectieve overdracht en versterking van de betekenis worden op geen enkele manier beïnvloed door accentkenmerken die kunnen zijn overgehouden uit een andere taal of andere talen.	Kan vrijwel alle klanken van de doeltaal duidelijk en nauwkeurig articuleren.	Kan toepasselijk en effectief gebruikmaken van prosodische kenmerken (bijvoorbeeld klemtoon, ritme en intonatie) om fijnere betekenisnuances over te brengen (bijvoorbeeld om te differentiëren en te benadrukken).

C1	Kan gebruikmaken van het volledige scala van fonologische kenmerken in de doeltaal met voldoende beheersing om volledig verstaanbaar te zijn. Kan vrijwel alle klanken van de doeltaal articuleren; sommige kenmerken van een accent dat is overgehouden uit een andere taal of andere talen kunnen merkbaar zijn, maar dit is niet van invloed op de verstaanbaarheid.	Kan vrijwel alle klanken van de doeltaal met een hoge mate van beheersing articuleren. Hij of zij verbetert zichzelf meestal als hij of zij een klank hoorbaar verkeerd uitspreekt.	Kan een vloeiend, verstaanbaar gesproken discours produceren met slechts af en toe een wat mindere beheersing van klemtoon, ritme en/of intonatie, wat niet van invloed is op de verstaanbaarheid of effectiviteit. Kan variëren in intonatie en de juiste klemtoon leggen om precies uit te drukken wat hij of zij wil zeggen.
B2	Kan in het algemeen een passende intonatie gebruiken, de juiste klemtoon leggen en afzonderlijke klanken duidelijk articuleren; het accent wordt meestal beïnvloed door een andere taal of andere talen die hij of zij spreekt, maar dit heeft weinig of geen effect op de verstaanbaarheid.	Kan een groot deel van de klanken in de doeltaal duidelijk articuleren in langere spreekbeurten; is volledig verstaanbaar ondanks een aantal stelselmatige uitspraakfouten. Kan generaliseren vanuit zijn of haar repertoire om de fonologische kenmerken van de meeste niet-vertrouwde woorden (bijvoorbeeld klemtoon) redelijk nauwkeurig te voorspellen (bijvoorbeeld tijdens het lezen).	Kan gebruikmaken van prosodische kenmerken (bijvoorbeeld klemtoon, intonatie, ritme) om de boodschap die hij of zij wil overbrengen te ondersteunen, hoewel er enige invloed is van andere talen die hij of zij spreekt.
B1	De uitspraak is in het algemeen verstaanbaar; kan de intonatie en klemtoon op zowel uitspraak- als woordniveau benaderen. Het accent wordt echter meestal beïnvloed door een andere taal of andere talen die hij of zij spreekt.	Is in het algemeen verstaanbaar, ondanks regelmatige uitspraakfouten van afzonderlijke klanken en woorden waarmee hij of zij minder vertrouwd is.	Kan zijn of haar boodschap op een verstaanbare manier overbrengen ondanks een sterke invloed van een andere taal of andere talen die hij of zij spreekt op de klemtoon, de intonatie en/of het ritme.
A2	De uitspraak is meestal duidelijk genoeg om te worden verstaan, maar gesprekspartners zullen af en toe om herhaling moeten vragen. Een sterke invloed van een andere taal of andere talen die hij of zij spreekt op de klemtoon, het ritme en de intonatie, kan van invloed zijn op de verstaanbaarheid en kan de medewerking van gesprekspartners vereisen. De uitspraak van vertrouwde woorden is duidelijk.	De uitspraak is in het algemeen verstaanbaar bij communicatie in eenvoudige alledaagse situaties, mits de gesprekspartner zich inspant om specifieke klanken te verstaan. Stelselmatige uitspraakfouten van fonemen hinderen de verstaanbaarheid niet, mits de gesprekspartner zich inspant om de invloed van de taalachtergrond van de spreker op de uitspraak te herkennen en zich hieraan aan te passen.	Kan de prosodische kenmerken van alledaagse woorden en frasen verstaanbaar gebruiken, ondanks een sterke invloed van een andere taal of andere talen die hij of zij spreekt op de klemtoon, de intonatie en/of het ritme. Prosodische kenmerken (bijvoorbeeld klemtoon) zijn toereikend voor vertrouwde, alledaagse woorden en eenvoudige uitspraken.
A1	De uitspraak van een zeer beperkt repertoire van aangeleerde woorden en frasen kan worden verstaan met enige	Kan klanken in de doeltaal reproduceren met de juiste begeleiding.	Kan de prosodische kenmerken van een beperkt repertoire van eenvoudige woorden en frasen

inspanning van gesprekspartners die gewend zijn aan het omgaan met sprekers van de betreffende taalgroep. Kan een beperkt bereik van klanken correct reproduceren, evenals de klemtoon in eenvoudige, vertrouwde woorden en frasen.	Kan een beperkt aantal klanken articuleren, met als gevolg dat de spraak alleen verstaanbaar is als de gesprekspartner helpt (bijvoorbeeld door de klank correct te herhalen en te vragen om herhaling van nieuwe klanken).	verstaanbaar gebruiken, ondanks een zeer sterke invloed van een andere taal of andere talen die hij of zij spreekt op de klemtoon, de intonatie en/of het ritme; de gesprekspartner moet welwillend zijn.
---	---	---

Orthografische beheersing

Orthografische beheersing heeft betrekking op het vermogen om te kopiëren, te spellen en lay-out en interpunctie te gebruiken.

De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- woorden en zinnen kopiëren (op lagere niveaus);
- spelling;
- begrijpelijkheid door een combinatie van spelling, leestekengebruik en lay-out.

ORTHOGRAFISCHE BEHEERSING	
C2	De geschreven tekst is orthografisch foutloos.
C1	Lay-out, alinea-indeling en leestekengebruik zijn consistent en bevorderen de leesbaarheid. De spelling is correct, afgezien van een enkele verschrijving.
B2	Kan heldere, begrijpelijke, doorlopende tekst produceren die voldoet aan standaardconventies voor lay-out en alinea-indeling. Spelling en leestekengebruik zijn redelijk correct maar kunnen invloeden van moedertaal verraden.
B1	Kan heldere doorlopende tekst produceren die over het algemeen helemaal te begrijpen is. Spelling, leestekengebruik en lay-out zijn correct genoeg om het grootste deel van de tijd te kunnen worden gevolgd.
A2	Kan korte zinnen over alledaagse onderwerpen overschrijven, bijvoorbeeld een routebeschrijving. Kan fonetisch redelijk correct (maar niet noodzakelijkerwijs helemaal in de standaardspelling) korte woorden opschrijven uit zijn of haar gesproken woordenschat.
A1	Kan vertrouwde woorden en korte frasen overschrijven, bijvoorbeeld eenvoudige aanwijzingen of instructies, namen van alledaagse dingen, namen van winkels en regelmatig gebruikte standaardzinnestjes. Kan zijn of haar adres, nationaliteit, en andere persoonlijke gegevens spellen. Kan elementaire leestekens gebruiken bijvoorbeeld punten en vraagtekens).
Pre-A1	Geen descriptors beschikbaar

Sociolinguïstisch

Sociolinguïstische competentie heeft betrekking op de kennis en vaardigheden die nodig zijn om te kunnen omgaan met de sociale dimensie van taalgebruik. Aangezien taal een sociaal-cultureel verschijnsel is, is een groot deel van wat er in het ERK staat, in het bijzonder als het gaat om het sociaal-culturele aspect, ook relevant voor de sociolinguïstische competentie. We behandelen hier de zaken die specifiek betrekking hebben op taalgebruik en die nergens anders aan de orde komen: linguïstische signalen van sociale relaties, beleefdheidsconventies, registerverschillen en dialect en accent.

Sociolinguïstische trefzekerheid

Er is een schaal voor sociolinguïstische trefzekerheid. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- gebruik van beleefdheidsvormen en bewustzijn van beleefdheidsconventies tonen;
- taalfuncties op een passende manier uitvoeren (op lagere niveaus in een neutraal register);

- zich sociaal gedragen, basisroutines volgen op de lagere niveaus, zonder dat de gesprekspartner(s) zich anders moet(en) gedragen (vanaf B2) en gebruik van idiomatiche uitdrukkingen, dubbelzinnig taalgebruik en humor (op de C-niveaus);
- sociaal-culturele aanwijzingen herkennen, vooral als die wijzen op verschillen, en daarnaar handelen;
- een toepasselijk register hanteren (vanaf B2).

SOCIOLINGUIÏSTISCHE TREFZEKERHEID

De **PROSIGN**-versie van deze schaal vindt u [hier](#).

C2	<p>Kan doeltreffend en natuurlijk bemiddelen tussen sprekers van de doeltaal en die van zijn of haar oorspronkelijke gemeenschap, rekening houdend met sociaal-culturele en sociolinguïstische verschillen.</p> <p>Heeft een goede beheersing van idiomatiche uitdrukkingen en uitdrukkingen uit de spreektaal, en is zich bewust van betekenisconnotaties op verschillende niveaus.</p> <p>Begrijpt volledig de sociolinguïstische en sociaal-culturele implicaties van de taal die wordt gebruikt door moedertaalsprekers en kan daarop reageren.</p> <p>Kan, zowel mondeling als schriftelijk, effectief gebruikmaken van een grote verscheidenheid aan verfijnde taal om een opdracht te geven, te argumenteren, te overtuigen, te ontmoedigen, te onderhandelen en raad te geven.</p>
C1	<p>Kan een breed scala van idiomatiche uitdrukkingen en uitdrukkingen uit de spreektaal herkennen en heeft daarbij oog voor registerveranderingen; heeft echter zo nu en dan behoefte aan bevestiging van details, vooral als het accent niet vertrouwd is.</p> <p>Kan humor, ironie en impliciete culturele verwijzingen begrijpen en betekenisnuances oppikken.</p> <p>Kan films volgen waarin een aanzienlijke hoeveelheid plat taalgebruik en idiomatiche uitdrukkingen wordt gebruikt.</p> <p>Kan taal flexibel en doeltreffend gebruiken voor sociale doeleinden, met inbegrip van emotioneel, dubbelzinnig en humoristisch taalgebruik.</p> <p>Kan zijn of haar mate van formaliteit (register en stijl) afstemmen op de sociale context: formeel, informeel of spreektaalig, al naargelang wat gepast is, en een consistent gesproken register handhaven.</p> <p>Kan kritische opmerkingen inkaderen of op diplomatische wijze aangeven het ergens sterk mee oneens te zijn.</p>
B2	<p>Kan met enige inspanning groepsdiscussies volgen en daaraan bijdragen, zelfs wanneer er snelle spreektaal wordt gebruikt.</p> <p>Kan sociaal-culturele/sociolinguïstische aanwijzingen herkennen en interpreteren en zijn of haar linguïstische uitdrukkingvormen bewust aanpassen om zich uit te drukken op een manier die past bij de situatie.</p> <p>Kan zich vol vertrouwen, helder en beleefd uitdrukken in een formeel of informeel register, afhankelijk van de situatie en de betrokkenen.</p> <p>Kan zijn of haar manier van uitdrukken aanpassen om enig onderscheid te maken tussen formele en informele registers, maar doet dat mogelijk niet altijd op passende wijze.</p> <p>Kan zich in situaties op gepaste wijze uitdrukken en weet flagrante fouten in de formulering te vermijden.</p> <p>Kan betrekkingen onderhouden met moedertaalsprekers zonder hen onbedoeld te amuseren of te irriteren en zonder hen te verplichten zich anders te gedragen dan zij tegenover een moedertaalspreker zouden doen.</p>
B1	<p>Kan een breed scala van taalfuncties uitvoeren en beantwoorden met de meest voorkomende exponenten in een neutraal register.</p> <p>Is zich bewust van de belangrijkste beleefdheidsconventies en handelt ernaar.</p> <p>Is zich bewust van en let op tekenen van de belangrijkste verschillen in gewoonten, gebruiken, houdingen, waarden en overtuigingen tussen de betrokken gemeenschap en die van hem- of haarzelf.</p>
A2	<p>Kan elementaire taalfuncties uitvoeren en beantwoorden, zoals informatie-uitwisseling en verzoeken om inlichtingen, en kan op eenvoudige wijze meningen en houdingen uitdrukken.</p> <p>Kan op eenvoudige maar doeltreffende wijze sociale contacten aangaan met gebruikmaking van de eenvoudigste gangbare uitdrukkingen en door elementaire routines te volgen.</p> <p>Kan zeer korte sociale contacten aangaan en daarbij gebruikmaken van alledaagse beleefde begroetingen en</p>

	aansprekingen. Kan onder andere uitnodigen, suggesties opperen en verontschuldigen aanbieden, en daarop reageren.
A1	Kan elementair sociaal contact leggen door gebruik te maken van de eenvoudigste alledaagse beleefdheidsvormen: begroeting en afscheid; voorstellen; alstublieft, dankuwel en sorry zeggen, enzovoort.
Pre-A1	Geen descriptors beschikbaar

Pragmatisch

Een eenvoudige manier om het onderscheid tussen linguïstisch en pragmatisch te begrijpen, is te zeggen dat linguïstische competentie te maken heeft met taalgebruik (dat wil zeggen 'correct gebruik') en dus met taalbronnen en kennis van de taal als systeem, terwijl pragmatische competentie betrekking heeft op daadwerkelijk taalgebruik bij het (mede) construeren van een tekst. Pragmatische competenties hebben betrekking op de kennis die de gebruiker/leerder heeft van de beginselen op basis waarvan boodschappen worden:

- georganiseerd, gestructureerd en gerangschikt ('gesprekscompetentie');
- gebruikt om communicatieve functies uit te voeren ('functionele competentie');
- aaneengeschakeld volgens interactie- en transactieschemata ('ontwerpcompetentie').

Gesprekscompetentie heeft betrekking op het vermogen om teksten te ontwerpen, met inbegrip van algemene aspecten zoals *Thematische ontwikkeling* en *Coherentie en cohesie*, en, in interactie, *Samenwerkingsbeginselen* en *Beurten nemen*. Functionele competentie omvat *Flexibiliteit* in het gebruik van het eigen repertoire en het maken van passende sociolinguïstische keuzes. Alle schalen voor communicatieve taalactiviteiten beschrijven verschillende soorten functioneel taalgebruik. Kennis van interactie- en transactieschema's heeft ook betrekking op sociaal-culturele competentie en is tot op zekere hoogte behandeld onder enerzijds *Sociolinguïstische trefzekerheid* en anderzijds *Algemeen linguïstisch bereik* en *Bereik van de woordenschat* als het gaat om het bereik van situaties en, op de lagere niveaus, de repertoires daarvoor. Daarnaast omvat pragmatische competentie 'betekenis van de spreker' in de context tegenover de 'zinsbetekenis/woordenboekbetekenis' van woorden en uitdrukkingen. Om precies uit te drukken wat men wil zeggen is dus een ander aspect van pragmatische competentie nodig: *Propositionele nauwkeurigheid*.

Tot slot is er altijd *vloeiendheid* nodig om iets te zeggen. Vloeiendheid wordt in het algemeen opgevat op twee elkaar aanvullende manieren: ten eerste op een holistische manier, die het vermogen van de spreker om een (mogelijk complexe) boodschap uit te drukken vertegenwoordigt. Dit meer holistische gebruik komt terug in uitspraken als 'zij is zeer welbespraakt' of 'zijn Russisch is heel vloeiend' en het impliceert een vermogen om uitvoerig te spreken en passende dingen te zeggen in uiteenlopende contexten. In een engere, meer technische interpretatie, impliceert uitvoerig spreken dat er geen afleiding is van onderbrekingen en lange pauzes in de stroom van gesproken woord. Door *Gesproken vloeiendheid* onder pragmatische competentie te plaatsen, wordt gebroken met de traditionele tweedeling van competentie en prestatie die sinds Chomsky door taalkundigen wordt gehanteerd. Zoals al is gezegd bij de bespreking van het ERK-model, zet het ERK die traditie niet voort. De opvatting is dat competentie in een actiegerichte benadering alleen in actie bestaat.

Flexibiliteit

Flexibiliteit heeft betrekking op het vermogen om geleerde taal aan te passen aan nieuwe situaties door gedachten op verschillende manieren onder woorden te brengen. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- creatief opnieuw combineren van geleerde elementen (in het bijzonder lagere niveaus);
- taal aanpassen aan de situatie en aan veranderingen van richting in het gesprek;
- punten op andere manieren formuleren om punten te benadrukken, mate van betrokkenheid en vertrouwen uit te drukken en dubbelzinnigheid te vermijden.

FLEXIBILITEIT	
De PROSIGN -versie van deze schaal vindt u hier .	
C2	Toont grote flexibiliteit bij het herformuleren van ideeën in andere taalvormen om nadruk te leggen of onderscheid te maken naar situatie, gesprekspartner, enzovoort en om dubbelzinnigheid weg te nemen.
C1	Kan een positieve indruk maken op een doelgroep door effectief te variëren met uitdrukkingstijl en zinslengte, gebruik van gevorderde woordenschat en woordvolgorde. Kan zijn of haar manier van uitdrukken aanpassen om mate van betrokkenheid of aarzeling, vertrouwen of onzekerheid uit te drukken.
B2	Kan wat hij of zij zegt en de manier van uitdrukken aanpassen aan de situatie en de ontvanger, en een mate van formaliteit kiezen die in de omstandigheden toepasselijk is. Kan zich aanpassen aan de veranderingen van richting, stijl en nadruk die normaliter voorkomen in een gesprek. Kan variëren in de formulering naargelang wat hij of zij wil zeggen. Kan een idee anders formuleren om een punt te benadrukken of uit te leggen.
B1	Kan zijn of haar uitdrukking aanpassen om minder alledaagse en zelfs moeilijke situaties te hanteren. Kan een breed scala van eenvoudige taal flexibel inzetten om veel te zeggen van wat hij of zij wil.
A2	Kan goed ingestudeerde en geleerde eenvoudige frasen aanpassen aan bepaalde omstandigheden door beperkte lexicale substitutie. Kan geleerde frasen uitbreiden door hun elementen iets anders te combineren.
A1	Geen descriptors beschikbaar
Pre-A1	Geen descriptors beschikbaar

Beurten nemen

Beurten nemen heeft betrekking op het vermogen om initiatief te nemen in een gesprek. Dit vermogen kan worden gezien als een interactieve strategie (*Het woord nemen*), maar ook als een integraal aspect van gesprekscompetentie. Daarom is deze schaal ook opgenomen in de paragraaf *Interactieve strategieën*. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- een conversatie starten, onderhouden en beëindigen;
- zich mengen in een bestaande conversatie of discussie en vaak een standaarduitdrukking gebruiken om dit te doen, of om tijd te winnen om na te denken.

BEURTEN NEMEN	
Opmerking: Deze schaal is ook te vinden onder <i>Interactieve strategieën</i> .	
C2	Geen descriptors beschikbaar: zie C1
C1	Kan een toepasselijke frase kiezen uit parate gespreksfuncties om zijn of haar opmerkingen zo in te leiden dat de aandacht van de toehoorders wordt getrokken, of om tijd te winnen en de aandacht vast te houden tijdens het nadenken.
B2	Kan op toepasselijke wijze ingrijpen in een discussie en daarvoor de juiste taal gebruiken. Kan op gepaste wijze een gesprek beginnen, onderhouden en beëindigen, en daarbij doeltreffend beurten nemen. Kan een gesprek beginnen, op de juiste ogenblikken zijn of haar beurt nemen en de conversatie beëindigen wanneer dat nodig is, zij het niet altijd op elegante wijze. Kan standaardzinnen gebruiken (bijvoorbeeld 'Dat is een moeilijk te beantwoorden vraag') om tijd te winnen en de beurt te behouden tijdens het zoeken naar woorden.
B1	Kan ingrijpen in een discussie over een vertrouwd onderwerp en de juiste frase gebruiken om aan het woord te komen. Kan een eenvoudig rechtstreeks gesprek beginnen, gaande houden en beëindigen over onderwerpen die vertrouwd of van persoonlijk belang zijn.
A2	Kan eenvoudige technieken toepassen om een kort gesprek te beginnen, gaande te houden of te beëindigen. Kan een eenvoudig rechtstreeks gesprek beginnen, gaande houden en beëindigen. Kan om aandacht vragen.
A1	Geen descriptors beschikbaar
Pre-A1	Geen descriptors beschikbaar

Thematische ontwikkeling

Thematische ontwikkeling heeft betrekking op de manier waarop ideeën logisch worden gepresenteerd in een tekst en met elkaar in verband worden gebracht in een heldere retorische structuur. Relevante gespreksconventies spelen hierbij ook een rol. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- een verhaal/relaas vertellen (lagere niveaus);
- een tekst ontwikkelen, en daarbij punten op passende wijze uitbreiden en ondersteunen, bijvoorbeeld met voorbeelden;
- een argument ontwikkelen (in het bijzonder B2-C1).

THEMATISCHE ONTWIKKELING	
De PROSIGN -versie van deze schaal vindt u hier .	
C2	Kan de conventies van het betreffende tekstsoort met voldoende flexibiliteit gebruiken om complexe ideeën op een effectieve manier over te brengen, de aandacht van de lezer met gemak vast te houden en alle communicatieve doelstellingen te verwezenlijken.
C1	Kan de conventies van het betreffende teksttype gebruiken om de aandacht van de lezer vast te houden en complexe ideeën over te brengen. <i>Kan uitvoerige beschrijvingen geven en verhalen vertellen, en daarin subthema's integreren om bepaalde punten uit te werken en af te ronden met een passende conclusie.</i> Kan een geschikte inleiding en conclusie schrijven voor een lange, complexe tekst. Kan hoofdpunten uitvoerig uitwerken en ondersteunen met aanvullende punten, redenen en relevante voorbeelden.
B2	<i>Kan een argument stelselmatig opbouwen met de juiste benadrukking van belangrijke punten en relevante ondersteunende details*.</i> Kan op overtuigende wijze complexe redeneringen presenteren en beantwoorden. Kan de conventionele structuur van de betreffende communicatieve taak volgen bij het overbrengen van zijn of haar ideeën. <i>Kan een heldere beschrijving geven of een duidelijk verhaal vertellen, en daarbij de hoofdpunten uitwerken en ondersteunen met relevante aanvullende punten en voorbeelden.</i> <i>Kan een heldere argumentatie ontwikkelen en daarbij zijn of haar gezichtspunten uitvoerig uitwerken en ondersteunen met aanvullende punten en relevante voorbeelden*.</i> Kan de voor- en nadelen van verschillende opties uiteenzetten. Kan duidelijk het verschil aangeven tussen feiten en meningen.
B1	Kan de chronologische volgorde in een verhalende tekst duidelijk aangeven. <i>Kan een argument zo goed ontwikkelen dat het meestal probleemloos kan worden gevolgd*.</i> Toont bewustzijn van de conventionele structuur van het betreffende tekstsoort bij het overbrengen van zijn of haar ideeën. <i>Kan redelijk vloeiend een helder verhaal vertellen of een heldere beschrijving geven in de vorm van een lineaire opeenvolging van punten.</i>
A2	<i>Kan een verhaal vertellen of iets beschrijven als een simpele opsomming van punten.</i> Kan ergens een voorbeeld van geven in een zeer eenvoudige tekst met behulp van 'zoals' of 'bijvoorbeeld'. <i>Geen descriptors beschikbaar</i>
A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>
*Deze drie originele descriptors komen ook voor in de schaal voor <i>Monoloog: een pleidooi houden</i> .	

Coherentie en cohesie

Coherentie en cohesie heeft betrekking op de manier waarop de afzonderlijke elementen van een tekst met elkaar verweven worden tot een coherent geheel door gebruik te maken van linguïstische middelen zoals verwijzing, vervanging, ellips en andere vormen van tekstuele cohesie, plus logische verbindingswoorden, verbindingswoorden van tijd en andere vormen van gesprekssignalen. Zowel cohesie als coherentie werkt op het niveau van de zin/uitspraak en op het niveau van de volledige tekst. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- woorden en elementen met elkaar verbinden, vooral met logische verbindingswoorden en verbindingswoorden van tijd;
- alinea's gebruiken om de tekststructuur te benadrukken;
- variëren in cohesie bevorderende elementen, met minder 'lompe' verbindingswoorden (C-niveaus);

COHERENTIE EN COHESIE	
De PROSIGN-versie van deze schaal vindt u hier .	
C2	Kan samenhangende tekst produceren en daarbij volledig en toepasselijk gebruik maken van uiteenlopende ordeningspatronen en een breed scala van cohesie-bevorderende elementen.
C1	Kan duidelijke, vloeiende, goed gestructureerde gesproken taal voortbrengen, die getuigt van een goede beheersing van ordeningspatronen, verbindingswoorden en cohesie-bevorderende elementen. Kan goed geordende, samenhangende tekst produceren door gebruik te maken van een verscheidenheid aan cohesie-bevorderende elementen en ordeningspatronen.
B2	Kan een groot aantal verbindingswoorden doelmatig gebruiken om de verhoudingen tussen ideeën helder aan te geven. Kan gebruikmaken van een beperkt aantal cohesie-bevorderende elementen om zijn of haar uitingen te verbinden tot een helder, coherent betoog, hoewel in een langere bijdrage sprake kan zijn van een zekere 'springerigheid'. Kan tekst produceren die in het algemeen goed geordend en samenhangend is, door gebruik te maken van uiteenlopende verbindingswoorden en cohesie-bevorderende elementen. Kan langere teksten structureren in duidelijke, logische alinea's.
B1	Kan een tegenargument introduceren in een eenvoudige betogende tekst (bijvoorbeeld met 'maar'). Kan een reeks kortere, op zichzelf staande eenvoudige elementen verbinden tot een samenhangende lineaire opeenvolging van punten. Kan langere zinnen vormen en deze met elkaar verbinden met behulp van een beperkt aantal cohesie-bevorderende elementen, bijvoorbeeld in een verhaal. Kan een eenvoudige, logische alinea-verdeling aanbrengen in een langere tekst.
A2	Kan de meest voorkomende verbindingswoorden gebruiken om enkelvoudige zinnen te verbinden om een verhaal te vertellen of iets te beschrijven als een eenvoudige opsomming van punten. Kan woordgroepen verbinden met eenvoudige voegwoorden als 'en', 'maar' en 'omdat'.
A1	Kan woorden of woordgroepen met elkaar verbinden met heel elementaire lineaire verbindingswoorden als 'en' of 'toen'.
Pre-A1	Geen descriptoren beschikbaar

Propositionele nauwkeurigheid

Propositionele nauwkeurigheid is het vermogen om precies te bepalen hoe hetgeen men wil uitdrukken moet worden geformuleerd. Het heeft betrekking op de mate waarin de gebruiker/leerder details en betekenisnuances kan overbrengen en kan voorkomen dat er moet ingeboet worden op zijn of haar bedoelde boodschap. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- soort situatie en informatie (A1 tot B1), zonder beperking vanaf B2, als de gebruiker/leerder details betrouwbaar kan overbrengen, zelfs in veeleisende situaties;
- mate van detail en nauwkeurigheid van de gegeven informatie;
- vermogen om waarschijnlijkheid, betrokkenheid, geloof enzovoort te kwalificeren, benadrukken en ondubbelzinnig te maken.

PROPOSITIONELE NAUWKEURIGHEID	
De PROSIGN-versie van deze schaal vindt u hier .	
C2	Kan fijnere betekenisnuances precies overbrengen door redelijk accuraat gebruik te maken van een breed scala van kwalificerende elementen (zoals bijwoorden van gradatie en beperkende bijzinnen). Kan benadrukken, onderscheid maken en dubbelzinnigheid wegnemen.
C1	Kan meningen en uitspraken precies kwalificeren met betrekking tot bijvoorbeeld de mate van zekerheid/onzekerheid, geloofwaardigheid/twijfel, waarschijnlijkheid, enzovoort. Kan effectief gebruikmaken van linguïstische modaliteit om aan te geven hoe sterk een bewering, argument of standpunt is.
B2	Kan gedetailleerde informatie betrouwbaar doorgeven. Kan de essentiële punten doorgeven, zelfs in veeleisende situaties, hoewel het in zijn of haar taal ontbreekt aan uitdrukingskracht en idioom.
B1	Kan de hoofdpunten van een idee of probleem uitleggen met een redelijke mate van nauwkeurigheid. Kan simpele, directe informatie van onmiddellijk belang overbrengen en daarbij duidelijk maken welk punt hij of zij het belangrijkste vindt. Kan de belangrijkste punten die hij of zij wil overbrengen, begrijpelijk verwoorden.
A2	Kan overbrengen wat hij of zij wil zeggen in een eenvoudige rechtstreekse uitwisseling van beperkte informatie over vertrouwde en alledaagse zaken, maar moet in andere situaties de boodschap meestal wat geweld aandoen.
A1	Kan elementaire informatie over persoonlijke gegevens en behoeften van concrete aard op een eenvoudige manier overbrengen.
Pre-A1	Kan zeer elementaire informatie over persoonlijke gegevens op een eenvoudige manier overbrengen.

Gesproken vloeiendheid

Gesproken vloeiendheid heeft, zoals hierboven besproken, een bredere, holistische betekenis (= welbespraakte spreker) en een engere, technische en meer psycholinguïstische betekenis (= toegang tot het eigen repertoire). De bredere interpretatie zou *Propositionele nauwkeurigheid*, *Flexibiliteit* en op zijn minst tot op zekere hoogte *Thematische ontwikkeling* en *Coherentie en cohesie* omvatten. Daarom is de onderstaande schaal meer gericht op de engere, meer traditionele kijk op vloeiendheid. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

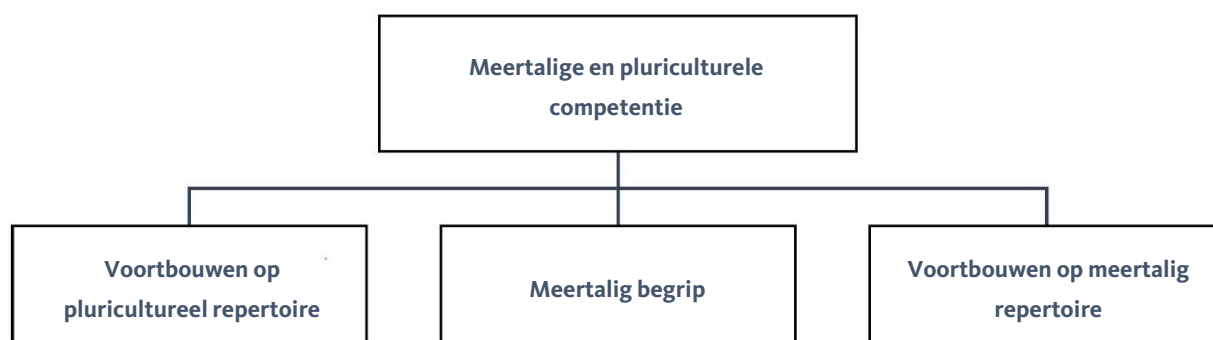
- vermogen om uitspraken te construeren, ondanks aarzelingen en pauzes (lagere niveaus);
- vermogen om een monoloog of gesprek van enige lengte te handhaven;
- gemak en spontaniteit van de uitdrukking.

GESPROKEN VLOEIENDHEID	
De PROSIGN -versie van deze schaal vindt u hier .	
C2	Kan zich langere tijd uitdrukken met een natuurlijke, moeiteloze taalstroom zonder aarzelingen. Pauzeert alleen om na te denken over precies de juiste woorden om zijn of haar gedachten uit te drukken of om toepasselijke voorbeelden of verklaringen te vinden.
C1	Kan zich vrijwel moeiteloos vloeiend en spontaan uitdrukken. Slechts een begripsmatig moeilijk onderwerp kan een natuurlijke, vloeiende taalstroom hinderen.
B2	Kan spontaan communiceren en vertoont daarbij vaak opmerkelijke vloeiendheid en uitdrukkingsgemak, ook in langere complexe teksten. Kan langere stukken tekst produceren in een redelijk gelijkmatig tempo; hoewel hij of zij kan aarzelen tijdens het zoeken naar patronen en uitdrukkingen, zijn er weinig merkbare pauzes. Kan zo vloeiend en spontaan reageren dat een normale uitwisseling met moedertaalsprekers mogelijk is zonder dat dit voor een van de partijen belastend is.
B1	Kan zich betrekkelijk gemakkelijk uitdrukken. Ondanks enige problemen met formuleren, die tot pauzes en 'doodlopende wegen' leiden, kan hij of zij zonder hulp doeltreffend verder gaan. Kan op verstaanbare wijze doorpraten, ook al pauzeert hij of zij regelmatig voor grammaticale en lexicale planning en er is heel duidelijk sprake van herstelacties, vooral in langere vrij geproduceerde stukken tekst.
A2	Kan zich in korte uitingen verstaanbaar maken, ondanks heel duidelijke onderbrekingen, valse starts en herformuleringen. Kan frasen over vertrouwde onderwerpen met voldoende gemak construeren om korte interacties te hanteren, ondanks heel duidelijke aarzelingen en valse starts.
A1	Kan zeer korte, geïsoleerde, voornamelijk voorgekauwde uitingen hanteren, met veel onderbrekingen om naar uitdrukkingen te zoeken, minder vertrouwde woorden uit te spreken en de communicatie te herstellen.
Pre-A1	Kan zeer korte, geïsoleerde, geoefende uitspraken hanteren en gebruikt daarbij zo nodig gebaren en hulpsignalen.

Meertalige en pluriculturele competentie

De begrippen meertaligheid en pluriculturalisme die zijn gepresenteerd in de paragrafen 1.3, 1.4 en 6.1.3 van het ERK waren het uitgangspunt voor de ontwikkeling van descriptors op dit gebied. De meertalige visie die verbonden is met het ERK kent waarde toe aan culturele en linguïstische diversiteit op individueel niveau. Zij bevordert de behoefte van leerders als 'sociale wezens' om gebruik te maken van al hun linguïstische en culturele middelen en ervaringen om volledig te kunnen deelnemen aan sociale en educatieve contexten, wederzijds begrip te bereiken, toegang te krijgen tot kennis en tegelijkertijd hun linguïstische en culturele repertoire verder te ontwikkelen. Het ERK zegt hierover het volgende:

'[De meertalige benadering] legt de nadruk op het feit dat naarmate iemands ervaring met taal in haar culturele contexten zich uitbreidt, van de taal van thuis naar die van de samenleving in het algemeen en vervolgens naar de talen van andere volken (hetzij geleerd in het onderwijs, hetzij door directe ervaring), die persoon deze talen en culturen niet in strikt gescheiden mentale compartimenten bewaart maar veeleer een communicatieve competentie opbouwt waaraan alle taalkennis en -ervaring bijdraagt en waarin talen verbanden en interacties aangaan.' (paragraaf 1.3, ERK)

De visie van de leerder als een sociaal wezen in de actiegerichte benadering ontwikkelt deze concepten verder in relatie tot taalonderwijs en stelt:

'... het doel van taalonderwijs [is] ingrijpend veranderd. Het wordt niet langer simpelweg beschouwd als het bereiken van de 'beheersing' van één, twee of zelfs drie afzonderlijke, geïsoleerde talen, met de 'ideale moedertaalspreker' als ultiem rolmodel. Het doel is nu veeleer om een linguïstisch repertoire te ontwikkelen waarin alle taalvaardigheden een plaats hebben.' (paragraaf 1.3, ERK)

Bij de ontwikkeling van descriptors is bijzondere aandacht besteed aan de volgende punten, die specifiek worden genoemd in het ERK:

- talen hangen met elkaar samen en zijn onderling verbonden, in het bijzonder op het niveau van het individu;
- talen en culturen worden niet opgeslagen in afzonderlijke mentale compartimenten;
- alle kennis en ervaring op het gebied van talen draagt bij aan het opbouwen van communicatieve competentie;
- het doel is niet evenwichtige beheersing van verschillende talen, maar eerder het vermogen (en de bereidheid) om het taalgebruik af te stemmen op de sociale en communicatieve situatie;
- barrières tussen talen kunnen worden overwonnen in communicatie en verschillende talen kunnen doelgericht worden gebruikt om boodschappen over te brengen in dezelfde situatie.

Na analyse van de recente literatuur is ook rekening gehouden met andere concepten:

- het vermogen om met 'anders-zijn' om te gaan, om overeenkomsten en verschillen te identificeren, om voort te bouwen op bekende en onbekende culturele kenmerken enzovoort, om zo communicatie en samenwerking mogelijk te maken;
- de bereidheid om op te treden als een intercultureel bemiddelaar;
- het proactieve vermogen om kennis van vertrouwde talen te gebruiken om nieuwe talen te begrijpen, door te zoeken naar etymologisch verwante woorden en internationaalgebruikte woorden om wijs te worden uit teksten in onbekende talen, zonder het gevaar van 'valse vrienden' uit het oog te verliezen;
- het vermogen om op een sociolinguïstisch gepaste manier te reageren door elementen van andere talen en/of variaties van talen op te nemen in zijn of haar discours voor communicatieve doeleinden;
- het vermogen om gebruik te maken van het eigen linguïstische repertoire om doelgericht talen te vermengen, in te bedden en af te wisselen op uitspraakniveau en gespreksniveau;
- een bereidheid en vermogen om het talige/meertalige en culturele/pluriculturele bewustzijn uit te breiden door middel van een open en nieuwsgierige houding.

De koppeling van een illustratieve descriptor aan een bepaald niveau mag echter niet als exclusief of verplicht worden gezien, zoals is uitgelegd in de paragraaf aan het begin van dit document waarin de descriptoren worden geïntroduceerd. Descriptoren zijn geplaatst op het niveau waar het het meest waarschijnlijk is dat ze relevant zijn als leerdoel, zoals bepaald met het valideringsproces dat in bijlage 5 kort uiteen is gezet. Een descriptor op een bepaald niveau zou een uitdagend, maar zeker niet onmogelijk doel zijn voor gebruikers/leerders op het niveau eronder. Dit geldt in het bijzonder voor descriptoren voor meertaligheid/pluriculturalisme, waar het unieke scala van ervaringen en deskundigheid van de gebruikers/leerders en hun meertalige/pluriculturele profielen een rol spelen. De voornaamste reden om descriptoren in dit gebied in verband te brengen met ERK-niveaus is het ondersteunen van curriculumontwikkelaars en docenten/leerkrachten bij hun inspanningen om (a) het perspectief van taalonderwijs in hun context te verbreden en (b) de linguïstische en culturele diversiteit van hun leerders te erkennen en te waarderen. Descriptoren worden aangeboden in niveaus ter ondersteuning van de selectie van relevante meertalige/pluriculturele doelstellingen die ook realistisch zijn als het gaat om het taalniveau van de betreffende gebruikers/leerders.

De schaal *Pluriculturele ruimte mogelijk maken* is opgenomen in de paragraaf *Bemiddeling van communicatie* in plaats van hier, omdat de nadruk hierin ligt op de meer proactieve rol van intercultureel bemiddelaar. De drie schalen in deze paragraaf beschrijven aspecten van het bredere conceptuele gebied van meertalig en intercultureel onderwijs.

Dit is het onderzoeksgebied van [CARAP/FREPA](#) (*Framework of Reference for Pluralistic Approaches*). CARAP/FREPA plaatst verschillende aspecten van meertalige en interculturele competenties in een hypertextuele structuur die losstaat van het taalniveau en onderverdeeld is volgens drie brede gebieden: Kennis (*savoir*), Houdingen (*savoir-être*) en Vaardigheden (*savoir-faire*). Gebruikers kunnen CARAP raadplegen voor meer informatie en toegang tot bijbehorend oefenmateriaal.

Voortbouwen op pluricultureel repertoire

Er zijn veel begrippen opgenomen die voorkomen in de literatuur en descriptoren voor interculturele competentie, bijvoorbeeld:

- de noodzaak om met dubbelzinnigheid om te gaan als men wordt geconfronteerd met culturele diversiteit, reacties aanpassen, taal afstemmen, enzovoort;
- de noodzaak te begrijpen dat verschillende culturen mogelijk verschillende gewoonten en normen hebben en dat handelingen anders kunnen worden opgevat door mensen die deel uitmaken van een andere cultuur;
- de noodzaak om rekening te houden met verschillen in gedrag (waaronder gebaren, tonen en houdingen), het bespreken van overgeneralisering en stereotypen;

- de noodzaak om overeenkomsten te herkennen en deze als basis te gebruiken om de communicatie te verbeteren;
- de wil om gevoeligheid voor verschillen te tonen;
- de bereidheid om verduidelijking aan te bieden en te vragen: rekening houden met mogelijke risico's van misverstanden.

De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- herkennen van en handelen naar culturele, sociaal-pragmatische en sociolinguïstische conventies/aanwijzingen;
- herkennen en interpreteren van overeenkomsten en verschillen in perspectieven, gebruiken, gebeurtenissen;
- neutraal en kritisch evalueren.

Dit zijn de kenmerken van de voortgang door de schaal: op de A-niveaus kan de gebruiker/leerder potentiële oorzaken van op cultuur gebaseerde complicaties in communicatie herkennen en hiernaar handelen in eenvoudige alledaagse uitwisselingen. Op B1 kan hij of zij in het algemeen reageren op de meest gebruikte culturele aanwijzingen, handelen naar sociaal-pragmatische conventies en kenmerken van zijn of haar eigen cultuur en andere culturen uitleggen of bespreken. Op B2 kan de gebruiker/leerder effectief communiceren en omgaan met de meeste problemen die zich voordoen en is hij of zij meestal in staat misverstanden te herkennen en te herstellen. Op de C-niveaus ontwikkelt dit zich verder en is de gebruiker/leerder in staat de achtergrond van culturele overtuigingen, waarden en gebruiken op genuanceerde wijze uit te leggen, aspecten ervan te interpreteren en te bespreken, om te gaan met sociolinguïstische en pragmatische ambiguïteit en reacties constructief en cultureel passend uit te drukken.

VOORTBOUWEN OP PLURICULTUREEL REPERTOIRE

Opmerking: wat in deze schaal is geijkt, is de praktische functionele vaardigheid om gebruik te maken van meertaligheid. In een context waarin specifieke talen een rol spelen, kunnen gebruikers de descriptor aanvullen door die talen te specificeren en de onderstreepte en cursieve uitdrukkingen in de descriptor te vervangen.

De descriptor voor B2

Kan gebruikmaken van verschillende talen in zijn of haar meertalige repertoire tijdens participatieve interactie, om de aard van de taak, de belangrijkste stappen, de te nemen beslissingen en de verwachte resultaten te verduidelijken.

kan bijvoorbeeld worden weergegeven als:

Kan gebruikmaken van Engels, Spaans en Frans tijdens samenwerkende interactie, om de aard van de taak, de belangrijkste stappen, de te nemen beslissingen en de verwachte resultaten te verduidelijken.

Descriptor die zijn gemarkeerd met asterisk (***) vertegenwoordigen een hoog niveau voor B2. Ze kunnen ook geschikt zijn voor de C-niveaus.

C2	Kan zijn/haar handelingen en manier van uitdrukken kiezen en afstemmen op de context, is zich bewust van culturele verschillen en kan subtiele aanpassingen doen om misverstanden en culturele incidenten te voorkomen en/of te herstellen.
C1	<p>Kan verschillen in sociolinguïstische/sociaal-pragmatische conventies identificeren, er kritisch over nadenken en zijn of haar communicatie op basis daarvan aanpassen.</p> <p>Kan genuanceerde achtergrond van culturele waarden en gebruiken verklaren en aspecten ervan interpreteren en bespreken, gebruikmakend van interculturele ontmoetingen, teksten, film enzovoort.</p> <p>Kan zijn of haar interpretatie van de culturele aannamen, vooropgezette meningen, stereotypen en vooroordelen van zijn of haar eigen gemeenschap en van andere gemeenschappen waarmee hij of zij vertrouwd is, uitleggen.</p> <p>Kan omgaan met ambiguïteit in cultuuroverschrijdende communicatie en zijn of haar reacties constructief en op cultureel passende wijze uitdrukken om duidelijkheid te verschaffen.</p>

B2	<p>**Kan de standpunten en gebruiken van zijn of haar eigen en andere sociale groepen beschrijven en evalueren en toont daarbij bewustzijn van de impliciete waarden waarop oordelen en vooroordelen vaak zijn gebaseerd.</p> <p>**Kan een document of gebeurtenis uit een andere cultuur interpreteren en uitleggen en in verband brengen met documenten of gebeurtenissen uit zijn of haar eigen cultuur of culturen en/of andere culturen waarmee hij of zij vertrouwd is.</p> <p>Kan de objectiviteit en evenwichtigheid van informatie en opinies in de media over zijn of haar eigen en andere gemeenschappen bespreken.</p> <p>Kan overeenkomsten en verschillen in cultureel bepaalde gedragspatronen (bijvoorbeeld gebaren en spraakvolume) identificeren en hierover nadenken en het belang ervan bespreken om wederzijds begrip te bewerkstelligen.</p> <p>Kan, tijdens een interculturele ontmoeting, erkennen dat wat de ene persoon vanzelfsprekend vindt in een bepaalde situatie dat voor een ander niet noodzakelijkerwijs is en kan passend reageren en zich passend uitdrukken.</p> <p>Kan in het algemeen culturele aanwijzingen in de betreffende cultuur op passende wijze interpreteren.</p> <p>Kan bepaalde manieren van communiceren in zijn of haar eigen cultuur en andere culturen en de risico's van misverstanden die ze oproepen overdenken en uitleggen.</p>
B1	<p>Kan in het algemeen handelen volgens conventies met betrekking tot lichaamshouding, oogcontact en afstand van anderen. Kan in het algemeen passend reageren op de meest voorkomende culturele aanwijzingen.</p> <p>Kan kenmerken van zijn of haar eigen cultuur uitleggen aan leden van een andere cultuur of kenmerken van de andere cultuur uitleggen aan leden van zijn of haar eigen cultuur.</p> <p>Kan in eenvoudige bewoordingen uitleggen hoe zijn of haar eigen waarden en gedragingen van invloed zijn op zijn of haar kijk op de waarden en gedragingen van anderen.</p> <p>Kan in eenvoudige bewoordingen bespreken hoe dingen die 'vreemd' op hem of haar overkomen in een andere sociaal-culturele context best 'normaal' kunnen zijn voor de andere betrokkenen.</p> <p>Kan in eenvoudige bewoordingen bespreken hoe zijn of haar eigen cultureel bepaalde handelingen door mensen uit andere culturen anders opgevat kunnen worden.</p>
A2	<p>Kan elementaire culturele conventies die verband houden met alledaagse sociale uitwisselingen (bijvoorbeeld verschillende groetrituelen) herkennen en toepassen.</p> <p>Kan zich gepast gedragen als het gaat om alledaagse begroetingen, afscheid, en uitingen van dank en excuses, hoewel hij of zij niet goed raad weet met afwijkingen van de routine.</p> <p>Kan inzien dat zijn of haar gedrag in alledaagse transacties een andere boodschap kan overbrengen dan de bedoeling is en kan proberen dit eenvoudig uit te leggen.</p> <p>Kan herkennen wanneer er problemen optreden in interacties met leden van andere culturen, ook al weet hij of zij zelf misschien niet zeker hoe hij of zij zich in die situatie moet gedragen.</p>
A1	<p>Kan verschillende manieren van nummeren, afstanden meten, de tijd aangeven enzovoort herkennen, al heeft hij of zij mogelijk moeite dit toe te passen, zelfs in eenvoudige alledaagse transacties van concrete aard.</p>
Pre-A1	<p><i>Geen descriptors beschikbaar</i></p>

Meertalig begrip

Het belangrijkste begrip dat is vertegenwoordigd in deze schaal is het vermogen om de kennis en (gedeeltelijke) taalvaardigheid in een of meer talen te gebruiken als hulpmiddel voor het benaderen van teksten in andere talen om zo het communicatieve doel te bereiken. De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- openheid en flexibiliteit om te werken met verschillende elementen van verschillende talen;
- gebruikmaken van aanwijzingen;
- gebruikmaken van overeenkomsten, herkennen van 'valse vrienden' (vanaf B1);
- gebruikmaken van parallelle bronnen in verschillende talen (vanaf B1);
- samenvoegen van informatie uit alle beschikbare bronnen (in verschillende talen).

Dit zijn de kenmerken van de voortgang door de schaal: naarmate de leerder hoger in de schaal komt, verschuift de focus van het lexicale niveau naar het gebruik van cotekst en contextuele of genre-gerelateerde aanwijzingen. Een meer analytisch vermogen is aanwezig op de B-niveaus, waarbij gebruik wordt gemaakt van overeenkomsten, 'valse vrienden' worden herkend en parallelle bronnen in verschillende talen worden gebruikt. Er zijn geen descriptoren voor de C-niveaus, mogelijk omdat de gebruikte bronnen zich op de A- en B-niveaus richten.

MEERTALIG BEGRIP

Opmerking: wat in deze schaal is geijkt, is de praktische functionele vaardigheid om gebruik te maken van meertaligheid voor begrip. In een context waarin specifieke talen een rol spelen, kunnen gebruikers de descriptoren aanvullen door die talen te specificeren en de onderstreepte en cursieve uitdrukkingen in de descriptoren te vervangen.

De descriptor voor B1

Kan de boodschap van een tekst afleiden door gebruik te maken van wat hij of zij heeft begrepen van teksten over hetzelfde thema die zijn geschreven in andere talen (bijvoorbeeld kort nieuws, museumbrochure, onlinerecensies).

kan bijvoorbeeld worden weergegeven als:

Kan de boodschap van een tekst in het Duits afleiden door gebruik te maken van wat hij of zij heeft begrepen van teksten over hetzelfde thema die zijn geschreven in het Frans en Engels (bijvoorbeeld kort nieuws, museumbrochure, onlinerecensies).

C2	<i>Geen descriptoren beschikbaar; zie B2</i>
C1	<i>Geen descriptoren beschikbaar; zie B2</i>
B2	Kan zijn of haar kennis van contrasterende genreconventies en tekstpatronen in <u>talen in zijn of haar meertalige repertoire</u> gebruiken om het begrip te ondersteunen.
B1	<p>Kan hetgeen wat hij of zij heeft begrepen in <u>één taal</u> gebruiken om het onderwerp en de belangrijkste boodschap van een tekst in <u>een andere taal</u> te begrijpen (bijvoorbeeld bij het lezen van korte krantenartikelen over hetzelfde thema die zijn geschreven in verschillende talen).</p> <p>Kan parallelle vertalingen van teksten (bijvoorbeeld tijdschriftartikelen, verhalen, passages van romans) gebruiken om begrip te ontwikkelen in <u>verschillende talen</u>.</p> <p>Kan de boodschap van een tekst afleiden door gebruik te maken van wat hij of zij heeft begrepen van teksten over hetzelfde thema die zijn geschreven in <u>andere talen</u> (bijvoorbeeld kort nieuws, museumbrochure, onlinerecensies).</p> <p>Kan informatie oppikken uit documenten in zijn of haar vakgebied die zijn geschreven in <u>verschillende talen</u>, bijvoorbeeld om op te nemen in een presentatie.</p> <p>Kan overeenkomsten en tegenstellingen herkennen in de manier waarop concepten zijn uitgedrukt in <u>verschillende talen</u>, om onderscheid te maken tussen identiek gebruik van hetzelfde basiswoord en 'valse vrienden'.</p> <p>Kan zijn of haar kennis van contrasterende grammaticale structuur en functionele uitdrukkingen in <u>talen in zijn of haar meertalige repertoire</u> gebruiken om het begrip te ondersteunen.</p>

A2	<p>Kan korte, duidelijk gearticuleerde mondelinge mededelingen begrijpen door de delen die hij of zij begrijpt uit de beschikbare versies in <i>verschillende talen</i> aan elkaar te passen.</p> <p>Kan korte, duidelijk geschreven boodschappen en instructies begrijpen door de delen die hij of zij begrijpt uit de versies in <i>verschillende talen</i> aan elkaar te passen.</p> <p>Kan eenvoudige waarschuwingen, instructies en productinformatie die parallel worden verstrekt in <i>verschillende talen</i> gebruiken om relevante informatie te vinden.</p>
A1	<p>Kan internationaal gebruikte woorden en woorden die voorkomen in verschillende talen (bijvoorbeeld Haus/huis/house) herkennen en zo de betekenis van eenvoudige borden en kennisgevingen achterhalen; de waarschijnlijke boodschap in een korte, eenvoudige schriftelijke tekst identificeren;</p> <p>kan korte, eenvoudige sociale uitwisselingen die zeer langzaam en duidelijk in zijn of haar aanwezigheid plaatsvinden in grote lijnen volgen; achterhalen wat mensen rechtstreeks tegen hem of haar proberen te zeggen, als ze zeer langzaam en duidelijk spreken, zo nodig met herhaling.</p>
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>

Voortbouwen op meertalig repertoire

In deze schaal vinden we aspecten die de beide eerdere schalen kenmerken. Naarmate de leerder zijn of haar pluriculturele repertoire opbouwt, maakt hij of zij ook gebruik van alle beschikbare linguïstische bronnen om effectief te communiceren in een meertalige context en/of in een klassieke bemiddelingssituatie waarin de andere mensen geen gemeenschappelijke taal hebben.

De volgende sleutelbegrippen zijn in de schaal opgenomen:

- flexibele aanpassing aan de situatie;
- aanvoelen wanneer en in hoeverre het gebruik van verschillende talen nuttig en gepast is;
- taal aanpassen op basis van de linguïstische vaardigheden van gesprekspartners;
- zo nodig talen vermengen en afwisselen tussen talen;
- uitleggen en verduidelijken in verschillende talen;
- mensen aanmoedigen verschillende talen te gebruiken door een voorbeeld te geven.

Dit zijn de kenmerken van de voortgang door de schaal: op de A-niveaus ligt de nadruk op het gebruiken van alle mogelijke bronnen om een eenvoudige alledaagse transactie te kunnen uitvoeren. Vanaf de B-niveaus begint de gebruiker/leerder de taal creatief te manipuleren en op B2 wisselt hij of zij de talen flexibel af om anderen meer op hun gemak te stellen, verduidelijkingen te geven, gespecialiseerde informatie over te brengen en in het algemeen de efficiëntie van de communicatie te vergroten. Op de C-niveaus blijft dit belangrijk en daarnaast is er de vaardigheid om verfijnde abstracte concepten in verschillende talen toe te lichten en uit te leggen. In het algemeen is er ook een voortgang van het inbedden van losse woorden uit andere talen naar het uitleggen van bijzonder geschikte uitdrukkingen en het gebruiken van metaforen voor effect.

VOORTBOUWEN OP MEERTALIG REPERTOIRE

Opmerking: wat in deze schaal is geijkt, is de praktische functionele vaardigheid om gebruik te maken van meertaligheid. In een context waarin specifieke talen een rol spelen, kunnen gebruikers de descriptors aanvullen door die talen te specificeren en de onderstreepte en cursieve uitdrukkingen in de descriptors te vervangen.

De descriptor voor B2

Kan gebruikmaken van verschillende talen in zijn of haar meertalige repertoire tijdens samenwerkende interactie, om de aard van de taak, de belangrijkste stappen, de te nemen beslissingen en de verwachte resultaten te verduidelijken.

kan bijvoorbeeld worden weergegeven als:

Kan gebruikmaken van Engels, Spaans en Frans tijdens samenwerkende interactie, om de aard van de taak, de belangrijkste stappen, de te nemen beslissingen en de verwachte resultaten te verduidelijken.

Descriptors die zijn gemarkeerd met asteriskken (**) vertegenwoordigen een hoog niveau voor B2. Ze kunnen ook geschikt zijn voor de C-niveaus.

C2	Kan interactief zijn in een meertalige context met betrekking tot abstracte en gespecialiseerde onderwerpen door flexibel af te wisselen tussen <u>talen in zijn of haar meertalige repertoire</u> en zo nodig de verschillende bijdragen uit te leggen. Kan overeenkomsten en verschillen verkennen tussen metaforen en andere beeldspraak in de <u>talen in zijn of haar meertalige repertoire</u> , om een retorisch effect te bereiken of voor de lol.
C1	Kan flexibel afwisselen tussen talen om communicatie in een meertalige context mogelijk te maken door bijdragen aan de discussie en teksten waarnaar wordt verwezen samen te vatten en toe te lichten in de <u>verschillende talen in zijn of haar meertalige repertoire</u> . Kan effectief deelnemen aan een gesprek in twee of meer <u>talen in zijn of haar meertalige repertoire</u> en zich aanpassen aan de veranderingen van taal en inspelen op de behoeften en linguïstische vaardigheden van de gesprekspartners. Kan specialistische terminologie uit een andere <u>taal in zijn of haar meertalige repertoire</u> gebruiken waarmee de gesprekspartner(s) meer vertrouwd is/zijn om het begrip te verbeteren bij de bespreking van abstracte en specialistische onderwerpen. Kan spontaan en flexibel reageren in de juiste taal als iemand anders overschakelt op een andere <u>taal in zijn of haar meertalige repertoire</u> .
B2	Kan het begrip en de bespreking van een tekst die is gesproken of geschreven in <u>één taal</u> ondersteunen door deze in <u>een andere taal/andere talen in zijn of haar meertalige repertoire</u> uit te leggen, samen te vatten, te verduidelijken of uit te breiden. **Kan herkennen in hoeverre het passend is om flexibel gebruik te maken van <u>verschillende talen in zijn of haar meertalige repertoire</u> in een specifieke situatie, teneinde de efficiëntie van de communicatie te verbeteren. **Kan efficiënt afwisselen tussen <u>talen in zijn of haar meertalige repertoire</u> om begrip van en tussen derde partijen die geen gemeenschappelijke taal hebben mogelijk te maken. **Kan in een uitspraak een uitdrukking uit een <u>andere taal in zijn of haar meertalige repertoire</u> gebruiken die bijzonder geschikt is voor de situatie of het concept dat wordt besproken en deze zo nodig aan de gesprekspartner uitleggen. Kan afwisselen tussen <u>talen in zijn of haar meertalige repertoire</u> om specialistische informatie en zaken met betrekking tot zijn of haar interessegebied over te brengen op verschillende gesprekspartners. Kan gebruikmaken van <u>verschillende talen in zijn of haar meertalige repertoire</u> tijdens samenwerkende interactie, om de aard van de taak, de belangrijkste stappen, de te nemen beslissingen, de verwachte resultaten te verduidelijken. Kan gebruikmaken van verschillende talen in zijn of haar meertalige repertoire om andere mensen aan te moedigen de taal te gebruiken die ze het prettigst vinden.
B1	Kan creatief gebruikmaken van zijn of haar beperkte repertoire in <u>verschillende talen in zijn of haar meertalige repertoire</u> voor alledaagse contexten, om met een onverwachte situatie om te gaan. Kan zijn of haar beperkte repertoire in <u>verschillende talen</u> inzetten om een probleem uit te leggen of om hulp of verduidelijking te vragen.
A2	Kan woorden en frasen uit <u>verschillende talen in zijn of haar meertalige repertoire</u> gebruiken om een eenvoudige, praktische transactie of informatie-uitwisseling uit te voeren. Kan een woord uit <u>een andere taal in zijn of haar meertalige repertoire</u> gebruiken om zich verstaanbaar te maken in een alledaagse routinesituatie als hij of zij niet op een geschikte uitdrukking kan komen in <u>de taal die wordt gesproken</u> .
A1	Kan een zeer beperkt repertoire in <u>verschillende talen</u> gebruiken om een zeer elementaire, concrete, alledaagse transactie uit te voeren met een welwillende gesprekspartner.
Pre-A1	Geen descriptors beschikbaar

Dankbetuigingen

Dit supplement bij het 'Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen: Leren, Onderwijzen, Beoordelen' (ERK) vormt een nieuwe stap in een proces waarmee de Raad van Europa in 1971 is gestart. Zonder de bijdragen van professionele taalonderwijzers in heel Europa en daarbuiten had hij niet gemaakt kunnen worden.

Brian North en Tim Goodier (Eurocentres Foundation) en Enrica Piccardo (University of Toronto / Université Grenoble-Alpes) schreven dit supplement.

Marisa Cavalli, Mirjam Egli Cuenat, Neus Figueras, Francis Goullier, David Little, Günther Schneider en Joseph Sheils maakten deel uit van de adviescommissie die de publicatie mee mogelijk maakte.

Om volledige consistentie en continuïteit ten aanzien van de bestaande ERK-schalen te garanderen, heeft de Raad van Europa aan de Eurocentres Foundation gevraagd om de ontwikkeling van de descriptoren in dit supplement te coördineren, onder leiding van Brian North. De Afdeling Onderwijs (Programma Taalbeleid) dankt Eurocentres hartelijk voor de professionaliteit en betrouwbaarheid waarmee ze heeft gewerkt.

Het volledige proces van het bewerken en uitbreiden van de illustratieve descriptoren bestond uit vier fasen:

Fase 1: het opvullen van hiaten in de oorspronkelijke illustratieve descriptorschalen met op dat moment beschikbare materialen (2014-2015)

Auteurs:	Eurocentres Foundation: Brian North, Tunde Szabo, Tim Goodier
Resonansgroep:	Gilles Breton, Hanan Khalifa, Christine Tagliante, Sauli Takala
Adviseurs: Coreen	Docherty, Daniela Fasoglio, Neil Jones, Peter Lenz, David Little, Enrica Piccardo, Günther Schneider, Barbara Spinelli, Maria Stathopoulou, Bertrand Vittecoq

De Raad van Europa bedankt de volgende instellingen en projecten om hun gevalideerde descriptoren beschikbaar te stellen:

ALTE	'Can do'-uitspraken
AMMKIA-project (Finland)	Descriptoren voor grammatica en woordenschat
Cambridge English Language Assessment	BULATS samenvatting van typische vaardigheden van kandidaten Beoordelingsschalen voor spreken en schrijven
CEFR-J-project	Descriptoren voor leerders in het middelbaar onderwijs
Eaquals	Eaquals databank van ERK-gerelateerde descriptoren
English Profile	Descriptoren voor het niveau C
Lingualevel / IEF-project (Zwitserland)	Descriptoren voor leerders in het middelbaar onderwijs
Pearson Education	Globale Schaal voor Engels (Global Scale of English, GSE)

De Raad van Europa spreekt ook zijn dank uit aan Pearson Education voor het valideren van ongeveer vijftig descriptors die waren opgenomen vanuit niet-geijekte bronnen, hoofdzakelijk uit de databank van Equals en voor de vertaling van descriptors voor de C-niveaus in Profile Deutsch door wijlen John Trim.

Fase 2: het ontwikkelen van descriptorschalen voor domeinen die ontbraken in de oorspronkelijke set, in het bijzonder voor bemiddeling (2014-2016)

Auteurs: Brian North, Tim Goodier, Enrica Piccardo, Maria Stathopoulou
 Resonansgroep: Gilles Breton, Coreen Docherty, Hanan Khalifa, Ángeles Ortega, Christine Tagliante, Sauli Takala
 Adviseurs: Marisa Cavalli, Daniel Coste, Mirjam Egli, Gudrun Erickson, Daniela Fasoglio, Vincent Folny, Manuela Ferreira Pinto, Glyn Jones, Neil Jones, Peter Lenz, David Little, Gerda Piribauer, Günther Schneider, Joseph Sheils, Belinda Steinhuber, Barbara Spinelli, Bertrand Vittecoq (tijdens bijeenkomsten in juni 2014, 2015 en/of juni 2016)
 Sarah Breslin*, Mike Byram*, Michel Candelier*, Neus Figueras*, Francis Goullier*, Hanna Komorowska*, Terry Lamb*, Nick Saville*, Maria Stoicheva*, Luca Tomasi* (* alleen 2016)

De Raad van Europa bedankt het Research Centre for Language Teaching, Testing and Assessment, National and Kapodistrian University of Athens (RCeL) om descriptors uit het Griekse Integrated Foreign Languages Curriculum beschikbaar te stellen.

De Raad van Europa bedankt Cambridge English Language Assessment, in het bijzonder Coreen Docherty, voor de logistieke ondersteuning van het project gedurende zes maanden. Zonder die ondersteuning zou de grootschalige verzameling en analyse van gegevens niet mogelijk zijn geweest. Aan het einde van dit 'woord vooraf' spreekt de Raad ook zijn dank uit voor de steun van de instanties die hebben deelgenomen aan de drie fasen van validatie voor de nieuwe descriptors, in het bijzonder voor degenen die ook hebben geholpen bij het testen.

Fase 3: het ontwikkelen van een nieuwe schaal voor fonologische beheersing (2015-2016)

Auteurs: Enrica Piccardo, Tim Goodier
 Resonansgroep: Brian North, Coreen Docherty
 Adviseurs: Sophie Deabreu, Dan Frost, David Horner, Thalia Isaacs, Murray Munro

Fase 4: het verzamelen van descriptors voor jonge leerders (2014-2016)

Auteurs: Eurocentres: Tunde Szabo
 Resonansgroep: Coreen Docherty, Tim Goodier, Brian North
 Adviseurs: Angela Hasselgreen, Eli Moe.

De Raad van Europa bedankt verder:

Cambridge English Language Assessment en de auteurs van het Europees Taalportfolio voor het beschikbaar stellen van hun descriptors voor de verzameling van descriptors voor jonge leerders.

De volgende lezers, van wie commentaar op een eerdere versie van dit supplement over belangrijke aspecten van het ERK voor onderwijs en leren enorm heeft geholpen bij het structureren van de tekst in functie van de graad van kennis die lezers hebben van het ERK: Sezen Arslan, Danielle Freitas, Angelica Galante, İsmail Hakkı Mirici, Nurdan Kavalki, Jean-Claude Lasnier, Laura Muresan, Funda Ölmez.

Organisaties, in alfabetische volgorde, die hebben meegewerkt aan de werving van instellingen voor het valideren van de descriptoren voor bemiddeling, online-interactie, reacties op literatuur en meertalige/pluriculturele competentie:

Cambridge English Language Assessment

CERCLES: European Confederation of Language Centres in Higher Education

CIEP: Centre international d'études pédagogiques

Equals: Evaluation and Accreditation of Quality in Language Services

EALTA: European Association for Language Testing and Assessment

ECML: European Centre for Modern Language

FIPLV: International Federation of Language Teaching Associations

Instituto Cervantes

NILE (Norwich Institute for Language Education)

UNlcert

Organisaties (in alfabetische volgorde van land) die tussen februari en november 2015 hebben deelgenomen aan de validatie van de descriptoren voor bemiddeling, online-interactie, reacties op literatuur en meertalige/pluriculturele competentie en/of hebben geholpen bij de eerste testen. De Raad van Europa bedankt ook de vele individuele deelnemers, van wie de instellingen niet allemaal genoemd kunnen worden.

Algerije

Institut français d'Alger

Argentinië

Academia Argüello, Córdoba

Universidad Nacional de Córdoba / St Patrick's School, Córdoba

Asociación de Ex Alumnos del Lenguas Vivas
Juan Ramón Fernández

Universidad Nacional de La Plata, La Plata

Oostenrijk

BBS (Berufsbildende Schule) Rohrbach

Institut français

BG/BRG
(Bundesgymnasium/Bundesrealgymnasium)
Hallein

Sprachenzentrum van de Universität Innsbruck

CEBS (Center für berufsbezogene Sprachen
des bmbf), Wenen

LTRGI (Language Testing Research Group Innsbruck), School of
Education, Universität Innsbruck

Bundesinstitut für Bildungsforschung, Innovation &
Entwicklung (BIFIE), Wenen

Sprachenzentrum van de Universität Salzburg

HBLW Linz-Landwiedstraße

Pädagogische Hochschule Niederösterreich

HLW (Höhere Lehranstalt für wirtschaftliche Berufe)
Ferrarischool, Innsbruck

Bolivia

Alliance Française La Paz

Bosnië-Herzegovina

Anglia V Language School, Bijeljina

Institut français de Bosnie-Herzégovine

Brazilië

Alliance Française

Instituto Cervantes Recife

Alliance Française de Curitiba

Bulgarije

AVO Language and Examination Centre,
Sofia

Sofia University St.-Kliment Ohridski

Kameroen

Alliance Française, Bamenda

Institut français

IFC Yaoundé

Canada

OISE, University of Toronto

Chili

Alliance Française de La Serena

China

Alliance Française

Heilongjiang University

China Language Assessment, Beijing Foreign
Studies University

Tianjin Nankai University

Guangdong University of Foreign Studies, School
of Interpreting and Translation Studies

Colombia

Alliance Française de Bogota

Universidad Surcolombiana

Kroatië

Universiteit van Split

Gimnazija Ivan Supek

Croatian Defense Academy, Zagreb

Ministerie van Wetenschap, Onderwijs en Sport

Cyprus

Cyprus University of Technology

Universiteit van Cyprus

Tsjechië

Charles University, Praag (Institute for Language
and Preparatory Studies)

National Institute of Education

Masaryk University Language Centre, Brno

Universiteit van Zuid-Bohemen

Estland

Foundation Innove, Tallinn

Egypte

Institut français

Instituto Cervantes, Caïro

Finland

Aalto University

Häme University of Applied Sciences

Talencentrum, Universiteit van Tampere

Matriculation Examination Board

Nationale Onderwijsraad

Tampere University of Applied Sciences

Universiteit van Turku

Universiteit van Oost-Finland

Talencentrum Universiteit van Helsinki

Universiteit van Jyväskylä, Finland

Frankrijk

Alliance Française

Alliance Française de Nice

France Alliance Française Paris Ile-de-France

France British Council, Lyon

CAVILAM - Alliance Française

Centre international d'études pédagogiques
(CIEP)

CIDEF-UCO

CLV-UPMF

Collège International de Cannes

Créa-langues

Eurocentres Parijs

France langue

French in Normandy

ILCF Lyon

INFREP

International house Nice

ISEFE

Université de Franche-Comté

Université Pierre-Mendès-France Grenoble 2

DuitslandBundesarbeitsgemeinschaft Englisch an
Gesamtschulen

elc-European Language Competence, Frankfurt

Frankfurt School of Finance & Management

Fremdsprachenzentrum der Hochschulen im Land
Bremen, Universiteit van BremenGeorg-August-Universität Göttingen (Zentrale
Einrichtung für Sprachen und
Schlüsselqualifikationen)

Goethe-Institut München

Institut français

Sprachenzentrum, Neu-Ulm University of Applied
Sciences (HNU)

Istituto Cervantes, München

Institut für Qualitätsentwicklung Mecklenburg-
VorpommernJustus-Liebig Universität Giessen (Zentrum für
fremdsprachliche und berufsfeldorientierte
Kompetenzen)

Technische Hochschule Wildau

Technische Universität Carolo-Wilhelmina zu Braunschweig
(Sprachenzentrum)

Technische Universität Darmstadt

Technische Universität München (Sprachenzentrum)

telc gGmbH Frankfurt

Universität des Saarlandes (Sprachenzentrum)

Universität Freiburg (Sprachlehrinstitut)

Universität Hohenheim (Sprachenzentrum)

Universität Regensburg (Zentrum für Sprache und
Kommunikation)

Universität Leipzig (Sprachenzentrum)

Universität Passau (Sprachenzentrum)

Pädagogische Hochschule Heidelberg

Pädagogische Hochschule Karlsruhe

Ruhr-Universität Bochum, Zentrum für
Fremdsprachenausbildung (ZFA)

Sprachenzentrum, Europa-Universität Viadrina
Frankfurt (Oder)

Griekenland

Bourtsoukli Talencentrum

Hellenic American University in Athene

Hongarije

ELTE ONYC

Eötvös Lorand University

Euroexam

Budapest Business School

Budapest University of Technology and Economics

India

ELT Consultants

Ierland

Alpha College, Dublin

Galway Cultural Institute

Italië

Accento, Martina Franca, Apulia

AISLi (Associazione Italiana Scuola di Lingue)

Alliance Française

Bennett Languages, Civitavecchia

British School of Trieste

British School of Udine

Centro Lingue Estere Arma dei Carabinieri

Centro Linguistico di Ateneo - Università di
Bologna

Centro Linguistico di Ateneo di Trieste
Casoria, Napels

CVCL (Centro per la Valutazione e le Certificazioni
linguistiche) - Università per Stranieri di Perugia

Libera Università di Bolzano, Centro di Competenza
Lingue

Globally Speaking, Rome

Institut français de Milan

Universität Rostock (Sprachenzentrum)

Universität Würzburg (Zentrum für Sprachen)

Universitaire talencentra in Berlijn en Brandenburg

VHS Siegburg

RCeL: Nationale & Kapodistrian Universiteit van Athene

Vagionia Junior High School, Kreta

ECL Examinations, Universiteit van Pécs

Tanárok Európai Egyesülete, AEDE

Universiteit van Debrecen

Universiteit van Pannonia

Fluency Center, Coimbatore

NUI Galway

Trinity College Dublin, Ierlandë

Istituto Comprensivo di Campli

Istituto Monti, Asti

Liceo Scientifico "Giorgio Spezia,"

Domodossola

Centro Linguistico di Ateneo, Università di Padova

Centro Linguistico di Ateneo, Università di Pisa

Servizio Linguistico di Ateneo, Università Cattolica del Sacro
Cuore, Milaan

Università degli Studi Roma Tre

Università degli Studi di Napoli "Parthenope" / I.C. "Nino
Cortese,"

Università degli Studi di Parma

Università di Bologna

Centro Linguistico di Ateneo, Università della Calabria

Università degli Studi di Brescia

Institute for Educational Research / LUMSA
University, Rome

International House, Palermo

Japan

Alliance Française

Institut français du Japon

Letland

Baltic International Academy, Department of
Translation and Interpreting

Libanon

Institut français

Litouwen

Lithuanian University of Educational Sciences

Ministerie van Onderwijs en Wetenschap

Luxemburg

Ministère de l'Éducation nationale, de l'Enfance
et de la Jeunesse

Marokko

Institut français de Maroc

Mexico

Universidad de Guadalajara

Macedonië

AAB University

Elokventa Language Centre

Nederland

Institut français des Pays-Bas

Cito

Nieuw-Zeeland

Language Studies International (LSI)

Noorwegen

Department of Teacher Education and School
Research, Universiteit van Oslo

Universiteit van Bergen

Peru

Alliance Française

Universidad San Ignacio de Loyola

Università per Stranieri di Siena

Tokyo University of Foreign Studies

School of Foreign Studies, Universiteit van Osaka

Universiteit van Letland

Universiteit van Vilnius

Université du Luxembourg

MAQS / Queen Language school

Talencentrum, South East European University

SLO

Rijksuniversiteit Groningen, Talencentrum

Worldwide School of English

Vox - Norwegian Agency for Lifelong Learning

USIL

Polen

British Council, Warschau

Educational Research Institute, Warschau

Gama College, Krakau

Instituto Cervantes, Krakau

Jagiellonian Language Center, Jagiellonian University, Krakau,

LANG LTC Teacher Training Centre, Warschau

Poznan University of Technology

SWPS University of Social Sciences and Humanities

Portugal

British Council, Lissabon

Camões, Instituto da Cooperação e da Língua

IPG - Instituto Politécnico da Guarda

ISCAP - Instituto Superior de Contabilidade e Administração do Porto, Instituto Politécnico do Porto

FCSH, NOVA Universidade de Lisboa

Universidade de Aveiro

Roemenië

ASE - The Bucharest University of Economic Studies

LINGUA Language Centre of Babeş-Bolyai, University Cluj-Napoca

Bucharest Academy of Economic Studies

Institut français

Petroleum-Gas University of Ploiesti

Universitatea Aurel Vlaicu din Arad

Rusland

Globus International Language Centres

Lomonosov Moscow State University
MGIMO

Moscow State Institute of International Relations

National Research University Higher Schools of Economics, Moskou

Nizhny Novgorod Linguistics University
Samara State University

St Petersburg State University

Saoedi-Arabië

National Center for Assessment in Higher Education, Riyad

English Language Center (ELC), Taibah University, Madinah

Senegal

Institut français de Dakar

Servië

Centre Jules Verne

Institut français de Belgrade

Universiteit van Belgrado

Slowakije

Universiteit van Trnava

Slovenië

Državni izpitni center

Spanje

Alliance Française

British Council, Madrid

British Institute of Seville

EOI de Vigo

ILM Caceres

Institut français

Centro de Lenguas, Universitat Politècnica
de València

Consejería de Educación de la Junta de Andalucía

Departament d'Ensenyament- Generalitat de
Catalunya

EOI de Albacete

EOI de Badajoz, Extremadura

EOI de Catalunya

EOI de Granada

EOI de La Coruna, Galicië

EOI de Málaga, Málaga

EOI de Santa Cruz de Tenerife

EOI de Santander

EOI de Santiago de Compostela, Galicië

EOI de Villanueva-Don Benito, Extremadura

Instituto Britanico de Sevilla S.A.

Instituto de Lenguas Modernas de la Universidad de
Extremadura

Universidad Europea de Madrid

Lacunza - IH San Sebastián

Net Languages, Barcelona

Universidad Antonio de Nebrija

Universidad Internacional de La Rioja

Universitat Autònoma de Barcelona

Universidad Católica de Valencia

Universidad de Cantabria

Universidad de Jaén

Universidad Pablo de Olavide, Sevilla

Zweden

Instituto Cervantes Stockholm

Universiteit van Göteborg

Zwitserland

Bell Switzerland

UNIL, EPFL

Eurocentres Lausanne

Universität Fribourg

Sprachenzentrum der Universität Basel

Universiteit van Lausanne

TLC - IH Zürich-Baden

ZHAW, Winterthur

Thailand

Alliance Française

Turkije

Çağ University, Mersin

IDV Bilkent University, Ankara

Universiteit van Ege

Middle East Technical University, Ankara

Hacettepe University, Ankara

Sabanci University, Istanbul

Verenigde Arabische Emiraten

Higher Colleges of Technology, V.A.E.

Oeganda

Alliance Française de Kampala

Oekraïne

Institute of Philology, Taras Shevchenko

Sumy State University, Institute for Business Technologies

National University of Kyiv

Odessa National Mechnikov University

Taras Shevchenko National University of Kyiv

Verenigd Koninkrijk

Anglia Examinations, Chichester College

Cambridge English Language Assessment

Eurocentres, Bournemouth

Eurocentres, Brighton

Eurocentres, Londen

Experience English

Instituto Cervantes, Manchester

International Study and Language Institute,
Universiteit van Reading

Kaplan International College, Londen

NILE (Norwich Institute for Language Education),

Pearson Education

School of Modern Languages and Culture,
University of Warwick

Southampton Solent University, School of Business and Law

St Giles International London Central

Trinity College London

Universiteit van Exeter

Universiteit van Hull

Universiteit van Liverpool

Westminster Professional Language Centre

University of Westminster

Uruguay

Centro Educativo Rowan, Montevideo

Verenigde Staten van Amerika

Alliance Française de Porto Rico

Cambridge Michigan Language Assessments

Columbia University, New York

Eastern Michigan University

ETS (Educational Testing Service)

Purdue University

University of Michigan

Taiwan / 'Chinees Taipei'

The Language Training and Testing Center

Bijlagen

Bijlage 1 – Opvallende kenmerken van gesproken taal op de ERK-niveaus (3.6, ERK)

Niveau A1 (*Breakthrough*) wordt beschouwd als het laagste niveau van generatief taalgebruik, het punt waarop leerders op een eenvoudige manier interactief kunnen zijn, eenvoudige vragen kunnen stellen en beantwoorden over zichzelf, over waar ze wonen, over wie ze kennen en over dingen die ze hebben, eenvoudige uitspraken kunnen doen en beantwoorden op het gebied van primaire behoeften of over zeer vertrouwde onderwerpen, en niet meer uitsluitend vertrouwen op een zeer beperkt, lexicaal geordend repertoire van situatiegebonden frasen.

Niveau A2 lijkt overeen te komen met het niveau dat wordt beschreven in de specificatie van *Waystage*. Dit is het niveau waarop we de meeste descriptoren van sociale functies aantreffen, zoals eenvoudige alledaagse beleefdheidsvormen gebruiken om mensen te begroeten en aan te spreken; vragen hoe zij het maken en reageren op nieuws; heel korte sociale gesprekken aangaan; vragen stellen en beantwoorden over bezigheden op het werk en in de vrije tijd; uitnodigingen beantwoorden; bespreken wat men gaat doen, waar men naartoe gaat en afspreken om elkaar te ontmoeten; iets aanbieden en aanvaarden. Hier vinden we ook descriptoren van activiteiten buitenshuis: de vereenvoudigde en ingekorte versie van de volledige set transactie-specificaties in de 'Threshold Level' voor in het buitenland wonende volwassenen. Enkele voorbeelden: eenvoudige transacties uitvoeren in winkels, postkantoren of banken; eenvoudige inlichtingen verkrijgen over reismogelijkheden; gebruikmaken van openbaar vervoer: trein, tram, bus en taxi, elementaire inlichtingen vragen, de weg vragen en wijzen, kaartjes kopen; alledaagse producten en diensten vragen en leveren.

De volgende laag staat voor heel *goede Waystage*-prestaties (A2+). Wat hier opvalt is een meer actieve deelname aan gesprekken met enige hulp en zekere beperkingen, bijvoorbeeld: eenvoudige, beperkte face-to-face gesprekken beginnen, gaande houden en beëindigen; genoeg begrijpen om eenvoudige routinegesprekken te voeren zonder bovenmatige inspanning; zich verstaanbaar maken en ideeën en informatie uitwisselen over vertrouwde onderwerpen in voorspelbare alledaagse situaties, mits de gesprekspartner indien nodig helpt; met succes communiceren over elementaire thema's als hij of zij om hulp kan vragen om uit te drukken wat hij of zij wil zeggen; alledaagse situaties met voorspelbare inhoud afhandelen, al zal hij of zij meestal de boodschap iets moeten aanpassen en naar woorden moeten zoeken; met enige hulp redelijk gemakkelijk communiceren in gestructureerde situaties, maar deelname aan open discussies is tamelijk beperkt. Ook zien we hier aanzienlijk meer mogelijkheden om een monoloog te voeren, bijvoorbeeld: in eenvoudige bewoordingen uitdrukken hoe hij of zij zich voelt; een uitgebreide beschrijving geven van alledaagse aspecten van zijn of haar omgeving, zoals mensen, plaatsen, werk- of studiebelevissen; vroegere activiteiten en persoonlijke ervaringen beschrijven; gewoonten en routines beschrijven; plannen en afspraken beschrijven; uitleggen wat hij of zij leuk of vervelend aan iets vindt; korte, elementaire beschrijvingen geven van gebeurtenissen en activiteiten; huisdieren en persoonlijke bezittingen beschrijven; met eenvoudige beschrijvende taal in het kort voorwerpen en bezittingen beschrijven en vergelijken.

Niveau B1 komt overeen met de **Threshold**-specificatie voor bezoekers aan het buitenland en wordt waarschijnlijk het best getypeerd door twee aspecten. Het eerste is de vaardigheid om interactie te onderhouden en over te brengen wat men wil overbrengen in uiteenlopende contexten. Enkele voorbeelden: *over het algemeen de hoofdpunten volgen van uitvoerige discussies rondom hem of haar, als er helder gearticuleerd wordt gesproken in standaardtaal; persoonlijke gezichtspunten en meningen geven of achterhalen in een informeel gesprek met vrienden; de belangrijkste punten die hij of zij wil overbrengen op begrijpelijke wijze onder woorden brengen; een breed scala van eenvoudige taal flexibel benutten om veel onder woorden te brengen van wat hij of zij wil uitdrukken; een gesprek of discussie onderhouden, al kan het soms moeilijk zijn om hem of haar te volgen wanneer hij of zij precies probeert te zeggen wat wordt bedoeld; op verstaanbare wijze doorpraten, ook al last hij of zij regelmatig een onderbreking in voor grammaticale en lexicale planning en is er heel duidelijk sprake van herstelacties, vooral in langere vrij geproduceerde stukken tekst. Het tweede aspect is de vaardigheid om problemen in het dagelijks leven flexibel op te lossen, bijvoorbeeld zich redden in minder alledaagse situaties in het openbaar vervoer; omgaan met de meeste situaties die kunnen optreden wanneer hij of zij een reis boekt bij een reisagent of tijdens het reizen zelf; onvoorbereid in gesprek gaan over vertrouwde onderwerpen; een klacht indienen; initiatief nemen in een vraaggesprek/consult (bijvoorbeeld een nieuw onderwerp aanbrengen) maar in de interactie erg afhankelijk zijn van de vragensteller; iemand vragen te verduidelijken of aan te vullen wat hij zojuist gezegd heeft.*

De volgende laag moet een **zeer goede Threshold** (B1+) zijn. Dezelfde twee hoofdaspecten zijn ook hier aanwezig, aangevuld met een aantal descriptoren waarin de nadruk ligt op de uitwisselingen van hoeveelheden informatie, bijvoorbeeld boodschappen aannemen waarin vragen om inlichtingen worden overgebracht of problemen worden toegelicht; concrete informatie verschaffen waarnaar in een vraaggesprek/consult wordt gevraagd (bijvoorbeeld ziekteverschijnselen beschrijven aan een arts), zij het met beperkte nauwkeurigheid; uitleggen waarom iets een probleem is; een kort verhaal, artikel, voordracht, discussie, vraaggesprek of documentaire samenvatten, vertellen wat hij of zij ervan vindt en vragen over details beantwoorden; een voorbereid vraaggesprek voeren en daarbij informatie controleren en bevestigen, al moet hij of zij wellicht af en toe om herhaling vragen als het antwoord van de geïnterviewde erg snel of uitvoerig is; beschrijven hoe iets moet worden gedaan, met gedetailleerde aanwijzingen; met enig vertrouwen verzamelde feitelijke informatie uitwisselen over vertrouwde alledaagse en niet-alledaagse zaken binnen zijn of haar vakgebied.

B2 is een nieuw niveau, dat even ver boven B1 (*Threshold*) ligt als A2 (*Waystage*) daaronder. Het is bedoeld als weergave van de **Vantage**-specificatie. De metafoer van de naam *Vantage* ('uitzicht') is dat de leerder, na langzame maar gestage vooruitgang op het tussenliggende niveau, ontdekt dat hij ergens is gekomen, dat de zaken er anders uitzien, dat hij of zij een nieuw perspectief heeft en op een nieuwe manier om zich heen kan kijken. Dit concept lijkt in hoge mate belichaamd te worden door de descriptoren die op dit niveau zijn geplaatst. Ze vertegenwoordigen een behoorlijke breuk met de inhoud tot nu toe. Aan de onderkant van het niveau ligt de nadruk bijvoorbeeld op effectief argumenteren: *zijn of haar mening verantwoorden en overeind houden in discussies door het geven van ter zake doende uitleg, argumenten en commentaren; een standpunt over een actueel onderwerp toelichten en daarbij de voor- en nadelen van verschillende mogelijkheden noemen; een beredeneerd betoog opbouwen uit een keten van argumenten; een argument ontwikkelen onder verwijzing naar redenen om voor of tegen een bepaald standpunt te zijn; een probleem uitleggen en duidelijk maken dat de tegenpartij in een onderhandeling een concessie moet doen; speculeren over oorzaken, gevolgen, hypothetische situaties; actief meedoen aan ongedwongen discussies in vertrouwde contexten en daarbij commentaar geven, helder standpunten uitdragen, alternatieven beoordelen en hypothesen opstellen en erop reageren. Daarnaast lopen dwars door dit niveau twee nieuwe aandachtsgebieden. Het eerste benadrukt dat men zich meer dan staande kan houden in het sociale gesprek. Voorbeelden zijn op natuurlijke wijze, vloeiend en effectief converseren; tot in detail begrijpen wat er tegen hem of haar gezegd wordt in de standaardspreektaal, ook in een lawaaierige omgeving; een gesprek beginnen, op de juiste ogenblikken zijn of haar beurt nemen en de conversatie beëindigen wanneer dat nodig is, zij het niet altijd op elegante wijze; stereotiepe frasen gebruiken (bijvoorbeeld 'Dat is een lastige vraag') om tijd te winnen en de beurt te houden terwijl hij of zij iets bedenkt om te zeggen; zo vloeiend en spontaan in gesprek zijn dat regelmatige interactie met moedertaalsprekers goed mogelijk is zonder een van beide partijen te belasten; zich aanpassen aan de veranderingen van richting, stijl en nadruk die gebruikelijk zijn in conversatie; betrekkingen onderhouden met moedertaalsprekers zonder hen onbedoeld te amuseren of te irriteren en zonder hen te verplichten zich anders te gedragen dan zij tegenover een moedertaalspreker zouden doen. Het tweede nieuwe aandachtsgebied is een nieuwe mate van*

taalbewustzijn: fouten verbeteren die tot onbegrip of misverstanden hebben geleid; registreren van 'favoriete fouten' en bewust opletten of hij of zij ze maakt; over het algemeen vergissingen en fouten corrigeren zodra hij of zij zich ervan bewust is; plannen wat er gezegd moet worden en hoe het gezegd moet worden, rekening houdend met de uitwerking op de ontvanger(s). Al met al lijkt dit een nieuwe drempel die een taalleerder over moet gaan.

In de volgende laag – die staat voor een **heel goed Vantage-niveau** (B2+) – blijft de nadruk, net als in B2 (*Vantage*), gelegd worden op argumenteren, effectieve sociale gesprekken en taalbewustzijn. De nadruk op argumenteren en sociale gesprekken kan echter ook worden opgevat als een nieuwe nadruk op gespreksvaardigheden. Deze nieuwe graad van gesprekscompetentie komt naar voren in 'conversatiebeheer' (samenwerkingsstrategieën): *feedback geven op en opvolging geven aan uitspraken en gevolgtrekkingen van andere sprekers en daardoor de ontwikkeling van de discussie bevorderen; eigen bijdragen bekwaam in verband brengen met die van anderen. Hetzelfde geldt met betrekking tot coherentie en cohesie: een beperkt aantal samenbindende elementen gebruiken om zinnen vloeiend met elkaar te verbinden tot een helder en samenhangend betoog; verschillende verbindingswoorden doelmatig gebruiken om de relaties tussen ideeën helder af te bakenen; een argument stelselmatig opbouwen met de juiste benadrukking van belangrijke punten en relevante ondersteunende details. Ten slotte vinden we in deze laag een concentratie van descriptoren over Onderhandelingsituaties: het formuleren van een pleidooi voor schadevergoeding, in overtuigende taal en met eenvoudige argumenten voor genoegdoening; helder verklaren wat de grenzen van een concessie zijn.*

Niveau C1, de volgende laag, werd **Effective Operational Proficiency** genoemd. Typisch voor dit niveau lijkt te zijn dat de taalleerder over een breed taalbereik beschikt dat vloeiende, spontane communicatie mogelijk maakt, zoals uit de volgende voorbeelden blijkt: kan zich vrijwel moeiteloos vloeiend en spontaan uitdrukken. Heeft een goede beheersing van een breed repertoire aan woorden, waardoor hiaten in de woordenschat gemakkelijk kunnen worden gedicht met omschrijvingen. Er is nauwelijks sprake van merkbaar zoeken naar uitdrukkingen of toepassen van vermijdingsstrategieën; slechts een begripsmatig moeilijk onderwerp kan een natuurlijke, vloeiende taalstroom hinderen. De gespreksvaardigheden die de vorige laag kenmerkten, zijn ook op niveau C1 aanwezig, met de nadruk op nog meer vloeiendheid. Enkele voorbeelden: een gepaste frase selecteren uit een vloeiend repertoire van gespreksfuncties om zijn of haar opmerkingen in te leiden met de bedoeling de aandacht van de toehoorders te trekken of om tijd te winnen en de aandacht vast te houden tijdens het nadenken; heldere, gelijkmatig vloeiende, goed gestructureerde spraak produceren, waaruit beheersing spreekt van ordeningspatronen, verbindingswoorden en samenbindende elementen.

Niveau C2 wordt weliswaar *Mastery* ('beheersing') genoemd, maar dat wil niet zeggen dat hiermee competentie op het niveau van (bijna-)moedertaalsprekers wordt bedoeld. Dit niveau is bedoeld om de mate van nauwkeurigheid, gepastheid en moeiteloze omgang met de taal te karakteriseren die typerend is voor zeer succesvolle leerders. Tot de hier opgenomen descriptoren behoren bijvoorbeeld: het precies overbrengen van fijnere betekenisnuances door met redelijke nauwkeurigheid gebruik te maken van een breed scala aan veranderings- of wijzigingselementen; heeft een goede beheersing van idiomatische uitdrukkingen en uitdrukkingen uit de spreektaal en is zich bewust van betekenisconnotaties; bij een moeilijkheid zo soepel herformuleren en herstructureren dat de gesprekspartner er nauwelijks erg in heeft.

De gemeenschappelijke referentieniveaus kunnen in een aantal verschillende vormen en met uiteenlopende detaillering worden gepresenteerd en gebruikt. Doordat er vaste referentiepunten bestaan, wordt er echter toch transparantie en coherentie geboden, een instrument om plannen te maken voor de toekomst en een basis voor verdere ontwikkeling. De concrete toelichtende set descriptoren die hier wordt gepresenteerd in combinatie met criteria en methodologieën voor toekomstige ontwikkeling van descriptoren, is bedoeld om beleidsmakers te helpen de meest geschikte toepassingen voor hun context te ontwerpen.

Bijlage 2 – tabel 2, ERK: Beschrijvingsschema voor zelfbeoordeling (met online-interactie en bemiddeling)

Receptie	A1	A2	B1	B2	C1	C2
Luisteren	Ik kan vertrouwde woorden en basiszinnen begrijpen die mezelf, mijn familie en directe concrete omgeving betreffen, wanneer de mensen langzaam en duidelijk spreken.	Ik kan zinnen en de meest frequente woorden begrijpen die betrekking hebben op gebieden die van direct persoonlijk belang zijn (bijvoorbeeld basis-informatie over mezelf en mijn familie, winkelen, plaatselijke omgeving, werk). Ik kan de belangrijkste punten in korte, duidelijke eenvoudige boodschappen en aankondigingen volgen.	Ik kan de hoofdpunten begrijpen wanneer in duidelijk uitgesproken standaardtaal wordt gesproken over vertrouwde zaken die ik regelmatig tegenkom op mijn werk, school, vrije tijd, enz. Ik kan de hoofdpunten van veel radio- of tv-programma's over actuele zaken of over onderwerpen van persoonlijk of beroepsmatig belang begrijpen, wanneer er betrekkelijk langzaam en duidelijk gesproken wordt.	Ik kan een langer betoog en lezingen begrijpen en zelfs complexe redeneringen volgen, wanneer het onderwerp redelijk vertrouwd is. Ik kan de meeste nieuws- en actualiteiten-programma's op de tv begrijpen. Ik kan het grootste deel van films in standaardtaal begrijpen.	Ik kan een langer betoog begrijpen, zelfs wanneer dit niet duidelijk gestructureerd is en wanneer relaties slechts impliciet zijn en niet expliciet worden aangegeven. Ik kan zonder al te veel inspanning tv-programma's en films begrijpen.	Ik kan moeiteloos gesproken taal begrijpen, in welke vorm dan ook, hetzij in direct contact, hetzij via radio of tv, zelfs wanneer in een snel moedertaaltempo gesproken wordt, als ik tenminste enige tijd heb om vertrouwd te raken met het accent.
Lezen	Ik kan vertrouwde namen, woorden en zeer eenvoudige zinnen begrijpen, bijvoorbeeld in mededelingen, op posters en in catalogi.	Ik kan zeer korte eenvoudige teksten lezen. Ik kan specifieke voorspelbare informatie vinden in eenvoudige, alledaagse teksten zoals advertenties, folders, menu's en dienstregelingen en ik kan korte, eenvoudige persoonlijke brieven begrijpen.	Ik kan teksten begrijpen die hoofdzakelijk bestaan uit hoogfrequente, alledaagse of aan mijn werk gerelateerde taal. Ik kan de beschrijving van gebeurtenissen, gevoelens en wensen in persoonlijke brieven begrijpen.	Ik kan artikelen en verslagen over hedendaagse problemen lezen, waarin de schrijvers bepaalde stellingen of standpunten innemen. Ik kan eigentijds literair proza begrijpen.	Ik kan lange en complexe feitelijke en literaire teksten begrijpen, en het gebruik van verschillende stijlen waarderen. Ik kan gespecialiseerde artikelen en lange technische instructies begrijpen, zelfs wanneer deze geen betrekking hebben op mijn terrein.	Ik kan moeiteloos vrijwel alle vormen van de geschreven taal lezen, inclusief abstracte, structureel of linguïstisch complexe teksten, zoals handleidingen, specialistische artikelen en literaire werken.

INTERACTIE	A1	A2	B1	B2	C1	C2
Mondelinge interactie	<p>Ik kan deelnemen aan een eenvoudig gesprek, wanneer de gesprekspartner bereid is om zaken in een langzamer spreektempo te herhalen of opnieuw te formuleren en mij helpt bij het formuleren van wat ik probeer te zeggen.</p> <p>Ik kan eenvoudige vragen stellen en beantwoorden die een directe behoefte of zeer vertrouwde onderwerpen betreffen.</p>	<p>Ik kan communiceren over eenvoudige en alledaagse taken die een eenvoudige en directe uitwisseling van informatie over vertrouwde onderwerpen en activiteiten betreffen.</p> <p>Ik kan zeer korte sociale gesprekken aan, alhoewel ik gewoonlijk niet voldoende begrijp om het gesprek zelfstandig gaande te houden.</p>	<p>Ik kan de meeste situaties aan die zich kunnen voordoen tijdens een reis in een gebied waar de betreffende taal wordt gesproken.</p> <p>Ik kan onvoorbereid deelnemen aan een gesprek over onderwerpen die vertrouwd zijn, of mijn persoonlijke belangstelling hebben of die betrekking hebben op het dagelijks leven (bijvoorbeeld familie, hobby's, werk, reizen en actuele gebeurtenissen).</p>	<p>Ik kan zodanig deelnemen aan een vloeiend en spontaan gesprek, dat normale uitwisseling met moedertaalsprekers redelijk goed mogelijk is.</p> <p>Ik kan binnen een vertrouwde context actief deelnemen aan een discussie en hierin mijn standpunten uitleggen en ondersteunen.</p>	<p>Ik kan mezelf vloeiend en spontaan uitdrukken zonder merkbaar naar uitdrukkingen te hoeven zoeken.</p> <p>Ik kan de taal flexibel en effectief gebruiken voor sociale en professionele doeleinden. Ik kan ideeën en meningen met precisie formuleren en mijn bijdrage vaardig aan die van andere sprekers relateren.</p>	<p>Ik kan zonder moeite deelnemen aan welk gesprek of welke discussie dan ook en ben zeer vertrouwd met idiomatische uitdrukkingen en spreektaal.</p> <p>Ik kan mezelf vloeiend uitdrukken en fijnere betekenisnuances precies weergeven. Als ik een probleem tegenkom, kan ik mezelf hernemen en mijn betoog zo herstructureren dat andere mensen het nauwelijks merken.</p>

Schriftelijke en	Ik kan korte, eenvoudige teksten online plaatsen in	Ik kan deelnemen aan elementaire sociale	Ik kan ervaringen, gebeurtenissen,	Ik kan met verschillende mensen in gesprek gaan	Ik kan de bedoelingen en implicaties van andere	Ik kan me in een passende toon en stijl
-------------------------	---	--	------------------------------------	---	---	---

INTERACTIE	A1	A2	B1	B2	C1	C2
online-interactie	<p>de vorm van uitspraken over wat ik heb gedaan en wat ik daarvan vond en ik kan op een heel eenvoudige manier reageren op opmerkingen.</p> <p>Ik kan eenvoudig reageren op andere berichten, afbeeldingen en media.</p> <p>Ik kan een zeer eenvoudige aankoop doen door formulieren met persoonlijke gegevens in te vullen.</p>	<p>interactie, uitdrukken hoe ik me voel, wat ik doe of wat ik nodig heb en reageren op opmerkingen door te bedanken, me te verontschuldigen of vragen te beantwoorden.</p> <p>Ik kan eenvoudige transacties voltooien zoals het bestellen van eten, ik kan eenvoudige instructies opvolgen en ik kan samenwerken aan een gezamenlijke taak met een welwillende gesprekspartner.</p>	<p>indrukken en gevoelens uitwisselen, als ik me van tevoren kan voorbereiden.</p> <p>Ik kan eenvoudige verduidelijkingen vragen of geven en in enig detail reageren op opmerkingen en vragen.</p> <p>Ik kan interactief met een groep aan een project werken, mits er visuele hulpmiddelen zijn zoals afbeeldingen, statistieken en grafieken om complexere begrippen te verduidelijken.</p>	<p>en daarbij mijn bijdragen relateren aan die van hen en omgaan met misverstanden en onenigheden, mits de anderen complex taalgebruik vermijden, mij de tijd geven en in het algemeen bereid zijn tot medewerking.</p> <p>Ik kan het belang van feiten, gebeurtenissen en ervaringen belichten, ideeën rechtvaardigen en samenwerking ondersteunen.</p>	<p>bijdragen over complexe, abstracte kwesties begrijpen en ik kan me duidelijk en precies uitdrukken en mijn taal en register flexibel en effectief aanpassen.</p> <p>Ik kan effectief omgaan met communicatieproblemen en culturele kwesties die zich voordoen door te verduidelijken en voorbeelden te geven.</p>	<p>uitdrukken in vrijwel elk soort schriftelijke interactie.</p> <p>Ik kan inspelen op en effectief omgaan met mogelijke misverstanden, communicatieproblemen en emotionele reacties en mijn taal en toon waar nodig flexibel en genuanceerd aanpassen.</p>

PRODUCTIE	A1	A2	B1	B2	C1	C2
Mondelinge productie	Ik kan eenvoudige uitdrukkingen en zinnen gebruiken om mijn woonomgeving en de mensen die ik ken te beschrijven.	Ik kan een reeks uitdrukkingen en zinnen gebruiken om in eenvoudige bewoordingen mijn familie en andere mensen, leefomstandigheden, mijn opleiding en mijn huidige of meest recente baan te beschrijven.	Ik kan uitingen op een simpele manier aan elkaar verbinden, zodat ik ervaringen en gebeurtenissen, mijn dromen, verwachtingen en ambities kan beschrijven. Ik kan in het kort redenen en verklaringen geven voor mijn meningen en plannen. Ik kan een verhaal vertellen, of de plot van een boek of film weergeven en mijn reacties beschrijven.	Ik kan duidelijke, gedetailleerde beschrijvingen presenteren over uiteenlopende onderwerpen die betrekking hebben op mijn interessegebied. Ik kan een standpunt over een actueel onderwerp verklaren en de voordelen en nadelen van diverse opties uiteenzetten.	Ik kan duidelijke, gedetailleerde beschrijvingen geven over complexe onderwerpen en daarbij subthema's integreren, specifieke standpunten ontwikkelen en het geheel afronden met een passende conclusie.	Ik kan een duidelijke, goedlopende beschrijving of redenering presenteren in een stijl die past bij de context en in een doeltreffende logische structuur, zodat de toehoorder in staat is de belangrijke punten op te merken en te onthouden.
Schriftelijke productie	Ik kan eenvoudige op zichzelf staande frasen en zinnen schrijven.	Ik kan een reeks eenvoudige frasen en zinnen schrijven, verbonden door simpele voegwoorden als 'en', 'maar' en 'omdat'.	Ik kan heldere samenvangende tekst schrijven over onderwerpen die vertrouwd of van persoonlijk belang zijn.	Ik kan een duidelijke, gedetailleerde tekst schrijven over uiteenlopende onderwerpen die betrekking hebben op mijn interesses. Ik kan een opstel of verslag schrijven, informatie doorgeven of redenen voor of tegen een bepaald standpunt aanvoeren.	Ik kan me in duidelijke, goed gestructureerde tekst uitdrukken en daarbij redelijk uitgebreid standpunten uiteenzetten. Ik kan in een brief, een opstel of een verslag schrijven over complexe onderwerpen en daarbij de voor mij belangrijke punten benadrukken. Ik kan schrijven in een stijl die is aangepast aan de lezer die ik in gedachten heb.	Ik kan een duidelijke en vloeiend lopende tekst in een gepaste stijl schrijven. Ik kan complexe brieven, verslagen of artikelen schrijven waarin ik een zaak presenteer in een doeltreffende, logische structuur, zodat de lezer de belangrijke punten kan opmerken en onthouden. Ik kan samenvattingen van en kritieken op professionele of literaire werken schrijven.

BEMIDDELING	A1	A2	B1	B2	C1	C2
Bemiddeling van een tekst	Ik kan eenvoudige, voorspelbare informatie overbrengen die wordt verstrekt in korte, eenvoudige teksten zoals borden en kennisgevingen, posters en programma's.	Ik kan het belangrijkste punt of de belangrijkste punten in korte, eenvoudige teksten over alledaagse onderwerpen van direct belang overbrengen, mits deze duidelijk zijn uitgedrukt in eenvoudige taal.	Ik kan aangeleverde informatie in heldere, goed gestructureerde informatieve teksten over vertrouwde of actuele onderwerpen of onderwerpen waar ik belangstelling voor heeft overbrengen.	Ik kan gedetailleerde informatie en argumenten betrouwbaar overbrengen, bijvoorbeeld het belangrijkste punt of de belangrijkste punten in complexe, maar goed gestructureerde teksten in zijn of haar professionele, academische en persoonlijke interessegebied.	Ik kan helder en vloeiend in goed gestructureerde taal de belangrijke ideeën in lange, complexe teksten weergeven, al dan niet in mijn eigen vakgebied, mits ik af en toe bijzonder technische concepten kan controleren.	Ik kan in heldere, vloeiende, goed gestructureerde taal uitleggen hoe feiten en argumenten worden gepresenteerd en daarbij de evaluerende aspecten en de meeste nuances nauwkeurig overbrengen en wijzen op sociaal-culturele implicaties (bijvoorbeeld gebruik van register, understatement, ironie en sarcasme).
Bemiddeling van concepten	Ik kan anderen uitnodigen bij te dragen met behulp van korte, eenvoudige frasen. Ik kan eenvoudige woorden en non-verbale signalen gebruiken om mijn belangstelling voor een idee uit te drukken en te bevestigen dat ik het begrijp. Ik kan een idee zeer eenvoudig uitdrukken en anderen vragen of ze me begrijpen en wat ze vinden.	Ik kan samenwerken aan eenvoudige praktische taken en anderen vragen wat ze vinden, suggesties doen en reacties begrijpen, mits ik af en toe om herhaling of herformulering kan vragen. Ik kan op een eenvoudige manier suggesties doen om de discussie vooruit te helpen en vragen wat mensen van bepaalde ideeën vinden.	Ik kan helpen de taak in elementaire termen te definiëren en anderen vragen deskundig bij te dragen. Ik kan anderen uitnodigen te spreken, de reden(en) voor hun standpunten toe te lichten of meer te vertellen over bepaalde punten die ze hebben gemaakt. Ik kan passende vragen stellen om te controleren of concepten begrepen zijn en ik kan gedeeltelijk herhalen wat iemand anders heeft gezegd om wederzijds begrip te bevestigen.	Ik kan deelname aanmoedigen en vragen stellen die reacties oproepen vanuit het perspectief van andere groepsleden of mensen vragen hun ideeën uit te werken en hun meningen te verduidelijken. Ik kan de ideeën van anderen verder ontwikkelen en deze aan elkaar koppelen tot samenhangende gedachtelijnen, rekening houdend met verschillende kanten van een kwestie.	Ik kan verschillende perspectieven erkennen bij het begeleiden van een groep en daarbij een reeks open vragen stellen die voortbouwen op verschillende bijdragen om logisch redeneren te stimuleren, verslag te doen van wat anderen hebben gezegd, verschillende standpunten samen te vatten, uit te werken en tegen elkaar af te wegen en op tactvolle wijze te helpen de discussie in de richting van een conclusie te leiden.	Ik kan de ontwikkeling van ideeën in een discussie over complexe abstracte onderwerpen sturen door anderen uit te nodigen hun redeneringen toe te lichten en de verschillende bijdragen samen te vatten, te evalueren en met elkaar te verbinden om tot overeenstemming te komen over een oplossing of verdere stappen.

<p>Bemiddeling van communicatie</p>	<p>Ik kan communicatie mogelijk maken door mensen welkom te heten en belangstelling te tonen met eenvoudige woorden en non-verbale signalen, door anderen uit te nodigen te spreken en door aan te geven of ik het begrijp.</p> <p>Ik kan de persoonlijke gegevens van andere mensen en zeer eenvoudige, voorspelbare informatie overbrengen, mits andere mensen helpen met formuleren.</p>	<p>Ik kan bijdragen aan communicatie door met eenvoudige woorden mensen uit te leggen en aan te geven dat ik het begrijp en/of dat ik het ermee eens ben. Ik kan het voornaamste punt overbrengen van wat er over persoonlijke behoeften wordt gezegd in voorspelbare, alledaagse situaties.</p> <p>Ik kan herkennen wanneer sprekers het niet met elkaar eens zijn of wanneer er problemen ontstaan en ik kan eenvoudige frasen gebruiken om te proberen tot compromissen en overeenstemming te komen.</p>	<p>Ik kan een gedeelde communicatiecultuur ondersteunen door mensen voor te stellen, informatie uit te wisselen over prioriteiten en eenvoudige verzoeken om bevestiging en/of verduidelijking te doen.</p> <p>Ik kan de voornaamste strekking overbrengen van wat er wordt gezegd over onderwerpen van persoonlijk belang, mits de sprekers duidelijk articuleren en ik pauzes kan inlassen om te bedenken hoe dingen moeten worden uitgedrukt.</p>	<p>Ik kan een gedeelde communicatiecultuur aanmoedigen door de manier waarop ik verderga aan te passen, door begrip en waardering te uiten voor verschillende ideeën, gevoelens en standpunten en door deelnemers uit te nodigen te reageren op elkaars ideeën.</p> <p>Ik kan het belang van belangrijke uitspraken en standpunten over onderwerpen binnen mijn interessegebieden overbrengen, mits sprekers verduidelijkingen geven als dat nodig is.</p>	<p>Ik kan als bemiddelaar optreden in een gedeelde communicatiecultuur door ambiguïteit te beheren door gevoeligheid voor verschillende standpunten aan de dag te leggen en misverstanden de kop in te drukken.</p> <p>Ik kan belangrijke informatie duidelijk, vloeiend en beknopt overbrengen en culturele verwijzingen uitleggen. Ik kan diplomatisch gebruikmaken van overtuigende taal.</p>	<p>Ik kan doeltreffend en natuurlijk bemiddelen tussen leden van mijn eigen en andere gemeenschappen en daarbij rekening houden met sociaal-culturele en sociolinguïstische verschillen en fijnere betekenisnuances overbrengen.</p>
--	---	---	--	--	--	--

Bijlage 3 – tabel 3, ERK: Kwalitatieve kenmerken van gesproken taal (uitgebreid met fonologie)

	Reikwijdte	Nauwkeurigheid	Vloeiendheid	Interactie	Coherentie	Fonologie
C2	Toont grote flexibiliteit bij het herformuleren van ideeën in uiteenlopende linguïstische vormen om fijne betekenis-nuances precies weer te geven, nadruk te leggen, onderscheid te maken en dubbelzinnigheid te vermijden. Heeft ook een goede beheersing van idiomatische uitdrukkingen en uitdrukkingen uit de spreektaal.	Blijft grammaticaal meester van complexe taal, ook wanneer de aandacht op iets anders is gericht (bijvoorbeeld op vooruitdenken of het monitoren van de reacties van anderen).	Kan zich uitvoerig en spontaan vloeiend uitdrukken in natuurlijke spreektaal, waarbij problemen zo soepel worden vermeden of opgelost dat de gesprekspartner er nauwelijks iets van merkt.	Kan gemakkelijk en vaardig communiceren; bemerkt en gebruikt daarbij non-verbale hints en verschillen in intonatie schijnbaar moeiteloos. Kan bijdragen aan een gezamenlijk gesprek door op volledig natuurlijke wijze het woord te nemen, te verwijzen, toespelingen te maken, enzovoort.	Kan tot een coherent en samenhangend betoog komen, volop en passend gebruikmakend van verschillende ordeningspatronen en uiteenlopende verbindingswoorden en andere verbindende elementen.	Kan het volledige scala van fonologische kenmerken in de doeltaal met een hoge mate van beheersing gebruiken – met inbegrip van prosodische kenmerken zoals klemtoon op woord- en zinsniveau, ritme en intonatie – zodat de fijne nuances van zijn of haar boodschap duidelijk en nauwkeurig zijn. De verstaanbaarheid wordt op geen enkele manier beïnvloed door accentkenmerken die kunnen zijn overgehouden uit een andere taal of andere talen.

C1	Heeft een goede beheersing van een breed taalspectrum waardoor hij of zij een formulering kan kiezen om zich helder mee uit te drukken in een gepaste stijl over uiteenlopende algemene, academische, beroepsmatige of ontspannings- onderwerpen zonder zich te hoeven beperken in wat hij of zij wil zeggen.	Realiseert consequent een hoge mate van grammaticale correctheid; fouten zijn zeldzaam, moeilijk aan te wijzen en worden over het algemeen direct zelf verbeterd.	Kan zich vrijwel moeiteloos vloeiend en spontaan uitdrukken. Slechts een begripsmatig moeilijk onderwerp kan een natuurlijke, vloeiende taalstroom hinderen.	Kan een toepasselijke frase kiezen uit een parate gespreksfuncties om opmerkingen in te leiden en de aandacht van de toehoorders te trekken of te behouden, en om zijn of haar eigen bijdragen bekwaam in verband te brengen met die van andere sprekers.	Kan duidelijke, vloeiende, goed gestructureerde gesproken taal voortbrengen, die getuigt van een goede beheersing van ordeningspatronen, verbindingswoorden en cohesie bevorderende elementen.	Kan gebruikmaken van het volledige scala van fonologische kenmerken in de doeltaal met voldoende beheersing om volledig verstaanbaar te zijn. Kan vrijwel alle klanken van de doeltaal articuleren; sommige kenmerken van een accent dat is overgehouden uit een andere taal of andere talen kunnen merkbaar zijn, maar dit is niet van invloed op de verstaanbaarheid.
B2+						
B2	Beschikt over een voldoende brede taalbeheersing om duidelijke beschrijvingen te geven en standpunten te formuleren over de meeste algemene onderwerpen, zonder al te opvallend te hoeven zoeken naar woorden, en daarbij van bepaalde complexe zinsvormen gebruikmakend.	Toont een betrekkelijk grote beheersing van de grammatica. Maakt geen fouten die tot onbegrip leiden en kan de meeste van zijn of haar vergissingen corrigeren.	Kan langere stukken tekst produceren in een redelijk gelijkmatig tempo; hoewel hij of zij kan aarzelen tijdens het zoeken naar patronen en uitdrukkingen, zijn er weinig merkbare pauzes.	Kan een gesprek beginnen, op de juiste ogenblikken zijn of haar beurt nemen en de conversatie beëindigen wanneer dat nodig is, zij het niet altijd op elegante wijze. Kan discussies over vertrouwde onderwerpen op gang helpen en houden door te bevestigen dat iets begrepen is, anderen uit te nodigen het woord te nemen, enzovoort.	Kan gebruikmaken van een beperkt aantal cohesie bevorderende elementen om zijn of haar uitingen te verbinden tot een helder, coherent betoog, hoewel in een langere bijdrage sprake kan zijn van een zekere 'springerigheid'.	Kan in het algemeen passende intonatie gebruiken, de juiste klemtoon leggen en afzonderlijke klanken duidelijk articuleren; het accent wordt meestal beïnvloed door een andere taal of andere talen die hij of zij spreekt, maar dit heeft weinig of geen effect op de verstaanbaarheid.
B1+						

B1	Beschikt over genoeg taal om zich te redden, met een woordenschat die voldoende is om zich, met enige aarzeling en omhaal van woorden, te uiten over onderwerpen als familie, hobby's en interessegebieden, werk, reizen en actualiteiten.	Maakt met een redelijke mate van nauwkeurigheid gebruik van een repertoire van veelgebruikte 'routines' en patronen die bekend zijn van meer voorspelbare situaties.	Kan op verstaanbare wijze doorpraten, ook al pauzeert hij of zij regelmatig voor grammaticale en lexicale planning en is er heel duidelijk sprake van herstelacties, vooral in langere vrij geproduceerde stukken tekst.	Kan een eenvoudig rechtstreeks gesprek beginnen, gaande houden en beëindigen over onderwerpen die vertrouwd of van persoonlijk belang zijn. Kan gedeeltelijk herhalen wat iemand anders heeft gezegd om wederzijds begrip te bevestigen.	Kan een reeks kortere, op zichzelf staande eenvoudige elementen verbinden tot een samenhangende lineaire opeenvolging van punten.	De uitspraak is in het algemeen verstaanbaar; kan de intonatie en klemtoon op zowel uitspraak- als woordniveau benaderen. Het accent wordt echter meestal beïnvloed door een andere taal of andere talen die hij of zij spreekt.
A2+						
A2	Gebruikt elementaire zinspatronen met uit het hoofd geleerde frasen, kleine woordgroepen en formules om beperkte informatie over te brengen in eenvoudige alledaagse situaties.	Gebruikt sommige eenvoudige constructies correct, maar maakt nog systematisch elementaire fouten.	Kan zich in heel korte uitingen verstaanbaar maken, ondanks heel duidelijke onderbrekingen, valse starts en herformuleringen.	Kan vragen beantwoorden en reageren op eenvoudige uitspraken. Kan aangeven wanneer hij of zij het gesprek volgt maar is zelden in staat genoeg te begrijpen om uit zichzelf de conversatie gaande te houden.	Kan woordgroepen verbinden met eenvoudige voegwoorden als 'en', 'maar' en 'omdat'.	De uitspraak is meestal duidelijk genoeg om te worden verstaan, maar gesprekspartners zullen af en toe om herhaling moeten vragen. Een sterke invloed van een andere taal of andere talen die hij of zij spreekt op de klemtoon, het ritme en de intonatie kan van invloed zijn op de verstaanbaarheid en medewerking van gesprekspartners vereisen. De uitspraak van vertrouwde woorden is echter duidelijk.

A1	Beschikt over een zeer elementair repertoire van woorden en eenvoudige frasen die betrekking hebben op persoonlijke gegevens en bepaalde concrete situaties.	Toont slechts beperkte beheersing van enkele eenvoudige grammaticale constructies en zinspatronen in een uit het hoofd geleerd repertoire.	Kan zeer korte, geïsoleerde, voornamelijk voorgekauwde uitingen hanteren, met veel onderbrekingen om naar uitdrukkingen te zoeken, minder vertrouwde woorden uit te spreken en de communicatie te herstellen.	Kan vragen stellen en beantwoorden over persoonlijke gegevens. Kan op een simpele manier interactief zijn maar de communicatie is volledig afhankelijk van herhaling, herformulering en herstel.	Kan woorden of woordgroepen met elkaar verbinden met heel elementaire lineaire verbindingswoorden als 'en' of 'toen'.	De uitspraak van een zeer beperkt repertoire van geleerde woorden en frasen kan worden verstaan met enige inspanning van gesprekspartners die gewend zijn aan het omgaan met sprekers van de betreffende taalgroep. Kan een beperkt bereik van klanken correct reproduceren, evenals de klemtoon in eenvoudige, vertrouwde woorden en frasen.
-----------	--	--	---	--	---	---

Bijlage 4 – Handleiding tabel C4: Beoordelingsschema voor schriftelijke productie

	Algemeen	Reikwijdte	Coherentie	Nauwkeurigheid	Beschrijving	Argument
C2	<p>Kan heldere, uiterst nauwkeurige en soepel lopende, complexe teksten schrijven in een gepaste en doelmatige stijl en fijnere betekenisnuances overbrengen.</p> <p>Kan een logische structuur gebruiken die de lezer helpt belangrijke punten te onderscheiden.</p>	<p>Toont grote flexibiliteit bij het formuleren van ideeën in uiteenlopende linguïstische vormen om fijne betekenisnuances precies weer te geven, nadruk te leggen en dubbelzinnigheid te vermijden.</p> <p>Heeft ook een goede beheersing van idiomatische uitdrukkingen en uitdrukkingen uit de spreektaal.</p>	<p>Kan coherente en samenhangende teksten schrijven en daarbij veelvuldig en gepast gebruikmaken van verschillende ordeningspatronen en uiteenlopende verbindingswoorden en andere verbindende elementen.</p>	<p>Toont een consistente en heel nauwkeurige grammaticale beheersing van zelfs de meest complexe taalvormen.</p> <p>Fouten komen zelden voor en hebben betrekking op zelden gebruikte vormen.</p>	<p>Kan heldere, soepel lopende en boeiende verhalen schrijven en ervaringen beschrijven in een stijl die past bij het gekozen genre.</p>	<p>Kan heldere, vloeiend lopende, complexe verslagen, artikelen en essays schrijven waarin een zaak wordt beschreven of een kritisch oordeel wordt gegeven over voorstellen of literaire werken.</p> <p>Kan een gepaste en doeltreffende logische structuur hanteren die de lezer helpt belangrijke punten te onderscheiden.</p>
C1	<p>Kan heldere, goed gestructureerde en grotendeels correcte teksten schrijven over ingewikkelde onderwerpen.</p> <p>Kan de relevante belangrijke kwesties benadrukken en standpunten uitgebreid uitwerken en ondersteunen met aanvullende punten, redenen en relevante voorbeelden, en afronden met een passende conclusie.</p>	<p>Heeft een goede beheersing van een breed taalspectrum waardoor hij of zij een formulering kan kiezen om zich helder mee uit te drukken in een gepaste stijl over uiteenlopende algemene, academische, beroepsmatige of ontspanningsonderwerp en zonder zich te hoeven beperken in wat hij of zij wil zeggen.</p> <p>De flexibiliteit in stijl en toon is enigszins beperkt.</p>	<p>Kan duidelijke, vloeiende, goed gestructureerde gesproken tekst voortbrengen, die getuigt van een goede beheersing van ordeningspatronen, verbindingswoorden en cohesie bevorderende elementen.</p>	<p>Handhaaft consequent een hoge mate van grammaticale correctheid; af en toe vergissingen in grammatica, collocaties en idioom.</p>	<p>Kan heldere, gedetailleerde, goed gestructureerde en uitgewerkte beschrijvingen en fantasierijke teksten schrijven in een grotendeels trefzekere, persoonlijke, natuurlijke stijl die past bij de beoogde lezer.</p>	<p>Kan heldere, goed gestructureerde uiteenzettingen schrijven over ingewikkelde onderwerpen, waarin de relevante belangrijke kwesties worden benadrukt.</p> <p>Kan een standpunt uitwerken en ondersteunen met enkele aanvullende punten, redenen en voorbeelden.</p>

B2	Kan heldere, gedetailleerde officiële en semi-officiële teksten schrijven over uiteenlopende onderwerpen die verband houden met zijn of haar interessegebied, waarin informatie en argumenten uit verschillende bronnen worden bijeengevoegd en beoordeeld. Kan onderscheid maken tussen formele en informele taal, met zo nu en dan minder passende uitdrukkingen.	Beschikt over een voldoende brede taalbeheersing om duidelijke beschrijvingen te geven en standpunten te formuleren over de meeste algemene onderwerpen, en maakt daarbij gebruik van bepaalde complexe zinsvormen . Het ontbreekt echter aan uitdrukingskracht en idioom en het gebruik van complexere vormen is nog stereotypisch.	Kan gebruikmaken van een aantal cohesie bevorderende elementen om zijn of haar zinnen te verbinden tot een heldere, coherente tekst, hoewel in een langere tekst sprake kan zijn van een zekere 'springerigheid'.	Toont een betrekkelijk grote beheersing van de grammatica. Maakt geen fouten die tot onbegrip leiden.	Kan helder en gedetailleerd schrijven over waargebeurde of aan de verbeelding ontsproten gebeurtenissen en ervaringen, en daarbij het verband tussen ideeën aangeven in heldere samenhangende tekst en zich houden aan de aanvaarde conventies van het betrokken genre. Kan duidelijk en gedetailleerd uiteenlopen de onderwerpen beschrijven die betrekking hebben op zijn of haar interessegebied. Kan een recensie schrijven over een film, boek of toneelstuk.	Kan een opstel of verslag schrijven waarin stelselmatig een argument wordt opgebouwd met de juiste benadrukking van bepaalde belangrijke punten en relevante ondersteunende details. Kan verschillende ideeën of oplossingen voor een probleem evalueren. Kan een opstel of verslag schrijven waarin een argument wordt opgebouwd en enkele redenen voor of tegen een bepaald standpunt noemen en de voor- en nadelen van verschillende opties uitleggen. Kan informatie en argumenten uit verschillende bronnen bijeenvoegen.
-----------	---	---	---	---	--	--

B1	Kan heldere samenhangende teksten	Beschikt over genoeg taal om zich te redden,	Kan een reeks kortere, op zichzelf staande	Maakt met een redelijke mate van	Kan ervaringen op papier zetten en daarbij	Kan korte, eenvoudige opstellen schrijven over
-----------	-----------------------------------	--	--	----------------------------------	--	--

	<p>schrijven over uiteenlopende vertrouwde onderwerpen binnen zijn of haar interessegebied door een reeks kortere afzonderlijke elementen lineair met elkaar te verbinden. De teksten zijn begrijpelijk, maar onduidelijke uitdrukkingen en/of inconsistenties kunnen het leesproces af en toe onderbreken.</p>	<p>met een woordenschat die voldoende is om zich, met enige omhaal van woorden, te uiten over onderwerpen als familie, hobby's en interessegebieden, werk, reizen en actualiteiten.</p>	<p>elementen verbinden tot een samenhangende lineaire tekst.</p>	<p>nauwkeurigheid gebruik van een repertoire van veelgebruikte 'routines' en patronen die bekend zijn van vaker voorkomende situaties. Maakt af en toe fouten, die de lezer meestal correct kan interpreteren op basis van de context.</p>	<p>gevoelens en reacties beschrijven in eenvoudige samenhangende tekst.</p> <p>Kan schrijven over een gebeurtenis, bijvoorbeeld een onlangs gemaakte reis – waargebeurd of verbeeld.</p> <p>Kan een verhaal schrijven.</p> <p>Kan heldere beschrijvingen op papier zetten over een scala van vertrouwde onderwerpen binnen zijn of haar interessegebied.</p>	<p>belangwekkende onderwerpen.</p> <p>Kan met enig vertrouwen verzamelde feitelijke informatie over vertrouwde alledaagse en niet-alledaagse zaken binnen zijn of haar vakgebied samenvatten, in een verslag opnemen en commentariëren.</p> <p>Kan zeer beknopte verslagen schrijven volgens een standaardindeling, waarin alledaagse feitelijke informatie wordt doorgegeven en redenen voor handelingen worden vastgelegd.</p>
A2	<p>Kan een reeks eenvoudige frasen en zinnen schrijven, verbonden door simpele voegwoorden als 'en', 'maar' en 'omdat'.</p> <p>Langere teksten kunnen uitdrukkingen bevatten en coherentieproblemen vertonen die de tekst moeilijk te begrijpen maken.</p>	<p>Gebruikt elementaire zinspatronen met uit het hoofd geleerde frasen, kleine woordgroepen en formules om beperkte informatie over te brengen in hoofdzakelijk alledaagse situaties.</p>	<p>Kan woordgroepen verbinden met eenvoudige voegwoorden als 'en', 'maar' en 'omdat'.</p>	<p>Gebruikt eenvoudige constructies correct, maar maakt nog systematisch elementaire fouten. Fouten leiden soms tot misverstanden.</p>	<p>Kan zeer kort en elementair gebeurtenissen, activiteiten in het verleden en persoonlijke ervaringen beschrijven.</p> <p>Kan korte, eenvoudige verzonnen biografieën en eenvoudige gedichten over mensen schrijven.</p>	
A1	<p>Kan eenvoudige op zichzelf staande frasen en zinnen schrijven.</p>	<p>Beschikt over een zeer elementair repertoire van woorden en</p>	<p>Kan woorden of woordgroepen met elkaar verbinden met</p>	<p>Toont slechts beperkte beheersing van enkele eenvoudige</p>	<p>Kan eenvoudige frasen en zinnen schrijven over zichzelf en over</p>	

	Langere teksten bevatten uitdrukkingen en coherentieproblemen die de tekst zeer moeilijk of onmogelijk te begrijpen maken.	eenvoudige frasen die betrekking hebben op persoonlijke gegevens en bepaalde concrete situaties.	heel elementaire lineaire verbindingswoorden als 'en' en 'toen'.	grammaticale constructies en zinspatronen in een uit het hoofd geleerd repertoire. Fouten kunnen tot misverstanden leiden.	verbeelde mensen, bijvoorbeeld waar zij wonen, wat zij doen enzovoort.	
--	--	--	--	--	--	--

Bijlage 5 – Ontwikkeling en validatie van de uitgebreide illustratieve descriptoren

In dit project, dat liep van 2014 tot 2017, zijn descriptoren ontwikkeld voor gebieden die niet onder de set illustratieve descriptoren in de uitgave van het ERK uit 2001 vielen, namelijk bemiddeling, online-interactie, meertalige en pluriculturele competentie en reacties op creatieve teksten, waaronder literaire.

De conceptuele benadering van bemiddeling

Bij de ontwikkeling van de nieuwe schalen lag de nadruk vooral op bemiddeling. Er zijn nu 24 descriptorschalen beschikbaar voor aspecten daarvan (bemiddelingsactiviteiten: 19, bemiddelingsstrategieën: 5). De gekozen benadering voor bemiddeling is breder dan die in de tekst van het ERK uit 2001. Paragraaf 2.1.3 van het ERK introduceert bemiddeling als de vierde categorie voor communicatieve taalactiviteiten, naast receptie, interactie en productie.

*'Zowel bij receptie als bij productie maakt schriftelijke of mondelinge **bemiddeling** communicatie mogelijk tussen mensen die om wat voor reden dan ook niet in staat zijn rechtstreeks met elkaar te communiceren. Vertaal- of tolkwerk in de vorm van een parafraze, samenvatting of afschrift verschaft de andere partij een (her)formulering van een brontekst waartoe deze partij niet rechtstreeks toegang heeft. Bemiddelende taalactiviteiten – waarbij een bestaande tekst wordt verwerkt – spelen een belangrijke rol in het normale talige functioneren van de samenleving.'*

Deze beschrijving wordt nog verder uitgebreid in paragraaf 4.4.4 van het ERK:

*'Bij **bemiddelende activiteiten** is de taalgebruiker niet bezig zijn of haar eigen betekenis uit te drukken, maar treedt hij of zij eenvoudigweg op als intermediair tussen gesprekspartners die elkaar niet rechtstreeks kunnen verstaan – gewoonlijk (maar niet uitsluitend) sprekers van verschillende talen. Voorbeelden van bemiddelende activiteiten zijn mondeling tolken en schriftelijk vertalen, maar ook het samenvatten en parafraseren van teksten in dezelfde taal, wanneer de taal van de oorspronkelijke tekst onbegrijpelijk is voor de beoogde ontvanger.'*

In de tekst van het ERK-boek ligt de nadruk dus op informatieoverdracht en optreden als intermediair in een taal of tussen talen. De conceptuele benadering die is gekozen in dit project ligt dicht bij de benadering die Daniel Coste en Marisa Cavalli, in overeenstemming met het bredere onderwijsveld, hanteerden in hun paper voor de Raad van Europa uit 2015 '[Education, mobility, otherness: The mediation functions of schools](#)'. De volledige conceptualisatie van bemiddeling staat beschreven in het verslag '[Developing illustrative descriptors of aspects of mediation for the Common European Framework of Reference \(CEFR\)](#)'. Bij de ontwikkeling van categorieën voor bemiddeling hebben de auteurs gebruikgemaakt van het onderscheid dat Coste en Cavalli maken tussen:

- Relationale bemiddeling: het proces waarin interpersoonlijke relaties tot stand worden gebracht en onderhouden om een positieve samenwerkingsomgeving te scheppen (waarvoor zes schalen zijn ontwikkeld), en
- Cognitieve bemiddeling: het proces waarin kennis en concepten toegankelijk worden gemaakt, in het bijzonder als iemand hiertoe zelf niet rechtstreeks toegang heeft, mogelijk als gevolg van de nieuwigheid en onbekendheid van de concepten en/of van een linguïstische of culturele barrière.

Het is echter vrijwel onmogelijk om cognitieve bemiddeling uit te oefenen zonder rekening te houden met de betreffende relationele kwesties. Voor echte communicatie is een holistische integratie van beide aspecten nodig. Daarom is voor de bemiddelingschalen gekozen voor een meer praktische verdeling in vier groepen:

- bemiddeling van een tekst;
- bemiddeling van concepten;
- bemiddeling van communicatie;
- bemiddelingsstrategieën.

Tot slot heeft het in overweging nemen van taaloverschrijdende en culturele bemiddeling geleid tot belangstelling voor het vermogen om gebruik te maken van een meertalig of pluricultureel repertoire, waarvoor drie aanvullende schalen zijn ontwikkeld:

- voortbouwen op pluricultureel repertoire;
- meertalig begrip;
- voortbouwen op meertalig repertoire.

De ontwikkeling van descriptoren voor meertalige en pluriculturele competentie gekoppeld aan ERK-niveaus is bedoeld om docenten/leerkrachten aan te moedigen de verwerving van meertalige en pluriculturele competentie, passend bij het taalvaardigheidsniveau van hun leerlingen, op te nemen in hun planning.

Gehanteerde methodologie

De methodologie die is gevolgd voor de ontwikkeling en validatie van de nieuwe schalen was een ontwikkelingsmodel volgens meerdere methoden, waarbij op dezelfde manier te werk is gegaan als in het oorspronkelijke Zwitserse onderzoek (zie bijlage B, ERK), alleen op een grotere schaal. Net als het oorspronkelijke onderzoek bestond het project uit drie hoofdfasen:

- eerste onderzoek en ontwikkeling (intuïtieve fase);
- controle en verbetering van de categorieën en de kwaliteit van de descriptoren (kwalitatieve fase);

en als laatste

- ijking van de beste descriptoren aan de hand van een wiskundige schaal en vaststelling van de cesuren tussen de niveaus (kwantitatieve fase).

Deze taak is uitgevoerd tussen januari 2014 en maart 2016. Afbeelding 11 (nogmaals afgebeeld op de volgende pagina) illustreert het proces.

Vorbereidend werk

De eerste stap was het verzamelen van bestaande instrumenten en artikelen met betrekking tot bemiddeling. In deze fase werden de descriptoren voor bemiddeling van *Profil Deutsch* en enkele andere bronnen vertaald naar het Engels. In een reeks besprekingen met de auteurs van '[Education, mobility, otherness: The mediation functions of schools](#)', Daniel Coste en Marisa Cavalli, is een eerste set categorieën ontwikkeld en een eerste verzameling descriptoren voor bemiddeling van een tekst en bemiddeling van concepten samengesteld. In de beginfasen werden de schalen ingedeeld in de volgende hoofdcategorieën:

- cognitieve bemiddeling (toegankelijk maken van kennis, bewustzijn en vaardigheden);
- interpersoonlijke bemiddeling (tot stand brengen en onderhouden van relaties; definiëren van rollen en conventies om de ontvankelijkheid te verbeteren, conflicten te voorkomen/op te lossen en compromissen te sluiten);

en

- tekstuele bemiddeling (overbrengen van informatie en argumentatie: verduidelijking, samenvatting, vertaling enzovoort).

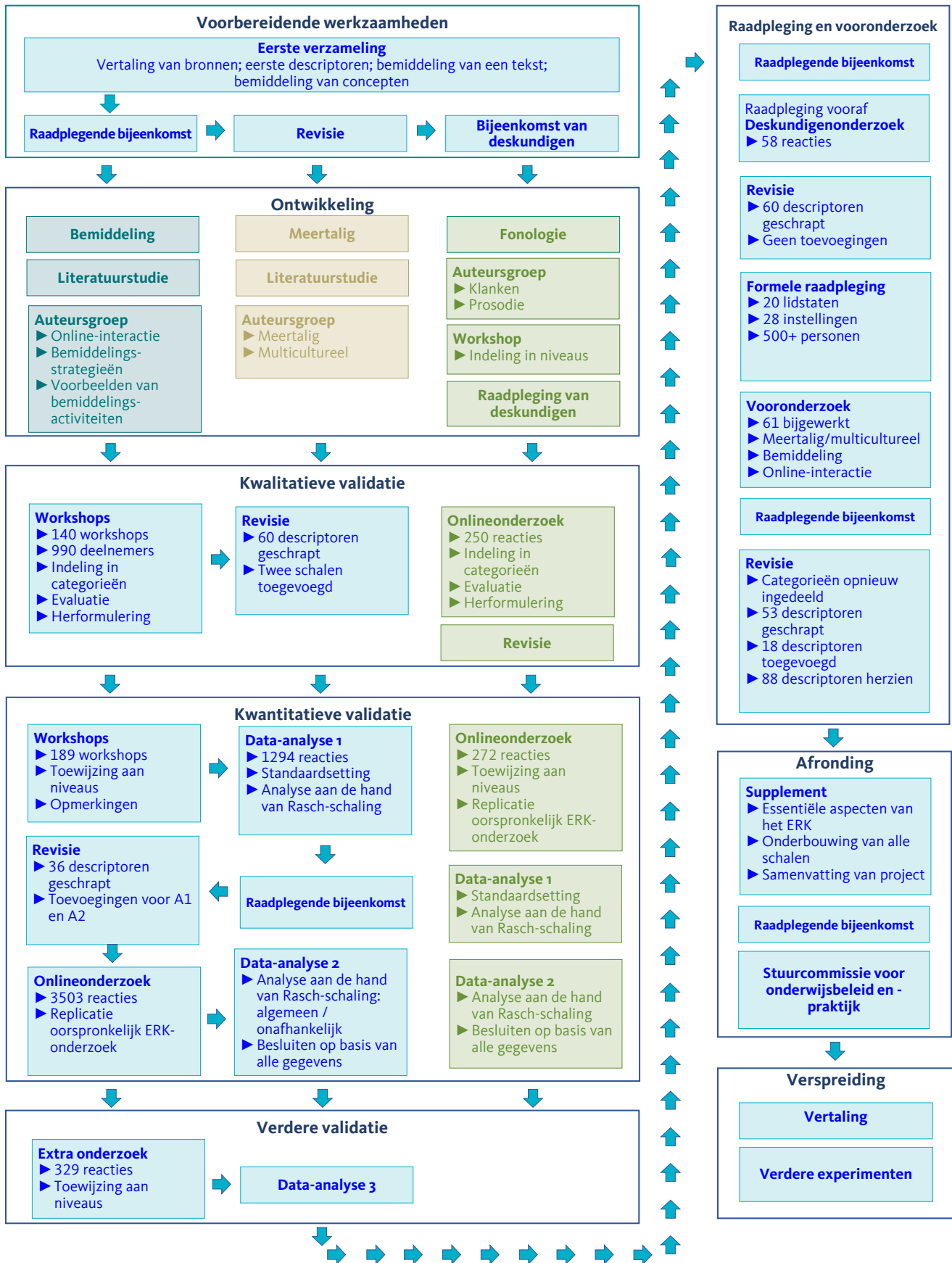
De volledige eerste verzameling bevatte ook een aantal conceptschalen met betrekking tot aspecten van institutionele bemiddeling (bijvoorbeeld integratie van nieuwkomers, omgaan met belanghebbenden als instelling; ontwikkelen en onderhouden van institutionele relaties), samen met een aantal schalen voor verschillende aspecten van bemiddeling door docenten/leerkrachten. Beide aspecten weerspiegelden de nadruk die Coste en Cavalli leggen op de bemiddelende rol van scholen. Tijdens de eerste raadplegende bijeenkomst in juli 2014 werd men het er echter over eens dat deze schalen in wezen herhalingen waren van aspecten van interactie en productie die al waren opgenomen in het ERK en dus niets nieuws toevoegden. Daarom werd de ontwikkeling gericht op de bovengenoemde categorieën van conceptuele, interpersoonlijke en tekstuele bemiddeling. De verzameling werd aangepast voor een deskundigenoverleg in september 2014, waarbij een groep van auteurs werd samengesteld.

Ontwikkeling

Deze groep van auteurs heeft vervolgens een grondig literatuuronderzoek uitgevoerd en de eerste verzameling herschreven tijdens een reeks van bijeenkomsten tussen september 2014 en februari 2015. Subgroepen werkten aan online-interactie, meertalige/pluriculturele competentie en fonologie. Het werk aan meertalige en pluriculturele competenties kwam vanzelf voort uit de beschouwing van taaloverschrijdende bemiddeling, met name in de rol van intermediair. Het werk op het gebied van fonologie werd uitgevoerd omdat de bestaande ERK-schaal voor fonologische beheersing, als enige van de illustratieve schalen van het ERK, een veronderstelde moedertaalspreker als referentiepunt nam en onrealistische verwachtingen beschreef (B2: heeft een heldere, natuurlijke uitspraak en intonatie verworven). Dit werd onverenigbaar geacht met een meertalig perspectief. Een resonansgroepondersteunde het werk van de auteurs intensief met inputmateriaal en feedback. In februari 2015 was een set van 427 conceptdescriptoren voor online-interactie, bemiddelingsactiviteiten en -strategieën en meertalige/pluriculturele competentie klaar voor de eerste validatieronde. Omdat het werk op het gebied van meertalige/pluriculturele competentie en fonologie later was begonnen, werden er op dat moment slechts enkele descriptoren voor de eerste categorie meegenomen en geen voor de tweede. De descriptoren voor fonologie werden voor het eerst uitgetoetst tijdens een workshop in 2015 en in een overleg met fonologiesdeskundigen.

Kwalitatieve validatie

In deze fase waren er 137 instellingen geselecteerd om deel te nemen aan de validatie. De eerste taak werd uitgevoerd in februari-maart 2015 tijdens workshops bij deze instellingen, waaraan ten minste 990 mensen deelnamen. De taak bestond erin een meer systematische versie op te stellen van de versie die werd gebruikt tijdens de 32 workshops die hadden plaatsgevonden tijdens de ontwikkeling van de oorspronkelijke ERK-descriptoren. De deelnemers bespraken in tweetallen zo'n 60 descriptoren voor 3-5 verwante gebieden, besloten welk gebied ze beschreven, beoordeelden ze op (a) duidelijkheid, (b) pedagogisch belang en (c) verband met taalgebruik in de echte wereld en stelden verbeteringen in de formulering voor. Na afloop werden er zo'n 60 descriptoren geschrapt, waaronder een volledige schaal. Een groot aantal van de descriptoren werd opnieuw geformuleerd, in de meeste gevallen ingekort, en op aanraden van deelnemers aan de workshop werden er twee nieuwe schalen toegevoegd (*Mondelinge vertaling van een schriftelijke tekst* en *Gecompliceerde informatie opsplitsen*). In dit stadium werd een deel van de details die waren verwijderd uit de descriptoren verwerkt in voorbeelden voor verschillende domeinen (zie bijlage 6). De kwalitatieve validatie voor fonologie, waarbij 250 projectdeelnemers online deelnamen aan dezelfde (vertrouwde) activiteiten, werd veel later in dat jaar uitgevoerd, in november-december 2015.

Afbeelding 11 – Ontwerp voor ontwikkelingsonderzoek volgens meerdere methoden

Kwantitatieve validatie

189 instellingen namen deel aan de volgende fase, met in totaal 1294 deelnemers uit 45 landen. Opnieuw organiseerde elke deelnemende instelling een workshop op locatie. Na een aantal activiteiten om vertrouwd te raken met de materie, vergelijkbaar met de aanbevelingen in de [‘Manual for relating examinations to the CEFR’](#), namen de deelnemers deel aan een workshop voor het vaststellen van standaarden, waarin ze, individueel en na overleg, conceptdescriptoren toekenden aan ERK-niveaus. De volledige reikwijdte van de bandbreedtes van vaardigheden uit het oorspronkelijke descriptoronderzoek voor het ERK is hiervoor gebruikt (dit wil zeggen 10 bandbreedtes van Pre-A1 tot C2). De deelnemers schreven hun besluiten op pdf-afdrukken en pas aan het einde vulden ze hun weloverwogen, definitieve, individuele besluiten in via een onlineonderzoek. In de analyse werden eerst de percentages van respondenten die elke descriptor toewezen aan elk niveau en subniveau berekend en vervolgens werd er een analyse uitgevoerd met behulp van het Rasch-schaalmodel, net als in het oorspronkelijke ERK-descriptoronderzoek. Om een Rasch-analyse uit te voeren is een matrix van gekoppelde gegevens nodig en elk item (in dit geval elke descriptor) moet idealiter 100 reacties hebben. De matrix op de volgende pagina is gebruikt om overlappende sets te maken, die naar verschillende deelnemende instellingen werden gestuurd. Op die manier werd deze doelstelling gehaald voor alle descriptorschalen: het laagste aantal respondenten voor een schaal was 151 en het hoogste 273.

Voor elk van de drie fasen voor gegevensverzameling is een matrix van dit type gebruikt, waarbij bewust is geprobeerd de categorieën van descriptoren voor te leggen aan groepen waarvan bekend was dat ze belangstelling hadden voor de betreffende categorieën. De voordelen van de Rasch-analyse waren ten eerste dat de descriptoren die gewoon niet werkten en de deelnemers die de taak niet konden volbrengen konden worden geïdentificeerd en uitgesloten en ten tweede dat aan elke descriptor een rekenkundige waarde kon worden toegekend. Die waarde kon vervolgens worden omgezet naar de schaal die ten grondslag lag aan de oorspronkelijke ERK-descriptoren door een aantal oorspronkelijke ERK-descriptoren als ankers te gebruiken.

De resultaten van de voorlopige kwantitatieve analyse zijn besproken tijdens een raadplegingsbijeenkomst in juli 2015.

Daarbij werden 36 descriptoren geschrapt, en ongeveer de helft werd opnieuw voorgelegd voor ijking, meestal na wijzigingen. Een groot probleem was het tekort aan descriptoren op A1- en A2-niveau voor bemiddeling en meertalige/pluriculturele competentie. Men heeft geprobeerd deze voor de volgende fase te schrijven.

Het Rasch-model

Het Rasch-model is genoemd naar de Deense wiskundige George Rasch. Het is het meest gebruikte model van een aantal verwante waarschijnlijkheidsmodellen die gebruikmaken van de theorie van latente karakteristieken (ook wel item-responstheorie genoemd, IRT). Het model analyseert de mate waarin een item past in de onderliggende constructie (dit wil zeggen latente karakteristiek) die wordt gemeten. Het schat ook op een wiskundige schaal ten eerste de moeilijkheidswaarden (dit wil zeggen hoe moeilijk elk item is) en ten tweede de vaardigheidswaarden (bijvoorbeeld hoe bekwaam elke persoon is in de betreffende karakteristiek). Het model wordt voor veel doeleinden gebruikt, maar de belangrijkste zijn:

- databanken van items aanleggen voor toetsen;
- analyse van vragenlijsten.

Voor het analyseren van vragenlijsten wordt een variant gebruikt die het Rating Scale Model (RSM) wordt genoemd. Een variant van RSM met vele facetten kan de beoordelingen van beoordelaars van subjectiviteit ontdoen. Een gedetailleerde uitleg vindt u in de referentiebijlage van de [‘Manual for relating tests to the CEFR’](#).

Het belangrijkste voordeel van het Rasch-model is dat de verkregen waarden, anders dan bij de klassieke toetstheorie, te generaliseren zijn naar andere groepen die kunnen worden geacht deel uit te maken van dezelfde algemene populatie (dit wil zeggen die genoeg van dezelfde kenmerken delen).

De objectieve schaling en de mogelijke generalisatie van de verkregen schaalwaarden maken het model bijzonder geschikt om te bepalen op welk niveau ‘*can do*’-descriptoren moeten worden geplaatst in een schaal van een gemeenschappelijk kader, zoals de ERK-niveaus.

ERK - SUPPLEMENT MET NIEUWE DESCRIPTOREN

			A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	
Informatie visueel weergeven	4	6		X							X		X				X									
Taal aanpassen	3	11											X	X		X										
Onlineconversatie en -discussie	3	39								X								X				X				
Doelgerichte onlinetransacties en -samenwerking	3	23									X							X			X					
Uitdrukken van een persoonlijke reactie op creatieve teksten (inclusief literatuur)	3	19																X			X	X				
Analyse en kritische beschouwing van creatieve teksten (inclusief literatuur)	3	17												X				X	X							
Gebruikmaken van pluricultureel repertoire en interculturele kennis	3	18						X										X	X							
Gebruikmaken meertalig repertoire	3	20																		X				X	X	
ERK Samenwerken in discussies		5	X	X		X	X														X					
ERK Sociolinguïstische competentie		4						X										X	X					X	X	
ERK Verwerking		6			X							X	X		-	-	X	-					X		X	
ERK Groot anker		10	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
TOTAAL			62	65	66	69	67	66	67	69	72	67	66	70	70	66	67	72	68	69	62	68	68	71	69	
Andere ERK-ankers opgenomen in de categorieën									7	1														1		
Totaal ERK-ankers			1	15	16	15	15	14	17	11	10	16	16	10	16	16	16	10	14	14	15	10	16	15	20	

Afbeelding 13 - Ontwerp voor gegevensverzameling dat is gebruikt voor elk van de drie validatiefasen (deze specifieke verdeling is fase 2: Toewijzen aan niveaus)

De voornaamste kwantitatieve gegevensverzameling vond daarna plaats in een onlineonderzoek dat in oktober 2015 werd uitgevoerd in het Engels en het Frans. Dit keer antwoordden de respondenten individueel op de vraag: 'Zou u, of een persoon aan wie u denkt, kunnen doen wat er in de descriptor wordt beschreven?' Dit moesten ze drie keer doen, voor hun verschillende meertalige rollen en/of voor mensen die ze heel goed kenden (partners, kinderen enzovoort), en dat leverde 3503 bruikbare reacties op van ongeveer 1500 personen. De taak was een enigszins aangepaste herhaling van de ijking van oorspronkelijke ERK-descriptoren, die gebaseerd was op de beoordeling door docenten/leerkrachten met descriptoren van een representatieve steekproef van leerders in hun klassen. Er werden twee analyses uitgevoerd: een wereldwijde analyse met alle descriptoren en een tweede analyse waarin elke hoofdcategorie afzonderlijk werd geanalyseerd. De besluiten over het niveau van elke descriptor werden genomen op basis van alle beschikbare informatie.

In januari 2016 volgde de kwantitatieve validatie voor fonologie, waaraan 272 mensen deelnamen. Er waren twee taken: (a) niveaus toekennen en (b) de prestaties van leerders beoordelen in filmpjes. (Kan de leerder in het filmpje wat er in de descriptor wordt beschreven?) Er werden verschillende technieken gebruikt voor het vaststellen van standaarden. Ook hierover is meer te lezen in het rapport.

Verdere validatie van meertalige/pluriculturele competentie

Tot slot is er in februari 2016 nog een extra onderzoek uitgevoerd. Daar waren drie redenen voor. Ten eerste was het een gelegenheid om descriptoren op te nemen voor receptieve strategieën en meertalig begrip (hoofdzakelijk overgenomen van het project Miriadi). Ten tweede bleken de resultaten voor meertaligheid in het belangrijkste onlineonderzoek niet goed te zijn en werd er daarom een nieuw onderzoek uitgevoerd met een andere set taken. Tot slot was het een gelegenheid om meer descriptoren toe te voegen voor pluriculturele competentie, met name op de lagere niveaus. Het onderzoek werd uitgevoerd in twee volledig gescheiden parallele versies. 267 vrijwilligers uit de projectdeelnemers vulden het ene formulier in en 62 deskundigen in meertalig onderwijs het andere. Vervolgens werden de resultaten met elkaar vergeleken. Die bleken voor beide teams identiek te zijn en de ijkings naar niveau sloten ook uiterst goed aan op de bestaande ERK-schaal voor sociolinguïstische trefzekerheid.

Raadpleging en tests

Na de hierboven beschreven validatie en ontwikkeling volgde een proces van raadpleging en tests in drie fasen:

- deskundigenworkshop;
- onlineonderzoek voor vooroverleg met deskundigen;
- formele raadpleging.

Na een bespreking met deskundigen van de Raad van Europa in juli 2016 en een gedetailleerd onlineonderzoek voor vooroverleg met ERK-deskundigen in de zomer van 2016 werden de descriptoren herzien, waarna er tussen oktober 2016 en februari 2017 een formele raadpleging plaatsvond in het Engels en het Frans. Er waren twee parallele onderzoeken voor individuen en instellingen. Ongeveer 500 individuele informanten vulden de vragenlijst in, evenals een aantal uitgenodigde instellingen en curriculum- en beoordelingsinstanties. De respondenten werd onder meer gevraagd aan te geven in hoeverre ze elk van de nieuwe schalen nuttig vonden en commentaar te geven op de descriptoren. Alle voorgestelde nieuwe schalen werden nuttig of heel nuttig geacht door 80% van de respondenten, waarbij de instellingen over het algemeen positiever waren. De meest populaire nieuwe schalen hadden betrekking op bemiddeling van een tekst, samenwerking in kleine groepen en online-interactie. Er was een aanzienlijk verschil van mening tussen de individuele respondenten en instellingen over twee

descriptorschalen: *Doelgerichte onlinetransacties en -samenwerking* en *Voortbouwen op meertalig repertoire*. 96% van de instellingen vond deze schalen nuttig of zeer nuttig, maar van de individuele respondenten was dat slechts 81/82%. In de formele raadpleging was twee derde van de respondenten duidelijk blij met het feit dat de descriptorschalen voor bemiddeling breder waren dan het klassieke moderne talenonderwijs (ze omvatten ook CLIL en onderwijstaal). Meer dan 90% van zowel de individuele respondenten als de instellingen was het hier in enige mate mee eens. Er werd een groot aantal opmerkingen en suggesties ingezonden en deze hebben geholpen de formulering van de descriptors, de titels van de schalen en de manier waarop de schalen worden gepresenteerd definitief te maken.

De testperiode liep van februari tot juni 2017 en de resultaten blijven gebruikt worden bij de formulering en presentatie van de descriptorschalen. Voor de grote meerderheid van de tests werden descriptors geselecteerd uit relevante schalen om als basis te dienen voor het ontwerpen van communicatieve taken in de klas. Die descriptors werden vervolgens gebruikt om het taalgebruik van de leerders te observeren. De feedback op de descriptors was erg positief en er werden enkele nuttige suggesties gedaan voor kleine aanpassingen. De meest populaire testgebieden waren samenwerking in kleine groepen, bemiddeling van een tekst en meertalige/pluriculturele competentie. In een van de tests werden de twee descriptorschalen voor online-interactie ook gepresenteerd in een afzonderlijk onderzoek onder 1175 Italiaanse docenten Engels die een onlinecursus in het gebruik van digitale bronnen volgden⁷. 94,8% van de respondenten vond de descriptors heel duidelijk of tamelijk duidelijk en 80,8% meldde dat ze heel eenvoudig of tamelijk eenvoudig te gebruiken waren voor zelfbeoordeling.

Tegelijk met de formele raadpleging werd er ook een vragenlijst naar de lidstaten gestuurd met vragen over het gebruik van het ERK in de betreffende landen, de bekendheid met de ondersteunende materialen die recentelijk zijn verstrekt door de Afdeling Taalbeleid van de Raad van Europa (Programma Taalbeleid) en hun reactie op de voorgestelde nieuwe descriptorschalen. De lidstaten werd ook gevraagd instellingen voor te dragen voor de tests. De resultaten waren zeer positief, afgezien van enkele bedenkingen met betrekking tot het gebruik van het ERK in lerarenopleidingen. Slechts de helft van de respondenten beoordeelde dit als zeer nuttig. Zoals te verwachten waren de elementen van het ERK waarnaar het meest wordt verwezen in officiële documenten en die het meest worden uitgevoerd in de praktijk de descriptors (83% zeer veel), de niveaus (75% zeer veel) en de actiegerichte benadering (63% zeer veel). Op de vraag of ze blij waren met de nieuwe schalen werd het meest positief geantwoord voor meertalige/pluriculturele competentie (79%), gevolgd door online-interactief (75%), bemiddeling (63%) en vervolgens literatuur (58%).

Integratie van descriptors voor gebarentalen

Voor het gebarentalenproject van de *Zurich University of Applied Science* (ZHAW, Winterthur)⁸ werd een ander tijdspad gehanteerd. Het onderzoek werd afgerond in september 2017, 18 maanden na het beëindigen van het project voor de belangrijkste descriptors. In het gebarentalenproject werd gebruik gemaakt van gemengde methoden, ontwikkelingsonderzoek dat intuïtieve, kwalitatieve en kwantitatieve analyses combineerde. Omdat het aantal gebruikers van gebarentalen beperkt is, ging het om een kleinschalig onderzoek. De drie belangrijkste fases van het project worden uiteengezet in Figuur 14.

De aanpak was volledig gebaseerd op data. Bestaande ERK-descriptors werden dus niet zozeer aangepast aan gebarentalen, maar het ZHAW-project moest vooral leiden tot de ontwikkeling van descriptors voor aspecten van vaardigheden die nodig zijn voor gebarentalen. Deze werden gedefinieerd op basis van studies van video-opnames van deskundigen in gebarentalen. Deze experts werden gefilmd terwijl ze verschillende soorten teksten in gebaren omzetten en elk van deze omgezette teksten werd daarna besproken in een serie workshops met docenten gebarentaal die allemaal de gefilmde gebarentaal als moedertaal hadden.

⁷ "Techno-CLIL 2017", moderators: Letizia Cinganotto en Daniela Cuccurullo

⁸ Auteurs: Jörg Keller, Petrea Bürgin, Aline Meili en Dawei Ni

De auteurs van het ZHAW-project formuleerden vervolgens descriptoren op basis van de opmerkingen en de analyses van de docenten. Op die manier werd een verzameling van meer dan 300 descriptoren ontwikkeld. Net als in het project voor bemiddeling, werd er in deze fase geen rekening gehouden met niveaus: het doel was om belangrijke aspecten van vaardigheden in woorden te vatten. Net zoals in het project voor bemiddeling, werden de descriptoren verbeterd aan de hand van een zich herhalend proces van bevestigingen en workshops.

Tijdens een eenvoudig validatie-experiment dat tijdens het project werd georganiseerd, bleek dat horenden die geen gebarentaal beheersen en doven die geen docent zijn, een niveau dat door een descriptor wordt beschreven heel anders interpreteren dan dove docenten. Daarom werden de descriptoren enkel gekalibreerd door dove docenten gebarentaal die doof geboren waren, of beschouwd werden als moedertaalsprekers van de gebarentaal op basis van de gebaren die ze in de video gebruikten.

De descriptoren werden daarna in categorieën verdeeld. Aanvankelijk was het de bedoeling dat er schalen zouden worden ontwikkeld voor verschillende soorten teksten (bijvoorbeeld verhalende, beschrijvende, informatieve, enzovoort). Veel descriptoren werden uiteindelijk gezien als relevant voor verschillende tekstsoorten omdat ze transversale competenties beschreven. Daarom werden in een workshop van het projectteam alle descriptoren gegroepeerd op basis van vergelijkbare kenmerken. Drie verschillende groepen sorteerden de descriptoren die gerelateerde vaardigheden beschreven en legden die in stapels bijeen. Daarna werd er besproken hoe de definitieve categorisering eruit moest zien. Vervolgens werden de eigenschappen van elke set bestudeerd en verfijnd en werden de volgende categorieën voor zeven schalen gedefinieerd:

Linguïstische competentie

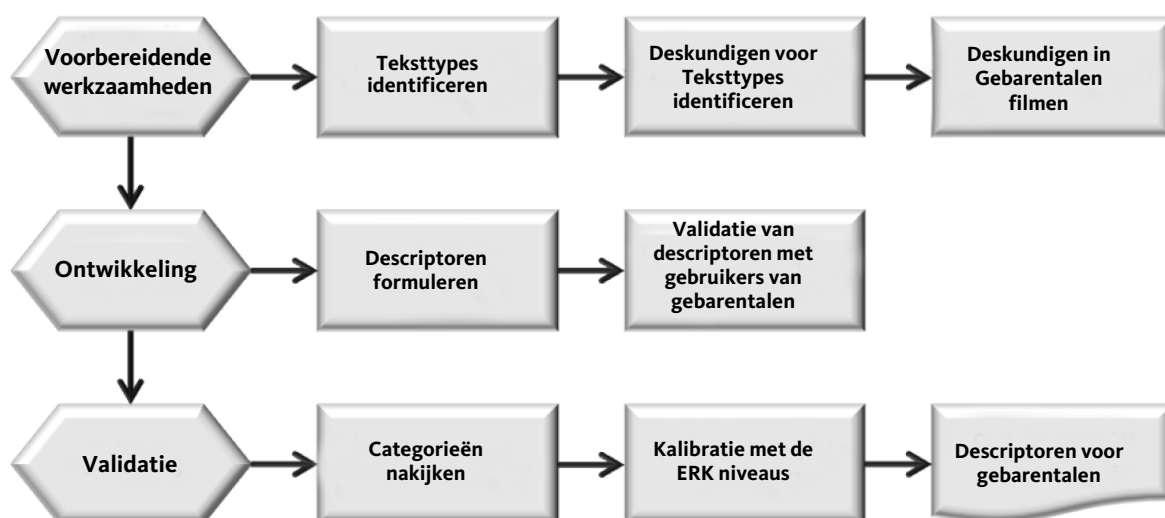
- ▶ Gebarenrepertoire
- ▶ Grammaticale accuraatheid

Pragmatische competentie

- ▶ Tekststructuur
- ▶ Setting en perspectieven
- ▶ Presentatie en effect
- ▶ Vloeiendheid van gebaren

Sociolinguïstische competentie:

- ▶ Sociolinguïstische gepastheid en cultureel repertoire

De volgende stap was de kalibratie met de ERK-niveaus. Om een schaal met descriptoren te ontwikkelen, werd er een Rasch-schaalmodel gebruikt, zoals dit voor de projecten voor bemiddeling en fonologie en voor de ontwikkeling van de originele ERK-descriptoren het geval was. Dit keer werden de data echter verzameld aan de hand van video's van de descriptoren die in gebarentaal waren omgezet. Er werden voor dit doel video's voorzien in zowel Zwitsers-Duitse gebarentaal en in de Internationale Gebarentaal (ISL) die gebruikt wordt door gebruikers van gebarentaal in verschillende Europese landen. Nadat de beoordelingsschaal succesvol werd getest, werden de descriptoren in online vragenlijsten getoond aan respondenten. Er werd hen gevraagd om de moeilijkheid van de getoonde descriptoren aan te duiden op een puntenschaal gaande van 1 (niet moeilijk) tot 4 (heel moeilijk).

De volledige dataset (N = 223) werd nagekeken op descriptoren die erg weinig of geen beoordelingen hadden gekregen en die werden verwijderd. Bij de volledig ingevulde beoordelingen die overbleven, werd er gekeken naar hoe groot de sample was en hoe de verdeling eruit zag. In de Zwitsers-Duitse groep ging het om 53 beoordelingen, waarbij bijna iedereen alle descriptoren van de volledige set van meer dan 300 descriptoren had beoordeeld. In de Europese groep hadden 37 bevrageden een subset van alle descriptoren beoordeeld, wat neerkwam op een gemiddelde van 15 beoordelingen per descriptor⁹ bovenop de 53 van de Zwitsers-Duitse groep. Zoals hierboven werd vermeld in de beknopte beschrijving van het Rasch-schaalmodel, worden descriptoren accurater op het juiste niveau geplaatst als personen en items die niet in het model passen (omdat ze onwaarschijnlijk zijn) verwijderd worden uit de dataset. Deze stap werd dan ook uitgevoerd zoals in het hoofdproject.¹⁰

9 Hoewel deze waarden klein zijn, beantwoorden ze aan de minimale vereisten van een 95% betrouwbaarheidsinterval op parameters voor de moeilijkheidsgraad binnen de +/- 1 logit (Linacre (1994). *Sample Size and Item Calibration Stability*. *Rasch Measurement Transactions* 7(4), 328). De standaard meetfout voor de descriptoren voor gebarentalen is groter dan voor de andere descriptoren, maar ijkking op de schaal houdt intuïtief steek. In een paar gevallen werden descriptoren die in de marge vielen van de meetfout van een aangrenzende vaardigheidsschaal verwijderd en verplaatst naar die betreffende vaardigheidsschaal op basis van een gemeenschappelijk oordeel van deskundigen.

10 Zoals gebruikelijk is, werden beoordelaars die een extreme outfit vertoonden (groter dan 2.0) uit de dataset verwijderd. Bond, T., & Fox, C. (2007). *Applying the Rasch model: Fundamental measurement in the human sciences*. Mahwah: LEA. Wright, B., & Linacre, J. (1994). *Reasonable mean-square fit values*. *Rasch Measurement Transactions* 8, 370-371.

De laatste stap bestond uit het bepalen van een slaaggrens tussen de ERK-niveaus op de schaal voor gebarentalen. Om dit proces te vereenvoudigen, werden er geijkte ERK-descriptoren uit 2001 gebruikt als ‘ankeritems’ zodat de ontwikkelde schaal werd omgevormd en aangepast aan de mathematische waarden waarop de ERK-schaal berust. Meer informatie over dit proces is te vinden in de hoofdstukken over kwantitatieve validatie in de rapporten die werden geschreven voor het project voor bemiddeling en het fonologieproject. In tegenstelling tot deze twee laatstgenoemde projecten, bleken de mathematische waarden van de ERK-ankeritems dit keer helaas niet betrouwbaar, zelfs niet wanneer de onstabiele ankeritems werden verwijderd. Daarom werd er een alternatieve methode voor een standaardsetting gebruikt, gebaseerd op het oordeel van deskundigen.¹¹

Afronding

De feedback die werd ontvangen in de verschillende fasen van validatie, raadpleging en tests tussen februari 2015 en juni 2017 was heel nuttig om minder succesvolle descriptoren en schalen te signaleren en te schrappen, en om formuleringen te herzien. Het proces is gedocumenteerd in een archief dat beschikbaar is voor onderzoekers op de website van de Raad van Europa. (Zie het einde van deze bijlage.) Bij de definitieve versie van de descriptoren die zijn opgenomen in dit document is rekening gehouden met alle ontvangen feedback.

Aangezien er heel veel descriptoren zijn gevalideerd voor bepaalde niveaus van sommige schalen, vooral B2, zijn er een aantal weggelaten uit de uitgebreide versie van de illustratieve descriptoren, hoewel het succesvol gevalideerde descriptoren zijn. Ze zijn beschikbaar in bijlage 9. Op zich is deze overtolligheid goed, want zij onderstreept de samenhang van de ijking naar niveaus, maar het is niet nodig alle betreffende descriptoren op te nemen in de definitieve illustratieve descriptorschalen van het ERK. Ze zullen in een later stadium als aanvullende descriptoren worden gepresenteerd in de aan het ERK gerelateerde descriptorbank die te vinden is op de website van de Raad van Europa.

¹¹ De gebruikte methode was een variant van de bookmark-methode die uitgelegd wordt in de *Manual for Relating Examinations to the CEFR* van de Raad van Europa.

Bijlage 6 – Voorbeelden van toepassingen van de descriptors voor online-interactie en bemiddelingsactiviteiten in verschillende domeinen

Als een extra bron voor gebruikers van de schalen hebben de auteurs de volgende voorbeelden ontwikkeld om de descriptors voor online-interactie en bemiddelingsactiviteiten toe te lichten voor de vier domeinen die zijn beschreven in paragraaf 4.1.1 van het ERK. Deze voorbeelden zijn bedoeld om docenten/leerkrachten te helpen bij het selecteren van passende activiteiten voor hun leerders voor elke descriptor.

De voorbeelden zijn gevalideerd in een reeks workshops op afstand in fase 3 van de validatie, in november-december 2015.

<i>ONLINE-INTERACTIE</i>					
<i>ONLINECONVERSATIE EN -DISCUSSIE</i>		<i>SITUATIE (& ROLLEN)</i>			
<i>NIVEAU</i>	<i>DESCRIPTOREN</i>	<i>PERSOONLIJK</i>	<i>PUBLIEK</i>	<i>BEROEPSMATIG</i>	<i>ONDERWIJS</i>
C2	<p>Kan zich duidelijk en nauwkeurig uitdrukken in een rechtstreekse onlinediscussie en daarbij de taal flexibel en met gevoel afstemmen op de context, met inbegrip van emotioneel, dubbelzinnig en humoristisch taalgebruik.</p> <p>Kan inspelen op en effectief omgaan met mogelijke misverstanden (waaronder culturele), communicatieproblemen en emotionele reacties die zich voordoen in een onlinediscussie.</p> <p>Kan gemakkelijk en snel zijn of haar register en stijl aanpassen aan verschillende onlineomgevingen, communicatiedoelen en taalhandelingen.</p>	in een politieke of filosofische onlinediscussie tussen vrienden/liefhebbers, bijvoorbeeld op het forum van een onlineboekenclub	als moderator of bijdrager op een onlineforum over publiek beleid	als een organisator voor een onlineforum en/of website van een vakbond	als een belangrijke bijdrager in een online-ontmoetingsruimte voor co-onderzoekers aan een universiteit

C1	Kan rechtstreekse online-uitwisselingen aangaan met verschillende deelnemers en de communicatieve bedoelingen en culturele implicaties van de verschillende bijdragen begrijpen.	in een politieke of filosofische onlinediscussie tussen vrienden/liefhebbers, bijvoorbeeld op het forum van een onlineboekenclub	deelnemend aan een chat na afloop van een publieke presentatie	in een chat tussen verschillende afdelingen in een grote onderneming	als student die bijdraagt aan een open onlinecursus of forum
	Kan effectief deelnemen aan rechtstreekse professionele of academische onlinediscussies en daarbij zo nodig meer verduidelijking geven of vragen met betrekking tot complexe, abstracte kwesties.			in een onlinevergadering voor het bespreken van de bedrijfsstrategie voor de lange termijn, in een onlinesessie voor permanente educatie voor docenten/leerkrachten	als student die bijdraagt aan een open onlinecursus of forum (bijvoorbeeld een MOOC)
	Kan zijn of haar register afstemmen op de context van de online-interactie en zo nodig binnen dezelfde uitwisseling overschakelen van het ene naar het andere register.	in een discussie op een sociale netwerksite	als deelnemer aan een onlinepraatgroep met betrekking tot sociale of persoonlijke problemen	tijdens een onlinevergadering met collega's om werkomstandigheden te bespreken, of als deelnemer aan een onlinevergadering van een focusgroep	in een onlineforum voor leerders of docenten/ leerkrachten van hetzelfde vakgebied
	Kan argumenten evalueren, herformuleren en ter discussie stellen in een professionele of academische rechtstreekse onlinebespreking of -discussie.	niet van toepassing	in een onlineforum van een <i>special interest group</i> voor het evalueren van inhoud en problemen	als adviseur bij een online bedrijfs- of projectbespreking	als deelnemer aan een onlinediscussieforum van een debatclub van een universiteit

B2+	Kan deelnemen aan online-uitwisselingen en daarbij zijn of haar bijdragen in verband brengen met andere in de discussie, culturele implicaties begrijpen en er correct op reageren.	in een discussie op een sociale netwerksite	als deelnemer aan een onlinepraatgroep met betrekking tot sociale of persoonlijke problemen in een onlineforum van een <i>special interest group</i> voor het evalueren van inhoud en problemen	in een chat tussen verschillende afdelingen van een grote onderneming tijdens een online-vergadering met collega's om werkomstandigheden te bespreken, of als deelnemer aan een online-vergadering van een focusgroep	in een onlineforum voor leerders of docenten/leerkrachten van hetzelfde vakgebied
	Kan deelnemen aan online-uitwisselingen en daarbij zijn of haar bijdragen in verband brengen met andere in de discussie, culturele implicaties begrijpen en er correct op reageren.	in een discussie op een sociale netwerksite	als deelnemer aan een onlinepraatgroep met betrekking tot sociale of persoonlijke problemen in een onlineforum van een <i>special interest group</i> voor het evalueren van inhoud en problemen	in een chat tussen verschillende afdelingen van een grote onderneming tijdens een online-vergadering met collega's om werkomstandigheden te bespreken, of als deelnemer aan een onlinevergadering van een focusgroep	in een onlineforum voor leerders of docenten/leerkrachten van hetzelfde vakgebied

B2	Kan actief deelnemen aan een onlinediscussie en tamelijk uitgebreid standpunten uiten en op standpunten van anderen reageren met betrekking tot voor hem relevante onderwerpen, als de bijdragers ongebruikelijk of complex taalgebruik vermijden en genoeg tijd geven om te antwoorden.	in een kritische discussie over kunst of muziek met vrienden online	op een publiek onlinediscussieforum of tijdens commentaargesprek georganiseerd door een omroep- of nieuwsorganisatie	tijdens een onlinevergadering van een personeelscomité om werkomstandigheden te bespreken, of als deelnemer aan een onlinevergadering van een focusgroep	
	Kan deelnemen aan online-uitwisselingen tussen verschillende deelnemers en effectief zijn of haar bijdragen in verband brengen met eerdere in de discussie, mits een moderator helpt de discussie te leiden.	online contact opnemen met vrienden en of familieleden die ver weg zijn om in detail persoonlijk nieuws en plannen te bespreken	als bijdrager aan een forum over een commercieel softwareprogramma of computerspel als deelnemer aan een onlinepraatgroep met betrekking tot sociale of persoonlijke problemen	tijdens een onlinevergadering met collega's of als deelnemer aan een onlinevergadering van een focusgroep	
	Kan misverstanden en onenigheden die zich voordoen in een online-interactie herkennen en hiermee omgaan, mits de gesprekspartner(s) bereid is/zijn mee te werken.	in een discussie op een sociale netwerksite	in een onlineforum van een <i>special interest group</i> voor het evalueren van inhoud en problemen	in een chat tussen verschillende afdelingen van een grote onderneming	

B1	Kan deelnemen aan rechtstreekse online-uitwisselingen met meer dan één deelnemer en daarbij de communicatieve bedoelingen van elke bijdrage herkennen, maar begrijpt mogelijk niet alle details of implicaties zonder verdere uitleg.				
	Kan online verslag doen van sociale gebeurtenissen, ervaringen en activiteiten en daarbij ingesloten koppelingen en media toevoegen en kan persoonlijke gevoelens delen.	online contact opnemen met vrienden en of familieleden die ver weg zijn om in detail persoonlijk nieuws en plannen te bespreken	als een bijdrager aan een forum verbonden aan de website van een openbaar/cultureel festival	als bijdrager aan een onlinpagina over sociale evenementen van de afdeling van een bedrijf	als bijdrager aan een pagina over sociale evenementen van een studentenvereniging
	Kan commentaar geven op dingen die andere mensen online posten (waaronder ingesloten koppelingen en media) en reageren op verdere opmerkingen, op voorwaarde dat de gesprekspartners complex taalgebruik vermijden.			als bijdrager aan een nascholingsforum	
	Kan een begrijpelijke bijdrage leveren aan een onlinediscussie over een vertrouwd onderwerp dat voor hem relevant is, mits hij of zij de tekst kan voorbereiden en onlinehulpmiddelen kan gebruiken om hiaten in de talenkennis op te vullen en te controleren of alles klopt.		als bijdrager aan een recensie- of probleemrubriek van een commercieel softwareprogramma of computerspel	als deelnemer aan een eenvoudige onlinevergadering van een focusgroep	
B1	Kan persoonlijke onlineberichten plaatsen over ervaringen, gevoelens en gebeurtenissen en in enig detail afzonderlijk reageren op de commentaren van anderen, hoewel lexicale beperkingen soms zorgen voor herhaling en het formuleren bemoeilijken.		als een bijdrager aan een forum verbonden aan de website van een openbaar/cultureel festival	als bijdrager aan een nascholingsforum	in een onlineforum voor leerders binnen hetzelfde vakgebied

A2+	Kan zich voorstellen en eenvoudige uitwisselingen aangaan online, door vragen te stellen en te beantwoorden en ideeën uit te wisselen over voorspelbare alledaagse onderwerpen, mits er genoeg tijd is om antwoorden te formuleren en hij of zij slechts één gesprekspartner tegelijk heeft.		als bijdrager aan een onlinedienst voor reisadvies	als bijdrager aan een eenvoudig afdelingsforum online over vertrouwde onderwerpen	in een vraag-en-antwoordgedeelte van een leerplatform van een school
	Kan korte, beschrijvende onlineberichten plaatsen over alledaagse zaken, sociale activiteiten en gevoelens, met eenvoudige basisdetails.				
	Kan reageren op onlineberichten van andere mensen, mits ze geschreven zijn in eenvoudige taal, en op ingesloten media reageren door op een eenvoudige manier gevoelens van verbazing, belangstelling en onverschilligheid uit te drukken.				
A2	Kan deelnemen aan elementaire sociale communicatie online (bijvoorbeeld door een eenvoudig bericht te schrijven op een virtuele kaart voor speciale gelegenheden, nieuws te delen en afspraken te maken of te bevestigen).		publieke berichten op de website van een festival/evenement		

	<p>Kan online korte positieve of negatieve opmerkingen plaatsen over ingesloten koppelingen en media en hierbij gebruikmaken van een repertoire van elementaire taal, hoewel hij of zij hiervoor meestal een onlinevertaalhulpmiddel of andere bronnen zal moeten gebruiken.</p>				
	<p>Kan korte, eenvoudige mededelingen over zichzelf online plaatsen (bijvoorbeeld relatiestatus, nationaliteit, beroep), mits hij of zij deze kan selecteren in een menu en/of gebruik kan maken van een onlinevertaalhulpmiddel.</p>			<p>niet van toepassing</p>	

<p>A1</p>	<p>Kan zeer eenvoudige berichten en persoonlijke onlineberichten schrijven als een reeks zeer korte zinnen over hobby's, voorkeuren/afkeuren enzovoort, met behulp van een vertaalhulpmiddel.</p>	<p>online contact opnemen met vrienden en of familieleden die ver weg zijn - ook als een mogelijke taalsimulatie in de klas</p>	<p>publieke berichten op de website van een festival/evenement - ook als een mogelijke taalsimulatie in de klas</p>	<p>als bijdrager aan een eenvoudig sociaal nieuwsoverzicht van een afdeling - ook als een mogelijke taalsimulatie in de klas</p>	<p>In een vraag-en-antwoordgedeelte van een leerplatform van een school - ook als een mogelijke taalsimulatie in de klas</p>
------------------	---	---	---	--	--

	Kan standaarduitdrukkingen en combinaties van eenvoudige woorden gebruiken om korte positieve en negatieve reacties te plaatsen op eenvoudige onlineberichten en de daarin ingesloten koppelingen en media en kan antwoorden op verdere opmerkingen met standaarduitdrukkingen om te bedanken of excuses aan te bieden.	online contact opnemen met vrienden en of familieleden die ver weg zijn - ook als een mogelijke taalsimulatie in de klas			in een vraag-en-antwoordgedeelte van een leerplatform van een school – ook als een mogelijke taalsimulatie in de klas
Pre-A1	Kan eenvoudige groeten online plaatsen, gebruikmakend van standaarduitdrukkingen en emoticons.	op een sociale netwerksite	op een sociale netwerksite	niet van toepassing	als een taalsimulatie in de klas

ONLINE-INTERACTIE					
DOELGERICHTE ONLINETRANSACTIES EN -SAMENWERKING		SITUATIE (& ROLLEN)			
NIVEAU	DESCRIPTOREN	PERSOONLIJK	PUBLIEK	BEROEPSMATIG	ONDERWIJS
C2	<p>Kan misverstanden oplossen en effectief omgaan met wrijvingen die zich kunnen voordoen tijdens het samenwerkingsproces.</p> <p>Kan sturing geven en nauwkeurigheid toevoegen aan het werk van een groep tijdens de bewerkings- en revisiefasen van de samenwerking.</p>	niet van toepassing	als organisator van een sociaal interventieproject dat online wordt georganiseerd, bijvoorbeeld door een niet-gouvernementele organisatie	als helper in een samenwerkingsproject online	als hoofdonderzoeker in een samenwerkend onderzoeksprogramma waarvoor online kwalitatieve gegevens moeten worden verzameld en geëvalueerd

C1	Kan een groep coördineren die samenwerkt aan een onlineproject en daarbij gedetailleerde instructies formuleren en herzien, voorstellen van teamleden evalueren en verduidelijking geven om de gedeelde taken te kunnen volbrengen.			als projectmanager die gebruikmaakt van onlinehulpmiddelen voor het coördineren van de introductie van nieuwe systemen op meerdere locaties op afstand	
	Kan omgaan met complexe onlinetransacties in een dienstverlenende rol (bijvoorbeeld toepassingen met gecompliceerde vereisten) en daarbij de taal flexibel aanpassen om de discussie en onderhandeling te leiden.		als vrijwillig coördinator van een onlineadviesdienst voor burgers en/of een vraag-en-antwoordforum	als persoonlijk assistent, reisagent, inschrijvingsmedewerker van een onderwijsinstelling	niet van toepassing
	Kan deelnemen aan complexe projecten waarvoor samen moet worden geschreven en herschreven, alsmede andere vormen van onlinesamenwerking, waarbij instructies nauwkeurig moeten worden opgevolgd en overgebracht om het doel te bereiken.		als organisator van een sociaal interventieproject dat online wordt georganiseerd, bijvoorbeeld door een niet-gouvernementele organisatie	als deelnemer aan een project waarin gebruik wordt gemaakt van onlinehulpmiddelen voor het coördineren van de introductie van nieuwe procedures op meerdere locaties	als deelnemer aan een samenwerkend onderzoeksprogramma waarvoor online gegevens moeten worden verzameld en geëvalueerd
	Kan effectief omgaan met communicatieproblemen en culturele kwesties die zich voordoen tijdens een samenwerkende of transactionele uitwisseling online door opnieuw te formuleren, zaken te verduidelijken en voorbeelden te geven aan de hand van media (visueel, audio, grafisch).				

B2+	Kan een leidende rol vervullen in onlinesamenwerking binnen zijn of haar vakgebied(en) en ervoor zorgen dat de groepsleden zich met een taak blijven bezighouden door hen te herinneren aan hun rol, verantwoordelijkheid en deadline om de gestelde doelen te bereiken.		als teamleider van een sociaal interventieproject dat online wordt georganiseerd, bijvoorbeeld door een niet-gouvernementele organisatie	bij het leiden van een groepstaak of groepstaken in een nascholingsproject online, waarbij wordt samengewerkt met een duidelijk gedefinieerd doel	tijdens een helder gestructureerde samenwerkingsactiviteit online op school of aan de universiteit
	Kan deelnemen aan samenwerkende of transactionele uitwisselingen online binnen zijn of haar vakgebied(en) waarbij moet worden onderhandeld over voorwaarden en gecompliceerde details en speciale vereisten moeten worden uitgelegd.				
	Kan omgaan met misverstanden en onverwachte problemen die zich voordoen tijdens samenwerkende of transactionele uitwisselingen online door beleefd en op passende wijze te reageren om te helpen het probleem op te lossen.		een probleem op het gebied van publieke voorzieningen online melden aan de gemeente, bijvoorbeeld een probleem met afvalinzameling	in een onlinepersoneelsvergadering over de invoering van nieuwe procedures	tijdens een ongecompliceerde samenwerkingsactiviteit online op school of aan de universiteit
B2	Kan online samenwerken met een groep die aan een project werkt door voorstellen te motiveren, opheldering te vragen en een ondersteunende rol te spelen om gedeelde taken te volbrengen.		als teamleider van een sociaal interventieproject dat online wordt georganiseerd, bijvoorbeeld door een niet-gouvernementele organisatie	bij het leiden van een groepstaak of groepstaken in een nascholingsproject online, waarbij wordt samengewerkt met een duidelijk gedefinieerd doel	tijdens een helder gestructureerde samenwerkingsactiviteit online op school of aan de universiteit

B1+	Kan deelnemen aan onlinetransacties die een uitgebreide uitwisseling van informatie vereisen, mits de gesprekspartners complexe taal vermijden en bereid zijn zo nodig dingen te herhalen of opnieuw te formuleren.		een probleem op het gebied van publieke voorzieningen online melden aan de gemeente, bijvoorbeeld een probleem met afvalinzameling	deelnemen aan een goed gestructureerde online-uitenzetting over de invoering van eenvoudige nieuwe procedures	tijdens een ongecompliceerde samenwerkingsactiviteit online op school of aan de universiteit
	Kan online interactie aangaan met een groep die aan een project werkt door heldere instructies op te volgen, opheldering te vragen en te helpen de gedeelde taken te volbrengen.				
B1	Kan deelnemen aan samenwerkende of transactionele uitwisselingen online die eenvoudige verduidelijking of uitleg van relevante details vereisen, zoals inschrijven voor een cursus, rondleiding of evenement of een lidmaatschap aanvragen.		online een excursie boeken of zich inschrijven voor een vereniging of evenement		
	Kan online interactief met een partner of kleine groep aan een project werken, mits er visuele hulpmiddelen zijn zoals afbeeldingen, statistieken en grafieken om complexere begrippen te verduidelijken.		als lid van een lokale milieugroepering		
	Kan reageren op instructies en vragen stellen of om opheldering vragen om online een gezamenlijke taak te volbrengen.				

A2+	Kan standaarduitdrukkingen gebruiken om te reageren op routineproblemen die zich voordoen tijdens onlinetransacties (bijvoorbeeld met betrekking tot de beschikbaarheid van modellen en speciale aanbiedingen, leverdata, adressen enzovoort).		online aankopen doen met behulp van een chatvenster	eenvoudige bestellingen en verzoeken tussen afdelingen voltooien	online inschrijven voor een cursus
	Kan online interactief samenwerken aan een eenvoudige taak met een helpende partner en daarbij reageren op basisinstructies en opheldering vragen, mits er enkele visuele hulpmiddelen zoals afbeeldingen, statistieken of grafieken zijn om de betreffende concepten te verduidelijken.		helpen bij eenvoudige onlineplanning en -promotie van een publiek evenement, zoals een straatfeest		tijdens een door de docent/leerkracht geleide samenwerkingsactiviteit online op school
A2	Kan eenvoudige onlinetransacties uitvoeren (zoals goederen bestellen of inschrijven voor een cursus) door een onlineformulier of -vragenlijst in te vullen, persoonlijke gegevens te verstrekken en te bevestigen en akkoord te gaan met algemene voorwaarden.		online goederen bestellen		online inschrijven voor een cursus
	Kan reageren op eenvoudige instructies en eenvoudige vragen stellen om online een gezamenlijke taak te volbrengen met de hulp van een ondersteunende gesprekspartner.		niet van toepassing		tijdens een door de docent/leerkracht geleide samenwerkingsactiviteit online op school
A1	Kan een zeer eenvoudige onlineaankoop of -aanvraag doen en daarbij elementaire persoonlijke gegevens verstrekken (zoals naam, e-mailadres of telefoonnummer).		goederen bestellen door een eenvoudig bestelformulier met vertrouwde woorden en illustraties in te vullen	een eenvoudig formulier tussen afdelingen met vertrouwde woorden en illustraties invullen	online inschrijven voor een cursus, maar waarschijnlijk alleen als een taalsimulatie in de klas

Pre-A1	Kan keuzes maken (bijvoorbeeld een product, maat, kleur kiezen) in een eenvoudig aankoop- of aanvraagformulier online, mits er visuele ondersteuning is.		goederen bestellen door een eenvoudig aankruisformulier met vertrouwde woorden en illustraties in te vullen	een eenvoudig aankruisformulier tussen afdelingen met vertrouwde woorden en illustraties invullen	
---------------	--	--	---	---	--

BEMIDDELING VAN EEN TEKST					
MONDELING SPECIFIEKE INFORMATIE DOORGEVEN		TEKST (EN GESPREKSOMGEVING)			
NIVEAU	DESCRIPTOREN	PERSOONLIJK	PUBLIEK	BEROEPSMATIG	ONDERWIJS
C2	<i>Geen descriptoren beschikbaar: zie C1</i>				
C1	Kan (in taal B) het belang uitleggen van specifieke informatie in een bepaald deel van een lange, complexe tekst (geschreven in taal A).	in een artikel, website, boek of (online)gesprek over actuele zaken of een onderwerp van persoonlijke belangstelling of betrokkenheid	van presentaties tijdens publieke bijeenkomsten, van publieke documenten waarin beleidswijzigingen worden uitgelegd, politieke toespraken	een zakelijk verslag, artikel, verordening of werkvloerbeleid	een artikel, boek, naslagwerk of lezing/presentatie
B2	Kan (in taal B) overbrengen welke presentaties die (in taal A) tijdens een conferentie werden gegeven, en welke artikelen in een boek (geschreven in taal A) in het bijzonder relevant zijn voor een specifiek doel	uitleg webinars/zelfhulpgroepen (bijvoorbeeld over het repareren van je printer); artikelen over een bepaald thema of belangwekkend actueel onderwerp	presentaties tijdens publieke bijeenkomsten, van publieke documenten waarin beleidswijzigingen worden uitgelegd een persconferentie, op verschillende discussie-websites, met betrekking tot een bepaald onderwerp	een vakbeurs, een professioneel congres, rapporten en kranten-artikelen – met betrekking tot een bepaald project	een academisch congres, verschillende discussiewebsites, academische boeken en tijdschriften – met betrekking tot een bepaald project
	Kan (in taal B) het belangrijkste punt of de belangrijkste punten overbrengen van formele correspondentie en/of verslagen over algemene onderwerpen en over onderwerpen met betrekking tot zijn of haar interessegebieden (geschreven in taal A).	een kennisgeving, aankondiging, brief of e-mail waarin beleid, regels of procedures met betrekking tot huisvesting, verzekeringen, huur/hypotheek, werkgelegenheid of gezondheidszorg uiteengezet worden	een kennisgeving of aankondiging van een overheidsinstantie of een instelling zoals een bibliotheek, zwembad enzovoort waarin regels en procedures uiteengezet worden	een brief, e-mail of kennisgeving waarin uitleg wordt gegeven over waarom een vergadering niet doorgaat, of iemand voor of tegen een idee is en waarom, beleid of regels op de werkvloer	een brief, e-mail of kennisgeving waarin het beleid, de procedures of de regels van een universiteit uiteengezet worden

B1	Kan (in taal B) de inhoud van publieke mededelingen en berichten die op normale snelheid zijn uitgesproken in heldere standaardtaal (in taal A) overbrengen.	op radio of tv	op een station of luchthaven, in een sportstadion, tijdens politieke bijeenkomsten; waarschuwingen of instructies die worden gegeven op de plaats van een ongeval of op een bouwterrein	op een vakbeurs of congres, in een fabriek, magazijn, raffinaderij, op een schip, tijdens veiligheidsoefeningen	tijdens een evenement/college aan een universiteit, in een grote collegezaal
A2+	Kan (in taal B) de inhoud overbrengen van gedetailleerde instructies of aanwijzingen, mits deze duidelijk gearticuleerd zijn (in taal A).	op radio of tv, van een voorbijganger zoals reis- en route-informatie, telefonische aanwijzingen van een vriend(in) om de weg te vinden naar een feest	instructies op luchthavens en stations en in vliegtuigen, bussen en treinen of voor het gebruik van eenvoudige apparatuur zoals een hotelkluisje; aanwijzingen om van A naar B te gaan, een reisroute	instructies, gegeven tijdens een vergadering, voor het uitvoeren van een beroepsmatige taak of het bedienen van eenvoudige apparatuur; instructies, met name over veiligheidsprocedures, die worden gegeven op een vakbeurs of congres, in een fabriek of magazijn, op een schip	academische voorschriften, beleid/procedures, eisen voor een cursus of opdracht die worden opgegeven door een docent/leerkracht; instructies voor het gebruik van eenvoudige onderzoekshulpmiddelen voor het voltooien van een schooltaak of het uitvoeren van een eenvoudig experiment
	Kan (in taal B) specifieke informatie overbrengen die is gegeven in eenvoudige informatieve teksten (zoals folders, procedures, kennisgevingen en brieven of e-mails) (geschreven in taal A).	folders, brochures, gidsen, websites, de details van een huurovereenkomst	folders, informatieborden in musea, kennisgevingen over onmiddellijke gevaren voor het publiek, regels van clubs en verenigingen, reisroutes, de tijd en plaats van een bijeenkomst van een club of vereniging, informatie over een uitverkoop of promotie	mogelijke producten die aan een vereiste voldoen, de voorwaarden van een commercieel aanbod, bedieningsinstructies van uitrusting, veiligheidsprocedures	schoolbeleid en -regels, opzet van een cursus, stappen die nodig zijn voor het voltooien van een opdracht/taak op school, een lijst van opdrachten en de bijbehorende criteria, kennisgevingen, examenregels, de voorwaarden voor deelname aan een uitwisselingsprogramma

A2+	Kan (in taal B) het punt overbrengen dat wordt gemaakt in duidelijke gesproken mededelingen (in taal A) met betrekking tot vertrouwde alledaagse onderwerpen, al zal hij of zij de boodschap moeten vereenvoudigen en naar woorden moeten zoeken.	op tv of radio, aankondigingen van huwelijken, geboortes en veranderingen van omstandigheden	weerberichten, perronwijzigingen van treinen, hoe kaarten voor een evenement kunnen worden gekocht	kennisgevingen over veranderingen in verantwoordelijkheden van een functie, informatie over nieuwe procedures op de werkvloer	informatie over wanneer een toets op school plaatsvindt en waarop zal worden getoetst; details over een geplande schoolreis
	Kan (in taal B) specifieke, relevante informatie overbrengen uit korte, eenvoudige teksten, etiketten en kennisgevingen (geschreven in taal A) over vertrouwde onderwerpen.	nieuws over hoe het met de familie gaat in een persoonlijke brief of e-mail	folders, informatieborden in musea, kennisgevingen over onmiddellijke gevaren voor het publiek, reisroutes, de tijd en plaats van een bijeenkomst van een club of vereniging, informatie over een uitverkoop of promotie	mogelijke producten die aan een vereiste voldoen, veiligheidsprocedures, locatie, datum en tijd van een bijeenkomst vermeld in een e-mail/brief	nieuws over schoolactiviteiten in een flyer of folder
A2	Kan (in taal B) het punt overbrengen dat wordt gemaakt in korte, heldere, eenvoudige berichten, instructies en mededelingen, mits deze langzaam en duidelijk zijn uitgedrukt in eenvoudige taal (in taal A).	aankondigingen van persoonlijk belang zoals huwelijken, geboortes, veranderingen van werk- of woonsituatie, eenvoudige boodschappen die zijn achtergelaten voor familie of huisgenoten over tijden van afspraken of verzoeken om taken uit te voeren, zoals het afval buitenzetten	op luchthavens en stations en in vliegtuigen, treinen en bussen over de route, aankomst- en vertrektijd, gate- of perronwijzigingen, weersverwachtingen	eenvoudige boodschappen die voor anderen zijn achtergelaten door klanten of collega's, kennisgevingen van wijzigingen in werkprocedures	informatie over een schoolreis of uitwisselingsprogramma, berichten over openings- en sluitingstijden van een school in verband met barre weersomstandigheden, informatie over klastaken of huiswerk
	Kan (in taal B) op een eenvoudige manier een reeks korte, eenvoudige instructies overbrengen, mits de originele informatie (in taal A) duidelijk en langzaam gearticuleerd is uitgesproken.	een recept, gebruiksaanwijzing van een elementair huishoudelijk apparaat, montage-instructies van een meubelstuk	route van A naar B, aanwijzingen gegeven door een verkeersregelaar of parkeerwacht	bedieningsinstructies voor kantooruitrusting zoals het vervangen van een tonercartridge van een kopieerapparaat of het downloaden van software	instructies met betrekking tot een huiswerkopdracht of een eenvoudig experiment

A1	Kan (in taal B) eenvoudige, voorspelbare informatie over tijden en plaatsen overbrengen die is gegeven in korte, eenvoudige verklaringen (gesproken in taal A).	aankondigingen van interessante programma's in tv-programmering	de plaats en aanvangstijd van een evenement/optreden, reisroutes	de plaats en begin-/eindtijd van een bijeenkomst; informatie over werktijden, pauzes, de locatie van de toiletten, drankautomaten	de plaats en tijden van een schoolexcursie of naschoolse activiteit, locatie van kantine, toiletten en drinkwaterpunten
Pre-A1	Kan (in taal B) eenvoudige instructies over plaatsen en tijden (gegeven in taal A) overbrengen, mits deze zeer langzaam en duidelijk worden herhaald.	restaurantreserveringen, uitnodigingen voor diners inclusief datum en tijd	kennisgevingen op prikboards over openings- en sluitingstijden van een winkel, de locatie van de toiletten	de locatie en tijd van een bijeenkomst in een e-mail	schoolrooster, de verzamelplek voor een schoolreis
	Kan (in taal B) zeer elementaire informatie (bijvoorbeeld getallen en prijzen) uit korte, eenvoudige, geïllustreerde teksten (geschreven in taal A) overbrengen.	de naam, het adres en het telefoonnummer van een restaurant, restaurantmenu's inclusief prijzen en de voornaamste ingrediënten	de naam en het adres van een winkel, de prijzen van goederen, roosters, reisroutes, tijdschema voor optredens, beschikbaarheid van zitplaatsen, prijs enzovoort	niet van toepassing	de locatie van een school, de kosten van een uniform of schoolbenodigdheden, de bestemming en kosten van een schoolreis, schoolroosters

BEMIDDELING VAN EEN TEKST					
SCHRIFTELIJK SPECIFIEKE INFORMATIE DOORGEVEN		TEKST (EN GESPREKSOMGEVING)			
NIVEAU	DESCRIPTOREN	PERSOONLIJK	PUBLIEK	BEROEPSMATIG	ONDERWIJS
C2	<i>Geen descriptors beschikbaar: zie B2+</i>				
C1	<i>Geen descriptors beschikbaar: zie B2+</i>				
B2+	Kan (in taal B) schriftelijk overbrengen welke presentaties tijdens een congres (gegeven in taal A) relevant waren en aangeven welke nadere beschouwing waard zijn.	niet van toepassing	van een persconferentie, op verschillende discussiewebsites, met betrekking tot een bepaald onderwerp	van een vakbeurs, een professioneel congres, met betrekking tot een bepaald project	van een professioneel congres, op verschillende discussiewebsites, met betrekking tot een bepaald project
	Kan (in taal B) schriftelijk het belangrijkste punt of de belangrijkste punten overbrengen in inhoudelijk complexe, maar goed gestructureerde teksten in zijn of haar professionele, academische en persoonlijke interessegebied (geschreven in taal A).		publieke verordeningen zoals huisvestings- of belastingwetten, een kennisgeving of mededeling van een overheidsinstantie	van een zakelijk verslag, verordening of werkvoelbeleid	informatie uit een artikel, van een website, aantekeningen van een college of een presentatie door een universitair docent
	Kan (in taal B) schriftelijk het belangrijkste punt of de belangrijkste punten overbrengen in een artikel (geschreven in taal A) in een academisch tijdschrift of vakblad.		met betrekking tot een bepaald project dat het onderwerp is van een bijeenkomst	van een rapport, zakelijk artikel	informatie uit een artikel, boek of tijdschrift voor een klasgenoot of een docent

B2	Kan in een schriftelijk verslag (in taal B) relevante besluiten overbrengen die zijn genomen in een vergadering (in taal A).		van een club	van een zakelijke ontmoeting	van een bijeenkomst van student-vertegenwoordigers
	Kan schriftelijk het belangrijke punt of de belangrijke punten in formele correspondentie (geschreven in taal A) overbrengen.	een huurovereenkomst, verzekeringspolis voor een vriend of familielid	algemene voorwaarden voor een reis of dienst	in een brief die is verzonden aan werknemers, in een brief van een partner waarin nieuwe voorwaarden worden aangekondigd of gemeld, in een klacht	in een brief van de schoolleiding aan ouders, in een antwoord van een organisatie op een verzoek om informatie dat is verzonden tijdens een project
B1	Kan (in taal B) schriftelijk specifieke, relevante informatie overbrengen uit teksten (gesproken in taal A) over vertrouwde onderwerpen (bijvoorbeeld telefoongesprekken, mededelingen en instructies).	een kort bericht, een e-mail aan een vriend om uit te leggen waarom hij of zij later komt	een kennisgeving of mededeling van een overheidsinstantie	bestellingen, vragen of klachten van klanten, veranderingen in werkroosters of -procedures, bedieningsinstructies van kantooruitrusting	veranderingen van openings-/sluitings-tijden van een school als gevolg van barre weersomstandigheden, verandering van klaslokaal of verzamelplek voor een schoolreis
	Kan (in taal B) schriftelijk specifieke, relevante informatie overbrengen uit eenvoudige informatieve teksten (geschreven in taal A) over vertrouwde onderwerpen.	instructies voor het gebruik van huishoudelijke apparaten uit een handleiding, berichten voor familie of huisgenoten in een e-mail, informatie in een e-mail over de plaats en tijd van een ontmoeting met een vriend/familielid	uit e-mails, brieven over evenementen of roosters	hoeveelheden en levertijden van een bestelling via e-mail, taken en deadlines voor de betreffende persoon uit de notulen van een vergadering, relevante stappen in eenvoudigere gebruiks-instructies voor een apparaat	instructies in een e-mail over een schoolreis, een toegewezen taak of details en cursus-vereisten uit een syllabus
	Kan (in taal B) schriftelijk specifieke informatie overbrengen uit een eenvoudige opgenomen boodschap (achtergelaten in taal A), mits de onderwerpen vertrouwd zijn en er langzaam en duidelijk wordt gesproken.	een bericht over de tijd en plaats van een ontmoeting, een verzoek om een huishoudelijke taak uit te voeren, zoals het eten klaarmaken of het afval buitenzetten	rij bij de ambassade, om een gesproken mededeling in tekst over te brengen aan een vluchteling; antwoordapparaat: verzoek om terug te bellen van een overheidsinstantie of bank	eenvoudige bestellingen, vragen of klachten van klanten, telefonisch bericht voor een collega, wijzigingen in werkprocedures	over wijzigingen in schooltijden of rooster

A2+	Kan (in taal B) schriftelijk specifieke, relevante informatie overbrengen uit korte, eenvoudige informatieve teksten (geschreven in taal A), mits de betreffende teksten over concrete, vertrouwde onderwerpen gaan en zijn geschreven in eenvoudige alledaagse taal.	van kranten, instructies voor apparaten of geneesmiddelen	brochures, websites, advertenties, posters, programma's	over een werктаak, instructies voor het bedienen van eenvoudige apparaten, over veiligheidsprocedures, functie-eisen in een personeelsadvertentie	over een schooltaak, toets of huiswerk-opdracht in een syllabus, instructies voor een eenvoudig experiment in een natuurkundeles in een hand-out, over een museumbezoek of ander schoolreisje dat is beschreven in een folder
A2	Kan (in taal B) een overzicht geven van de belangrijkste punten van korte, duidelijke, eenvoudige berichten en kennisgevingen (in taal A), mits er duidelijk en langzaam gearticuleerd wordt gesproken.	eenvoudige telefoonberichten voor familie of huisgenoten, mededelingen van persoonlijk belang voor familie of vrienden	aanwijzingen om van A naar B te komen, over welk perron of welke gate en hoe laat, over treinvertragingen	telefonisch bericht voor een collega, wijzigingen in werkprocedures	roosters, programma's en openings-/sluitingstijden van scholen, rollen in een groepsopdracht, huiswerkopdrachten
	Kan (in taal B) een overzicht geven van specifieke informatie uit eenvoudige teksten (geschreven in taal A) over alledaagse onderwerpen van direct belang.	huishoudelijke handleidingen, instructies voor het bereiden van een maaltijd	advertenties, folders, brochures, flyers, reisroutes, dienstregelingen, aanwijzingen	instructies voor het bedienen van eenvoudige apparaten in een handleiding, over veiligheidsprocedures, functie-eisen in een personeelsadvertentie	lesboeken, klassikaal lezen, over een schooltaak, toets of huiswerkopdracht, instructies voor een eenvoudig experiment in een natuurkundeles, over een museumbezoek of ander schoolreisje
A1	Kan (in taal B) een overzicht geven van namen, getallen, prijzen en zeer eenvoudige informatie van direct belang (gegeven in taal A), mits de spreker zeer langzaam en duidelijk articuleert met herhaling.	van een tv-zender waar herhaaldelijk producten worden gedemonstreerd	mededelingen over openings- en sluitingstijden van een winkel	een kort, eenvoudig telefonisch bericht voor een collega	een kort, eenvoudig telefonisch bericht over een wijziging van een rooster, programma of ontmoetingsplek

Pre-A1	Kan (in taal B) een overzicht geven van namen, getallen, prijzen en zeer eenvoudige informatie uit teksten van direct belang (geschreven in taal A) die zijn geschreven in zeer eenvoudige taal en illustraties bevatten.	de naam, het adres en het telefoonnummer van een restaurant, restaurantmenu's inclusief prijzen en de voornaamste ingrediënten	de naam en het adres van een winkel, de prijzen van goederen, roosters, reisroutes, tijdschema voor optredens, beschikbaarheid van zitplaatsen, prijs enzovoort	niet van toepassing	de locatie van een school, de kosten van een uniform of schoolbenodigdheden, de bestemming en kosten van een schoolreis, schoolroosters
---------------	---	--	---	---------------------	---

BEMIDDELING VAN EEN TEKST					
MONDELING GEGEVENS UITLEGGEN (GRAFIEKEN, DIAGRAMMEN ENZOVOORT)		TEKST (EN GESPREKSOMGEVING)			
NIVEAU	DESCRIPTOREN	PERSOONLIJK	PUBLIEK	BEROEPSMATIG	ONDERWIJS
C₂	Kan duidelijk en betrouwbaar (in taal B) verschillende vormen van empirische gegevens en visueel geordende informatie (met tekst in taal A) uit conceptueel complex onderzoek met betrekking tot academische of professionele onderwerpen interpreteren en beschrijven.	diagrammen/visuele gegevens over onderwerpen van persoonlijk belang zoals medische onderzoeken of milieugegevens voor familie of vrienden; grafisch weergegeven economische gegevens ter ondersteuning van een krantenartikel	diagrammen/visuele gegevens in bedrijfs- of overheidsverslagen die relevant zijn voor een overheidsbeleid of planningsbijeenkomst; gegevens in presentaties tijdens publieke bijeenkomsten	gedetailleerde analyse van diagrammen/visuele gegevens over financiën, marktonderzoek of overheidszaken die zijn gepresenteerd tijdens een vergadering	diagrammen/visuele gegevens die zijn gepubliceerd in academisch onderzoek of zijn verzameld als onderdeel van een onderzoeksproject dat is gepresenteerd in een voordracht of academisch congres/ rondetafelgesprek
C₁	Kan duidelijk en betrouwbaar (in taal B) de opvallende punten en details in complexe diagrammen en andere visueel geordende informatie (met tekst in taal A) over complexe academische of professionele onderwerpen interpreteren en beschrijven.				visuele gegevens die zijn opgenomen in gepubliceerd academisch onderzoek of zijn verzameld als onderdeel van een onderzoeksproject dat is gepresenteerd in een voordracht of academisch congres/ rondetafelgesprekken+
B₂	Kan betrouwbaar (in taal B) gedetailleerde informatie in complexe diagrammen, grafieken en andere visueel geordende informatie (met tekst in taal A) over onderwerpen in zijn of haar interessegebieden interpreteren en beschrijven.	een diagram in een artikel van persoonlijk belang; een procesdiagram voor een huishoudelijk apparaat of een softwareproduct voor vrijetijdsbesteding, uitgelegd aan een vriend of familielid	diagrammen/visuele gegevens in bedrijfs- of overheidsverslagen die relevant zijn voor een gemeenschapsbeleid of planningsbijeenkomst	grafieken, diagrammen en tabellen waarnaar wordt verwezen in personeelstrainingen of bedrijfsrapporten	grafieken, staafdiagrammen of andere figuren in een formele presentatie in de klas, in het middelbaar onderwijs, in het hoger onderwijs of aan de universiteit

B1+	Kan (in taal B) gedetailleerde informatie in diagrammen (met tekst in taal A) over onderwerpen in zijn of haar interessegebieden interpreteren en beschrijven, hoewel lexicale hiaten kunnen zorgen voor aarzeling of onnauwkeurige formulering.				
B1	Kan (in taal B) algemene trends die zijn weergegeven in eenvoudige diagrammen (bijvoorbeeld grafieken, staafdiagrammen) (met tekst in taal A) interpreteren en beschrijven, hoewel lexicale beperkingen het formuleren soms bemoeilijken.	trends weergegeven in rekeningen voor vaste lasten of persoonlijke financiën, uitgelegd aan een vriend of familielid	weerbericht (statistieken en trends) voor het bepalen van de beste data voor een publiek evenement, elementaire financiële trends die zijn gepresenteerd tijdens een bijeenkomst van gemeenschap of club, diagramweergaven in een wetenschappelijk museum.	trends die zijn weergegeven in een grafiek of staafdiagram tijdens een zakelijke bespreking of verantwoordelijkheden die zijn weergegeven in een organogram van een bedrijf dat wordt gebruikt voor personeelstraining	algemene trends in grafieken, staafdiagrammen of andere figuren die worden gebruikt voor opdrachten in tweetallen of groepen in het middelbaar onderwijs, in het hoger onderwijs of aan de universiteit
A2+	Kan (in taal B) eenvoudige visuele weergaven over vertrouwde onderwerpen (bijvoorbeeld een weerkaart, een elementair stroomdiagram) (met tekst in taal A) interpreteren en beschrijven, hoewel de spraak duidelijk beïnvloed kan worden door pauzes, valse starts en herformulering.	een weerkaart die wordt geraadpleegd bij het plannen van buitenactiviteiten, de belangrijkste eigenschappen van een huishoudelijk apparaat die zijn weergegeven in een diagram, uitgelegd aan een vriend of familielid	historische weergegevens voor het bepalen van de beste data voor een publiek evenement, elementaire financiële trends die zijn gepresenteerd tijdens een publieke bijeenkomst of club, een bus- of metroroutekaart of een plattegrond van een gebouw of winkelcentrum	een stroomdiagram dat een eenvoudig werkproces of een eenvoudige activiteit weergeeft, zoals het vervangen van de inkt van een kopieerapparaat of de elementaire rollen en verantwoordelijkheden die zijn weergegeven in een organogram van een bedrijf	kenmerken van grafieken, staafdiagrammen of andere figuren zoals veranderingen in de bevolking of het weer in de loop van de tijd, die worden gebruikt voor opdrachten in tweetallen of groepen in het middelbaar onderwijs, in het hoger onderwijs of aan de universiteit
A2	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>				
A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>				
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>				

SCHRIFTELIJK GEGEVENS UITLEGGEN (GRAFIEKEN, DIAGRAMMEN ENZOVOORT)		TEKST (EN GESPREKSOMGEVING)			
NIVEAU	DESCRIPTOREN	PERSOONLIJK	PUBLIEK	BEROEPSMATIG	ONDERWIJS
C2	Kan schriftelijk (in taal B) verschillende vormen van empirische gegevens (met tekst in taal A) uit conceptueel complex onderzoek met betrekking tot academische of professionele onderwerpen interpreteren en presenteren.	niet van toepassing	niet van toepassing	gegevens uit een financieel jaarverslag van een bedrijf of een marktonderzoeksverslag of van onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten voor senior management of een bedrijfsrapportage	als onderdeel van een proefschrift of masterscriptie waarin empirische gegevens zijn opgenomen
C1	Kan duidelijk en betrouwbaar schriftelijk (in taal B) de opvallende, relevante punten in complexe diagrammen en andere visueel geordende informatie (met tekst in taal A) over complexe academische of professionele onderwerpen interpreteren en presenteren.	diagrammen/visuele gegevens over onderwerpen van persoonlijk belang zoals medische onderzoeken of milieugegevens voor familie of vrienden; grafisch weergegeven economische gegevens ter ondersteuning van een krantenartikel	diagrammen/visuele gegevens in bedrijfs- of overheidsverslagen die relevant zijn voor een gemeenschapsbeleid of planningsbijeenkomst; gegevens in presentaties tijdens publieke bijeenkomsten	gedetailleerde analyse van diagrammen/visuele gegevens over financiën, marktonderzoek of overheidszaken die zijn gepresenteerd tijdens een vergadering	visuele gegevens die zijn opgenomen in gepubliceerd academisch onderzoek of zijn verzameld als onderdeel van een onderzoeksproject dat is gepresenteerd in een voordracht of academisch congres/ rondgesprek
B2	Kan betrouwbaar schriftelijk (in taal B) gedetailleerde informatie uit diagrammen en andere visueel geordende gegevens in zijn of haar interessegebieden (met tekst in taal A) interpreteren en presenteren.	instructies en diagram achtergelaten voor iemand die op het huis past, om een complex apparaat te bedienen	gezondheids- en veiligheidsprocedure in bijvoorbeeld een ziekenhuis, een fabriek, een bibliotheek enzovoort	een intern (bedrijfs)verslag of een interne memo over de essentiële punten in een visuele bijlage, zoals een grafiek, staafdiagram of numerieke tabel	schriftelijke opdracht bij technische visuele informatie die is verstrekt voor een school- of universiteitsproject

B1+	Kan (in taal B) schriftelijk de algemene trends die zijn weergegeven in eenvoudige diagrammen (bijvoorbeeld grafieken, staafdiagrammen) (met tekst in taal A) interpreteren en presenteren en daarbij de belangrijke punten in meer detail uitleggen, met behulp van een woordenboek of andere naslagwerken.	trends weergegeven in rekeningen voor vaste lasten of persoonlijke financiën, voor familieleden	eenvoudige weergegevens of elementaire financiële gegevens die zijn geplaatst als onderdeel van een onlinediscussie voor een evenement van een gemeenschap of club	een e-mail waarin de belangrijkste kenmerken van een visuele bijlage zoals een grafiek of staafdiagram worden beschreven	een eenvoudige klassikale opdracht voor het samenvatten van een onderzoek, demografie of gegevens
B1	Kan (in taal B) in eenvoudige zinnen de belangrijkste feiten in visuele weergaven over vertrouwde onderwerpen (bijvoorbeeld een weerkaart, een elementair stroomdiagram) (met tekst in taal A) beschrijven.	een e-mail waarin eenvoudige lokale aanwijzingen worden gegeven die zijn weergegeven op een bijgevoegde kaart	eenvoudige demografie of informatie of trends geplaatst op het onlinediscussieforum van een gemeenschap of club	instructies voor een eenvoudige kantoorprocedure die is weergegeven in een stroomdiagram	een eenvoudige schriftelijke verhalende tekst bij een afbeelding of afbeeldingen als opdracht in de klas
A2	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>				
A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>				
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>				

BEMIDDELING VAN EEN TEKST					
MONDELING TEKST VERWERKEN		TEKST (EN GESPREKSOMGEVING)			
NIVEAU	DESCRIPTOREN	PERSOONLIJK	PUBLIEK	BEROEPSMATIG	ONDERWIJS
C2	Kan (in taal B) gevolgtrekkingen uitleggen als verbanden of implicaties niet expliciet zijn gemaakt (in taal A) en wijzen op sociaal-culturele implicaties van de manier van uitdrukken van de spreker/schrijver (bijvoorbeeld understatement, ironie, sarcasme).	discussies, actualiteitenprogramma's, boeken, krantenartikelen, commentaren en redactionele artikelen, specialistische artikelen of andere publicaties die gericht zijn op een algemeen geschoold lezerspubliek	bijdragen aan een gemeenteraadsvergadering, een publiek debat of voordracht, een forumdiscussie, een politieke bijeenkomst, een politiek traktaat, een publiek beleidsdocument, een juridisch advies, een politieke toespraak	presentatie bij een congres, lezing of vergadering, een professionele publicatie, een technisch rapport, een persverklaring of -conferentie	een voordracht tijdens een academisch congres, webinars, instructiemateriaal, lesboeken, papers in academische tijdschriften, naslagwerken
C1	Kan in (taal B) lange, veeleisende teksten (in taal A) samenvatten.	actualiteitenprogramma's, artikelen in tijdschrift of krant	een forumdiscussie met meerdere deelnemers, politieke toespraken, preken, opinies en documenten	een presentatie bij een congres, lezing of vergadering, een rapport, contract, reglementen	een webinar, een voordracht tijdens een academisch congres of seminar, academische artikelen en boeken
	Kan (in taal B) een discussie (in taal A) over zaken binnen zijn of haar academische of professionele vakgebied samenvatten, verschillende standpunten toelichten en vergelijken en de belangrijkste punten aanwijzen.	discussies, actualiteitenprogramma's	een forumdiscussie met meerdere deelnemers	een vergadering of lezing	een forumdiscussie, rondetafelgesprek of colloquium met meerdere deelnemers
	Kan (in taal B) duidelijk en in goed gestructureerde taal de hoofdpunten van complexe mondelinge en schriftelijke teksten (in taal A) in andere specialisatiegebieden dan die van zichzelf samenvatten, hoewel hij of zij mogelijk af en toe bepaalde technische concepten moet controleren.	redactionele artikelen en commentaren in de krant, nieuwsuitzendingen en actualiteitenprogramma's op televisie	wetten, publieke juridische documenten, verordeningen, presentaties, toespraken, preken	een technisch rapport bestemd voor een gespecialiseerd publiek, een zakelijke brief, een contract, een reglement, congrespresentaties	instructiemateriaal, een lesboek, een reader, een woordenboek, een paper in een academisch tijdschrift, lezingen, congrespresentaties en discussies, webinars
	Kan (in taal B) subtiele verschillen in de presentatie van feiten en argumenten (in taal A) uitleggen.	discussies, actualiteitenprogramma's, boeken, krantenartikelen, commentaren en redactionele artikelen,	bijdragen aan een gemeenteraadsvergadering, een publiek debat of voordracht, een forumdiscussie, een politieke bijeenkomst, een	presentatie bij een congres, lezing of vergadering, een professionele publicatie, een technisch rapport, een	een voordracht tijdens een academisch congres, webinars, instructiemateriaal,

C1		specialistische artikelen of andere publicaties die gericht zijn op een algemeen geschoold lezerspubliek	politiek traktaat, een publiek beleidsdocument, een juridisch advies, een politieke toespraak	persverklaring of -conferentie	lesboeken, papers in academische tijdschriften, naslagwerken
	Kan gebruikmaken van informatie en argumenten uit een complexe mondelinge of schriftelijke tekst (in taal A) om over een onderwerp te praten (in taal B), evaluerende opmerkingen toe te voegen, zijn of haar mening te geven enzovoort.	boeken, krantenartikelen, commentaren en redactionele artikelen, specialistische artikelen, nieuwsuitzendingen en actualiteitenprogramma's op de televisie, praatprogramma's	een politiek traktaat, een publiek beleidsdocument, een forum discussie, presentatie, een politieke toespraak, preek	technische rapporten, professionele artikelen, specificaties, contracten	instructiemateriaal, een lesboek, een reader, een paper in een academisch tijdschrift, lezingen, congrespresentaties en discussies, webinars
	Kan (in taal B) de houding of mening die wordt uitgedrukt in een mondelinge of schriftelijke tekst (in taal A) over een specialistisch onderwerp uitleggen en zijn of haar gevolgtrekkingen ondersteunen door te verwijzen naar specifieke passages in het origineel.	boeken, krantenartikelen, commentaren en redactionele artikelen, specialistische artikelen; nieuwsuitzendingen en actualiteitenprogramma's op de televisie, praatprogramma's			

ERK - SUPPLEMENT MET NIEUWE DESCRIPTOREN

B2+	Kan (in taal B) de belangrijke punten samenvatten die worden gemaakt in langere, complexe, in zijn of haar aanwezigheid uitgesproken teksten (in taal A) over onderwerpen van actueel belang, waaronder zijn of haar bijzondere interessegebieden.	een discussie over familiegelegenheden, nieuwsuitzendingen en actualiteitenprogramma's op de televisie, praatprogramma's	presentaties, (politieke) toespraken, preken	congrespresentaties	lezingen, congrespresentaties en discussies, webinars
	Kan (in taal B) de belangrijkste punten van complexe discussies (in taal A) samenvatten en de verschillende standpunten die worden gepresenteerd met elkaar vergelijken.		een formele discussie tussen meerdere deelnemers	in vergaderingen, briefing- of oriëntatiesessies	een panel tijdens een academisch congres waarin meerdere sprekers zitting nemen

B2	Kan (in taal B) informatie en argumenten uit verschillende mondelinge en/of schriftelijke bronnen bijeenvoegen (in taal A).	over actualiteiten: webinar of interview, nieuws en achtergronden op televisie, documentaires, artikelen	in het gemeentehuis of tijdens een politieke bijeenkomst: nieuwsitems, interviews of documentaires over de betreffende kwestie	in een verslag, tijdens een vergadering: mediaverslaggeving van een bekendmaking door een bedrijf of van beleid of een incident	tijdens het uitvoeren van een project: webinars, voordrachten, opiniepeilingen, enquêtes, blogs, documentaires
	Kan (in taal B) uiteenlopende feitelijke en verbeelde teksten samenvatten (in taal A) en daarbij tegengestelde gezichtspunten en de hoofdthema's becommentariëren en bediscussiëren.	boeken, krantenartikelen, commentaren en redactionele artikelen, specialistische artikelen of andere publicaties die gericht zijn op een algemeen geschoold lezerspubliek	een politiek traktaat, een publiek beleidsdocument, een roman, kort verhaal	technische rapporten, professionele artikelen, specificaties, contracten	papers in academische tijdschriften, naslagwerken, romans, korte verhalen
	Kan (in taal B) de belangrijke punten samenvatten die worden gemaakt in langere mondelinge en schriftelijke complexe teksten (in taal A) over onderwerpen van actueel belang, waaronder zijn of haar bijzondere interessegebieden.		een politiek traktaat, een publiek beleidsdocument	technische rapporten, professionele artikelen, specificaties, contracten	papers in academische tijdschriften, naslagwerken
	Kan de doelgroep herkennen van een mondelinge of schriftelijke tekst (in taal A) over een belangwekkend onderwerp en uitleggen (in taal B) wat het doel, de houding en de mening van de auteur is.	van websites, actualiteitenprogramma's, documentaires; krantenartikelen en redactionele artikelen	in interviews, bekendmakingen, beleidsverklaringen	congrespresentaties, rapporten, specialistische artikelen	voordrachten door gastsprekers, websites en webinars, documentaires, artikelen
	Kan (in taal B) hoofdpunten van nieuwsberichten, interviews of documentaires, met daarin meningen, argumenten en discussiepunten samenvatten (in taal A).	in een informele discussie (met vrienden), chat via sociale media	een informele discussie in een publieke ruimte zoals een luchthaven of een restaurant	in team- of strategieberesprekingen	als onderdeel van een groepsproject
	Kan (in taal B) de plot en de achtereenvolgende gebeurtenissen in een film of toneelstuk (in taal A) samenvatten.	in een informele discussie (met vrienden)	niet van toepassing	niet van toepassing	in een les, als onderdeel van een project

B1+	Kan (in taal B) de belangrijkste punten in lange mondelinge teksten (in taal A) over onderwerpen binnen zijn of haar belangstellingssfeer samenvatten, mits er standaardtaal wordt gebruikt en hij of zij de betekenis van bepaalde uitdrukkingen kan controleren.	lange telefoongesprekken, actualiteitenprogramma's op tv, documentaires, webinars	toespraken, voordrachten bij publieke bijeenkomsten	een presentatie of lezing, relevante documentaires of actualiteitenprogramma's	universitaire colleges, relevante documentaires of actualiteitenprogramma's, webinars
	Kan (in taal B) een kort verhaal of artikel, een voordracht, discussie, interview of documentaire (in taal A) samenvatten en vragen over details beantwoorden.	discussies met vrienden, documentaires, korte verhalende teksten, artikelen in kranten of tijdschriften	een voordracht tijdens een publieke bijeenkomst, een interview, publieke kennisgevingen	presentaties of discussies tijdens congressen, seminars en vergaderingen, krantenartikelen	webinars, documentaires en artikelen van academisch belang, korte verhalende teksten
	Kan korte stukken informatie uit verschillende bronnen (in taal A) samenvoegen en samenvatten (in taal B) voor iemand anders.	informele discussies, folders, advertenties, theaterprogramma's, liedteksten	publieke kennisgevingen en bekendmakingen, aantekeningen van besprekingen, relevante verslagen in kranten en tijdschriften	verslagen, bijeenkomsten, brieven en e-mails, aantekeningen van besprekingen, verslaggeving door de pers	webinars, instructies voor het uitvoeren van taken, artikelen over verwante onderwerpen

B1	Kan (in taal B) de belangrijkste punten in heldere, goed gestructureerde mondelinge en schriftelijke teksten (in taal A) over vertrouwde onderwerpen of onderwerpen waar hij of zij belangstelling voor heeft samenvatten, hoewel hij of zij door lexicale beperkingen soms moeite heeft met formuleren.	persoonlijke brieven, korte artikelen, brochures, advertenties	korte artikelen, korte officiële brieven, publieke kennisgevingen en bekendmakingen, reglementen, folders, programma's van evenementen	presentaties en demonstraties, verslagen, zakelijke brieven	voordrachten door gastsprekers, webinars, beschrijvingen, verhalende teksten, teksten in lesboeken, websites, nieuwssamenvattingen, korte artikelen
	Kan (in taal B) eenvoudig de belangrijkste informatie-inhoud van eenvoudige teksten (in taal A) over vertrouwde onderwerpen samenvatten (bijvoorbeeld een kort schriftelijk interview of tijdschriftartikel, een reisbrochure).	een kort schriftelijk interview of tijdschriftartikel, een reisbrochure, brieven, e-mails, samenvattingen van het nieuws in de krant		verslagen, zakelijke brieven en e-mails	beschrijvingen, verhalende teksten, teksten in lesboeken, websites, nieuwssamenvattingen, korte artikelen
	Kan (in taal B) de belangrijkste punten samenvatten van een gesprek (in taal A) over een onderwerp van persoonlijk of actueel belang, mits de sprekers duidelijk articuleren in standaardtaal.	een gesprek waarin nieuws wordt uitgewisseld en wordt gepraat over plannen, nieuws dat wordt uitgewisseld op een bruiloft	punten die ter sprake worden gebracht tijdens een informeel gesprek met een overheidsfunctionaris	een overleg met een deskundige, een accountant, een adviseur	wat een geraadpleegde autoriteit heeft gezegd met betrekking tot een verzoek, wat iemand die is geïnterviewd voor een project heeft gezegd
	Kan (in taal B) de belangrijkste punten in lange mondelinge teksten (in taal A) over onderwerpen binnen zijn of haar belangstellingssfeer samenvatten, mits er standaardtaal wordt gebruikt en hij of zij meerdere keren kan luisteren.	lange telefoongesprekken, actualiteitenprogramma's op tv, documentaires, webinars	toespraken, voordrachten bij publieke bijeenkomsten	een presentatie of lezing, een rondetafelgesprek, relevante documentaires of actualiteitenprogramma's	colleges, relevante documentaires of actualiteitenprogramma's, webinars

ERK - SUPPLEMENT MET NIEUWE DESCRIPTOREN

A2+	Kan (in taal B) de belangrijkste punten of gebeurtenissen in televisieprogramma's en videoclip (in taal A) samenvatten, mits hij of zij meerdere keren kan kijken en luisteren.	een scène in een film, soap of sitcom	een actualiteitenprogramma over het onderwerp van een publieke bijeenkomst	een nieuwssamenvatting, interview of publieke bekendmaking die relevant is voor de instelling	een scène in een documentaire, een interview
	Kan (in taal B) verslag doen van de belangrijkste punten in eenvoudige nieuwsberichten op televisie of radio (in taal A) over evenementen, sport, ongelukken enzovoort, mits de onderwerpen vertrouwd zijn en er langzaam en duidelijk wordt gesproken.	in een informele discussie (met vrienden), chat via sociale media	een informele discussie in een publieke ruimte zoals een luchthaven of een restaurant	niet van toepassing	als onderdeel van een project waarbij informatie wordt verzameld uit mediabronnen
	Kan in eenvoudige zinnen (in taal B) verslag doen van de informatie in duidelijk gestructureerde, korte, eenvoudige teksten (geschreven in taal A) die voorzien zijn van illustraties of tabellen.	informatie over 'wie, wanneer, waar' in een nieuwsitem	opties voor een concert of sportevenement, informatie op kennisgevingen en posters, dienstregelingen, graffiti, programma's, toegangsbewijzen	de details van een werkschema	een geïllustreerd verhaal, een eenvoudige informatieve tekst over een land, met informatietabellen
	Kan (in taal B) het belangrijkste punt of de belangrijkste punten in eenvoudige, korte informatieve teksten (in taal A) over vertrouwde onderwerpen samenvatten.	informatie over 'wie, wanneer, waar' in een nieuwsitem, beschrijvingen op een website of in een brochure, eenvoudige gidsteksten	informatieborden in musea, folders van instellingen – ziekenhuis, politie	financiële jaarverslagen	details van taken en opdrachten, beschrijvingen van cursussen of examens
A2	Kan (in taal B) het belangrijkste punt of de belangrijkste punten in duidelijk gestructureerde, korte, eenvoudige mondelinge en schriftelijke teksten (in taal A) overbrengen en daarbij zijn of haar beperkte repertoire aanvullen met andere middelen (bijvoorbeeld gebaren, tekeningen, woorden uit andere talen).	weerberichten, zeer eenvoudige montage-instructies	informatie over tijden en prijzen van vervoer, beschikbaarheid van diensten	niet van toepassing	weerberichten, korte geïllustreerde beschrijvingen van plaatsen, zeer eenvoudige beeldverhalen
A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>				
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>				

BEMIDDELING VAN EEN TEKST					
SCHRIFTELIJK TEKST VERWERKEN		TEKST (EN GESPREKSOMGEVING)			
NIVEAU	DESCRIPTOREN	PERSOONLIJK	PUBLIEK	BEROEPSMATIG	ONDERWIJS
C₂	Kan (in taal B) schriftelijk uitleggen hoe feiten en argumenten zijn gepresenteerd in een tekst (in taal A), in het bijzonder als er verslag wordt gedaan van het standpunt van iemand anders, en daarbij de aandacht vestigen op het gebruik van understatement, verhulde kritiek, ironie en sarcasme door de schrijver.	discussies, actualiteitenprogramma's, boeken, krantenartikelen, commentaren en redactionele artikelen, specialistische artikelen of andere publicaties die gericht zijn op een algemeen geschoold lezerspubliek	bijdragen aan een gemeenteraadsvergadering, een publiek debat, een forumdiscussie, een politieke bijeenkomst, een politiek traktaat, een publiek beleidsdocument, een juridisch advies	presentatie bij een congres, lezing of vergadering, een professionele publicatie, een technisch rapport, een congres	een voordracht tijdens een academisch congres, webinars, instructiemateriaal, lesboeken, papers in academische tijdschriften, naslagwerken
	Kan informatie uit verschillende bronnen samenvatten en daarbij argumenten en voorbeelden reconstrueren in de vorm van een samenhangende presentatie van het eindresultaat.				
C₁	Kan schriftelijk lange, complexe teksten samenvatten en de inhoud op de juiste manier interpreteren, mits hij of zij af en toe de precieze betekenis van ongebruikelijke technische termen kan controleren.	discussies, actualiteitenprogramma's, boeken, krantenartikelen, commentaren en redactionele artikelen, specialistische artikelen of andere publicaties die gericht zijn op een algemeen geschoold lezerspubliek	bijdragen aan een gemeenteraadsvergadering, een publiek debat, een forumdiscussie, een politieke bijeenkomst, een politiek traktaat, een publiek beleidsdocument	presentatie bij een congres, lezing of vergadering, een professionele publicatie, een technisch rapport, een congres, zakelijke voorstellen	een voordracht tijdens een academisch congres, webinars, instructiemateriaal, lesboeken, papers in academische tijdschriften
	Kan schriftelijk een lange en complexe tekst samenvatten (bijvoorbeeld een academische of politieke analyse, uittreksel van een roman, redactioneel artikel, literaire recensie, verslag of uittreksel van een wetenschappelijk boek) voor een specifiek publiek en daarbij de stijl en het register van het origineel respecteren.				

B2+	Kan schriftelijk (in taal B) de belangrijkste inhoud van goed gestructureerde maar inhoudelijk complexe mondelinge en schriftelijke teksten (in taal A) over onderwerpen binnen zijn of haar professionele, academische en persoonlijke interessegebieden samenvatten.	een discussie over familiegelegenheden, nieuwsuitzendingen en actualiteitenprogramma's op de televisie, praatprogramma's	presentaties, toespraken, preken	congrespresentaties	lezingen, congrespresentaties en discussies, webinars
	Kan (in taal B) de informatie en standpunten in academische en professionele publicaties (in taal A) in zijn of haar speciale interessegebieden vergelijken, tegenover elkaar zetten en synthetiseren.	niet van toepassing	publieke beleidsdocumenten	professionele tijdschriften en kranten, beleidsdocumenten, technische rapporten	academische artikelen, recensies, boeken
	Kan (in taal B) schriftelijk de standpunten in een complexe tekst (in taal A) uitleggen en zijn of haar gevolgtrekkingen ondersteunen door te verwijzen naar specifieke informatie in het origineel.	documentaires, actualiteitenprogramma's, artikelen in tijdschrift of krant, romans, korte verhalen, toneelstukken	een forumdiscussie met meerdere deelnemers, blogs, toespraken, preken, pleidooien, opinies en documenten, beleidsdocumenten	een presentatie bij een congres, seminar, vergadering, briefingsessie of persconferentie, een rapport, contracten, verordeningen, artikelen	een webinar, een voordracht, een hoorcollege, academische papers en boeken, romans, korte verhalen, toneelstukken
B2	Kan schriftelijk (in taal B) de belangrijkste inhoud van complexe mondelinge en schriftelijke teksten (in taal A) over onderwerpen binnen zijn of haar interesse- en specialisatiegebieden samenvatten.				
B1+	Kan schriftelijk (in taal B) de informatie en argumenten in teksten (in taal A) over onderwerpen van algemeen of persoonlijk belang samenvatten.	documentaires, actualiteitenprogramma's, artikelen in tijdschrift of krant, romans, korte verhalen, toneelstukken	een forumdiscussie met meerdere deelnemers, blogs, toespraken, preken, pleidooien, opinies en documenten, beleidsdocumenten	een presentatie bij een congres, lezing, vergadering, briefingsessie of persconferentie, een rapport, contracten, verordeningen, artikelen	een webinar, een voordracht, een hoorcollege, academische papers en boeken, romans, korte verhalen, toneelstukken

B1	Kan (in taal B) de belangrijkste punten in eenvoudige informatieve mondelinge teksten (in taal A) over onderwerpen van persoonlijk of actueel belang samenvatten, mits mondelinge teksten duidelijk gearticuleerd worden in standaardtaal.	een telefoongesprek, een webinar, nieuwsbulletins, documentaires, persoonlijke brieven, informatieve brochures, korte artikelen	een presentatie tijdens een publieke bijeenkomst, publieke kennisgevingen en bekendmakingen	een video-opname van een presentatie bij een bijeenkomst, een briefing voor een taak, verslagen en zakelijke brieven	een oriëntatiesessie, instructies voor een opdracht, een voordracht door een gastspreker, verhalende teksten en korte artikelen
	Kan (in taal B) de belangrijkste punten in eenvoudige informatieve schriftelijke teksten (in taal A) over onderwerpen van persoonlijk of actueel belang samenvatten.	persoonlijke brieven, korte artikelen, brochures, advertenties, onlineteksten	korte artikelen, korte officiële brieven, publieke kennisgevingen en bekendmakingen, reglementen, folders met informatie over veranderingen van diensten, programma's van evenementen	verslagen, zakelijke brieven	verhalende teksten, teksten in lesboeken, websites, nieuwssamenvattingen, korte artikelen
	Kan korte schriftelijke passages op eenvoudige wijze parafraseren en daarbij de oorspronkelijke bewoordingen en tekstvolgorde aanhouden.				
A2+	Kan (in taal B) de relevante informatie uit korte, eenvoudige teksten (in taal A) opsommen als een lijst punten, mits de betreffende teksten over concrete, vertrouwde onderwerpen gaan en zijn geschreven in eenvoudige alledaagse taal.	informatie over 'wie, wanneer, waar' in een nieuwsitem, beschrijvingen op een website of in een brochure, eenvoudige gidsteksten	informatieborden in musea, folders van instellingen – ziekenhuis, politie	kennisgevingen, reglementen, instructies voor een taak	details van taken en opdrachten, beschrijvingen van cursussen of examens, uittreksels van lesboeken
	Kan uit een korte tekst binnen de beperkte competentie en ervaring van de leerder sleutelwoorden en frasen of korte zinnen oppikken en reproduceren.				

ERK - SUPPLEMENT MET NIEUWE DESCRIPTOREN

A2	Kan eenvoudige taal gebruiken om (in taal B) zeer korte teksten (geschreven in taal A) over vertrouwde en alledaagse thema's die zijn opgebouwd uit de meest voorkomende woorden weer te geven; ondanks fouten blijft de tekst begrijpelijk.	brieven met nieuws	publieke kennisgevingen, gidsartikelen	eenvoudige werkinstructies zoals hoe de inkt van een printer moet worden vervangen	eenvoudige, korte verhalende teksten, algemene academische voorschriften zoals voor een examen
	Kan korte gedrukte of in duidelijk handschrift geschreven teksten overschrijven.				
A1	Kan, met behulp van een woordenboek, (in taal B) eenvoudige zinnen (geschreven in taal A) weergeven, maar kiest mogelijk niet altijd de juiste betekenis.	brieven met nieuws	publieke kennisgevingen, vervoersinformatie	eenvoudige instructies en verslagen over onderwerpen in zijn of haar vakgebied	eenvoudige verhalende teksten, academische voorschriften
	Kan losse woorden en korte teksten overschrijven die in gewone gedrukte vorm worden aangeboden.				
Pre-A1	<i>Geen descriptor beschikbaar</i>				

BEMIDDELING VAN EEN TEKST					
MONDELING EEN GESCHREVEN TEKST VERTALEN		TEKST (EN GESPREKSOMGEVING)			
NIVEAU	DESCRIPTOREN	PERSOONLIJK	PUBLIEK	BEROEPSMATIG	ONDERWIJS
C₂	Kan een vloeiende mondelinge vertaling (in taal B) geven van abstracte teksten (in taal A) over een scala van onderwerpen van persoonlijk, academisch en professioneel belang en daarbij met succes evaluerende aspecten en argumenten overbrengen, met inbegrip van de bijbehorende nuances en implicaties.	artikelen in specialistische tijdschriften en verslagen over zaken van persoonlijk belang	publiek beleidsdocument, verklaringen, regels of reglementen	professionele publicaties, technische rapporten, contracten, persberichten	academische projecten en bijbehorende documenten
C₁	Kan een vloeiende mondelinge vertaling (in taal B) geven van complexe teksten (in taal A) over een scala van algemene en gespecialiseerde onderwerpen en daarbij de meeste nuances vangen.				
B₂	Kan een mondelinge vertaling (in taal B) geven van complexe teksten (in taal A) met informatie en argumenten over onderwerpen in zijn of haar professionele, academische en persoonlijke interessegebieden.	kranten- of tijdschriftartikelen over actuele zaken van persoonlijk belang	begeleidende teksten bij kunstwerken in een museum of tentoonstelling, gemeentelijke verordeningen zoals afvalscheiding, parkeren enzovoort	een technisch rapport dat betrekking heeft op zijn of haar beroep	academische voor- schriften voor informatie, bijvoorbeeld over conventies voor het schrijven van papers
B₁₊	Kan een mondelinge vertaling (in taal B) geven van teksten (in taal A) met informatie en argumenten over onderwerpen in zijn of haar professionele, academische en persoonlijke interessegebieden, mits ze zijn geschreven in ongecompliceerde standaardtaal.				

ERK - SUPPLEMENT MET NIEUWE DESCRIPTOREN

B1	Kan een globale mondelinge vertaling (in taal B) geven van heldere, goed gestructureerde informatieve teksten (in taal A) over vertrouwde onderwerpen of onderwerpen waar hij of zij belangstelling voor heeft, hoewel hij of zij door lexicale beperkingen soms moeite heeft met formuleren.	e-mails of brieven met nieuws van vrienden/familieleden	eenvoudige verslagen zoals een getuigenverklaring na een ongeval	een cv en motivatiebrief van een sollicitant voor een baan of stage	brochure(s) waarin beschikbare extracurriculaire activiteiten worden beschreven, inclusief de voorwaarden
A2+	Kan een globale mondelinge vertaling (in taal B) geven van korte, eenvoudige alledaagse teksten (bijvoorbeeld brochureteksten, kennisgevingen, instructies, brieven of e-mails) (geschreven in taal A).		kennisgevingen over veranderingen in publieke diensten, zoals parkeerverordeningen of afvalinzameling	een uitgebreid cv met motivatiebrief van een sollicitant voor een baan of stage	
A2	Kan een eenvoudige, ruwe mondelinge vertaling (in taal B) geven van korte, eenvoudige teksten (bijvoorbeeld kennisgevingen over een vertrouwd onderwerp) (geschreven in taal A) en daarbij het meest essentiële punt overbrengen.	etiketten op voedingsmiddelen of elektronische apparaten, instructies voor het gebruik van een geneesmiddel	instructies voor het aanschaffen van een reispas	elementaire verordeningen voor gezondheid en veiligheid op de werkvloer	kennisgevingen over boeken- of klassen-uitwisselingen
	Kan een eenvoudige, ruwe mondelinge vertaling (in taal B) geven van routine-informatie over vertrouwde alledaagse onderwerpen die is geschreven in eenvoudige zinnen (in taal A) (bijvoorbeeld persoonlijk nieuws, korte verhaaltjes, aanwijzingen, kennisgevingen en instructies).	persoonlijk nieuws in e-mails en brieven	aanwijzingen, kennisgevingen informatie op posters	kennisgevingen, instructies, elementaire verordeningen voor gezondheid en veiligheid	exameninstructies

A1	Kan een eenvoudige, ruwe mondelinge vertaling (in taal B) geven van eenvoudige alledaagse woorden en zinnen (geschreven in taal A) die hij of zij tegenkomt op borden en kennisgevingen, posters, programma's, folders enzovoort.	niet van toepassing	borden en kennisgevingen, posters, programma's, folders enzovoort	borden en kennisgevingen, posters, folders enzovoort	borden en kennisgevingen, posters, dienstregelingen
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>				

BEMIDDELING VAN EEN TEKST					
SCHRIFTELIJK EEN GESCHREVEN TEKST VERTALEN		TEKST (EN GESPREKSOMGEVING)			
NIVEAU	DESCRIPTOREN	PERSOONLIJK	PUBLIEK	BEROEPSMATIG	ONDERWIJS
C2	Kan technische materialen buiten zijn of haar specialisatiegebied (geschreven in taal A) vertalen (in taal B), mits de juistheid van de vaktermen wordt gecontroleerd door een deskundige op het betreffende gebied.	brieven, krantenartikelen, commentaren en redactionele artikelen, specialistische artikelen of andere publicaties die gericht zijn op een algemeen geschoold lezerspubliek	een politiek traktaat, een publiek beleidsdocument, een juridisch advies	professionele publicaties, technische rapporten, contracten, persberichten	een academische paper
C1	Kan abstracte teksten over een scala van onderwerpen van maatschappelijk, academisch en professioneel belang (geschreven in taal A) vertalen (in taal B) en daarbij met succes evaluerende aspecten en argumenten overbrengen, met inbegrip van veel van de bijbehorende implicaties, hoewel sommige uitdrukkingen mogelijk te veel worden beïnvloed door het origineel.	brieven, artikelen in een tijdschrift of krant, korte verhalen	toespraken, preken, beleidsdocumenten	wetenschappelijke, technische, financiële of projectverslagen, reglementen, artikelen en andere professionele publicaties	academische papers en boeken, literaire kritiek
B2+	Kan duidelijk geordende vertalingen (uit taal A) (in taal B) maken waarin normale taal wordt gebruikt, maar die mogelijk te veel zijn beïnvloed door de volgorde, de alinea-indeling, het leestekengebruik en bepaalde formuleringen van het origineel.	brieven, artikelen in een tijdschrift of krant, sommige spreektaalige teksten			academische papers en boeken, romans, korte verhalen, toneelstukken

B2	Kan vertalingen maken (in taal B) die de zins- en alineastructuur van het origineel (in taal A) nauw volgen en daarbij de belangrijkste punten van de brontekst correct overbrengen, hoewel de vertaling mogelijk stroef leest.	brieven met nieuws, artikelen van algemeen belang	publieke documenten waarin algemene verordeningen worden beschreven, handleidingen, opiniestukken	eenvoudige brieven, instructies, verslagen over onderwerpen in zijn of haar vakgebied	eenvoudige verhalende teksten, algemene academische voorschriften
B1+	Kan globale vertalingen (uit taal A) maken (in taal B) van eenvoudige feitelijke teksten die zijn geschreven in ongecompliceerde standaardtaal, waarbij de structuur van het origineel nauw wordt gevolgd; hoewel er taalfouten kunnen voorkomen, blijft de vertaling begrijpelijk.			eenvoudige brieven, instructies, verslagen over onderwerpen in zijn of haar vakgebied	
B1	Kan globale vertalingen (uit taal A) maken (in taal B) van informatie in korte, feitelijke teksten die zijn geschreven in ongecompliceerde standaardtaal; ondanks fouten blijft de vertaling begrijpelijk.			algemene academische voorschriften	
A2	Kan eenvoudige taal gebruiken om een globale vertaling (uit taal A) (in taal B) te maken van zeer korte teksten over vertrouwde en alledaagse thema's die zijn opgebouwd uit de meest voorkomende woorden; ondanks fouten blijft de tekst begrijpelijk.	brieven met nieuws	publieke kennisgevingen, gidsartikelen	eenvoudige werkinstructies zoals hoe de inkt van een printer moet worden vervangen	eenvoudige, korte verhalende teksten, algemene academische voorschriften zoals voor een examen
A1	Kan, met behulp van een woordenboek, eenvoudige zinnen		publieke kennisgevingen, vervoersinformatie	eenvoudige instructies en verslagen over onderwerpen in	eenvoudige verhalende teksten, academische

ERK - SUPPLEMENT MET NIEUWE DESCRIPTOREN

	(in taal A) vertalen (in taal B), maar kiest mogelijk niet altijd de juiste betekenis.			zijn of haar vakgebied	voorschriften
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>				

BEMIDDELING VAN EEN TEKST					
AANTEKENINGEN MAKEN (BIJ EEN LEZING, HOORCOLLEGE, ENZ.)		TEKST (EN GESPREKSOMGEVING)			
NIVEAU	DESCRIPTOREN	PERSOONLIJK	PUBLIEK	BEROEPSMATIG	ONDERWIJS
C2	Kan, terwijl hij of zij intussen blijft deelnemen aan een vergadering of seminar, betrouwbare aantekeningen (of notulen) maken voor mensen die niet aanwezig zijn, zelfs als het onderwerp complex en/of niet vertrouwd is.	niet van toepassing	tijdens een publieke bijeenkomst, een commissievergadering of een club of vereniging, tijdens een seminar over een belangwekkend onderwerp	tijdens een directievergadering, een trainingsseminar	in een seminar of discussieforum
	Is zich bewust van onderliggende implicaties en toespelingen en kan daarvan aantekeningen maken, net als van de werkelijk door de spreker gebruikte woorden.			bij een directievergadering, professioneel congres of trainingsseminar	in een seminar of discussieforum, tijdens het bijwonen van een voordracht
	Kan selectief aantekeningen maken en met succes parafraseren en afkorten om abstracte concepten en verbanden tussen ideeën te vatten.				

C1	Kan tijdens een lezing over een onderwerp op zijn of haar interessegebied gedetailleerde aantekeningen maken en de informatie zo nauwkeurig en waarheidsgetrouw vastleggen dat de aantekeningen ook door anderen gebruikt zouden kunnen worden.		tijdens een publieke voordracht over een belangwekkend onderwerp	bij een professioneel congres of een trainingsseminar	bij het bijwonen van een voordracht of het volgen van een webinar
	Kan beslissingen nemen over wat wel en niet genoteerd moet worden in de loop van de voordracht of het seminar, zelfs als het om onbekende onderwerpen gaat.		tijdens een publieke bijeenkomst, een commissievergadering of een club of vereniging, tijdens een seminar of voordracht over een belangwekkend onderwerp	bij een directievergadering, professioneel congres of trainingsseminar	in een seminar of discussieforum, tijdens het bijwonen van een voordracht
	Kan relevante, gedetailleerde informatie en argumenten selecteren met betrekking tot complexe, abstracte onderwerpen van meerdere mondelinge bronnen (bijvoorbeeld voordrachten, podcasts, formele discussies en debatten, interviews enzovoort), mits er in een normaal tempo wordt gesproken in standaardtaal in een van de accenten waarmee de luisteraar vertrouwd is.	bij het onderzoeken van een onderwerp van persoonlijk belang	bij het onderzoeken van een onderwerp voor een vereniging, pressiegroep, politieke partij enzovoort	bij het onderzoeken van een onderwerp voor een rapport of presentatie	bij het onderzoeken van een onderwerp voor een paper of seminarpresentatie

B2	Kan een helder gestructureerde lezing over een vertrouwd onderwerp begrijpen en aantekeningen maken van punten die hem of haar belangrijk voorkomen, ook al neigt hij of zij ertoe zich te concentreren op de woorden zelf en daardoor sommige informatie te missen.	niet van toepassing	tijdens een publieke voordracht over een belangwekkend onderwerp	bij een professioneel congres of een trainingsseminar	bij het bijwonen van een voordracht of het volgen van een webinar
	Kan nauwkeurige aantekeningen maken bij vergaderingen en seminars over de meeste onderwerpen die te verwachten zijn binnen zijn of haar interessegebied.		tijdens een publieke bijeenkomst, een commissievergadering of een club of vereniging, tijdens een lezing over een belangrijk onderwerp	tijdens een directievergadering, een trainingsseminar	in een seminar of discussieforum
B1+	Kan tijdens een lezing aantekeningen maken die precies genoeg zijn voor eigen gebruik op een later tijdstip, mits het onderwerp binnen zijn of haar interessegebied ligt en het gesprokene helder en goed gestructureerd is.		tijdens een publieke voordracht over een belangrijk onderwerp	bij een professioneel congres of een opleiding	bij het bijwonen van een voordracht of het volgen van een webinar
B1	Kan tijdens een heldere lezing aantekeningen maken in de vorm van een lijst met belangrijke punten, mits het onderwerp vertrouwd is en er wordt gesproken in eenvoudige taal en een helder uitgesproken standaardtaal.	niet van toepassing	tijdens een publieke voordracht over een belangwekkend onderwerp	bij een professioneel congres of een opleiding	bij het bijwonen van een voordracht of het volgen van een webinar
	Kan routine-instructies noteren tijdens een vergadering over een vertrouwd onderwerp, mits deze worden geformuleerd in eenvoudige taal en hij of zij voldoende tijd krijgt.		tijdens een publieke bijeenkomst, een commissievergadering of een club of vereniging, tijdens een lezing over een belangwekkend onderwerp	tijdens een interne bespreking, een opleiding	tijdens een hoorcollege of op een discussieforum

ERK - SUPPLEMENT MET NIEUWE DESCRIPTOREN

A2+	Kan eenvoudige aantekeningen maken bij een presentatie/ demonstratie als het onderwerp vertrouwd en voorspelbaar is en de presentator gelegenheid geeft voor verduidelijking en het maken van aantekeningen.		bij een demonstratie van een interessant nieuw product op een beurs of in een winkelcentrum	bij een professioneel congres, beurs of opleiding	niet van toepassing
A2	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>				
A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>				
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>				

BEMIDDELING VAN EEN TEKST					
UITDRUKKEN VAN EEN PERSOONLIJKE REACTIE OP CREATIEVE TEKSTEN (WAARONDER LITERAIRE)		TEKST (EN GESPREKSOMGEVING)			
NIVEAU	DESCRIPTOREN	PERSOONLIJK	PUBLIEK	BEROEPSMATIG	ONDERWIJS
C2	<i>Geen descriptors beschikbaar: zie C1</i>				
C1	Kan in detail zijn of haar persoonlijke interpretatie van een werk beschrijven en zijn of haar reacties op bepaalde kenmerken schetsen en het belang daarvan uitleggen.	een net gelezen roman of kort verhaal, een net bekeken toneelstuk, film, musical of andere show, schilderijen, sculpturen of culturele artefacten in een museum – in discussie met vrienden	een roman, kort verhaal, toneelstuk, gedicht, gelezen of bestudeerd als lid van een culturele kring die is georganiseerd door een culturele instelling of club een film of andere culturele/artistieke productie bij een vertoning of expositie georganiseerd door een culturele instelling of club	bij sociaal contact met buitenlandse partners of klanten: informele bespreking van de literatuur, filmindustrie, belangrijke culturele artefacten van het land van de ander	een roman, gedicht, toneelstuk, kort verhaal of ander klassiek of hedendaags werk dat is bestudeerd tijdens een literatuurcursus
	Kan zijn of haar interpretatie van personages in een werk schetsen: hun psychologische/emotionele staat, de motieven voor hun handelingen en de consequenties van deze handelingen.	een net gelezen roman of kort verhaal, een net bekeken toneelstuk, film of musical – in discussie met vrienden		niet van toepassing	
	Kan zijn of haar persoonlijke interpretatie geven van de ontwikkeling van een plot, de personages en de thema's in een verhaal, roman, film of toneelstuk.				

ERK - SUPPLEMENT MET NIEUWE DESCRIPTOREN

B2	Kan een duidelijke presentatie geven van zijn of haar reacties op een werk, zijn of haar ideeën ontwikkelen en deze onderbouwen met voorbeelden en argumenten.	een net gelezen roman of kort verhaal, een net bekeken toneelstuk, film, musical of andere show, schilderijen, sculpturen of culturele artefacten in een museum – in discussie met vrienden	een relatief ongecompliceerde roman of kort verhaal gelezen als lid van een leeskring in een vreemde taal, georganiseerd door een docent/leerkracht of culturele instelling	bij sociaal contact met buitenlandse partners of klanten: informele bespreking van de literatuur, filmindustrie, belangrijke culturele artefacten van het land van de ander	een roman, gedicht, toneelstuk, kort verhaal of ander literair werk dat is bestudeerd in de klas
	Kan zijn of haar emotionele reactie op een werk beschrijven en verder ingaan op de manier waarop het werk deze reactie heeft opgewekt.				
	Kan met enkele details reageren op de uitdrukkingsvorm, stijl en inhoud van een werk en uitleggen wat hij of zij waardeerde en waarom.			niet van toepassing	

B1	Kan uitleggen waarom bepaalde delen of aspecten van een werk hem of haar in het bijzonder interesseerden.	een relatief eenvoudig kort verhaal of relatief eenvoudige roman die net is gelezen, een film, musical of andere show die net is gezien – met vrienden		tijdens sociaal contact met buitenlandse partners of klanten: informele bespreking van of verwijzingen naar literair erfgoed (bijvoorbeeld Cervantes, Shakespeare enzovoort) dat op school is bestudeerd of het werk van beroemde filmsterren	een eenvoudiger kort verhaal, sprookje of legende of een fragment uit een roman dat is gelezen in de klas of als huiswerk, een video die is bekeken in de klas
	Kan met enkele details uitleggen met welk personage hij of zij zich het meest identificeerde en waarom.				
	Kan gebeurtenissen in een verhaal, film of toneelstuk in verband brengen met vergelijkbare gebeurtenissen die hij of zij heeft ervaren of waar hij of zij over heeft gehoord.				
	Kan de emoties die worden ervaren door een personage in een werk in verband brengen met emoties die hij of zij zelf heeft ervaren.				
	Kan de emoties die hij of zij heeft ervaren op een bepaald moment in een verhaal beschrijven, bijvoorbeeld het punt of de punten in een verhaal waar hij of zij zich zorgen maakte om een personage, en uitleggen hoe dat kwam.				
	Kan in het kort de gevoelens en meningen die een werk bij hem of haar opriep uitleggen.				
	Kan de persoonlijkheid van een personage beschrijven.				

ERK - SUPPLEMENT MET NIEUWE DESCRIPTOREN

A2	Kan zijn of haar reacties op een werk uitdrukken door zijn of haar gevoelens en ideeën in eenvoudige taal te rapporteren.	niet van toepassing	niet van toepassing	niet van toepassing	een eenvoudig verhaal, sprookje of legende of een gedicht dat is gelezen in de klas
	Kan de gevoelens van een personage beschrijven en de redenen daarvoor uitleggen.				
	Kan in eenvoudige taal zeggen welke aspecten van een werk hem of haar in het bijzonder interesseerden.				
	Kan zeggen of hij of zij een werk wel of niet goed vond en in eenvoudige taal uitleggen waarom.				
	Kan eenvoudige passages selecteren die hij of zij in het bijzonder goed vond in een literair werk om te gebruiken als citaten.				
A1	Kan eenvoudige woorden en frasen gebruiken om te zeggen wat voor gevoel een werk hem of haar gaf.				
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>				

BEMIDDELING VAN EEN TEKST					
ANALYSE EN KRITIEK VAN CREATIEVE TEKSTEN (WAARONDER LITERATUUR)		TEKST (EN GESPREKSOMGEVING)			
NIVEAU	DESCRIPTOREN	PERSOONLIJK	PUBLIEK	BEROEPSMATIG	ONDERWIJS
C2	<p>Kan een kritische beoordeling geven van werk uit verschillende perioden en genres (romans, gedichten, toneelstukken) en daarbij subtiele verschillen in stijl en impliciete en expliciete betekenissen opmerken.</p> <p>Kan de fijnere subtiliteiten van genuanceerde taal, retorische effecten en stilistisch taalgebruik herkennen (bijvoorbeeld metaforen, ongewone syntaxis, dubbelzinnigheid) en betekenissen en connotaties interpreteren en ontleden.</p> <p>Kan de manier waarop structuur, taal en retorische middelen zijn gebruikt in een literair werk voor een bepaald doel kritisch evalueren en een onderbouwd argument geven voor de toepasselijkheid en effectiviteit daarvan.</p> <p>Kan een kritische beoordeling geven van het bewust breken met linguïstische conventies in een tekst.</p>	niet van toepassing	bij het schrijven van een recensie van een roman, een film of het oeuvre van een schrijver of kunstenaar voor het blad of blog van een culturele kring die is georganiseerd door een culturele instelling of club	niet van toepassing	een roman, gedicht, toneelstuk, kort verhaal of ander klassiek of hedendaags werk dat is bestudeerd tijdens een literatuurcursus

C1	Kan een kritische beoordeling geven van een groot scala van teksten, waaronder literaire werken uit verschillende perioden en genres.				
	Kan evalueren in hoeverre een werk aan de conventies van zijn genre voldoet.				
	Kan de manieren waarop het werk de lezer bij het verhaal betreft (bijvoorbeeld door verwachtingen op te bouwen en te ondermijnen) beschrijven en commentariëren.				
B2	Kan twee werken met elkaar vergelijken, thema's personages en scènes overwegen, overeenkomsten en contrasten verkennen en het belang van de verbanden ertussen uitleggen.	een net gelezen roman of kort verhaal, een net bekeken toneelstuk, film, musical of andere show, schilderijen, sculpturen of culturele artefacten in een museum – in discussie met vrienden	een relatief ongecompliceerde roman of kort verhaal gelezen als lid van een leeskring in een vreemde taal, georganiseerd door een docent/leerkracht of culturele instelling	niet van toepassing	een roman, gedicht, toneelstuk, kort verhaal of ander literair werk dat is bestudeerd in de klas
	Kan een onderbouwde mening geven over een werk en toont zich daarbij bewust van de thematische, structurele en formele kenmerken en verwijst naar de meningen en argumenten van anderen.				
	Kan evalueren hoe het werk identificatie met de personages stimuleert en daar voorbeelden van geven.				
	Kan beschrijven op welke manier verschillende werken verschillen in hun behandeling van hetzelfde thema.				

B1	Kan de belangrijkste episoden en gebeurtenissen in een duidelijk gestructureerde verhalende tekst in alledaagse taal aanwijzen en het belang van de gebeurtenissen en het verband ertussen uitleggen.				een eenvoudiger kort verhaal, sprookje of legende of een fragment uit een roman dat is gelezen in de klas of als huiswerk
	Kan de essentiële thema's en personages in korte verhalende teksten over vertrouwde situaties die geschreven zijn in veelvoorkomende alledaagse taal beschrijven.	niet van toepassing	niet van toepassing	niet van toepassing	
A2	Kan de essentiële thema's en personages in korte, eenvoudige verhalende teksten over vertrouwde situaties die geschreven zijn in veelvoorkomende alledaagse taal herkennen en in het kort beschrijven.				een eenvoudig verhaal, sprookje of legende of een gedicht dat is gelezen in de klas
A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>				
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>				

BEMIDDELING VAN CONCEPTEN					
SAMENWERKENDE INTERACTIE TUSSEN GELIJKWAARDIGE PARTNERS MOGELIJK MAKEN		SITUATIE (& ROLLEN)			
NIVEAU	DESCRIPTOREN	PERSOONLIJK	PUBLIEK	BEROEPSMATIG	ONDERWIJS
C2	<i>Geen descriptors beschikbaar: zie C1</i>				
C1	<p>Kan gevoeligheid aan de dag leggen voor verschillende perspectieven bij het begeleiden van een groep en bijdragen erkennen en eventuele twijfels, onenigheden of commentaren op zo'n manier onder woorden brengen dat ze niet of nauwelijks kwetsend overkomen.</p> <p>Kan de interactie ontwikkelen en op tactische wijze helpen een conclusie te bereiken.</p>	tijdens een uitwisseling met vrienden, familieleden, collega's in informele omstandigheden voor het bespreken van een kwestie waarvan hij of zij op de hoogte is	als lid/voorzitter/moderator tijdens een bijeenkomst van een gemeenschap of vereniging; een benefietevenement; een vraag-en-antwoordsessie bij de publieke presentatie van een project, bijvoorbeeld voor een nieuw gebouw of een nieuwe voorziening	als voorzitter/lid van een groep tijdens bijeenkomsten van een focusgroep; tijdens een relatief ongecompliceerde zakelijke transactie; tijdens programmabesprekingen; tijdens commissie-vergaderingen	als spreker/instructeur op een congres tijdens de vragenronde; tijdens een georganiseerd debat op school of aan de universiteit; in gemeenschappelijk of praktijkwerk voor nascholing van docenten/leerkrachten
B2+	<p>Kan, op basis van de reacties van andere mensen, de manier waarop hij of zij vragen formuleert en/of ingrijpt in een groepsinteractie aanpassen.</p> <p>Kan optreden als rapporteur in een groepsdiscussie door ideeën en besluiten te noteren, deze te bespreken met de groep en later plenair een samenvatting te geven van de mening(en) van de groep.</p>		tijdens publieke bijeenkomsten over een specifieke kwestie, met visuele ondersteuning		tijdens een samenwerkende taak op school of aan de universiteit; in gemeenschappelijk of praktijkwerk voor nascholing van docenten/leerkrachten

B2	Kan vragen stellen om discussie te stimuleren over hoe samenwerking moet worden georganiseerd.				
	Kan gezamenlijke doelstellingen voor teamwerk helpen definiëren en opties om die te bereiken met elkaar vergelijken.	tijdens een uitwisseling met vrienden, familieleden, collega's in informele omstandigheden voor het kiezen van een van de mogelijke oplossingen voor een probleem	tijdens publieke bijeenkomsten over een ongecompliceerde kwestie, met visuele ondersteuning		tijdens een eenvoudige samenwerkende taak op school of aan de universiteit; in groepswerk of praktijkwerk met hulp van andere docenten/ leerkrachten
	Kan een discussie opnieuw richting geven door voor te stellen waarmee als volgende rekening moet worden gehouden en hoe er verdergegaan moet worden.				
B1+	Kan samenwerken aan een gezamenlijke taak, bijvoorbeeld door suggesties te formuleren en hierop te reageren, te vragen of mensen het ermee eens zijn en alternatieve benaderingen voor te stellen.			tijdens een relatief ongecompliceerde zakelijke transactie; tijdens commissievergaderingen tussen collega's	
B1	Kan samenwerken aan eenvoudige gezamenlijke taken en werken aan het bereiken van een gedeeld doel in een groep door heldere vragen te stellen en beantwoorden.	tijdens een korte uitwisseling met vrienden, familieleden, collega's in informele omstandigheden, bijvoorbeeld om advies te vragen voor het kiezen van een van de mogelijke oplossingen voor een probleem		als voorzitter/lid van een groep tijdens bijeenkomsten van een focusgroep; tijdens een relatief ongecompliceerde zakelijke transactie; tijdens commissievergaderingen	
	Kan de taak in elementaire termen definiëren in een discussie en anderen vragen hun deskundigheid en ervaring bij te dragen.				
	Kan andere mensen in een groep uitnodigen om te spreken.				
A2+	Kan samenwerken aan eenvoudige gezamenlijke taken, mits de andere deelnemers langzaam spreken en een of meer van hen hem of haar helpen bij te dragen en zijn of haar suggesties helpen uit te drukken.	tijdens een korte uitwisseling met vrienden, familieleden	niet van toepassing	tijdens een ongecompliceerde zakelijke transactie	tijdens een eenvoudige samenwerkende klassikale taak op school of aan de universiteit

ERK - SUPPLEMENT MET NIEUWE DESCRIPTOREN

A2	Kan samenwerken aan eenvoudige praktische taken en anderen vragen wat ze vinden, suggesties doen en reacties begrijpen, mits hij of zij af en toe om herhaling of herformulering kan vragen.				
A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>				
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>				

BEMIDDELING VAN CONCEPTEN					
SAMENWERKEN AAN BETEKENISVORMING		SITUATIE (& ROLLEN)			
NIVEAU	DESCRIPTOREN	PERSOONLIJK	PUBLIEK	BEROEPSMATIG	ONDERWIJS
C2	Kan de discussie effectief sturen door de verschillende bijdragen samen te vatten, te evalueren en met elkaar te verbinden om tot overeenstemming te komen over een oplossing of verdere stappen.	tijdens een uitwisseling met vrienden, familieleden, collega's in informele omstandigheden voor het bespreken van een kwestie waarvan hij of zij op de hoogte is	als voorzitter/moderator tijdens een bijeenkomst van een gemeenschap of vereniging; een benefietevenement; een vraag-en-antwoordsessie bij de publieke presentatie van een project, bijvoorbeeld voor een nieuw gebouw of een nieuwe voorziening	als voorzitter/moderator van een groep tijdens bijeenkomsten van een focusgroep; tijdens een zakelijke transactie; tijdens programmabesprekingen; tijdens commissievergaderingen	als spreker/instructeur op een congres tijdens de vragenronde; tijdens een georganiseerd debat op school of aan de universiteit; in groepswork of praktijkwerk voor nascholing van docenten/leerkrachten
C1	Kan de discussie inkaderen om een actieplan te bepalen met een partner of groep en daarbij verslag doen van wat anderen hebben gezegd en meerdere standpunten samenvatten, uitleggen en vergelijken.		tijdens publieke bijeenkomsten over een specifieke kwestie, met visuele ondersteuning		
	Kan problemen, uitdagingen en voorstellen in een samenwerkende discussie evalueren om besluiten te nemen over verdere stappen.				
	Kan inconsistenties in denkwijzen uitlichten en vraagtekens zetten bij ideeën van anderen in het proces van het proberen te bereiken van consensus.				bij het voltooien van een probleemoplossende groepstaak of project of in een klassendebat

ERK - SUPPLEMENT MET NIEUWE DESCRIPTOREN

B2+	Kan de voornaamste kwestie die moet worden opgelost binnen een complexe taak en de belangrijke aspecten waarmee rekening moet worden gehouden uitlichten.	bij het helpen van een vriend(in) met het oplossen van een financieel of familieprobleem, bij het plannen van een familie-evenement zoals een bruiloft of jubileumfeest	als lid/voorzitter/moderator van een planningsvergadering voor een (politieke) campagne of een project en/of een evenement dat wordt georganiseerd door een club	als voorzitter/lid van een strategie- of projectplanningsbijeenkomst	bij het organiseren van een groepsopdracht zoals het schrijven van een gezamenlijke recensie of het ontwerpen van een onderzoeksproject, bij het plannen van een uitwisselingsbezoek of project
	Kan bijdragen aan samenwerkende besluitvorming en probleemoplossing door ideeën onder woorden te brengen en mede te ontwikkelen, details toe te lichten en suggesties te doen voor toekomstige acties.	bij het plannen van een ingewikkelde excursie of vakantie of een project met familie en vrienden		als lid van een strategie- of projectplanningsbijeenkomst; tijdens samenwerking aan een project	bij het plannen, met klasgenoten/collega's, van een groepsopdracht of project, een educatieve excursie of een uitwisselingsbezoek
	Kan helpen de discussie in een groep te organiseren door verslag te doen van wat anderen hebben gezegd en verschillende standpunten samen te vatten, uit te werken en tegen elkaar af te wegen.				

B2	Kan de ideeën en meningen van andere mensen verder ontwikkelen.	een gesprek met familie of vrienden voor het plannen van een georganiseerd sociaal evenement, zoals een (verrassings)feest	als lid van een gemeenschap of club bij een publieke bijeenkomst voor het organiseren van een publiek evenement		bij het voltooien van een probleem-oplossende groepstaak of project of in een klassendebat; tijdens gemeenschaps- of praktijkwerk voor nascholing van docenten/leerkrachten
	Kan zijn of haar ideeën presenteren in een groep en vragen stellen die reacties oproepen vanuit het perspectief van andere groepsleden.	in een discussie met familie of vrienden met sterk uiteenlopende ideeën over de invulling van een vakantie, familiereünie, klussen in huis	tijdens een publieke bijeenkomst voor het zoeken van een oplossing voor een lokaal probleem zoals veiligheid, vandalisme, verkeershinder, gebrek aan groene ruimte en/of voorzieningen/diensten		
	Kan twee verschillende kanten van een zaak overwegen, argumenten voor en tegen geven en een oplossing of compromis voorstellen.	in discussie met familie of vrienden met sterk uiteenlopende ideeën over de invulling van een vakantie, familiereünie, klussen in huis, tijdens een huiselijke ruzie tussen huisgenoten			
B1+	<p>Kan het werk aan een ongecompliceerde samenwerkingstaak organiseren door het doel te noemen en op een eenvoudige manier uit te leggen wat de belangrijkste kwestie is die moet worden opgelost.</p> <p>Kan vragen, opmerkingen en eenvoudige herformuleringen gebruiken om de focus van de discussie vast te houden.</p>	in een discussie met huisgenoten of vrienden over de herindeling van een appartement, het repareren van iets, het organiseren van een evenement	bij het bijwonen van een inspraakbijeenkomst over lokale kwesties zoals vervoer, bouwvergunningen of gemeenschapsbeleid/-evenementen	bij een projectplanningsbijeenkomst; tijdens samenwerking aan een project	bij het voltooien van een probleem-oplossende groepstaak of project of in een klassendebat
<p>Kan het werk aan een ongecompliceerde samenwerkingstaak organiseren door het doel te noemen en op een eenvoudige manier uit te leggen wat de belangrijkste kwestie is die moet worden opgelost.</p> <p>Kan vragen, opmerkingen en eenvoudige herformuleringen gebruiken om de focus van de discussie vast te houden.</p>					

ERK - SUPPLEMENT MET NIEUWE DESCRIPTOREN

B1	Kan een lid van de groep vragen zijn of haar standpunten te onderbouwen.				
	Kan gedeeltelijk herhalen wat iemand anders heeft gezegd om wederzijds begrip te bevestigen en de ontwikkeling van ideeën op koers te houden.				
A2+	Kan nagaan of de persoon tegen wie hij of zij praat begrijpt wat hij of zij bedoelt door passende vragen te stellen.	in een discussie over opties voor een avondje uit, bij het organiseren van een feest of het bepalen van de huisregels	niet van toepassing	tijdens samenwerking aan een project	bij het voltooien van een probleem-oplossende groepstaak of project
A2	Kan eenvoudige opmerkingen maken en af en toe vragen stellen om aan te geven dat hij of zij het kan volgen.				
	Kan op een eenvoudige manier suggesties doen om de discussie vooruit te helpen.				
A1	<i>Geen descriptoren beschikbaar</i>				
Pre-A1	<i>Geen descriptoren beschikbaar</i>				

BEMIDDELING VAN CONCEPTEN					
INTERACTIE BEHEREN		SITUATIE (& ROLLEN)			
NIVEAU	DESCRIPTOREN	PERSOONLIJK	PUBLIEK	BEROEPSMATIG	ONDERWIJS
C2	Kan verschillende rollen op zich nemen afhankelijk van de behoeften van de deelnemers en de vereisten van de activiteit (informatieverschaffer, bemiddelaar, toezichthouder enzovoort) en passende individuele ondersteuning bieden.	niet van toepassing	als lid/voorzitter/moderator bij een gemeenschapsbijeenkomst; bij een bijeenkomst van een politieke partij, liefdadigheidsorganisatie of vereniging, sportevenement op lokaal, regionaal, landelijk of internationaal niveau	bij inspraakbijeenkomsten/-sessies over beleids-/structuurwijzigingen in een organisatie; bij nascholingsessies; tijdens het werk aan complexe samenwerkingsprojecten binnen een andere onderneming, een partnerinstelling	tijdens activiteiten waarvoor in tweetallen of groepen moet worden gewerkt, actieve werkvormen waarbij moet worden samengewerkt zoals stam- en expertgroepen (<i>jigsaw</i>), of denken-delen-uitwisselen (<i>think-pair-share</i>), projectwerk op school of aan de universiteit of bij de scholing van docenten/leerkrachten; bijeenkomsten van ouders en leerlingen, organiseren van bijvoorbeeld een protest/verzet, een schoolreis; tijdens een workshop voor doctorandi
	Kan onderstromen in interactie herkennen en passende maatregelen nemen om de richting van het gesprek te sturen.	tijdens een korte uitwisseling met vrienden, familieleden in informele omstandigheden			
C1	Kan een gevarieerde en evenwichtige opeenvolging van plenair, groepsmatig en individueel werk organiseren en zorgen voor soepele overgangen tussen de fasen.	niet van toepassing		tijdens een bespreking over procedures, tijdens samenwerking aan een project	
	Kan op diplomatische wijze ingrijpen om de gesprekken in de juiste richting te leiden, te voorkomen dat iemand het gesprek domineert of om storend gedrag aan te pakken.				

B2+	Kan samenwerkend groepswerk efficiënt organiseren en beheren.			bij inspraakbijeenkomsten/-sessies over beleids-/structuurwijzigingen in een organisatie; bij nascholings-sessies; tijdens het werk aan complexe samenwerkingsprojecten binnen een andere onderneming, met een partnerinstelling	
	Kan individueel werk en groepswerk monitoren op een niet-opdringerige manier en ingrijpen om ervoor te zorgen dat een groep doorgaat met de taak of om ervoor te zorgen dat iedereen gelijk deelneemt.			tijdens een bespreking over procedures, tijdens samenwerking aan een project	
	Kan ondersteunend ingrijpen om de aandacht van mensen te richten op aspecten van de taak door gerichte vragen te stellen en uit te nodigen tot suggesties.	niet van toepassing	als lid/voorzitter/moderator bij een publieke bijeenkomst; bij een bijeenkomst van een politieke partij, liefdadigheidsorganisatie of vereniging, sportevenement op lokaal, regionaal, landelijk of internationaal niveau	bij inspraakbijeenkomsten/-sessies over beleids-/structuurwijzigingen in een organisatie; bij nascholings-sessies; tijdens het werk aan complexe samenwerkingsprojecten binnen een andere onderneming, met een partnerinstelling	tijdens activiteiten waarvoor in tweetallen of groepen moet worden gewerkt, actieve werkvormen waarbij moet worden samengewerkt zoals stam- en expertgroepen (<i>jigsaw</i>), of denken- delen-uitwisselen (<i>think-pair-share</i>), projectwerk op school of aan de universiteit of bij de scholing van docenten/leerkrachten; bijeenkomsten van ouders en leerlingen, organiseren van bijvoorbeeld een protest/verzet, een schoolreis; tijdens een workshop voor doctorandi

B2	Kan de verschillende rollen van deelnemers aan het samenwerkingsproces uitleggen en duidelijke instructies geven voor groepswork.			als voorzitter/lid van een groep tijdens bijeenkomsten van een focusgroep; tijdens commissievergaderingen	
	Kan de basisregels uitleggen in samenwerkingsdiscussies in kleine groepen met betrekking tot het oplossen van problemen of het evalueren van alternatieve voorstellen.				
	Kan indien nodig ingrijpen om een groep te laten doorgaan met de taak met nieuwe instructies of om gelijkere deelname aan te moedigen.		als lid/voorzitter/moderator bij een publieke bijeenkomst met een specifiek, duidelijk gedefinieerd doel; samenwerkend met een groep op een festival, met een specifiek doel	tijdens een bespreking over procedures, tijdens samenwerking aan een project	tijdens een helder gestructureerde samenwerkingsactiviteit op school of aan de universiteit
B1+	Kan de beurt geven in een discussie door een deelnemer uit te nodigen iets te zeggen.		bewonersvergadering om afspraken te maken over onderhoud e.d.	als een teamlid tijdens een vergadering van een kleine taakgroep	
B1	Kan eenvoudige, duidelijke instructies geven om een activiteit te organiseren.		als lid/voorzitter/moderator bij een gemeenschapsbijeenkomst met een specifiek, duidelijk gedefinieerd doel; samenwerkend met een groep op een festival, met een specifiek doel	tijdens een bespreking over procedures, tijdens samenwerking aan een project, bij een personeelsvergadering over de invoering van nieuwe procedures/uitrusting, met een plan	
A2	Kan zeer eenvoudige instructies geven aan een welwillende groep die zo nodig helpt met formuleren.				
A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>				
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>				

BEMIDDELING VAN CONCEPTEN					
CONCEPTUELE DIALOOG AANMOEDIGEN		SITUATIE (& ROLLEN)			
NIVEAU	DESCRIPTOREN	PERSOONLIJK	PUBLIEK	BEROEPSMATIG	ONDERWIJS
C2	Kan de ontwikkeling van ideeën in een discussie over complexe abstracte onderwerpen effectief leiden en de richting van het gesprek sturen door gerichte vragen te stellen en anderen uit te nodigen hun redeneringen toe te lichten.	bij het bespreken van sociale en politieke kwesties met vrienden en familieleden	tijdens een gemeenschapsbijeenkomst waar de details van een actieplan worden besproken	als hij of zij de leiding neemt tijdens projectteambijeenkomsten en brainstormsessies	bij het leiden van een seminar, het geven van een les, het deelnemen aan debatten en discussies in de klas
C1	Kan een reeks open vragen stellen die voortbouwen op verschillende bijdragen om logisch redeneren te stimuleren (bijvoorbeeld hypothetiseren, afleiden, analyseren, rechtvaardigen en voorspellen).				
B2+	Kan leden van een groep aanmoedigen hun gedachtegangen te beschrijven en toe te lichten. Kan leden van een groep aanmoedigen voort te bouwen op elkaars informatie en ideeën om tot een concept of oplossing te komen.				bij het leiden van een seminar, het geven van een les, het deelnemen aan debatten en discussies in de klas; als spreker/instructeur op een congres tijdens de vragenronde

B2	Kan vragen en feedback formuleren om mensen aan te moedigen verder te denken en hun mening te onderbouwen of te verduidelijken.				
	Kan voortbouwen op de ideeën van anderen en deze aan elkaar koppelen tot samenhangende gedachtelijnen.				
	Kan mensen vragen uit te leggen hoe een idee binnen het hoofdonderwerp van de discussie past.				
B1+	Kan mensen vragen specifieke punten uit hun eerste uitleg verder toe te lichten.	bij het bespreken van films, toneelstukken en andere vormen van amusement met vrienden of familieleden	bij het bijwonen van een inspraakbijeenkomst over lokale kwesties zoals vervoer, bouwvergunningen of lokaal beleid of evenementen	tijdens projectteam-besprekingen en brainstormsessies; tijdens samenwerking aan een project	bij het deelnemen aan debatten en discussies in de klas
	Kan passende vragen stellen om te controleren of de uitgelegde concepten zijn begrepen.	niet van toepassing	niet van toepassing		
	Kan vragen stellen om mensen uit te nodigen hun redenering te verduidelijken.	bij het bespreken van sociale en persoonlijke kwesties met vrienden en familieleden	bij het bijwonen van een inspraakbijeenkomst over lokale kwesties zoals vervoer, bouwvergunningen of lokaal beleid of evenementen		in eenvoudige klassikale debatten of discussies met (mede)leerders
B1	Kan vragen waarom iemand iets denkt of hoe hij of zij denkt dat iets zou werken.				
A2	Kan vragen wat iemand van een bepaald idee vindt.	bij het bespreken van opties voor een avondje uit met familie, vrienden of huisgenoten, bij het organiseren van een feest	tijdens een publieke bijeenkomst	tijdens teambesprekingen; tijdens samenwerking aan een project	bij het deelnemen aan eenvoudige klassikale discussies
A1	Kan eenvoudige losse woorden en non-verbale signalen gebruiken om belangstelling voor een idee uit te drukken.	in een discussie over opties voor een avondje uit	niet van toepassing	niet van toepassing	in een eenvoudige groepsactiviteit
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>				

BEMIDDELING VAN COMMUNICATIE					
PLURICULTURELE RUIMTE MOGELIJK MAKEN		SITUATIE (& ROLLEN)			
NIVEAU	DESCRIPTOREN	PERSOONLIJK	PUBLIEK	BEROEPSMATIG	ONDERWIJS
C2	Kan doeltreffend en natuurlijk bemiddelen tussen leden van zijn of haar eigen en andere gemeenschappen, rekening houdend met sociaal-culturele en sociolinguïstische verschillen.	bij pluriculturele bijeenkomsten of feestelijkheden van persoonlijk belang met vrienden en/of familie	tijdens een pluriculturele publieke bijeenkomst, tijdens het winkelen, reizen of regelen van publieke zaken in een pluriculturele omgeving	tijdens een vergadering op het hoogste directieniveau in een plurinationale context	tijdens een hoorcollege in een pluriculturele onderwijscontext
	Kan een gevoelige discussie effectief leiden en nuances en onderstromen herkennen.				
C1	Kan als bemiddelaar optreden bij interculturele ontmoetingen, bijdragen aan een gedeelde communicatiecultuur door ambiguïteit te beheren door het bieden van advies en steun en misverstanden de kop in te drukken.	bij het bekendmaken/overbrengen van nieuws over delicate kwesties van derden	bij pluriculturele begeleiding en counseling met betrekking tot bijvoorbeeld huwelijk, scheiding, voogdij	bij het bespreken van de voorwaarden van een plurilaterale overeenkomst, bij het uitleggen van de wetten en verordeningen in een ander land	bij het doceren aan een pluriculturele groep studenten aan de universiteit
	Kan aanvoelen hoe mensen dat wat gezegd of geschreven is verkeerd kunnen begrijpen en helpen een positieve interactie gaande te houden door de verschillende culturele perspectieven op de betreffende kwestie te interpreteren en erover te praten.				

B2+	Kan gebruikmaken van kennis van sociaal-culturele conventies om overeenstemming te bereiken over hoe er moet worden verdergegaan in een bepaalde situatie die onbekend is voor alle betrokkenen.	bij pluriculturele bijeenkomsten of feestelijkheden van persoonlijk belang met vrienden en/of familie	tijdens een pluriculturele publieke bijeenkomst, tijdens het winkelen, reizen of regelen van publieke zaken in een pluriculturele omgeving	tijdens een vergadering op het hoogste directieniveau in een plurinationale context	tijdens een hoorcollege in een pluriculturele onderwijscontext
	Kan, bij interculturele ontmoetingen, waardering aan de dag leggen voor andere perspectieven dan zijn of haar eigen wereldbeeld en kan zich uitdrukken op een manier die past bij de context.	bij het bespreken van sociale of persoonlijke problemen of manieren van handelen met vrienden en/of familieleden in een informele pluriculturele context	bij interactie met personen en/of groepen in de buurt	bij het helpen van collega's met een andere culturele achtergrond die te maken hebben met werkgerelateerde problemen	bij het ondersteunen van onderwijs waarin plaats is voor iedereen
	Kan misverstanden en verkeerde interpretaties tijdens interculturele ontmoetingen verduidelijken door voor te stellen hoe dingen eigenlijk bedoeld waren om spanningen uit de lucht te halen en de discussie vooruit te helpen.	in potentieel conflicterende privésituaties waarbij mensen met verschillende culturen of achtergronden betrokken zijn	in onderlinge interactie tijdens publieke evenementen zoals festivals, lezingen, demonstraties bij het deelnemen aan/modereren van een publiek debat over pluriculturele kwesties	bij het bespreken van de invoering van internationaal handelsbeleid met collega's	als een docent die moet ingrijpen bij conflicten tussen studenten op een internationale campus

ERK - SUPPLEMENT MET NIEUWE DESCRIPTOREN

B2	Kan een gedeelde communicatiecultuur aanmoedigen door begrip en waardering te uiten voor verschillende ideeën, gevoelens en standpunten en door deelnemers uit te nodigen bij te dragen en open te staan voor elkaars ideeën.	als hij of zij wordt voorgesteld of iemand voorstelt aan een nieuwe groep mensen/vrienden met gedeelde interesses	in onderlinge interactie tijdens publieke evenementen zoals festivals, lezingen, demonstraties	bij het rondleiden van collega's uit andere landen in de stad of door het bedrijf	als leerkracht die lesgeeft aan een pluriculturele basisschoolklas in een intercultureel centrum
	Kan samenwerken met mensen met verschillende culturele oriëntaties en de overeenkomsten en verschillen in standpunten en perspectieven bespreken.	bij het organiseren van gedeelde activiteiten met vrienden of kamergenoten	bij gezamenlijke activiteiten met reisgenoten tijdens een reis, in onderlinge interactie tijdens publieke evenementen zoals festivals, lezingen, demonstraties	in discussies met collega's over eenvoudige taken, werktijden, vakanties	met klasgenoten in academische activiteiten
	Kan, bij het samenwerken met mensen uit andere culturen, de manier waarop hij of zij werkt aanpassen om gezamenlijke procedures te scheppen.			tijdens een pluriculturele publieke bijeenkomst	bij het bespreken van de invoering van internationaal handelsbeleid met collega's
B1+	Kan cultuuroverschrijdende communicatie ondersteunen door gesprekken te beginnen, belangstelling en empathie te tonen door eenvoudige vragen te stellen en te beantwoorden en instemming en begrip uit te drukken.	in alledaagse gesprekken met vrienden en familieleden van verschillende culturele achtergronden	tijdens vakantie, met de lokale bevolking	tussen collega's tijdens werkgerelateerde telefonische uitwisselingen of gesprekken	met klasgenoten in buitenschoolse activiteiten
	Kan op een ondersteunende manier optreden in interculturele ontmoetingen en de gevoelens en verschillende wereldbeelden van andere leden van de groep herkennen.	bij het organiseren van gedeelde activiteiten met vrienden of kamergenoten	tijdens een pluriculturele publieke bijeenkomst	in discussies met collega's over eenvoudige taken, werktijden, vakanties	tijdens een hoorcollege in een pluriculturele onderwijscontext

B1	Kan een interculturele uitwisseling ondersteunen met behulp van een beperkt repertoire om mensen met verschillende culturele achtergronden voor te stellen en vragen te stellen en te beantwoorden en is zich ervan bewust dat sommige vragen in de betreffende culturen anders kunnen worden opgevat.	in een eenvoudig gesprek tussen vrienden/familieleden en bezoekers	in eenvoudige uitwisselingen en gesprekken in restaurants	bij het voorstellen van nieuwkomers op het werk	als leerkracht/docent die leerlingen welkom heet bij het sportteam van de school
	Kan helpen een gedeelde communicatiecultuur te ontwikkelen door op een eenvoudige manier informatie uit te wisselen over waarden en houdingen ten aanzien van taal en cultuur.				
A2	Kan bijdragen aan een interculturele uitwisseling door eenvoudige woorden te gebruiken om mensen te vragen dingen uit te leggen en duidelijkheid te krijgen over wat ze zeggen en daarbij zijn of haar beperkte repertoire te gebruiken om instemming uit te drukken, uit te nodigen, te bedanken enzovoort.				
A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>				
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>				

BEMIDDELING VAN COMMUNICATIE					
ALS INTERMEDIAIR OPTREDEN IN INFORMELE SITUATIES (MET VRIENDEN EN COLLEGA'S)		SITUATIE (& ROLLEN)			
NIVEAU	DESCRIPTOREN	PERSOONLIJK	PUBLIEK	BEROEPSMATIG	ONDERWIJS
C2	Kan duidelijk, vloeiend, goed gestructureerd (in taal B) de strekking overbrengen van wat er is gezegd (in taal A) over uiteenlopende algemene en gespecialiseerde onderwerpen en daarbij de passende stijl en het passende register behouden, fijnere betekenisnuances overbrengen en ingaan op sociaal-culturele implicaties.	in een discussie met vrienden/familieleden, gasten/gastheer/gastvrouw over bijvoorbeeld politiek, literatuur tijdens een bijeenkomst met gasten	tijdens een publieke voordracht, een politieke bijeenkomst, tijdens een (religieuze) ceremonie	bij een bestuursvergadering, een sociaal of cultureel evenement tijdens een werkbezoek aan een ander land	bij een schoolevenement zoals een diploma-uitreiking met ouders, een welkomsttoespraak of presentatie voor gasten van andere scholen, in webinars, debatten en discussies
C1	Kan duidelijk, vloeiend, goed gestructureerd (in taal B) de strekking overbrengen van wat er is gezegd (in taal A) over uiteenlopende onderwerpen binnen de persoonlijke, academische en professionele interessesfeer en daarbij belangrijke informatie duidelijk en beknopt overbrengen en culturele verwijzingen uitleggen.	tolken, tijdens een formele bijeenkomst met gasten, van complexe ceremonies, verklaringen, gesprekken of discussies		tijdens discussies over organisatorische zaken zoals internationale congressen of evenementen, contractonderhandelingen	tijdens een interview als onderdeel van een onderzoeksproject, tijdens een congres of hoorcollege
B2+	Kan bemiddelen (tussen taal A en taal B) en daarbij gedetailleerde informatie overbrengen, de aandacht van beide zijden vestigen op achtergrondinformatie en sociaal-culturele aanwijzingen en indien nodig verduidelijking en vervolgvragen of -verklaringen voorstellen.	met gasten/familieleden uit een ander land	tijdens een publieke bijeenkomst, op een intercultureel evenement	met bezoekende partners of klanten, in een discussie over organisatie-, project- en middelenplanning binnen een internationaal team	op een ouderavond waarop de schoolprestaties van een kind worden besproken, bespreking met academici over hun specialisatiegebied

B2	Kan (in taal B) de strekking overbrengen van wat er is gezegd in een welkomstwoord, anekdote of presentatie in zijn of haar vakgebied (gegeven in taal A), culturele aanwijzingen correct interpreteren en zo nodig aanvullende verklaringen geven, mits de spreker regelmatig stopt om hem of haar hiervoor de tijd te geven.	in discussies met familieleden/vrienden over zaken als studeren of werken in het buitenland	tijdens een rondleiding	tijdens een bezoek aan een bedrijf/fabriek/universiteit	op een ouderavond waarop de schoolprestaties van een kind worden besproken; tijdens een schooluitwisseling met bezoekende schoolhoofden, docenten/leerkrachten of leerlingen
	Kan (in taal B) de strekking overbrengen van wat er is gezegd (in taal A) over onderwerpen binnen zijn of haar interessegebied en daarbij zo nodig de betekenis van belangrijke uitspraken en standpunten uitleggen, mits de spreker regelmatig stopt om hem of haar daar de gelegenheid voor te geven en verduidelijkingen geeft als dat nodig is.	in een discussie met vrienden/familieleden, gasten/gastheer/gastvrouw over belangrijke actualiteiten	tijdens een rondleiding, bijvoorbeeld op een tentoonstelling	een diner met bezoekende collega's	een schoolevenement of ouderdag
B1+	Kan (in taal B) de voornaamste strekking overbrengen van wat er is gezegd (in taal A) over onderwerpen binnen zijn of haar interessegebied en daarbij heldere feitelijke informatie en expliciete culturele verwijzingen overbrengen, mits hij of zij zich kan voorbereiden en de sprekers duidelijk articuleren in alledaagse taal.	in alledaagse gesprekken met vrienden en familieleden over bijvoorbeeld familie, werk, dagelijkse gebeurtenissen	in informele gesprekken met andere reizigers tijdens een reis of vakantie over bijvoorbeeld reizen, hobby's en interessegebieden	in alledaagse gesprekken met collega's over bijvoorbeeld interesses, werk, dagelijkse gebeurtenissen	tijdens een schooluitwisseling als bezoekende of ontvangende partij, op een ouderavond waarop de schoolprestaties van een kind worden besproken

B1	Kan (in taal B) de voornaamste strekking overbrengen van wat er is gezegd (in taal A) over onderwerpen van persoonlijk belang en daarbij de belangrijke beleefdheidsconventies volgen, mits de sprekers duidelijk in standaardtaal articuleren en hij of zij om verduidelijking kan vragen of om pauzes om te bedenken hoe dingen moeten worden uitgedrukt.				
A2+	Kan (in taal B) de algemene strekking overbrengen van wat er is gezegd (in taal A) in alledaagse situaties en daarbij de elementaire culturele conventies volgen en de essentiële informatie overbrengen, mits de sprekers duidelijk articuleren in standaardtaal en hij of zij om herhaling of verduidelijking kan vragen.	in een gesprek tussen vrienden/familieleden en bezoekers over het plannen van een uitje tolken aan de telefoon voor familieleden en vrienden die een dienst aanvragen, zoals internet of nutsvoorzieningen	in een restaurant met gasten, pratend over achtergrond, hobby's, opleiding bij een overheidskantoor waar diensten worden geleverd, zoals een vergunningverlenende instantie	op het werk om een afscheidsfeest te organiseren tijdens een bezoek van een klant	met een nieuwe student uit zijn of haar land van herkomst
A2	Kan (in taal B) het voornaamste punt overbrengen van wat er is gezegd (in taal A) in voorspelbare, alledaagse situaties en daarbij in beide richtingen informatie overbrengen over persoonlijke behoeften, mits de sprekers helpen met formuleren.	bij het voorstellen van een bezoeker/gast aan familie/vriendenkring	bij een overheidskantoor waar diensten worden geleverd, zoals een vergunningverlenende instantie	tijdens een bezoek van een klant	
A1	<i>Geen descriptoren beschikbaar</i>				
Pre-A1	<i>Geen descriptoren beschikbaar</i>				

BEMIDDELING VAN COMMUNICATIE					
COMMUNICATIE MOGELIJK MAKEN IN GEVOELIGE SITUATIES EN BIJ ONENIGHEID		SITUATIE (& ROLLEN)			
NIVEAU	DESCRIPTOREN	PERSOONLIJK	PUBLIEK	BEROEPSMATIG	ONDERWIJS
C2	<p>Kan tactisch omgaan met een storende deelnemer door eventuele opmerkingen diplomatisch in te kaderen als het gaat om de situatie en de culturele percepties.</p> <p>Kan zelfverzekerd een resoluut maar diplomatisch standpunt innemen over een principekwestie en tegelijkertijd respect tonen voor het standpunt van anderen.</p>	in een meningsverschil tussen vrienden of familieleden over persoonlijke of sociale problemen	in een situatie waarin spanningen tussen gemeenschappen bestaan	in een samenwerking die problematisch wordt in onderhandelingen, in besprekingen over bezuinigingen en reorganisaties	<p>bij storend gedrag in de klas</p> <p>in het geval van pesten of geweld op basis van ras/gender op school</p>
C1	<p>Kan gevoeligheid aan de dag leggen voor meerdere standpunten en herhalen en parafraseren om te laten zien dat hij of zij tot in detail begrijpt wat de andere partij nodig heeft om tot overeenstemming te komen.</p> <p>Kan een diplomatisch verzoek formuleren aan partijen die het oneens zijn met elkaar om de centrale kern van hun standpunt vast te stellen en erachter te komen wat zij in bepaalde omstandigheden bereid zouden zijn op te geven.</p> <p>Kan overtuigende taal gebruiken om de partijen die het oneens zijn met elkaar voor te stellen een nieuw standpunt in te nemen.</p>	in een geschil tussen huisgenoten over huisregels, bij het bespreken met familieleden van verantwoordelijkheden en maatregelen met betrekking tot de zorg voor kinderen of ouderen	bij een incident tijdens een georganiseerde reis of een publiek evenement	bij het oplossen van organisatorische of functionele conflicten	bij slecht functionerend groepswork, bij het organiseren en beheren van onderlinge bemiddeling, of bij onenigheid tussen twee groepen leerlingen/ studenten

B2+	Kan partijen die het oneens zijn met elkaar mogelijke oplossingen ontlocken om hen te helpen consensus te bereiken en daarbij open, neutrale vragen formuleren om mensen zo min mogelijk in verlegenheid te brengen of voor het hoofd te stoten.	in een geschil tussen huisgenoten over huisregels, bij het bespreken met familieleden van verantwoordelijkheden en maatregelen met betrekking tot de zorg voor kinderen of ouderen	bij een incident tijdens een georganiseerde reis of een publiek evenement in ruzies waar derde partijen last van hebben, in restaurants, bioscopen of andere publieke ruimten in geschillen met betrekking tot een ongeval	bij het oplossen van organisatorische of functionele conflicten bij het omgaan met alledaagse negatieve interacties tussen werknemers een collectieve onderhandeling of bij arbeidsconflicten	bij het bemiddelen van slecht functionerend groepswerk, bij het organiseren en beheren van onderlinge bemiddeling, of bij onenigheid tussen twee groepen leerlingen/ studenten
	Kan de partijen die het oneens zijn met elkaar helpen om elkaar beter te begrijpen door hun standpunten duidelijker te formuleren en in te kaderen en door prioriteit te geven aan behoeften en doelstellingen.	in geschillen met (ver)huurders over bijvoorbeeld de financiële aansprakelijkheid voor schade in een appartement	door anderen te helpen met klachten over rekeningen of dienstverlening in winkels, openbaar vervoer, banken	bij kleine geschillen op het werk	
	Kan een duidelijke en nauwkeurige samenvatting formuleren van wat is overeengekomen en wat van elk van de partijen wordt verwacht.				
B2	Kan, door vragen te stellen, punten van overeenstemming identificeren en elke partij uitnodigen mogelijke oplossingen te belichten.	in ruzies tussen huisgenoten over huishoudelijke verantwoordelijkheden of klussen	in ruzies waar derde partijen last van hebben, in restaurants, bioscopen of andere publieke ruimten	bij het omgaan met alledaagse negatieve interacties tussen werknemers	
	Kan de belangrijkste punten in een geschil met redelijke precisie schetsen en de standpunten van de betrokken partijen uitleggen.		als lid/voorzitter/moderator bij een gemeenschapsbijeenkomst voor het bespreken van sociaal beleid of veiligheidsproblemen	tijdens voorbereidende besprekingen voor het evalueren en herzien van een agenda of actieplan	
	Kan de uitspraken die door beide partijen zijn gedaan samenvatten en daarbij de punten van overeenstemming en de obstakels belichten.				
B1+	Kan partijen in een geschil vragen hun standpunt uit te leggen en kan kort reageren op hun verklaringen, mits het onderwerp vertrouwd is en de partijen duidelijk spreken.		in ruzies waar derde partijen last van hebben, in restaurants, bioscopen of andere publieke ruimten	bij het omgaan met alledaagse negatieve interacties tussen werknemers	bij het omgaan met alledaagse negatieve interacties tussen klasgenoten

B1	Kan laten zien dat hij of zij de belangrijkste kwesties in een geschil over een vertrouwd onderwerp begrijpt en kan eenvoudige verzoeken om bevestiging en/of verduidelijking doen.				
A2	Kan herkennen wanneer sprekers het niet met elkaar eens zijn of wanneer er problemen ontstaan in de interactie en kan uit het hoofd geleerde eenvoudige frasen aanpassen om te proberen tot compromissen en overeenstemming te komen.				
A1	Kan herkennen wanneer sprekers het niet met elkaar eens zijn of wanneer iemand een probleem heeft en kan uit het hoofd geleerde eenvoudige woorden en frasen (bijvoorbeeld 'Ik begrijp het', 'Gaat het?') gebruiken om sympathie te uiten.				
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>				

Bijlage 7 – Lijst van wijzigingen in specifieke descriptoren uit 2001

	ALGEMENE LUISTERVAARDIGHEID
C2	Heeft geen moeite met het begrijpen van enige vorm van gesproken taal, hetzij in direct contact, hetzij via de media, voortgebracht met de snelheid van de moedertaalspreker .
	GESPREK TUSSEN ANDERE SPREKERS BEGRIJPEN
B2+	Kan een levendig gesprek tussen moedertaalsprekers volgen .
B2	Kan met enige inspanning veel volgen van wat rond hem of haar gezegd wordt, maar vindt het vaak moeilijk om effectief deel te nemen aan een discussie met meerdere moedertaalsprekers die hun taal op geen enkele wijze aanpassen.
	LUISTEREN ALS LID VAN EEN AANWEZIG PUBLIEK
C2	Kan specialistische voordrachten en presentaties volgen waarin veel spreektaal, regionaal taalgebruik en niet-vertrouwde terminologie wordt gebruikt.
	ALGEMENE LEESVAARDIGHEID
C2	Kan vrijwel alle vormen van geschreven taal begrijpen, met inbegrip van abstracte, structureel complexe of zeer spreektaalige literaire en niet-literaire teksten.
	MONDELINGE INTERACTIE IN HET ALGEMEEN
B2	Kan zo vloeiend en spontaan reageren dat een normale uitwisseling en langer durende betrekkingen met moedertaalsprekers mogelijk zijn zonder dat dit een van de partijen belast. Kan het persoonlijke belang van gebeurtenissen en ervaringen benadrukken en zienswijzen helder verantwoorden en staande houden met relevante uitleg en argumenten.
	EEN GESPREKSPARTNER BEGRIJPEN
C2	Kan iedere moedertaalspreker als gesprekspartner begrijpen, ook over abstracte en complexe onderwerpen van gespecialiseerde aard buiten het eigen vakgebied, mits in de gelegenheid om te wennen aan een afwijkend accent of dialect.
	CONVERSATIE
B2	Kan relaties onderhouden met moedertaalsprekers zonder hen onbedoeld te amuseren of te irriteren en zonder hen te verplichten zich anders te gedragen dan zij tegenover een moedertaalspreker zouden doen.
	INFORMELE DISCUSSIE (MET VRIENDEN)
B2+	Kan een levendige discussie tussen moedertaalsprekers volgen.
B2	Kan met enige inspanning veel opvangen van wat rondom hem of haar wordt gezegd in een discussie, maar vindt het soms moeilijk om effectief deel te nemen aan een discussie met verschillende moedertaalsprekers die hun taal op geen enkele manier aanpassen.
	FORMELE DISCUSSIE (VERGADERINGEN)
C2	Kan zich handhaven in een formele discussie over complexe zaken en daarbij uitgesproken en overtuigende argumenten geven, zonder in het nadeel te zijn ten opzichte van moedertaalsprekers .
	INTERVIEWEN EN GEÏNTERVIEWD WORDEN
C2	Kan zijn of haar aandeel in de dialoog bijzonder goed volhouden, het gesprek structureren en heel vlot en met kennis van zaken converseren als vragensteller of geïnterviewde, zonder enig nadeel ten opzichte van een moedertaalspreker .
	SOCIOLINGUIÏSTISCHE TREFZEKERHEID
C2	Begrijpt volledig de sociolinguïstische en sociaal-culturele implicaties van de taal die wordt gebruikt door moedertaalsprekers en kan daarop reageren.
B2	Kan betrekkingen onderhouden met moedertaalsprekers zonder hen onbedoeld te amuseren of te irriteren en zonder hen te verplichten zich anders te gedragen dan zij tegenover een moedertaalspreker zouden doen.
	GESPROKEN VLOEIENDHEID
B2	Kan zo vloeiend en spontaan reageren dat een normale uitwisseling met moedertaalsprekers mogelijk is zonder dat dit voor een van de partijen belastend is.

Bijlage 8 – Bronnen voor nieuwe descriptoren

Abbe et al	Abbe, A., Gulick, L.M.V. & Herman, J.L. (2007). <i>Cross-Cultural Competence in Army Leaders: A Conceptual and Empirical Foundation</i> . Arlington, VA: United States Army Research Institute for the Behavioral and Social Sciences. https://apps.dtic.mil/dtic/tr/fulltext/u2/a476072.pdf In CDCID-bundel Barrett
AACU	Association of American Colleges and Universities: Intercultural Competence and Knowledge Value Rubric
AIE Notes	Opmerkingen over de Autobiography of Intercultural Encounters. www.coe.int/lang-autobiography
Alexander	Alexander, R. (2008) Culture, dialogue and learning: an emerging pedagogy, in Mercer N. en S. Hodgkinson (red.) <i>Exploring Talk in Schools</i> (91–114). Londen: Sage.
ALTE	De 'Can do'-uitspraken van ALTE uit 2001. Bijlage D van het ERK
AMMKIA	Fins project AMMKIA (Sauli Takala: ongepubliceerd)
ATESL	Provinciale regering van Alberta. (2005). <i>Alberta Teachers of English as a Second Language Section 7: Intercultural Communicative Competence: ATESL Adult ESL Curriculum Framework</i> . Alberta: Alberta Teachers of English as a Second Language. Afbeelding 2. Adapted Intercultural Knowledge and Skills Strand of the Massachusetts Curriculum Framework. www.atesldocuments.com/cf/sites/default/files/downloads/Intercultural_Communicative_Compentence.pdf
Barrett	Barrett, M. (2013). Intercultural competence: A distinctive hallmark of interculturalism? In M. Barrett (red.), <i>Interculturalism and Multiculturalism: Similarities and Differences</i> (blz. 147-168). Straatsburg: publicatie Raad van Europa. Barrett, M., Byram, M., Lázár, I., Mompoin-Gaillard, P. & Philippou, S. (2014). Developing Intercultural Competence through Education . Straatsburg: Raad van Europa. In CDCID-bundel Barrett
Barrett CDCID-bundel	Barrett, M. (2014). <i>Competences for democratic culture and intercultural dialogue (CDCID)</i> . Derde bijeenkomst van de ad-hocgroep van deskundigen, Straatsburg, Raad van Europa, Agoragebouw (kamer G04), 16-17 juni 2014. Fase 1 van CDCID: Verzameling van bestaande competentieschema's. CDCID 3/2014 - Doc. 4.0
Beacco	Beacco, J-C., Porquier, R. en Bouquet, S. (2004) <i>Niveau B2 pour le français : Un référentiel</i> . Parijs: Didier.
BN	Brian North, lid van de groep
BULATS	Cambridge BULATS Summary of Typical Candidate Abilities (global scale)
Byram	Byram, M. (1997) <i>Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence</i> . Cleveland: Multilingual Matters
C-ASS	Cambridge Assessment Scales for Speaking
C-CWS	Cambridge Common Scale for Writing
C-OSS	Cambridge Overall Speaking Scale
C-OWS	Cambridge Overall Writing Scale
CALgos	Center for Applied Linguistics, Washington D.C: Descriptoren voor vertaling die in 1992 zijn verzameld en zijn opgenomen in de databank van descriptoren voor het descriptoronderzoek voor het ERK, maar nooit zijn gebruikt.
CARAP	CARAP/FREPA: Een referentiekader voor meertalige benaderingen. http://carap.ecml.at/Descriptorsofresources/Skills/tabid/2657/language/en-GB/Default.aspx
C-CWS	Cambridge Common Scale for Writing: <i>Overall Writing Scales</i> . Bijvoorbeeld beschikbaar in <i>Cambridge English: Business English Certificates: Handbooks for Teachers</i> . www.cambridgeenglish.org/images/business-english-certificates-handbook-for-teachers.pdf
CEBS	Center für berufsbezogenen Sprachen, das Sprachen-Kompetenzzentrum der Sektion Berufsbildung des BMBF, Wenen.
CEFR	Engelse versie: Raad van Europa. (2001). <i>Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment</i> . Cambridge: Cambridge University Press.
CEFR-J	Project CEFR-J voor Japanse leerders van het Engels in het voortgezet onderwijs, 2011. Negishi, M., Takada, T. & Tono, Y. (2013). A progress report on the development of the CEFR-J. In: Galaczi, E.D. & Weir, C.J. (2013) (red.) <i>Exploring Language Frameworks: Proceedings of the ALTE Krakow Conference, July 2011</i> (blz. 135–163). Cambridge. Studies in Language Testing Series 36, Cambridge University Press.

CERCLES	Portfoliodescriptoren CERCLES. Opgenomen in Lenz, P. en Schneider, G. (2004). Een databank met descriptoren voor zelfbeoordeling in Europese talen. www.coe.int/portfolio
CH2000	Europees Taalportfolio serienr. 1 (prototype sterk gebaseerd op descriptoren van het ERK/Zwitsers project). Schneider, G., North, B. en Koch, L. (2000). <i>A European Language Portfolio</i> , Bern: Berner Lehrmittel und Medienverlag.
CH-Hodel	Hanspeter Hodel, Pädagogischer Hochschule Luzern: Descriptors for Literature 2007: Personal communication. Descriptors for Literature 2013 (wordt nog aan gewerkt in nationaal project met betrekking tot doelstellingen voor schooljaren, verwant aan HarmoS)
Corcoll López	Corcoll López, C. & González-Davies, M. (2016) Switching codes in the plurilingual Classroom, <i>ELT Journal</i> 70, 1 januari 2016, 67–77.
Creese & Blackledge (Creese & B)	Creese, A., & Blackledge, A. (2010) Translanguaging in the Bilingual Classroom: A Pedagogy for Learning and Teaching? <i>Modern Language Journal</i> , 94, 1, 103–115.
DF	Daniela Fasoglio, adviseur project van SLO, Nederland
DILF	Beacco, J-C., De Ferrari, M., Lhote, G. & Tagliante, C. (2006) Niveau A1.1 pour le français/référentiel DILF livre. Parijs: Didier.
Dunbar	Dunbar, S. (1992) Integrating language and content: A case study. <i>TESL Canada Journal</i> , 10, 1, 62–70.
EAQUALS	Eaquals (2008) Eaquals Can Do SIP: Eaquals/Alte Portfolio Descriptor Revision. www.eaquals.org
ELTDU	ELTDU (1976). <i>Stages of Attainment Scale</i> . Oxford: English Language Development Unit, Oxford University Press.
EP	English Profile. Gepubliceerd in Green, A. (2012) <i>Language Functions Revisited: Theoretical and empirical bases for language construct definition across the ability range</i> . English Profile Studies, Volume 2, Cambridge: UCLES/Cambridge University Press.
EPG	European Profiling Grid, EPG-project. Beschikbaar op www.epg-project.eu
EPI	Enrica Piccardo (OISE, University of Toronto/ Université de Grenoble-Alpes)
EPOSTL	Newby, D., Allan, R., Fenner, A., Jones, B., Komorowska, H. & Soghikyan, K. (2006). <i>The European Portfolio for Student Teachers of Languages, EPOSTL</i> . op archive.ecml.at/mtp2/fte/pdf/C3_Epostl_E.pdf
Euro/ELTDU	Aanpassing van ELTDU-schaal door Eurocentres, zie ELTDU
Fantini & Tirmizi	Fantini, A.E. & Tirmizi, A. (2006). <i>Exploring and Assessing Intercultural Competence</i> . World Learning Publications, Paper 1. digitalcollections.sit.edu/worldlearning_publications/1 In CDCID-bundel Barrett
FBIgos	Federal Bureau of Investigation, Washington D.C: Descriptoren voor vertaling die in 1992 zijn verzameld en zijn opgenomen in de databank van descriptoren voor het descriptoronderzoek voor het ERK, maar nooit zijn gebruikt.
Hardman	Hardman, F. (2008): Teachers' use of feedback in whole-class and group-based talk, in Mercer N. en Hodgkinson (red.). <i>Exploring Talk in Schools</i> (blz. 131–150). Londen, Sage.
Frau-Meigs	Frau-Meigs, D. (2007). <i>General Rapporteur's Report on the Workshop on 'Media Literacy and Human Rights: Education for Sustainable Democratic Societies'</i> , Graz, Oostenrijk. 5–7 december 2007. In CDCID-bundel Barrett
GCSE	General Certificate of Secondary Education Verenigd Koninkrijk: Engels: beoordelingscriteria
Gollob et al	Gollob, R., Krapf, P. & Weidinger, W. (red.) (2010). <i>Educating for Democracy: Background Materials on Democratic Citizenship and Human Rights Education for Teachers</i> . Straatsburg: Raad van Europa. www.coe.int/t/dg4/education/edc/Source/Resources/Teachers_manuals/Educating_democracy_EN.pdf In CDCID-bundel Barrett
Grindal	Grindal, K. (1997). <i>EDC: Basic Concepts and Core Competences: The Approach in Norway</i> . Straatsburg: Raad van Europa. In CDCID-bundel Barrett
GreenApp	Prestatievoorwaarden toegevoegd aan descriptoren. Bijlage bij Green, A. (2012) <i>Language Functions Revisited: Theoretical and empirical bases for language construct definition across the ability range</i> . English Profile Studies, Volume 2, Cambridge: UCLES/Cambridge University Press.

Groep	Ad-hocgroep Bemiddeling, gezamenlijk
HarmoS	Zwitser project HarmoS: EDK (Schweizerischer Konferenz der Kantonalen Erziehungsdirektoren) (2008). Projekt Bildungsstandards HarmoS: Vorschläge für Basisstandards Fremdsprachen. www.edk.ch/dyn/11659.php
Himmelmann	Himmelmann, G. (2003). <i>Zukunft, Fachidentität und Standards der politischen Bildung</i> . (Ongepubliceerd manuscript). Braunschweig: TU Braunschweig, Institut für Sozialwissenschaften. [Samengevat in Byram, 2008.] In CDCID-bundel Barrett
Huber et al	Huber, J., Mompoin-Gaillard, P. & Lázár, I. (red.) (2014). <i>TASKs for Democracy: Developing Competences for Sustainable Democratic Societies</i> . Straatsburg: publicatie Raad van Europa. In CDCID-bundel Barrett
ICCinTE	ICCinTE: Intercultural communication training in teacher education. Lázár I met Huber-Kriegler, M., Lussier, D., Matei, G.S. & Peck C. (Eds.), <i>Developing and assessing intercultural communicative competence - A guide for language teachers and teacher educators</i> , Straatsburg/Graz: Raad van Europa / Centre européen pour les langues vivantes. archive.ecml.at/mtp2/iccinte/html/ICC_E_Results.htm
ILR	US Interagency Language Roundtable Scale of Proficiency. www.govtilr.org/skills/ILRscale1.htm
INCA	Het project INCA (2004): Intercultural Competence Assessment. INCA Assessor Manual. ec.europa.eu/migrant-integration/librarydoc/the-inca-project-intercultural-competence-assessment
Jørgensen	Jørgensen, J.N. Karrebæk, M., S., Maden, L.M. & Møller, J.S. (2011) Polylinguaging in Söuperdiversity, <i>Diversities</i> , 13, 2, 22–37. www.unesco.org/shs/diversities/vol13/issue2/art2
Karwacka-Vögele	Karwacka-Vögele, K. (2012). Towards indicators for intercultural understanding. In J. Huber (red.), <i>Intercultural Competence for All: Preparation for Living in a Heterogeneous World</i> (blz. 51-60). Straatsburg: Raad van Europa. In CDCID-bundel Barrett
King & Chetty	King, J. en Chetty, R. (2014). <i>Codeswitching: Linguistic and literacy understanding of teaching dilemmas in multilingual classrooms</i> , <i>Linguistics and Education</i> 25, 40– 50.
Koch	Leo Koch, co-auteur van Zwitsers ELP 2000 (CH-2000). Voorgestelde aanvullende descriptoren voor lezen in de context van het middelbaar onderwijs (ongepubliceerd).
Lenz & Berthele	Lenz, P. en Berthele, R. (2010) <i>Assessment in Plurilingual and Intercultural Education, Satellite Study nr. 2, Guide for the development and implementation of curricula for plurilingual and intercultural education</i> . Document opgesteld voor het beleidsforum <i>The Right of Learners to Quality and Equity in Education – The role of linguistic and intercultural competence</i> , Genève, Zwitserland, 2–4 november 2010, Straatsburg: Raad van Europa.
Lewis et al	Lewis, G., Jones, B. en Baker, C. (2012): Translanguaging: developing its conceptualisation and contextualisation, <i>Educational Research and Evaluation</i> , 18, 7, 655–670.
Lici Hnbk	Lici-handboek: Handbook: Language in Content Instruction. Lici-project. www.yumpu.com/en/document/view/17817415/language-in-content-instruction-lici-project
Ling	Lingualevel/IEF (Zwitser) project voor 13- tot 15-jarigen, 2009. www.lingualevel.ch
Lüdi	Lüdi, G. (2014) Dynamics and management of linguistic diversity in companies and institutes of higher educations: Results from the DYLAN project. In Gromes, P. en Hu, A. (red.). <i>Plurilingual education: Policies – practices – language development</i> (113–118), Studies on Linguistic Diversity 3, Hamburg: John Benjamins.
Hoofdset	De set descriptoren die is geproduceerd in fase 1 van dit project voor het bewerken en uitbreiden van de ERK-descriptorschalen op basis van projecten die gevalideerde, geijkte descriptoren hebben. (Fase 2 was de volledig nieuwe ontwikkeling van descriptoren voor Bemiddeling en verwante gebieden.)
Mercer & Dawes	Mercer, N. en Dawes, L. (2008): The value of exploratory talk, in Mercer N. en S. Hodgkinson (red.). <i>Exploring Talk in Schools</i> (55–72), Londen: Sage.
MC	Marisa Cavalli, adviseur van het project
MS	Maria Stathopoulou, lid van de groep
NatCurr	English National Curriculum, Engels
Neuner	Neuner, G. (2012). The dimensions of intercultural education. In J. Huber (red.), <i>Intercultural Competence for All: Preparation for Living in a Heterogeneous World</i> (blz. 11-49). Straatsburg: Raad van Europa. In CDCID-bundel Barrett

NIDP	National Institute for Dispute Resolution (1995): <i>Performance-Based Assessment: A Methodology, for use in selecting, training and evaluating mediators</i> , Washington DC.
North 2000	Descriptoren geijkt in het Zwitserse project in 1993-1995, maar niet gebruikt in het ERK. Opgenomen in bijlagen bij North, B. (2000). <i>The Development of a Common Framework Scale of Language Proficiency</i> . New York: Peter Lang.
North-South	North-South Centre van de Raad van Europa (2010). <i>Global Education Guidelines: A Handbook for Educators to Understand and Implement Global Education</i> . Lissabon: North-South Centre van de Raad van Europa https://rm.coe.int/168070eb85 . In CDCID-bundel Barrett
Oatley	Oatley, K. (1994). A taxonomy of the emotions of literary response and a theory of identification in fictional narrative, <i>Poetics</i> , 23, 53–74.
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) (2005). <i>The Definition and Selection of Key Competences: Executive Summary</i> . Parijs: Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling/DeSeCo. www.oecd.org/pisa/35070367.pdf In CDCID-bundel Barrett
Pierce & Gilles	Pierce, K.M. en Gilles, C. (2008). From exploratory talk to critical conversations, in Mercer N. en S. Hodgkinson (red.) <i>Exploring Talk in Schools</i> (blz. 37–54). Londen: Sage.
Pear	Pearson GSE (Global Scale of English) www.english.com/gse
Pisa	Thompson, S., Hillman, K. en De Bortoli, L. (2013) <i>A Teachers Guide to PISA Reading Literacy</i> . Victoria: ACER. www.acer.edu.au/files/PISA_Thematic_Report_-_Reading_-_web.pdf
ProfD	Profile Deutsch: Glaboniat, M., Müller, M., Rusch, P., Schmitz, H. en Wertenschlag, L. (2005) <i>Profile deutsch A1 - C2. Lernzielbestimmungen, Kannbeschreibungen, Kommunikative Mittel</i> . München: Langenscheidt.
Purves	Purves, A.C. (1971): The Evaluation of Learning in Literature, in Bloom, B.S., Hastings, J.T. en G.F. Madaus (red.) <i>Handbook of Formative and Summative Evaluation of Student Learning</i> . New York: McGraw-Hill, 699–766.
RCeL	Research Centre for Language Teaching, Testing and Assessment, National and Kapodistrian University of Athens: descriptoren voor bemiddeling die betrekking hebben op de bemiddelingstaken in de Griekse KPG-examens.
REFIC	Référentiel de compétences en didactique de l'intercompréhension (REFIC): (referentiegegevens vaardigheden op het gebied van meertalige communicatie in luistertaal). Project Miriadi (Mutualisation et Innovation pour un Réseau de l'Intercompréhension à Distance) www.miriadi.net/en/skills-reference-data
ST	Sauli Takala, lid van de groep
T-check	Vollmer, H. en Thürmann, E. (2016): <i>Language Sensitive Subject Teaching: A Checklist</i> . In <i>Handbook on the Language Dimension in all School Subjects</i> , Straatsburg: Raad van Europa. Vertaalde, ingekorte versie van Thürman, E. en Vollmer, H. (2012), <i>Schulsprache und Sprachsensibler Fachunterricht: Eine Checkliste mit Erläuterungen</i> . Ook in: Röhner, Charlotte & Hövelbrinks, Britta (ed.): <i>Fachbezogene Sprachförderung in Deutsch als Zweitsprache</i> . Weinheim: Juventa, blz. 212–233.
TG	Tim Goodier, lid van de groep
Trim/ProfD	C1 Level Can Do Specifications for Profile Deutsch, vertaald door J.L.M. Trim. Bijlage A bij Green, A. (2012) <i>Language Functions Revisited: Theoretical and empirical bases for language construct definition across the ability range</i> . English Profile Studies, Volume 2, Cambridge: UCLES/Cambridge University Press.
TS	Tunde Szabo, Eurocentres
Tuning	Tuning Educational Structures in Europe (nd-a). Approaches to Teaching, Learning and Assessment in Competences Based Degree Programmes. www.unideusto.org/tuningeu/teaching-learning-a-assessment.html#process Tuning Educational Structures in Europe (nd-b). Generic Competences. www.unideusto.org/tuningeu/competences/generic.html Tuning Educational Structures in Europe (nd-c). Education - Specific Competences. www.unideusto.org/tuningeu/competences/specific/education.html In CDCID-bundel Barrett
UA	Ulrike Arras, Vrije Universiteit van Bolzano, Eenheid Talenstudie
Vacca	Vacca, J.S. (2008) Scaffolding is an effective technique for teaching a social studies lesson about Buddha to sixth graders, <i>Journal Of Adolescent and Adult Literacy</i> , 51, 8, 652–658.
Walqui	Walqui, A. (2006): Scaffolding Instruction for English Language Learners: A Conceptual Framework, <i>The International Journal of Bilingual Education and Bilingualism</i> , 9, 2, 159–180.

Webb	Webb, N. (2009). The teacher's role in promoting collaborative dialogue in the classroom. <i>British Journal of Educational Psychology</i> , 78, 1, 1–28.
WebGlossary	Definitie van scaffolding: The Glossary of Educational Reform.
Zwiers	Zwiers, J. (2008). <i>Building Academic Language</i> . San Francisco: Jossey-Bass

Bijlage 9 – Aanvullende descriptoren

De descriptoren in deze bijlage zijn ook ontwikkeld, gevalideerd en geijkt in het project voor de ontwikkeling van descriptoren voor bemiddeling. Ze zijn niet opgenomen in de uitgebreide illustratieve descriptoren omdat ze overbodig waren, omdat het niet mogelijk was gebleken descriptoren te ontwikkelen voor voldoende niveaus of vanwege opmerkingen in de overlegfasen. Ze zullen worden toegevoegd aan de databank met aanvullende descriptoren op de website van de Raad van Europa.

Schalen

TOLKEN	
<p>Opmerking: Zoals in alle gevallen waarin bemiddeling tussen talen plaatsvindt, kunnen gebruikers de descriptor desgewenst aanvullen door de betreffende talen te specificeren, zoals in dit voorbeeld van een descriptor voor C2: <i>Kan een bijna volledig correcte simultane of consecutieve Franse vertolking geven van een complex, formeel discours in het Duits en daarbij de bedoeling van de spreker getrouw overbrengen, inclusief de stijl, het register en de culturele context, zonder weglatingen of toevoegingen.</i></p>	
C2	<p>Kan een bijna volledig correcte simultane of consecutieve vertolking geven van een complex, formeel discours en daarbij de bedoeling van de spreker getrouw overbrengen, inclusief de stijl, het register en de culturele context, zonder weglatingen of toevoegingen.</p> <p>Kan, in informele situaties, simultaan of consecutief tolken in duidelijke, vloeiende, goed gestructureerde taal, over een breed scala van algemene en specialistische onderwerpen, en daarbij de stijl, het register en de fijnere betekenissen getrouw overbrengen.</p> <p>Kan simultaan of consecutief tolken en daarbij omgaan met onvoorspelbare complicaties en naast de hoofdboodschap ook veel nuances en culturele toespelingen overbrengen, hoewel de manier van uitdrukken mogelijk niet altijd overeenkomt met de passende conventies.</p>
C1	<p>Kan vloeiend consecutief tolken over een breed scala van onderwerpen binnen de persoonlijke, academische en professionele interessesfeer en daarbij belangrijke informatie duidelijk en beknopt overbrengen.</p>
B2	<p>Kan bemiddelen tijdens een interview en daarbij complexe informatie overbrengen, de aandacht van beide zijden op achtergrondinformatie vestigen en indien nodig verduidelijking en vervolgvragen of -verklaringen voorstellen.</p> <p>Kan een consecutieve vertolking geven van een welkomstwoord, anekdote of presentatie in zijn of haar vakgebied, mits de spreker regelmatig stopt om hem of haar hiervoor de tijd te geven.</p> <p>Kan consecutief tolken over onderwerpen van algemeen belang en/of onderwerpen binnen zijn of haar vakgebied en daarbij belangrijke uitspraken en standpunten overbrengen, mits de spreker regelmatig stopt om hem of haar hiervoor de tijd te geven en zo nodig dingen verduidelijkt.</p> <p>Kan tijdens een interview tolken en gedetailleerde informatie betrouwbaar overbrengen en ondersteunende informatie verstrekken, hoewel hij of zij mogelijk naar woorden moet zoeken en soms om verduidelijking van bepaalde formuleringen zal moeten vragen.</p>
B1	<p>Kan tijdens een interview tolken en directe feitelijke informatie overbrengen, mits hij of zij zich kan voorbereiden en de sprekers duidelijk articuleren in alledaagse taal.</p> <p>Kan informeel tolken over onderwerpen van persoonlijk of actueel belang, mits de sprekers duidelijk in standaardtaal articuleren en hij of zij om verduidelijking kan vragen of kan pauzeren om te plannen hoe dingen moeten worden uitgedrukt.</p>
A2	<p>Kan informeel tolken in alledaagse situaties en daarbij de essentiële informatie overbrengen, mits de sprekers duidelijk articuleren in standaardtaal en hij of zij om herhaling of verduidelijking kan vragen.</p> <p>Kan informeel tolken in voorspelbare, alledaagse situaties en daarbij in beide richtingen informatie overbrengen over persoonlijke behoeften, mits de sprekers helpen met formuleren.</p> <p>Kan tijdens een interview eenvoudig tolken en directe feitelijke informatie over vertrouwde onderwerpen overbrengen, mits hij of zij zich kan voorbereiden en de sprekers duidelijk articuleren.</p> <p>Kan op een eenvoudige manier aangeven dat iemand anders misschien kan helpen met tolken.</p>
A1	<p>Kan met eenvoudige woorden en gebaren overbrengen welke elementaire behoeften een derde partij heeft in een bepaalde situatie.</p>
Pre-A1	<p><i>Geen descriptoren beschikbaar</i></p>

FONOLOGISCHE BEHEERSING: KLANKHERKENNING	
C2	Kan bewust en op passende wijze relevante kenmerken van regionale en sociolinguïstische uitspraakvariëaties toepassen.
C1	Kan kenmerken van regionale en sociolinguïstische uitspraakvariëaties herkennen en de meest prominente daarvan bewust opnemen in zijn of haar spraak.
B2	Kan veelvoorkomende woorden herkennen als ze worden uitgesproken in een andere regionale variant dan die waaraan hij of zij gewend is.
B1	Kan herkennen wanneer begripsproblemen worden veroorzaakt door een regionale uitspraakvariant.

Individuele descriptoren

MULTIMODALE CONVERSATIE EN DISCUSSIE	
C2	Kan met nauwkeurigheid spreektaaluitdrukkingen, humoristisch taalgebruik, idiomatische afkortingen en/of specialistische registers gebruiken om het effect van opmerkingen in een onlinediscussie te versterken.
C1	Kan zijn of haar ideeën en meningen precies onder woorden brengen in een onlinediscussie over een complex of specialistisch onderwerp in zijn of haar vakgebied en op overtuigende wijze complexe redeneringen presenteren en beantwoorden. Kan onlineopmerkingen kritisch evalueren en negatieve reacties diplomatisch onder woorden brengen.
B2+	Kan gebruikmaken van verschillende internetomgevingen om relaties aan te gaan en te onderhouden en gebruikt daarbij de taal vloeiend om ervaringen te delen en de interactie te ontwikkelen door passende vragen te stellen.
B2	Kan een argument ontwikkelen in een onlinediscussie en redenen voor of tegen een bepaald standpunt aanvoeren, hoewel sommige bijdragen mogelijk herhalend lijken. Kan gradaties van emotie uitdrukken in persoonlijke onlineberichten, het persoonlijke belang van gebeurtenissen en ervaringen benadrukken en flexibel reageren op verdere opmerkingen. Kan mogelijke misverstanden in een onlinediscussie rechtzetten met een passende reactie.
B1	Kan eenvoudige onlinegesprekken beginnen, gaande houden en beëindigen over onderwerpen die vertrouwd zijn, zij het met pauzes voor directe antwoorden.
A2	Kan met behulp van standaarduitdrukkingen onlineberichten plaatsen over hoe hij of zij zich voelt en wat hij of zij aan het doen is en in eenvoudige bewoordingen reageren op verdere opmerkingen om te bedanken of verontschuldigen aan te bieden.
Pre-A1	Kan online elementair sociaal contact leggen door gebruik te maken van de eenvoudigste alledaagse beleefdheidsvormen van begroeting en afscheid.

DOELGERICHTE ONLINETRANSACTIONEN EN -SAMENWERKING	
C1	Kan effectief omgaan met communicatieproblemen en culturele kwesties die zich voordoen tijdens <u>coöperatieve</u> of transactionele uitwisselingen online door zijn of haar register op passende wijze aan te passen.
A2+	Kan online elementaire informatie uitwisselen met een welwillende gesprekspartner om een probleem aan te pakken of een eenvoudige gezamenlijke taak te verrichten.

EEN POSITIEVE SFEER CREËREN	
C2	<i>Geen descriptoren beschikbaar: zie B2</i>
C1	<i>Geen descriptoren beschikbaar: zie B2</i>

B2	Kan een ondersteunende omgeving tot stand brengen voor het delen van ideeën en werkwijzen door duidelijke uitleg te geven en mensen aan te moedigen het probleem waar ze tegenaan lopen te bestuderen en te bespreken en het in verband te brengen met hun ervaring. Kan humor gebruiken die past bij de situatie (bijvoorbeeld een anekdote, een grappige of luchtige opmerking) om een positieve sfeer te scheppen of de aandacht te verplaatsen. Kan een positieve sfeer creëren en deelname stimuleren door praktische en emotionele steun te leveren.
B1	Kan een positieve sfeer creëren door de manier waarop hij of zij mensen begroet en verwelkomt en hen vragen stelt om belangstelling te tonen.
A2	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>
A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>

MONDELING TEKST VERWERKEN	
C1	Kan helder en vloeiend in goed gestructureerde taal de belangrijke ideeën in complexe teksten samenvatten, al dan niet in zijn of haar eigen interesse- of specialisatiegebied. Kan in heldere, vloeiende, goed gestructureerde taal de informatie en argumenten in complexe mondelinge of schriftelijke teksten over een breed scala van algemene en specialistische onderwerpen samenvatten.
B2+	Kan duidelijk in goed gestructureerde taal de informatie en argumenten in complexe mondelinge of schriftelijke teksten over een breed scala van onderwerpen in zijn of haar interesse- of specialisatiegebied samenvatten. Kan de impliciete meningen en bedoelingen van sprekers verduidelijken, met inbegrip van houdingen.
B1+	Kan feitelijke informatie binnen zijn of haar interessegebied samenvatten en commentariëren.

SCHRIFTELIJK TEKST VERWERKEN	
B1	Kan de belangrijkste punten in directe informatieve teksten over onderwerpen van persoonlijk of actueel belang schriftelijk samenvatten. Kan de belangrijkste punten in mondelinge of schriftelijke informatieve teksten over onderwerpen van persoonlijk of actueel belang schriftelijk samenvatten in eenvoudige bewoordingen, met behulp van een woordenboek.

INFORMATIE VISUEEL WEERGEVEN	
C2	<i>Geen descriptors beschikbaar: zie B2</i>
C1	<i>Geen descriptors beschikbaar: zie B2</i>
B2	Kan abstracte concepten toegankelijk maken door ze visueel weer te geven (bijvoorbeeld in mindmaps, tabellen, diagrammen enzovoort) en het begrip te vergroten door het verband tussen ideeën te benadrukken en uit te leggen. Kan informatie visueel weergeven (met grafische ordeningen zoals mindmaps, tabellen, stroomdiagrammen enzovoort) om de essentiële concepten en het verband daartussen (bijvoorbeeld probleem en oplossing, vergelijken/tegen elkaar afzetten) toegankelijker te maken. Kan op basis van een tekst een grafiek produceren om de belangrijkste ideeën weer te geven (bijvoorbeeld een mindmap, cirkeldiagram enzovoort) om mensen te helpen de betreffende concepten te begrijpen. Kan de essentiële punten van abstracte concepten toegankelijker maken door informatie visueel weer te geven (bijvoorbeeld in mindmaps, tabellen, stroomdiagrammen enzovoort). Kan een concept of een proces visueel weergeven om verbanden tussen gegevens expliciet te maken (bijvoorbeeld in stroomdiagrammen, tabellen met oorzaken en gevolgen, probleemoplossing).
B1	Kan de essentiële punten van een concept of de belangrijkste stappen van een ongecompliceerde procedure overbrengen door gebruik te maken van een tekening of grafische ordening. Kan directe informatie duidelijk weergeven met een grafische ordening (bijvoorbeeld een PowerPoint-dia waarop de situatie voor en na, de voor- en nadelen of het probleem en de oplossing tegen elkaar zijn afgezet). Kan een tekening of diagram maken om een eenvoudige, in hoogfrequente taal opgestelde tekst te illustreren.

A2	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>
A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>
Pre-A1	<i>Geen descriptors beschikbaar</i>

REAGEREN OP CREATIEVE TEKSTEN (waaronder literaire)	
B1+	Kan de emoties die worden ervaren door een personage in een werk in verband brengen met emoties die hij of zij zelf heeft ervaren.
A2	Kan in eenvoudige zinnen uitleggen wat voor gevoel een literair werk hem of haar gaf.

ANALYSE EN KRITIEK VAN CREATIEVE TEKSTEN (waaronder literaire)	
C2	Kan complexe literaire werken analyseren en daarbij de betekenissen, meningen en impliciete houdingen identificeren. Kan het effect van retorische en literaire elementen op de lezer uitleggen, bijvoorbeeld de manier waarop de auteur de stijl verandert om verschillende stemmingen weer te geven.

SAMENWERKENDE INTERACTIE MOGELIJK MAKEN	
B2+	Kan uitnodigen tot deelname, vraagstukken introduceren en bijdragen beheren met betrekking tot zaken binnen zijn of haar academische of professionele vakgebied.
B2+	Kan de ideeën en besluiten binnen een werkgroep bijhouden, deze bespreken met de groep en een verslaglegging aan de plenaire vergadering structureren.
B2	Kan ingrijpen om samenwerkende probleemoplossing op initiatief van iemand anders te ondersteunen.
B1	Kan andere mensen in een groep uitnodigen te spreken.

SAMENWERKEN AAN BETEKENISVORMING	
B2+	Kan de belangrijkste punten van een discussie over zaken binnen zijn of haar academische of professionele vakgebied samenvatten en evalueren. Kan mensen aanmoedigen bij te dragen aan een discussie en voort te bouwen op elkaars informatie en ideeën om tot een concept of oplossing te komen.
B2	Kan een synthese maken van de essentiële punten aan het einde van een discussie.

INTERACTIE BEHEREN	
B2	Kan ingrijpen om problemen in een groep aan te pakken en te voorkomen dat een deelnemer wordt gemarginaliseerd. Kan heldere instructies geven om werk in duo's en kleine groepen te organiseren en deze werkzaamheden afsluiten met plenaire samenvattende verslagen.

LOGISCH DENKEN AANMOEDIGEN	
B2+	Kan prestaties op een effectieve en niet-storende manier monitoren door aantekeningen te maken en later duidelijke feedback te geven. Kan groepswork monitoren en daarbij aandacht vragen voor de kenmerken van goed werk en onderlinge evaluatie aanmoedigen. Kan discussies in kleine groepen monitoren om ervoor te zorgen dat ideeën niet alleen worden uitgewisseld, maar ook worden gebruikt om een argumentatie of vraagstelling op te bouwen.
B2	Kan informatie presenteren en mensen instrueren deze onafhankelijk te gebruiken om te proberen problemen op te lossen.
A1	Kan eenvoudige woorden en non-verbale signalen gebruiken om belangstelling voor een idee uit te drukken.

PLURICULTURELE COMMUNICATIE MOGELIJK MAKEN	
C1	<p>Kan verschillende communicatieconventies en hun effect op gespreksprocessen herkennen, de manier waarop hij of zij spreekt op basis daarvan aanpassen en helpen 'regels' op te stellen om effectieve interculturele communicatie te ondersteunen.</p> <p>Kan flexibel en effectief interactie aangaan in situaties waarin interculturele kwesties moeten worden erkend en taken gezamenlijk moeten worden uitgevoerd, door gebruik te maken van zijn of haar vermogen om enerzijds deel uit te maken van de groep(en) en anderzijds evenwicht en afstand te bewaren.</p>
B2+	<p>Kan zich empathisch verplaatsen in het perspectief, de denkwijzen en de gevoelens van iemand anders om passend te kunnen reageren, zowel in woorden als in daden.</p>
B2	<p>Kan een relatie tot stand brengen met leden van andere culturen door belangstelling en empathie te tonen door vragen te stellen, instemming uit te drukken en emotionele en praktische behoeften te herkennen.</p> <p>Kan een discussie aanmoedigen zonder dominant te zijn door begrip en waardering te uiten voor verschillende ideeën, gevoelens en standpunten en door deelnemers uit te nodigen bij te dragen en open te staan voor elkaars ideeën.</p> <p>Kan helpen een wederzijds begrip tot stand te brengen op basis van zijn of haar waardering van het gebruik van directe/indirecte en expliciete/impliciete communicatie.</p>

COMMUNICATIE MOGELIJK MAKEN IN GEVOELIGE SITUATIES EN BIJ ONENIGHEID	
B2+	<p>Kan delicate situaties of onenigheden bespreekbaar maken door de essentiële kwesties die moeten worden opgelost te schetsen.</p> <p>Kan open, neutrale vragen formuleren om informatie te verkrijgen over gevoelige kwesties en mensen daarbij zo min mogelijk in verlegenheid brengen of voor het hoofd stoten.</p> <p>Kan herhalen en parafraseren om te laten zien dat hij of zij tot in detail begrijpt wat de de betrokken partijen nodig hebben om tot onderlinge overeenstemming te komen.</p> <p>Kan de achtergrond van een delicate situatie of onenigheid uitleggen door de gedane uitspraken te herhalen en samen te vatten.</p> <p>Kan belangen en doelstellingen ophelderden in een onderhandeling door met open vragen een neutrale sfeer te scheppen.</p> <p>Kan een onenigheid bespreekbaar maken door de oorsprong van het probleem uit te leggen, de betreffende argumentaties te beschrijven, de essentiële kwesties die moeten worden opgelost te schetsen en de punten van overeenstemming aan te wijzen.</p> <p>Kan de partijen die onenigheid hebben helpen verschillende mogelijke oplossingen te overwegen door de voor- en nadelen van elke oplossing tegen elkaar af te wegen.</p> <p>Kan het standpunt van elke partij in een onenigheid evalueren en de partijen uitnodigen een kwestie te heroverwegen door een verband te leggen tussen zijn of haar argumentatie en de genoemde doelstelling van de betreffende partij.</p>
B2	<p>Kan de kernpunten van wat is overeengekomen samenvatten.</p>

KOPPELEN AAN EERDERE KENNIS	
B2	<p>Kan mensen bewuster maken van hoe iets voortbouwt op hun bestaande kennis door visuele weergaven te leveren en toe te lichten (bijvoorbeeld (stroom)diagrammen, grafieken, tabellen).</p> <p>Kan duidelijk uitleggen hoe iets wat zal worden geïntroduceerd voortbouwt op wat mensen waarschijnlijk al weten.</p>

GECOMPLICEERDE INFORMATIE OPSPLITSEN	
C1	<p>Kan een complexe kwestie begrijpelijker maken door de opeenvolgende stappen van de redenering te reconstrueren en de belangrijkste punten te recapituleren.</p>

TAAL AANPASSEN	
C1	Kan informatie in een complexe schriftelijke tekst (bijvoorbeeld een wetenschappelijk artikel) toegankelijker maken door de inhoud in een ander genre en register te presenteren.
B2+	Kan articulatie, nadruk in de zin, intonatie, snelheid en volume aanpassen om inhoud te structureren, belangrijke aspecten uit te lichten en overgangen van het ene naar het andere onderwerp te markeren.
B2	Kan moeilijke concepten in een complexe mondelinge of schriftelijke tekst begrijpelijker maken door te parafaseren.
B1+	Kan parafaseren om de inhoud van een mondelinge of schriftelijke tekst over een vertrouwd onderwerp in een vereenvoudigde, concretere vorm uit te leggen.

TEKST MET HOGE INFORMATIEDICHTHEID TOELICHTEN	
B2	Kan het begrip van niet-vertrouwde taal in een tekst ondersteunen door extra voorbeelden te geven die vergelijkbare taal bevatten.

TEKST STROOMLIJNEN	
C1	Kan een complexe brontekst herschrijven om deze te reorganiseren en zo meer nadruk te leggen op de punten die het meest relevant zijn voor de doelgroep.
B2	Kan de relevante informatie distilleren uit verschillende delen van de brontekst om de ontvanger te helpen de essentiële punten te begrijpen. Kan informatie distilleren uit verschillende delen van de brontekst om tegengestelde informatie en argumenten daarin toegankelijk te maken. Kan herhaling en afdwalingen uit een tekst verwijderen om de essentiële boodschap toegankelijk te maken.

VOORTBOUWEN OP PLURICULTUREEL REPERTOIRE	
C2	Kan, zowel in rechtstreeks contact als schriftelijk, effectief gebruikmaken van een grote verscheidenheid aan verfijnde communicatiestrategieën om opdracht te geven, te argumenteren, te overtuigen, te ontmoedigen, te onderhandelen, te adviseren en op cultureel gepaste wijze empathie te tonen.
Hoge B2+	Kan gebruikmaken van zijn of haar bewustzijn van overeenkomsten en verschillen tussen culturen voor succesvolle interculturele communicatie, zowel in het persoonlijke als in het professionele domein.
Hoge B2+	Kan op passende wijze communiceren en daarbij de belangrijkste verbale en non-verbale conventies en rituelen in acht nemen die passend zijn in de betreffende context en omgaan met de meeste moeilijkheden die zich voordoen.
B2	Kan culturele stereotypen herkennen – positief en discriminerend – en beschrijven hoe die van invloed zijn op zijn of haar eigen gedrag of dat van anderen. Kan het evenwicht dat hij of zij zelf bewaart in het afstemmingsproces tussen culturele aanpassing en behoud van zijn of haar eigen cultuur/culturen analyseren en uitleggen. Kan zijn of haar gedrag en verbale uitdrukkingwijze aanpassen aan nieuwe culturele omgevingen en gedrag waarvan hij of zij weet dat het als onbeleefd wordt gezien vermijden. Kan zijn of haar interpretatie van cultureel specifieke meningen, gebruiken, overtuigingen en waarden uitleggen en overeenkomsten en verschillen tussen zijn of haar eigen cultuur/culturen en andere culturen aanwijzen. Kan, bij interculturele ontmoetingen, anders-zijn erkennen, dingen waarderen vanuit perspectieven die afwijken van zijn of haar eigen wereldbeeld en zich op genuanceerde wijze uitdrukken. Kan op passende wijze communiceren en daarbij de belangrijkste verbale en non-verbale conventies en rituelen in acht nemen die passend zijn in de betreffende context en omgaan met de meeste moeilijkheden die zich voordoen. Kan samenwerken met mensen met verschillende culturele oriëntaties en de overeenkomsten en verschillen in standpunten en perspectieven bespreken.

VOORTBOUWEN OP PLURICULTUREEL REPERTOIRE (vervolg)	
B2	Kan culturele verschillen becommentariëren en ze diepgaand vergelijken met zijn of haar eigen ervaring en tradities. Kan effectief interactie aangaan in een situatie waarin interculturele kwesties moeten worden erkend om gezamenlijk een taak te volbrengen. Kan informeren naar relevante culturele normen en gebruiken tijdens de samenwerking in een interculturele ontmoeting en de verkregen kennis vervolgens direct toepassen in de korte tijd die beschikbaar is.

MEERTALIG BEGRIP	
A2	Kan gebruikmaken van eenvoudig te herkennen woordenschat (bijvoorbeeld internationale uitdrukkingen, woorden met gemeenschappelijke wortels in <i>verschillende talen</i> , zoals 'bank' of 'muziek') om een hypothese te vormen over de betekenis van een tekst.

VOORTBOUWEN OP MEERTALIG REPERTOIRE	
C2	Kan metaforen en andere beeldspraak lenen uit <i>andere talen in zijn of haar meertalige repertoire</i> , om een retorisch effect te bereiken, en deze daarvoor zo nodig toelichten, herformuleren en uitleggen.

C1	Kan een grap vertellen uit een <i>andere taal</i> en de clou in de oorspronkelijke taal laten omdat de grap daarvan afhankelijk is, en de grap vervolgens uitleggen aan luisteraars die hem niet hebben begrepen.
B2	<p>Kan een gesprek volgen dat in zijn of haar omgeving wordt gevoerd in <i>een taal of talen waarin hij of zij receptieve competentie heeft</i> en zijn of haar bijdrage uitdrukken in <i>een taal die wordt begrepen door een of meer van de gesprekspartners</i>.</p> <p>Kan het begrip en de ontwikkeling van ideeën ondersteunen in meertalig groepswork waarbij de deelnemers verschillende talen in zijn of haar meertalige repertoire flexibel gebruiken.</p> <p>Kan interactie beheren in <i>twee of meer talen in zijn of haar meertalige repertoire</i> om een discussie of taak gaande te houden en mensen aanmoedigen hun talen flexibel te gebruiken.</p> <p>Kan een meertalige groep betrekken bij een activiteit en bijdragen in verschillende talen aanmoedigen door een verhaal/incident te vertellen in <i>een taal in zijn of haar meertalige repertoire</i> en het dan uit te leggen in een andere taal.</p> <p>Kan een uitdrukking uit <i>een andere taal in zijn of haar meertalige repertoire</i> voor een concept waarvoor zo'n geschikte uitdrukking niet lijkt te bestaan, gebruiken en zo nodig uitleggen in <i>de taal die wordt gesproken</i>.</p>
B1	Kan een passend woord uit <i>een andere taal die de gesprekspartner spreekt</i> gebruiken als hij of zij niet op een geschikte uitdrukking kan komen in <i>de taal die wordt gesproken</i> .

De Raad van Europa is de belangrijkste mensenrechtenorganisatie van Europa. Er zijn 47 lidstaten bij aangesloten, waarvan er 28 lid zijn van de Europese Unie. Alle lidstaten van de Raad van Europa hebben het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens ondertekend, een verdrag dat is ontworpen om de mensenrechten, de democratie en de rechtstaat te beschermen. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens ziet toe op de tenuitvoerlegging van het Verdrag in de lidstaten.

Telefoon

+ 31 (0)70 – 346 95 48

E-mail

info@taalunie.org

Bezoekadres

Paleisstraat 9

2514 JA Den Haag

Nederland